

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๖๘/๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ”

กราบเรียน/เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตามบัญชีแนบท้าย

ด้วยคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติได้เสนอเรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” ไปเพื่อดำเนินการ ซึ่งกระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ คณะรัฐมนตรีเห็นว่าในการจัดทำแผนเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย ไฟป่า การเผาในที่โล่ง และหมอกควันนั้น ควรมุ่งเน้นไปที่สาเหตุของปัญหาและการป้องกันที่จะมีผลในระยะยาว เช่น การปลูกป่า การสร้างความชุ่มชื้น และการสร้างแนวป้องกันไฟ เป็นต้น และปรับปรุงแผนในระยะยาว โดยให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการป้องกันอัคคีภัยและหมอกควันในพื้นที่ของแต่ละชุมชนเอง เช่น การให้ชุมชนบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร แทนการเผาโดยนำไปใช้ประโยชน์อื่น หรือการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี เป็นต้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติอนุมัติและเห็นชอบในหลักการตามที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยในส่วนของงบประมาณให้ดำเนินการตามความเห็น

/ของสำนัก ...

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดแจ้งให้
ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป/
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมา
เพื่อโปรดทราบ

[Signature]

เลขานุการคณะรัฐมนตรี

7 JUL 25 56

2000年12月29日

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

[illegible]

บัญชีหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ”

๑. สำเนาหนังสือคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ มท ๐๖๑๘/๑๒๐๗๐ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงกลาโหม ด่วนที่สุด ที่ กท ๐๒๐๗/๑๗๙๓ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๖
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๓/๑๗๑๗๖ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/๒๖๒๖ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๑๘/๑๓๐๐๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๖
๖. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๑/๖๓๗๗ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๖
๗. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๖/๕๘ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖
๘. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๖๓๗๙ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๖
๙. สำเนาหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ตช ๐๐๐๗.๓๕/๔๓๒๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๖

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๖๑๘ / ๑๔๐๗๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส10513 (ฉบับ)

รับที่ : ธ13600/56 ๑ ก.

วันที่ : 23 ก.ย. 56 เวลา: 14:59

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ถนนอุททองนอก กทม. ๑๐๓๐๐ สทท 578

๒๓ กันยายน ๒๕๕๖

๑๓.๒๖

15.45

เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ”

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ที่ ๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคคีภัย จำนวน ๑ ชุด
๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคคีภัย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ จำนวน ๑ ชุด
๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ จำนวน ๑ ชุด
๔. แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ จำนวน ๑ ชุด
๕. ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน จำนวน ๑ ชุด
๖. (ร่าง) แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และการขออนุมัติแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ เห็นชอบแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ และต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑ เห็นชอบแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ โดยให้พิจารณาปรับปรุงให้ครอบคลุมถึงกรณีไฟป่าและหมอกควันจากไฟป่าซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศ ดังนั้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควันขึ้น และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ รับทราบยุทธศาสตร์ดังกล่าว

๑.๒ การประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคดีภัย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุม ๓๕๒ อาคาร ๓ ชั้น ๕ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีรองปลัดกระทรวงมหาดไทย (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้นำเรื่อง การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ เสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๓ การประชุมคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอกประชา พรหมนอก) เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้นำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการดังต่อไปนี้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

(๑) อนุมัติให้ขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ จาก “พ.ศ.๒๕๔๙-๒๕๕๙” เป็น “พ.ศ.๒๕๔๙-๒๕๖๒” เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากอัคคีภัยอย่างยั่งยืน

(๒) อนุมัติให้ขยายระยะเวลายุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน จาก “พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๙” เป็น “พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒” เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ในการป้องกัน ลด และแก้ไขปัญห จากการเกิดไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน รวมทั้งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกภาคส่วนในสังคมให้เกิดความรู้ ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และร่วมกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน

(๓) เห็นชอบแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ มีกรอบระยะเวลาดำเนินการ ๗ ปี โดยมีหน่วยงานร่วมบูรณาการทั้งสิ้น ๔๔ หน่วยงาน แผนงาน/โครงการ จำนวน ๑๕๓ แผนงาน/โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๑๐,๓๘๐.๖๒๑๗ ล้านบาท

๒. ความจำเป็นต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากอัคคีภัย ไฟป่า การเผาในที่โล่ง และหมอกควันนั้น เป็นภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างมาก จึงควรมีกลไกในการบริหารจัดการภัยอย่างมีเอกภาพ เป็นระบบ โดยมีแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการภัยที่เกิดขึ้น โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ตามแผนแม่บทดังกล่าว

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

“แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” เป็นเครื่องมือในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากอัคคีภัยและไฟฟ้าอย่างยั่งยืน และใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการภัยจากอัคคีภัย ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และหมอกควันอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

๔. ข้อเสนอเพื่อพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่าภัยที่เกิดขึ้นจาก อัคคีภัย ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และหมอกควันนั้น เป็นภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างมาก และเป็นแผนสนับสนุนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗ จึงควรมีกฎในการบริหารจัดการภัยอย่างมีเอกภาพ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๔.๑ อนุมัติให้ขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ จาก “พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๙” เป็น “พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๖๒”

๔.๒ อนุมัติให้ขยายระยะเวลายุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน จาก “พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๙” เป็น “พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒”

๔.๓ เห็นชอบแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

๔.๔ เห็นชอบให้กระทรวง กรม องค์การ และหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ถือปฏิบัติตามแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(ประชา พรหมนอก)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๓๗ ๓๓๑๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๒๒๐๔

“๑ ทศวรรษ ปก. จากป้องกันภัยเชิงรุก...สู่จัดการภัยพิบัติยั่งยืน”

คำสั่งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
ที่ ๕ /๒๕๕๖
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายักษ์

ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และตามมติที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ ได้เห็นชอบให้ปรับปรุงคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายักษ์ ดังนี้

๑. ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายักษ์ โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองปลัดกระทรวงมหาดไทย	ประธานอนุกรรมการ
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสาธารณภัยและพัฒนาเมือง	
๒. รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานอนุกรรมการ
๓. รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานอนุกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
๕. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ	อนุกรรมการ
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
๖. ผู้อำนวยการสำนักช่วยเหลือผู้ประสบภัย	อนุกรรมการ
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
๗. ผู้อำนวยการสำนักบูรณาการสาธารณภัย	อนุกรรมการ
อุบัติเหตุ และความปลอดภัยทางถนน	
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
๘. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย	อนุกรรมการ
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
๙. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและความร่วมมือระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	

/๑๐. ผู้อำนวยการ...

๑๐. ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ
✓๑๑. ผู้แทนกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
✓๑๒. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
✓๑๖. ผู้แทนศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองบัญชาการกองทัพไทย	อนุกรรมการ
✓๑๗. ผู้แทนศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพบก	อนุกรรมการ
✓๑๘. ผู้แทนศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพอากาศ	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้แทนสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๒๐. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๒๑. ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
๒๒. ผู้แทนกรมธุรกิจพลังงาน	อนุกรรมการ
๒๓. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	อนุกรรมการ
๒๔. ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	อนุกรรมการ
✓๒๕. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๒๖. ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อนุกรรมการ
๒๗. ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
๒๘. ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
๒๙. ผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการ
๓๐. ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๓๑. ผู้แทนกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๓๒. ผู้แทนสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๓๓. ผู้แทนการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๓๔. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย	อนุกรรมการ
๓๕. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ	อนุกรรมการ
๓๖. ผู้แทนศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย	อนุกรรมการ
๓๗. ผู้แทนมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์	อนุกรรมการ
๓๘. ผู้แทนสภาอากาศไทย	อนุกรรมการ
๓๙. ผู้แทนวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์	อนุกรรมการ
๔๐. ผู้แทนสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์	อนุกรรมการ
๔๑. ผู้แทนสมาคมอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ

๔๒. ผู้แทน National Fire Protection Association (NFPA) ประจำประเทศไทย	อนุกรรมการ
๔๓. ผู้แทนสมาคมบริหารทรัพย์สินแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๔๔. พันตำรวจโท ชุมพล บุญประยูร	อนุกรรมการ
๔๕. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการและเลขานุการ
๔๖. ผู้อำนวยการส่วนกฎหมาย สำนักมาตรการป้องกันสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๗. ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภัยจากมนุษย์ สำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. เสนอแนะมาตรการ และแนวทางการบริหารจัดการสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมถึงปัญหาไฟป่าและหมอกควันต่อคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ
๒. ติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการ แนวทาง การบริหารจัดการสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติให้ความเห็นชอบ และรายงานผลให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติทราบ
๓. เสนอรายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
๔. เชิญผู้แทนหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน หรือบุคคลใดที่เห็นสมควร เข้าร่วมการประชุม เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว
๕. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมาย
๖. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

ร้อยตำรวจเอก

(เฉลิม อยู่บำรุง)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

รายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว
ภายใต้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
ครั้งที่ ๑ / ๒๕๕๖
วันศุกร์ที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖
ณ ห้องประชุม ๓๕๒ อาคาร ๓ ชั้น ๕
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้มาประชุม

๑. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย	ประธานอนุกรรมการ (หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสาธารณภัยและพัฒนาเมือง)
๒. นายอรรถพล เพ็ชรวิเศษ	รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายณพร ภคสันต์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	รองประธานอนุกรรมการ แทนรองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔. นายประสงค์ พิทธิกิจจา	เลขาธิการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์	อนุกรรมการ
๕. นายธนวัฒน์ สินสุกิจ	อุปนายกฝ่ายกิจการสังคม	อนุกรรมการ สมาคมบริหารทรัพย์สินแห่งประเทศไทย
๖. พ.ต.ท.ดร.บัณฑิต ประดับสุข	อุปนายก/ประธานกรรมการด้านความปลอดภัย	อนุกรรมการ สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์
๗. พ.ต.ท.ชุมพล บุญประยูร	นักวิชาการอิสระ	อนุกรรมการ
๘. นายประเสริฐ อังสุรัตน์	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์	อนุกรรมการ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๙. นายเฉลิมศักดิ์ เพ็ชรสุวรรณ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	อนุกรรมการ กรมควบคุมมลพิษ
๑๐. พันเอกบรร วรษ์แสงจันทร์	ผู้อำนวยการกองบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหม
๑๑. น.อ.ณัฐ บุญประเสริฐ	รองผู้อำนวยการกองกิจการพลเรือน	อนุกรรมการ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพอากาศ
๑๒. พ.ต.อ.สรพล สรสกุลชัย	รองผู้บังคับการกองแผนงานกิจการพิเศษ	อนุกรรมการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๑๓. นายอนุสรณ์ รัชสีพานิช	ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาภูมิสารสนเทศ	อนุกรรมการ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ
๑๔. นายเสกสรร พหลเวชช์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมายและระเบียบด้านการเบิกจ่าย	อนุกรรมการ กรมบัญชีกลาง
๑๕. พ.อ.สุพล จันทร์ผ่อง	หัวหน้าส่วนกิจการพิเศษ	อนุกรรมการ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพบก
๑๖. พ.ต.สมควร คำสำราญ	ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองบัญชาการกองทัพไทย	อนุกรรมการ

๑๗. นายสุกิตติ เจตย์วุฒิ	ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการภารกิจพิเศษ กรมธุรกิจพลังงาน	อนุกรรมการ
๑๘. นางจอย วงศ์สวัสดิวัฒนา	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย	อนุกรรมการ
๑๙. นายสิทธิพงษ์ วิเศก	หัวหน้าฝ่ายวิชาการและปฏิบัติการควบคุมไฟฟ้า กรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๒๐. นางวราพร ก.จันทร์ภาณนัท	หัวหน้าฝ่ายแผนงาน สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๒๑. นายพิเชษฐ์ หนองช้าง	ผู้จัดการงานบริหารเครือข่าย สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๒๒. พ.ต.ท.รักศิลป์ รัตนวราหะ	เลขาธิการสมาคม สมาคมอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๒๓. รศ.ดร.ธัญวัฒน์ โพธิศิริ	อาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมโยธา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แทนนายกสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์	อนุกรรมการ
๒๔. นายไพโรจน์ ตั้งศิลาถาวร	นักวิชาการพัสดุชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๒๕. นายพยุศักดิ์ ครเจริญ	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ สำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๒๖. นายอนวัช บุรพาชน	วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ กรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
๒๗. นายณฤนาท เสมมีสุข	วิศวกรชำนาญการพิเศษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักเทคโนโลยีความปลอดภัย	อนุกรรมการ
๒๘. นายธงชัย สาแรก	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๒๙. นางลัดดาวัลย์ อ่อนกำปัง	วิทยากร ๙ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด	อนุกรรมการ
๓๐. นางสาวจิราวรรณ พิเศษสกุลกิจ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๓๑. นายกิตตินันท์ วุฒิคุณาภรณ์	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ กรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๓๒. นางสาวอินทิรา สุวรรณ	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ กรมประชาสัมพันธ์	อนุกรรมการ
๓๓. นางสาวอัจฉรา สุขศิลป์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อนุกรรมการ
๓๔. นางดวงพร พลปลัดพี	พยาบาล ฝ่ายบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย สภากาชาดไทย	อนุกรรมการ
๓๕. นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร	ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ
๓๖. นายชยุต วงศ์วณิช	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แทนผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ

๓๗. นางรัตนา ศิริพานิช	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ แทนผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย	อนุกรรมการ
๓๘. นายสิทธิพร เพชรดี	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ แทนผู้อำนวยการสำนักวิจัยและความร่วมมือระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
๓๙. นายพงษ์ศักดิ์ ธีระกิตติวัฒนา	วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ แทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ	อนุกรรมการ
๔๐. นายมนตรี ชนะชัยวิบูลวัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกัน- และบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ และเลขานุการ
๔๑. นายโชติ เชื้อโชติ	ผู้อำนวยการส่วนกฎหมาย สำนักมาตรการป้องกันสาธารณภัย	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๔๒. นายอภิวัฒน์ เลหาวัฒน์	ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภัยจากมนุษย์ สน.	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม (เนื่องจากติดภารกิจ)

๑. ผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
๒. ผู้แทนศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (ADPC)
๓. ผู้แทน National Fire Protection Association (NFPA) ประจำประเทศไทย
๔. ผู้อำนวยการสำนักช่วยเหลือผู้ประสบภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๕. ผู้อำนวยการสำนักบูรณาการสาธารณภัย อุบัติภัย และความปลอดภัยทางถนน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้ร่วมประชุม

๑. นายสิงห์ สุขวัจน์ ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๒. พ.ต.ท.วัลลภผล รังคศิริ รอง ผกก.บป.ส.บส. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๓. น.อ.หญิงกุลวดี คะนิงเพียร รอง ผอ.กบภ.สกร.สนบ.ก ๔ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหม
๔. ร.ต.ท.วิรัชศักดิ์ คำศรี รอง สว. กองแผนงานกิจการพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๕. นายสมศักดิ์ บุญสูง หัวหน้าสำนักงาน มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์
๖. นางสาวปิยาภรณ์ หัสดีน ทำการแทนหัวหน้างานบริหารทั่วไป
มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์
๗. นางสาวพัชรนันท์ อัมทัว นักสังคมสงเคราะห์ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์
๘. นางธัญวรัตน์ อนันต์ นักภูมิสารสนเทศชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ
๙. นายรังสรรค์ บุศย์เมือง นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ กรมฝนหลวงและการบินเขตร
๑๐. นางสาวภัทรียา เกตุสิน นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กรมควบคุมมลพิษ
๑๑. นางสาวเอกพัตษา จุฑามาศย์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ กรมควบคุมมลพิษ
๑๒. นางศิริอร นันตติกุล ผู้อำนวยการส่วนติดตามและประเมินผล
สำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๓. นางกัลยาณี บุญธรรม นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักมาตรการป้องกันสาธารณภัย
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๔. นายจตุรงค์ สุขพัฒน์ นิติกรชำนาญการ วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑๕. นายสุรสิทธิ์ พรสุขสวัสดิ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักบูรณาการสาธารณสุข อุตภัย และความปลอดภัยทางถนน
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๖. นายเฉลิมรัตน์ จันทร์สิวานนท์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๗. นายนิธิภัทท์ กองบาง พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
สำนักบูรณาการสาธารณสุข อุตภัย และความปลอดภัยทางถนน
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๘. เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสาธารณสุข และพัฒนาเมือง) ประธานอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นประธานการประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

วาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน แจ้งต่อที่ประชุมว่าคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ ๔ / ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีรองปลัดกระทรวงมหาดไทย (หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสาธารณสุขและพัฒนาเมือง) เป็นประธาน รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับมอบหมายเป็นรองประธานอนุกรรมการ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นรองประธานอนุกรรมการ มีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวม ๓๔ หน่วยงาน ร่วมเป็นอนุกรรมการ และมีผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปก.) เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะมาตรการและแนวทางการบริหารจัดการสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมถึงปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน ต่อคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสาธารณสุขของประเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการ แนวทาง การบริหารจัดการสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามที่ กปภ.ช. ให้ความเห็นชอบ และเสนอรายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ ต่อ กปภ.ช.

สำหรับการประชุมในวันนี้เป็นการประชุมครั้งแรกของปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ โดยมีวาระในการพิจารณาสำคัญ ๒ ประเด็น คือ ๑) การพิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอศศภัยแห่งชาติ และ ๒) แนวทางการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว (Road Map)

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑ / ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

ฝ่ายเลขานุการ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าคณะอนุกรรมการฯ ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยได้ร่วมกันพิจารณา (ร่าง) แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอศศภัยแห่งชาติ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอศศภัยแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ระยะที่ ๒ ระยะ ๕ ปีหลัง ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการตามแผนปฏิบัติการฯ ทั้งสองแผนดังกล่าว ทบทวนแผนงาน/โครงการ โดยจัดลำดับความสำคัญ ความเหมาะสม และความคุ้มค่าของแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการดำเนินงาน แล้วนำเสนอให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาอีกครั้ง

/ พร้อมทั้ง...

พร้อมทั้ง ได้มีมติให้ปรับระยะเวลาการดำเนินการของแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ จาก “พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๕๙” เป็น “พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๒” และให้หน่วยงานปรับแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องตามระยะเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะฝ่ายเลขานุการได้จัดทำ รายงานการประชุมและจัดส่งให้คณะอนุกรรมการฯ รับรองรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว จึงเรียน ที่ประชุมเพื่อพิจารณารับรองรายงานการประชุมรายงานการประชุมดังกล่าว

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑ / ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

วาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ที่ประชุมได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ มาตรการ แผน สถานการณ์ และผลการ ดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ไฟป่า และหมอกควัน รวม ๖ ประเด็น ดังนี้

๓.๑ สรุปเหตุการณ์การเกิดเพลิงไหม้ที่พิกังษ์ชั่วคราวผู้หนีภัยจากการสู้รบ บ้านสุริน ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน และการเตรียมรับสถานการณ์ในอนาคต

นายสิงห์ สุขวัจน์ ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้นำเรียนที่ประชุมทราบข้อมูลทั่วไปของศูนย์พิกังษ์ชั่วคราวที่อยู่ในการรับผิดชอบของรัฐบาลไทย รวมถึง เหตุการณ์เพลิงไหม้พื้นที่พิกังษ์ชั่วคราวผู้หนีภัยจากการสู้รบบ้านแม่สุริน ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัด แม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๘ กระทรวงมหาดไทยมีการกิจต่อกลุ่มเป้าหมายผู้อพยพอินโดจีน ชาวลาว เวียดนาม และกัมพูชา จำนวน ๗๕๘,๑๙๙ คน รัฐบาลได้ให้พำนักอยู่ในประเทศไทยชั่วคราวระหว่างดำเนินการ วิถีสงไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม และ/หรือเดินทางกลับมาตุภูมิ ทั้งโดยความสมัครใจและเดินทาง กลับอย่างเป็นระเบียบ โดยได้ดำเนินการวิถีให้ไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สามจำนวนทั้งสิ้น ๗๐๕,๑๑๕ คน และสมัครใจเดินทางกลับมาตุภูมิจำนวน ๕๓,๐๘๔ คน ต่อมาสถานการณ์ผู้อพยพได้เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก สถานการณ์ในอินโดจีนคลี่คลายลง แต่เกิดปัญหาในประเทศพม่าทำให้มีผู้อพยพและหลบหนีเข้าเมือง จากประเทศพม่าเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทั้งด้วยเหตุผลทางการสู้รบ การเมือง และเศรษฐกิจ สำนักงานศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพฯ จึงได้รับมอบหมายภารกิจเพิ่มขึ้นต่อผู้หนีภัยการสู้รบจากประเทศ พม่าและผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เข้ามาเพื่อผลทางเศรษฐกิจ นับตั้งแต่ปี ๒๕๒๗ เป็นต้นมา รัฐบาลพม่าได้ ปฏิบัติการปราบปรามกลุ่มต่อต้านรัฐบาลพม่าอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ส่งผลให้มีผู้หนีภัยฯ หลบหนีเข้ามา ในประเทศไทย รัฐบาลไทยได้ผ่อนปรนให้ผู้หนีภัยฯ เหล่านั้นอาศัยอยู่ในไทยได้เป็นการชั่วคราวตามหลัก มนุษยธรรมและได้อำนวยความสะดวกในการส่งกลับมาตุภูมิเมื่อสถานการณ์เอื้ออำนวย

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบในการ ควบคุม/ดูแลผู้หนีภัยการสู้รบและควบคุม/ดูแลองค์กรการกุศล (NGOs) ในการให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยฯ ปัจจุบันมีผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าที่ได้รับการพิจารณาให้สถานะผู้หนีภัยฯ ซึ่งอยู่อาศัยในพื้นที่พิกังษ์ชั่วคราว ๙ แห่ง ใน ๔ จังหวัด จำนวน ๘๔,๔๓๖ คน (เป็นทางการ) ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๔ แห่ง จังหวัด ตาก จำนวน ๓ แห่ง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๑ แห่ง และจังหวัดราชบุรี จำนวน ๑ แห่ง (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๖)

๒) สรุปเหตุการณ์เพลิงไหม้ศูนย์พักพิงชั่วคราวผู้หนีภัยจากการสู้รบบ้านแม่สุริน ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖ เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. ในบริเวณ ปีก ๑ และปีก ๔ เพลิงสงบเวลาประมาณ ๑๙.๐๐ น. สาเหตุคาดว่าเกิดจากการใช้ไฟฟ้าในการประกอบอาหาร โดยมีบ้านพักอาศัยของผู้หนีภัยฯ ได้รับความเสียหาย ๔๐๐ หลังคาเรือน มีผู้เสียชีวิต ๓๗ คน บาดเจ็บสาหัส ๓ ราย และมีผู้ไร้ที่อยู่อาศัย จำนวน ๒,๓๐๐ ราย ในส่วนของราชการ ฐานปฏิบัติการชุดปฏิบัติการควบคุมพื้นที่ฯ, กองร้อย อส. อ.ขุนยวม ที่ ๖ ได้รับความเสียหายทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย บ้านพัก ๑๐ หลัง อาคารฐานปฏิบัติการโรงอาหารและป้อมยามชุดปฏิบัติการ สำนักงานที่ใช้สำหรับรับแจ้ง การเกิดการตายในพื้นที่พักพิงฯ พร้อมวัสดุเสียหายทั้งหมด รวมมูลค่าความเสียหายประมาณ ๖๑๖,๘๐๐ บาท สำหรับอุปกรณ์สื่อสารที่ได้รับความเสียหาย ประกอบด้วย เครื่องวิทยุสื่อสาร ชนิดมือถือ จำนวน ๑๑ เครื่องฯ ละ ๑๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๓๒,๐๐๐ บาท ระบบสื่อสารสัญญาณผ่านดาวเทียมที่กรมการปกครองเช่าใช้ จากบริษัทสามารถเทลคอมจำกัด (มหาชน) สำหรับใช้เป็นแม่ข่ายระบบวิทยุและระบบโทรศัพท์ติดต่อภายใน ได้ถูกเพลิงไหม้ทั้งหมด

๓) การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัยในเหตุการณ์เพลิงไหม้ดังกล่าว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์จัดหน่วยสงเคราะห์เคลื่อนออกไปช่วยเหลือผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ประสบความเดือดร้อน โดยเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. นายกองเอกวิลาศ รุจิวัฒนพงศ์ ประธานฝ่ายบรรเทาทุกข์ พร้อมด้วยกรรมการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ประจำจังหวัดเดินทางนำสิ่งของสงเคราะห์พระราชทานไปมอบแก่ผู้หนีภัยจากการสู้รบบ้านแม่สุรินทร์ จำนวน ๕๐๐ ครั้วเรือน คิดเป็นมูลค่าสิ่งของสงเคราะห์พระราชทาน ๒๔๒,๕๔๐ บาท (สองแสนสี่หมื่นสองพันห้าร้อยสี่สิบบาทถ้วน) ทำให้ผู้หนีภัยต่างซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อผู้หนีภัยที่ได้รับความเดือดร้อนทุกข์ยากให้มีความกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไป

สำหรับในระยะเร่งด่วน อำเภอขุนยวม ได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมจัดกำลังพลสมาชิก อส. เข้าพื้นที่เพื่อให้การช่วยเหลือ พร้อมแจ้งองค์กรการกุศลที่เกี่ยวข้อง นำเครื่องอุปโภค/บริโภคเข้าไปให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจช่วยเหลือผู้ประสบภัย ณ ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม พร้อมกับประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่รับบริจาคสิ่งของ และในส่วนของกระทรวงมหาดไทยได้ประสานองค์การการกุศลเอกชน (NGOs) ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดังนี้

- ด้านอาหาร องค์การ TBC ร่วมกับส่วนราชการไทย จัดครัวเคลื่อนที่และจัดทำอาหารปรุงสำเร็จแจกจ่ายให้กับผู้ประสบภัยต่อมาได้แจกจ่ายเครื่องบริโภคหลัก ๔ ชนิด ได้แก่ ข้าวสาร น้ำมันพืช น้ำตาลและเกลือ คิดมูลค่าเป็นเงิน ๑ ล้านบาท

- ด้านที่พักอาศัย UNHCR ร่วมกับองค์การ TBC ช่วยฟื้นฟูก่อสร้างที่พักอาศัย ๔๒๐ ครั้วเรือน คิดเป็นเงิน ๘.๑๕ ล้านบาท ปัจจุบันสร้างเสร็จแล้วและผู้หนีภัยฯ เข้าอยู่ ๖๐ ครั้วเรือน ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างรอการจัดสร้างและปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสม โดยดำเนินการฟื้นฟูก่อสร้างบ้านเรือน ผู้ประสบภัยจะดำเนินการกันเองโดยมีองค์การ TBC สนับสนุนไม้ไผ่ ใบตองตึง เสื่อไม้ ฯลฯ สำหรับผู้หนีภัยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ทาง UNHCR จะมีทีมก่อสร้างดำเนินการให้แล้วเสร็จพร้อมเข้าอยู่ได้เลย

- ด้านสุขภาพ องค์การ IRC ได้ให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ฉุกเฉิน คลินิกสุขภาพ ผู้ป่วยนอกชั่วคราว การก่อสร้างโรงพยาบาลใหม่ การให้บริการรักษาโรคแทรกซ้อนขั้นรุนแรงและการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลของรัฐเพื่อรักษาแผลไฟไหม้ มูลค่าคิดเป็นเงิน ๗ ล้านบาท
- ด้านระบบสุขาภิบาลและน้ำ องค์การ IRC ได้จัดสร้างลานซักล้างชั่วคราว ห้องส้วมชั่วคราว การก่อสร้างเตาเผาขยะหรือวางท่อส่งน้ำกินน้ำใช้ชั่วคราว คิดเป็นมูลค่า ๕ ล้านบาท
- ด้านการศึกษา องค์การ JRS ให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา โดยการก่อสร้างโรงเรียนประถม คิดเป็นเงิน ๑.๔๕ ล้านบาท ก่อสร้างโรงเรียนมัธยม คิดเป็นเงิน ๘ แสนบาท และก่อสร้างอาคารฝึกอบรมวิชาชีพ คิดเป็นเงิน ๒.๒ ล้านบาท
- ด้านบริการทางสังคม องค์การ COERR และ TBC จัดกิจกรรมการให้ความช่วยเหลือทางสังคม ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมพื้นที่ว่างสำหรับเด็ก การจัดสร้างหอพักสำหรับเด็ก การจัดสร้างโรงเรียนอนุบาลดูแลเด็กเล็ก การก่อสร้างพื้นที่ฯ สำหรับงานเกษตรกรรม การก่อสร้างโรงเก็บเครื่องมืองานเกษตร ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น คิดมูลค่าความช่วยเหลือเป็นเงิน ๒,๑๕๔,๐๐๐ บาท
- ด้านความคุ้มครอง องค์การ COERR ดำเนินการช่วยเหลือในการจัดหาบ้านปลอดภัย (safe house) สร้างบ้านและช่วยเหลือเด็กเป็นกรณีฉุกเฉิน มูลค่าความช่วยเหลือคิดเป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท UNHCR เก็บข้อมูลในเรื่องต่างๆ ได้แก่ สตรีในกลุ่มเสี่ยง (หญิงหม้าย) กลุ่มที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเอง (ผู้พิการ เด็กพิเศษ ผู้สูงอายุที่ไม่มีคนดูแล) กลุ่มเด็กที่ไม่มีคนดูแล (เด็กกำพร้า) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพิจารณาจัดสร้างบ้าน NGOs ประสานความร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กและเยาวชน ได้แก่ เล่นดนตรี วาดรูป ระบายสี พับกระดาษ ฯลฯ โดยจัดอาสาสมัครผลัดเวียนกัน

๔) แนวทางการแก้ไขปัญหาและมาตรการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ในอนาคต

- การดำเนินการในระยะเร่งด่วน จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้สั่งการอำเภอที่มีพื้นที่พักพิงจัดประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่อำเภอ คณะกรรมการผู้หนีภัย ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ UNHCR และเจ้าหน้าที่องค์กร NGOs เพื่อสร้างความตระหนักในการป้องกันเหตุอัคคีภัยและทำการซักซ้อมการเผชิญเหตุ เน้นย้ำให้ผู้นำชุมชนกำชับและเข้มงวดให้ฝ่ายรักษาความปลอดภัยให้มีการเตรียมความพร้อมอยู่เสมอ รวมทั้งให้สำรวจอุปกรณ์การดับเพลิงขั้นพื้นฐานที่มีในพื้นที่ อาทิ ถังน้ำ สายยาง ไม้ดับไฟ ทราบ ทราย คราด ถังมือ ตะขอเกี่ยว เป็นต้น ให้มีปริมาณที่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ทันที และประสานงานสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพื่อกำหนดการซักซ้อม ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในพื้นที่พักพิงฯ

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการจังหวัดที่เป็นที่ตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวจัดทำแผนป้องกันอัคคีภัยภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว รวมถึงจากกรณีไฟป่าที่เป็นพื้นที่เสี่ยง สำรวจและทำการติดตั้งถังดับเพลิงประจำ Zone กำหนดมาตรการดูแลผู้ประสบภัยฯ หรือกำหนดผู้รับผิดชอบประจำ Zone และดำเนินการจัดอบรมด้านความปลอดภัยจากอัคคีภัยที่เกิดจากความประมาทเลินเล่อของผู้หนีภัยฯ

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ประธานการประชุม กล่าวต่อที่ประชุมว่ากระทรวงมหาดไทยจะไม่ให้เกิดเหตุการณ์เพลิงไหม้ในศูนย์พักพิงชั่วคราวในลักษณะเช่นนี้อีก โดยได้สั่งการกำชับให้ทุกจังหวัดที่เป็นที่ตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวดำเนินการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์อัคคีภัยอย่างจริงจัง

นายอรรถพงษ์ เพ็ชรวิเศษ รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รองประธานอนุกรรมการเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า ปัจจุบันกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้สั่งการให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตและสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดดำเนินการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นประจำทุกปี ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและสร้างความเชื่อมั่นว่าจะไม่ให้เกิดเหตุการณ์ในลักษณะเช่นเดียวกันนี้อีกตามที่ท่านประธานได้กล่าวไว้ในตอนต้น เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันฝึกซ้อมแผนเตรียมพร้อมรับสถานการณ์อัคคีภัยในพื้นที่ศูนย์พักพิงชั่วคราว มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และผู้อพยพที่อาศัยอยู่ในศูนย์พักพิงให้ปฏิบัติตนได้อย่างปลอดภัย เมื่อเกิดอัคคีภัย ซึ่งจะเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการสาธารณภัยของรัฐบาล (๒ป๒ร) และสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยด้านสาธารณภัยในห้วงเวลาที่ประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ด้วย

นายสิงห์ สุขวจน์ ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ศูนย์พักพิงชั่วคราวอพยพทุกแห่งในประเทศไทยอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลไทย (กระทรวงมหาดไทย) และมีสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับงานทะเบียนและบุคลากรบางส่วน โดยรัฐบาลไทยกับ UNHCR มีความตกลงในการทำงานร่วมกัน เรียกว่า working arrangement ซึ่งกำหนดขอบเขตในการดูแลศูนย์พักพิงชั่วคราวผู้หนีภัยจากการสู้รบว่า UNHCR มีกำหนดขอบเขตการดำเนินงานมาน้อยเพียงใด ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยเห็นด้วยกับความคิดเห็นของท่านรองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่จะให้มีการฝึกซ้อมแผนเตรียมพร้อมรับสถานการณ์อัคคีภัยในพื้นที่ศูนย์พักพิง ซึ่งปัจจุบันมีการดำเนินการอยู่บ้างแล้ว แต่จะต้องมีการดำเนินการที่จริงจังมากยิ่งขึ้น โดยรัฐบาลไทยสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ เป็นเพียงหน่วยสนับสนุนในบางเรื่องเท่านั้น

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ประธานการประชุม เสนอความคิดเห็นว่าให้เพื่อให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างเป็นเอกภาพชัดเจนจึงควรบรรจุเรื่องดังกล่าวไว้ในแผนการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทยและ UNHCR โดยจะต้องหาแนวทางเพื่อให้หน่วยงานต่างประเทศได้มีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดๆ เกิดขึ้นในศูนย์พักพิงชั่วคราวรัฐบาลไทยเป็นหน่วยรับผิดชอบโดยตรง ดังนั้น จึงขอฝากกองการต่างประเทศรับไปดำเนินการหาแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทยกับองค์กรระหว่างประเทศให้มีความชัดเจนและเป็นเอกภาพ

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๒ การปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อบรรเทาสภาวะหมอกควันบริเวณภาคเหนือปี ๒๕๕๖

ดร.ประเสริฐ อังสุรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและพัฒนาทรัพยากรบรรยากาศประยุกต์ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ได้นำเรียนที่ประชุมทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติการฝนหลวงในปี ๒๕๕๖ ของศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคเหนือ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

กรมฝนหลวงและการบินเกษตรมีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัย ไฟป่าและหมอกควัน ๒ ภารกิจ ได้แก่ การทำฝนหลวงเพื่อลดการเกิดไฟป่าหมอกควัน และการดัดแปลงสภาพอากาศเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ โดยการปฏิบัติการฝนหลวงในปี ๒๕๕๖ มีการดำเนินการใน ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. หน่วยเคลื่อนที่เร็วจากจังหวัดเชียงใหม่ไปปฏิบัติการระยะเวลานั้นๆ ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ตอนล่าง ลำพูน ลำปาง สุโขทัย กำแพงเพชร พิจิตร ตาก แพร่ และพะเยา

๒. หน่วยปฏิบัติการฝนหลวง ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างวันที่ ๑๓ มีนาคม – ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ ในพื้นที่จังหวัดลำพูน ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย แพร่ น่าน พิจิตร กำแพงเพชร พิชณุโลก ตาก สุโขทัย เพชรบูรณ์ และอุตรดิตถ์ ซึ่งทำให้ฝนตกประมาณ ๑๗ วัน

นอกจากนี้ กรณีที่ไม่สามารถทำฝนหลวงได้ เกิดหมอกควัน หรืออากาศอับเป็นบริเวณกว้างจะดำเนินการโดยใช้เทคนิคที่จะทำให้อากาศเคลื่อนไหวมากขึ้นเรียกว่า “การดัดแปลงสภาพอากาศ” โดยการบินและโปรยสาร เพื่อทำให้อากาศไหลเวียน ลดความอับของอากาศ ลดการเกิดหมอกควัน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการประเมินผลว่าจะเกิดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาหมอกควันในภาพรวมหรือไม่

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ประธานการประชุม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่านับเป็นพระมหากรุณาธิคุณปกเกล้าที่พระราชทานให้ราษฎรทั่วทั้งแผ่นดิน โดยในช่วงที่รับราชการสนองพระมหากรุณาธิคุณที่จังหวัดเชียงใหม่ได้เห็นว่าชาวบ้านซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อเครื่องบินจากศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงมาทำฝนหลวง เพื่อบรรเทาการเกิดหมอกควันไฟป่าครั้งใหญ่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่เมื่อปี ๒๕๕๕

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๓ ยุทธศาสตร์/มาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ปี ๒๕๕๖

นายธงชัย สาทรง นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ผู้แทนกรมยุทธศาสตร์แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้นำเรียนที่ประชุมทราบว่าในการกำหนดยุทธศาสตร์/มาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ปี ๒๕๕๖ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชใช้ฐานข้อมูลจำนวนจุด Hotspots ซึ่งหมายถึงจุด/พื้นที่ที่คาดว่าจะมีโอกาสเกิดไฟป่าสูงจากดาวเทียมสำรวจทรัพยากรเป็นฐานข้อมูลหลัก และได้กำหนดยุทธศาสตร์/มาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ปี ๒๕๕๖ แบ่งออกเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย ๕ มาตรการ

- การประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่
- การเผยแพร่ความรู้ในรูปของการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม เช่น การจัดนิทรรศการ การให้การศึกษา
- การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนทุกแขนงโดยบูรณาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรทุกภาคส่วน
- การรณรงค์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ไฟป่าอย่างต่อเนื่อง
- การขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ชุมชน/หมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่งดเว้นการจุดไฟใกล้บริเวณแนวเขตป่า

๒) ยุทธศาสตร์การป้องกันไฟป่าและหมอกควัน ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์

- การส่งเสริมความรู้การนำเกษตรอินทรีย์ปลอดการเผา
- ประกาศกำหนดเขตควบคุมไฟป่าในพื้นที่จังหวัดที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า
- จัดทำแผนที่จำแนกพื้นที่ในพื้นที่รับผิดชอบที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า ๓ ระดับ
- การลาดตระเวนตรวจปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมาย
- ตรวจสอบติดตามและวิเคราะห์ข้อมูล Hotspots เพื่อใช้ในการวางแผนปฏิบัติงานในพื้นที่

๓) ยุทธศาสตร์การจัดการเชื้อเพลิง ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์

- การจัดทำแนวกั้นไฟ ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อตัดความต่อเนื่องของเชื้อเพลิง
- การชิงเผาจัดการเชื้อเพลิงในทางวิชาการ ด้วยการเผาตามกำหนด (Prescribed Burning) ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าเพื่อลดปริมาณและความต่อเนื่องของเชื้อเพลิง
- การแปรสภาพเพื่อลดปริมาณเชื้อเพลิง เช่น การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงอัดแท่ง ทำปุ๋ยหมัก หรือทำของประดับตกแต่ง เป็นต้น

๔) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟป่า ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์

- สร้างและประสานความร่วมมือกับเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าภาคประชาชน อย่างต่อเนื่อง
- จัดกิจกรรมเสวนา/เวทีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดเห็นในการวางแผน กติกาของชุมชน และร่วมไปถึงกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของชุมชน
- จัดทำ MOU ระดับท้องถิ่น โดยหน่วยงานในระดับพื้นที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จัดทำบันทึก MOU ในด้านการแก้ไขปัญหาไฟป่า
- การบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในพื้นที่

๕) ยุทธศาสตร์การดับไฟป่า ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์

- เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสำหรับปฏิบัติงานดับไฟป่า เครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีความพร้อมตลอดเวลา
- ปฏิบัติงานดับไฟป่า โดยหน่วยงานทุกหน่วยงานที่มีพื้นที่รับผิดชอบให้เน้นการเข้าถึงพื้นที่อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์
- จัดทำแผนระดมพลดับไฟป่าในสถานการณ์ปกติ สถานการณ์รุนแรง และสถานการณ์วิกฤติ
- จัดตั้งกองอำนวยการควบคุมไฟป่าขึ้นเฉพาะสำหรับพื้นที่ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ

สำหรับพื้นที่พิเศษจะมีมาตรการเพิ่มเติม ได้แก่

- พื้นที่ ๔ จังหวัดภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน และตาก) มีมาตรการเพิ่มเติม ๓ มาตรการ ได้แก่
 - การประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าภาคประชาชน
 - จัดกิจกรรมเสวนาเครือข่ายระดับตำบล
 - ประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานและองค์กรทุกภาคส่วน
- พื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีมาตรการเพิ่มเติม ๔ มาตรการ ได้แก่
 - การประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงาน และองค์กรทุกภาคส่วน
 - ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรักษาระดับน้ำในป่าพรุ
 - สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงาน และองค์กรทุกภาคส่วน
 - การรณรงค์ทุกรูปแบบเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนในพื้นที่ให้ลดและงดการจุดไฟเผาป่า

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๔ ยุทธศาสตร์และมาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันปี ๒๕๕๖

นายเลอศักดิ์ เพ็ชรสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ได้นำเรียนที่ประชุมทราบว่าการควบคุมมลพิษได้จัดทำยุทธศาสตร์และมาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันภาคเหนือ ๙ จังหวัด ปี ๒๕๕๖ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์และมาตรการดังกล่าว เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ ต่อมารองนายกรัฐมนตรี (นายปลอดประสพ สุรัสวดี) ได้เข้ามาดูแลการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ๙ จังหวัดภาคเหนือ จึงได้ทบทวนยุทธศาสตร์และมาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันภาคเหนือ ๙ จังหวัด ปี ๒๕๕๖ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๖ เห็นชอบในหลักการการดำเนินการตามมาตรการป้องกันไฟป่าและหมอกควัน ปี ๒๕๕๖ เพิ่มเติม รวม ๘ มาตรการ ดังนี้

- ๑) มาตรการที่ ๑ ป้องกันการเผา (ไม่มีการเผา) ช่วง ๑๐๐ วันอันตราย
- ๒) มาตรการที่ ๒ ป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าอย่างเข้มข้น
- ๓) มาตรการที่ ๓ สนับสนุน “ชุมชนมาตรฐาน หมู่บ้านปลอดการเผา”
- ๔) มาตรการที่ ๔ ส่งเสริมภาคเอกชนและภาคีเครือข่ายเข้าร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควัน
- ๕) มาตรการที่ ๕ สื่อสารประชาสัมพันธ์เชิงรุกสู่กลุ่มเป้าหมาย
- ๖) มาตรการที่ ๖ การแจ้งเตือนสถานการณ์หมอกควัน
- ๗) มาตรการที่ ๗ ขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดปัญหาหมอกควันข้ามแดน
- ๘) มาตรการที่ ๘ จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันภาคเหนือ ๙ จังหวัด (Single Command)

สำหรับผลการดำเนินงานพบว่าสถานการณ์หมอกควันภาคเหนือ ๙ จังหวัดดีขึ้นกว่าปี ๒๕๕๕ มีปริมาณฝุ่นละอองเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงเกินเกณฑ์มาตรฐาน ๔๖ วัน (ปี ๒๕๕๕ เกินเกณฑ์มาตรฐาน ๖๓ วัน)

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๕ (ร่าง) แผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ ระยะที่ ๒ ระยะ ๕ ปีหลัง พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๖๒

นายมนตรี ชนชัยวิบูลวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นำเรียนต่อที่ประชุมทราบว่าประเทศไทยมีแผนพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นระยะยาว รวม ๑๑ ปี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๙ ต่อมากรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้แผนพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ ระยะที่ ๑ ระยะ ๖ ปีแรก (พ.ศ.๒๕๔๙ - ๒๕๕๔) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแผนปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๑ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ มาจนหมดวาระในปี ๒๕๕๔ และมีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพึงพอใจในระดับหนึ่ง

ปัจจุบัน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม ๖๒ หน่วยงาน อยู่ระหว่างการจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้แผนพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ ระยะที่ ๒ ระยะ ๕ ปีหลัง (พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๖๒) โดยกำหนดให้หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการเสนอแผนงาน/โครงการเพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติการฯ ส่งให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๖ จากนั้นจะไดรวรรวบรวมจัดทำเป็น (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ เสนอคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอัคคีภัย คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามลำดับ เพื่อหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ จะได้นำไปเป็นกรอบดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอัคคีภัยร่วมกันต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๖ ข้อตกลงความร่วมมือในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (MOU)

พ.ต.ท.รักศิลป์ รัตนวราหะ เลขาธิการสมาคมอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยแห่งประเทศไทย นำเรียนที่ประชุมทราบว่าสมาคมอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยแห่งประเทศไทยได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (MOU) ร่วมกับ ๕ หน่วยงาน ประกอบด้วย มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) และสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยพิบัติ โดยจัดให้มีการฝึกอบรม ๓ หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรด้านการเตรียมความพร้อมบุคลากรในการปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการกู้ชีพกู้ภัย หลักสูตรการดับเพลิงขั้นก้าวหน้า (ADVANCE FIRE FIGHTING) และหลักสูตรด้านการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน ระบบการบัญชาการเหตุการณ์และการควบคุมสั่งการ (Incident Command System : ICS) ให้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล) และประชาชนทั่วไป เพื่อให้สามารถนำความรู้ตามหลักวิชาการไปถ่ายทอดแก่เจ้าหน้าที่และภาคประชาชน เป็นกำลังสำคัญในการแก้ไขปัญหาอัคคีภัยในพื้นที่และช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อีกส่วนหนึ่ง

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ (ร่าง) แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๖๒

ฝ่ายเลขานุการ นำเรียนต่อที่ประชุมเกี่ยวกับสาระสำคัญ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ สรุปได้ว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๖ เห็นชอบแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ ระยะที่ ๑ ระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๕๙) โดยให้พิจารณาปรับปรุงให้ครอบคลุมถึงกรณีไฟป่าและหมอกควันจากไฟป่า ซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศด้วย ดังนั้น จึงมีการปรับปรุงยุทธศาสตร์แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติจาก ๔ ยุทธศาสตร์ เพิ่มเป็นยุทธศาสตร์ ๕ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๑) ยุทธศาสตร์ในการเพิ่มการป้องกันอัคคีภัย ๒) ยุทธศาสตร์การลดความสูญเสีย ๓) ยุทธศาสตร์เพิ่มการฟื้นฟูและบรรเทาหลังจากเกิดอัคคีภัย ๔) ยุทธศาสตร์มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอัคคีภัย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน และ ๕) ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าฯ แล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๖

จากนั้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษ หมอกควันภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) ระยะเวลาการดำเนินการ ๗ ปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยแบ่งมาตรการดำเนินการเป็น ๒ ระยะ คือ มาตรการระยะปานกลาง (ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗) และมาตรการระยะยาว (ปี พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒)

๒) ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน ประกอบด้วย

- ด้านไฟป่า การเผาในที่โล่ง ประกอบด้วย ด้านไฟป่า (แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน คือ ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย) ด้านการเผาในที่โล่ง ด้านการเผาวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรด้านการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน ด้านการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ และด้านการใช้มาตรการทางกฎหมาย

/ - ด้านมลพิษ...

- ด้านมลพิษหมอกควัน ประกอบด้วย การรองรับข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน การสร้างกลไกการติดตามตรวจสอบ การป้องกันการเกิดไฟไหม้ที่โล่งและไฟฟ้าทั้งหมด การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการร่วมกับประเทศภาคีอื่น การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินแห่งชาติ และการให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือด้านเทคนิคและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

๓) มีแผนงาน/โครงการ จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๓ แผนงาน/โครงการ จำนวน ๒๕ หน่วยงานงบประมาณในการดำเนินงานตามแนวทางและมาตรการในการบริหารจัดการตามยุทธศาสตร์ฯ รวมทั้งสิ้น ๑๐,๓๘๐.๖๒๑๗ ล้านบาท จำแนกตามปีงบประมาณ ดังนี้

ปีงบประมาณ (พ.ศ.)	ด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง		ด้านมลพิษหมอกควัน		งบประมาณรวมทั้งสิ้น (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก (หน่วยงาน)
	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ		
๒๕๕๖	๑๒๙	๑,๐๘๓.๐๗๖๒	๑๐	๓.๗๙๒๒	๑,๐๘๖.๘๖๘๔	๒๕
๒๕๕๗	๑๓๗	๒,๓๘๒.๑๖๖๘	๙	๓.๗๙๒๒	๒,๓๘๕.๙๕๙๐	๒๕
๒๕๕๘	๑๓๖	๑,๘๐๖.๘๖๕๘	๑๑	๔.๕๙๒๒	๑,๘๑๑.๔๕๗๐	๒๔
๒๕๕๙	๑๓๕	๑,๓๘๘.๑๐๐๔	๑๑	๔.๕๙๒๒	๑,๓๙๒.๖๙๒๖	๒๓
๒๕๖๐	๑๒๘	๑,๒๒๙.๘๓๐๐	๑๑	๔.๕๙๒๒	๑,๒๓๔.๔๒๒๒	๒๑
๒๕๖๑	๑๒๗	๑,๒๒๙.๘๗๐๐	๑๑	๔.๕๙๒๒	๑,๒๓๔.๔๖๒๒	๒๐
๒๕๖๒	๑๒๗	๑,๒๒๙.๙๖๐๐	๑๑	๔.๕๙๒๒	๑,๒๓๔.๕๕๒๒	๒๐
รวม		๑๐,๓๕๐.๐๗๕๑		๓๐.๕๕๖๖	๑๐,๓๘๐.๖๒๑๗	

สำหรับการดำเนินการต่อไป กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะนำแผนปฏิบัติการฯ ที่คณะกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบแล้ว เสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป พร้อมทั้งแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.) ทราบอีกช่องทางหนึ่งด้วย

มติที่ประชุม เห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ โดยให้ฝ่ายเลขานุการนำแผนปฏิบัติการฯ เสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามลำดับต่อไป

๔.๒ แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคคีภัย (Road Map) ภายใต้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)

๑) กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการฯ ปีละไม่ต่ำกว่า ๒ ครั้ง

ฝ่ายเลขานุการ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าเพื่อให้คณะกรรมการฯ ได้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคคีภัยอย่างสม่ำเสมอควรกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการฯ ปีละไม่ต่ำกว่า ๒ ครั้ง

นายอรรถพล เพ็ชรวิเศษ รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รองประธานอนุกรรมการ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่าในระยะเวลาที่ผ่านมา เนื่องจากคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมีหลายคณะ บางคณะผู้แทนหน่วยงานร่วมเป็นอนุกรรมการจำนวนมาก และหลายคณะมีผู้แทนหน่วยงานร่วมเป็นอนุกรรมการซ้ำกัน ทำให้มีการประชุมคณะกรรมการไม่บ่อยมากนัก ดังนั้น จึงเห็นควรให้คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคคีภัยชุดนี้ ซึ่งเป็นคณะกรรมการฯ ที่ทำนุรองปลัดกระทรวงมหาดไทยในฐานะประธานอนุกรรมการได้ให้ความสำคัญกับการประชุมคณะกรรมการฯ เป็นอย่างยิ่ง จัดการประชุมคณะกรรมการฯ อย่างสม่ำเสมอ

/ นอกจากนี้...

นอกจากนี้ ควรกำหนดให้มีการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ อย่าง ๑ ครั้งต่อปี โดยอาจจะกำหนดให้มีการแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็น การศึกษาดูงานในพื้นที่จริง และการทบทวนผลการดำเนินงานอีกอย่างน้อย ๑ ครั้ง ซึ่งอาจจะใช้พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการดังกล่าว

นายประสงค์ พิทุรกิจจา เลขาธิการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เสนอความคิดเห็นว่าเนื่องจากส่วนราชการมีการโยกย้าย เปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่บ่อยครั้ง เพื่อให้การประชุมคณะกรรมการฯ มีความต่อเนื่อง ควรกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อย ๓ เดือนต่อครั้ง (รายไตรมาส)

มติที่ประชุม เห็นชอบกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัย ภายใต้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติอย่างน้อย ๓ เดือนต่อครั้ง (รายไตรมาส)

๒) กำหนดให้ปี พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นปีแห่งการณรงค์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัย ภายใต้หัวข้อ “อัคคีภัยป้องกันได้ แคลิใจไม่ประมาท”

ฝ่ายเลขานุการ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าฝ่ายเลขานุการขอเสนอแนวคิดในเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย ไฟป่า และหมอกควันในสังคมไทย เนื่องจากประเทศไทยมีประชากรประมาณ ๖๗ ล้านคน และปี ๒๕๕๖ คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาประมาณ ๒๔ ล้านคน รวมทั้งสิ้นประมาณ ๙๐ ล้านคน ดังนั้น การสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยด้านสาธารณภัยจึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องให้ความสำคัญ จึงเสนอกำหนดให้ปี พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นปีแห่งการณรงค์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัย ภายใต้หัวข้อ “อัคคีภัยป้องกันได้ แคลิใจไม่ประมาท”

มติที่ประชุม เห็นชอบกำหนดให้ปี พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นปีแห่งการณรงค์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัย ภายใต้หัวข้อ “อัคคีภัยป้องกันได้ แคลิใจไม่ประมาท”

วาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

๕.๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัยในอาคารสูง

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ประธานการประชุม กล่าวต่อที่ประชุมว่ามีความห่วงใยเป็นอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเกิดอัคคีภัยในอาคารสูง ทั้งในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาค ปัจจุบันมีการก่อสร้างอาคารสูง คอนโดมิเนียมเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ระดับเพลิงส่วนใหญ่ของหน่วยงานรับผิดชอบสามารถดับเพลิงอาคารสูงได้เพียง ๖ – ๙ ชั้นเท่านั้น ซึ่งนอกจากจะเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยแล้ว การก่อสร้างอาคารสูงหรือคอนโดมิเนียมที่ไม่มีการควบคุมยังเป็นการเปลี่ยนวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่สวยงามด้วย ดังนั้น จึงขอฝากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้ใช้บทบาทกำหนดผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสม

นายอรณพ เพ็ชรวิเศษ รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รองประธานอนุกรรมการ กล่าวต่อที่ประชุมว่าปัจจุบันกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีระดับเพลิง (รถท่อน้ำสูง) สามารถดับเพลิงอาคารได้สูงสุดไม่เกิน ๑๐ ชั้น ในขณะที่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีอาคารสูงจำนวนมากกว่า ๕,๐๐๐ แห่ง ดังนั้น การดับเพลิงด้วยอากาศยานจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะใช้เป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ซึ่งอยู่ระหว่างการเสนอขอจัดซื้อเฮลิคอปเตอร์ เพื่อใช้ดับเพลิงสำหรับอาคารสูง

/ พ.อ.สุพล...

พ.อ.สุพล จันทรผ่อง หัวหน้าส่วนกิจการพิเศษ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก เสนอความคิดเห็นว่าเห็นด้วยที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะจัดซื้อเฮลิคอปเตอร์เป็นของหน่วยงานเอง แต่ขอให้พิจารณาด้วยความรอบคอบ เนื่องจากการกู้ภัยด้วยอากาศยานต้องมีการฝึกฝนและใช้เทคนิคขั้นสูง ค่าบำรุงรักษาค่อนข้างสูง เฮลิคอปเตอร์ของแต่ละยี่ห้อ แต่ละบริษัท มีศักยภาพแตกต่างกัน ดังนั้น การพิจารณาจัดซื้อจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญร่วมพิจารณาด้วย

มติที่ประชุม รับทราบ

๕.๒ แนวทางการแจกจ่ายสิ่งของสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

นายประสงค์ พิทุรกิจจา เลขาธิการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับแนวทางการแจกจ่ายสิ่งของสงเคราะห์ของมูลนิธิฯ แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

- กรณีอัคคีภัยและวาทภัย มูลนิธิฯ จะช่วยเหลือเป็นประเภทเครื่องครัวต่างๆ เนื่องจากมูลนิธิฯ ได้ทำข้อตกลงกับมูลนิธิร่วมกตัญญู มูลนิธิพุทธสัมพันธ์แห่งประเทศไทยไว้
- กรณีอุทกภัยจะให้ความช่วยเหลือเป็นเครื่องอุปโภค เครื่องกระเบื้อง อาหารกระป๋องต่างๆ ครอบคลุมละ ๑ ถุง โดยมูลค่าสิ่งของสงเคราะห์ประมาณ ๗๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท ต่อ ๑ ถุง

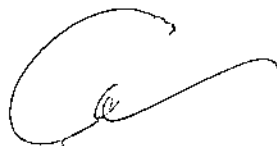
นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแนวทางใหม่ในการแจกจ่ายสิ่งของสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยผ่านมาทางประธานกรรมการบริหารมูลนิธิฯ (ท่านดิศธร วัชรโรทัย) ว่าหากการช่วยเหลือไม่เกิน ๑๐๐ ราย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานกรรมการมูลนิธิฯ ประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่แทนมูลนิธิฯ โดยให้ใช้เงินสำรองประจำจังหวัด จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท จัดซื้อสิ่งของแล้วนำไปแจกจ่ายแก่ราษฎรผู้ประสบภัยได้เลย

ทั้งนี้ มูลนิธิฯ เสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาว่าการแจกจ่ายสิ่งของสงเคราะห์ดังกล่าวเข้าซ้อนกับหน่วยงานอื่นหรือไม่

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (หม่อมหลวงบัณฑิตา ดิศกุล) ประธานการประชุม กล่าวต่อที่ประชุมว่ากระทรวงมหาดไทยจะมอบหมายเจ้าหน้าที่เป็นผู้ประสานข้อมูลกับมูลนิธิฯ โดยตรง และจะนำเรื่องดังกล่าวบรรจุเข้าวาระการประชุมกระทรวงมหาดไทยประจำเดือน เพื่อแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๓๐ น.

(นายอภิวัฒน์ เลาววัฒน)

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายมนตรี ชนะชัยวิบูลวัฒน์)

อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖

วันศุกร์ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑.พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก	รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒.นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	ปลัดกระทรวงมหาดไทย แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	รองประธาน กรรมการคนที่สอง
๓.นายไพโรจน์ พรหมสาสน์		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔.นายสุรพล ปัตตานี	รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๕.นายนำชัย พรหมมีชัย	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๖.พลตรี รักศักดิ์ โรจน์พิมพ์พันธุ์	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพลเรือน กระทรวงกลาโหม แทนปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๗.นายชาญชัย สุวิสุทธกุล	ผู้ตรวจกระทรวงคมนาคม แทนปลัดกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
๘.นายธนาภรณ์ พรหมสุวรรณ	ผู้อำนวยการสำนักตรวจและประเมินผล แทนปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๙.นาวาอากาศเอก สมศักดิ์ ขาวสุวรรณ์	ผู้อำนวยการศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ แทนปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๑๐.พลตำรวจตรี สุรพล อยู่หนู	รองผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ แทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๑๑.พันเอกพีรวัฒน์ ชูณหะนันท์	ผู้อำนวยการกองบรรเทาสาธารณภัย กองทัพบก แทนผู้บัญชาการทหารสูงสุด	กรรมการ
๑๒.พันเอก สุพล จันทร์ผ่อง	หัวหน้าส่วนอำนาจการศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพบก แทนผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
๑๓.นาวาเอก พลวัต ดารานนท์	ผู้อำนวยการกองกิจการพลเรือน กองทัพเรือ แทนผู้บัญชาการทหารเรือ	กรรมการ
๑๔.นาวาอากาศเอก สนธิชัย สุวรรณสุข	ฝ่ายเสนาธิการกรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ แทนผู้บัญชาการทหารอากาศ	กรรมการ
๑๕.นายพยุศักดิ์ ครเจริญ	ผู้อำนวยการสำนักจัดทำงบประมาณด้านความมั่นคง ๑ แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ

๑๖.นายพรชาติ...

๑๖.นายพรชาติ บุณาค	รักษาการที่ปรึกษาด้านการประสานกิจการความมั่นคง แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๑๗.นายสุทัศน์ กองขุนทด	หัวหน้ากลุ่มงานแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑๘.นายฉัตรชัย พรหมเลิศ	อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กรรมการและ เลขานุการ
๑๙.นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล	รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐.นายเชษฐา โมสิกรัตน์	ผู้อำนวยการสำนักบูรณาการสาธารณภัย และความปลอดภัยทางถนน	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการที่ไม่ได้ร่วมประชุม		
๑.ร้อยโท สุวิทย์ ยอดมณี		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑.นายทศพร นุชนงค์	รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒.นายมนต์สิทธิ์ ไพศาลธนวัฒน์	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓.พันตำรวจโท หม่อมหลวง กิตติบดี ประวิตร	ผู้อำนวยการศูนย์อำนาจการบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๔.นายมนตรี ชนะชัยวิบูลย์วัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๕.นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร	ผู้อำนวยการศูนย์อำนาจการบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๖.นายชัยณรงค์ วาสนสมสิทธิ์	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๗.นายภูจิต สมจิตต์	เลขานุการกรม กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๘.นางสาววิจิรา วัจนคุปต์	ผู้อำนวยการกองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๙.นายอำพล อังคภากรณ์กุล	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๐.นางสาวลักขณา มินนิมากร	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๑.นางสาววรรณิ์ หงษ์มณี	หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑๒.นางนันทรัตน์ ธัญญพิช	หัวหน้าสำนักงานเลขานุการศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน
	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๓.นายภราตล รุ่งโรจน์ธีระ	หัวหน้ากลุ่มงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ
	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๔.นายประทีป บริบูรณ์รัตน์	หัวหน้ากลุ่มงานคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๕.นางสาวชฎาภกร บุญพระณัช	ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภัยธรรมชาติ
	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๖.นายอภิวัฒน์ เลาหวัณ	ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภัยจากมนุษย์
	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๗.นายอรุณ ปินตา	หัวหน้ากลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์
	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๘.นางสาวสร้อยสิริ บรรณวัฒน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๙.นาวาตรี ปริญา รัตนแสนสุข ร.น.	กรมกิจการพลเรือนทหารทัพเรือ
๒๐.นายดุสิตฤทธิ หอมนาน	สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
๒๑.นาวาอากาศโท นิยม หอมช่วย	กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ
๒๒.นายสาธิต สื่อประเสริฐสุข	กรมทรัพยากรน้ำ
๒๓.นางสาวกนกวรรณ อยู่วงศ์	กรมทรัพยากรน้ำ
๒๔.นายสมบุญ โฆจิตานนท์	กรมทรัพยากรธรณี
๒๕.นางสุภา ทับเที่ยง	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๒๖.นางสาวจิรประภา ศิริวิวัฒนกุล	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
๒๗.นางสาวมณฑิพย์ วงศ์กุลฤติ	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๒๘.นางสาวพัชรพลัย พยัคคง	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๓๐.นายธงอาจ จันทรแดง	กรมส่งเสริมการเกษตร
๓๑.นางสาววิชชุพร รักสำรวจ	กรมส่งเสริมการเกษตร
๓๒.นายสุรสิทธิ์ พรสุขสวัสดิ์	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓๓.นายปวิศร์ สาธิตลาด	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓๔.นางสาวนฤมล ดันสุวรรณดี	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓๕.นางกนกกร ทองเรือง	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓๖.นางสาวเดือนเพ็ญ ปทุม	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓๗.นายรัฐธิปไตย ปางวัชรการ	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓๘.นายศักดิ์อาวุธ คันธวงศ์	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓๙.นายฤทธิชัย ธรรมแสง	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๔๐.นายประสงค์ คุ้มมะปาละ	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔๑.นายสุนันท์ ศรีสุขคำ	สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
๔๒.นายเอกวิ มั่งมี	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๔๓.นางสาวเกศราภรณ์ หมั่นหลี่	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๔๔.นางสาวสิริรัตน์ กิตติเกษมศิลป์	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๔๕.นายนิธิภัทร์ กองบาง	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

เมื่อกรรมการฯ มาครบองค์ประชุมแล้ว รองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก) ประธานการประชุมฯ ได้กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุม ตามระเบียบวาระการประชุมซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน (พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก) การประชุมฯ ในวันนี้เป็นการประชุม คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่า ขณะนี้ สาธารณภัยเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายต่างให้ความสนใจเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว เพราะหากเกิดขึ้นมักจะส่งผลกระทบ ต่อชีวิตและทรัพย์สินทั้งของรัฐและประชาชนจำนวนมาก คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นกลไกหลักของประเทศตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนในการดำเนินการเกี่ยวกับ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ นอกจากนี้ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติยังได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ จำนวน ๘ คณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการ ดังนั้น จึงขอให้ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ จักได้นำเรียนที่ประชุมตามลำดับต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม กปก.ช. ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้จัดทำรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ และได้แจ้งเวียนให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติพิจารณาตรวจแก้ไขรายงานการประชุมฯ ดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ ไม่มีคณะกรรมการฯ ท่านใดขอแก้ไขรายงานการประชุมฯ ดังกล่าว

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม กปก.ช. ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

วาระที่ ๓.๑ รายงานผลการฝึกซ้อมการบรรเทาภัยพิบัติภายใต้กรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาค
เอเชียและแปซิฟิก (ARF DIREX 2013)

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๔กันยายน ๒๕๕๕ อนุมัติให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพร่วมกับสาธารณรัฐเกาหลีเป็นเจ้าภาพในการจัดการ

ฝึกซ้อมแผน...

ฝึกซ้อมแผนการบรรเทาภัยพิบัติ ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๕๕๖ ภายใต้กรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN- Regional Forum-ARF) การฝึกซ้อมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบกลไกความร่วมมือและการประสานงานระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศรวมทั้งการประสานงานระหว่างพลเรือนและทหาร ทั้งในประเทศและต่างประเทศตามข้อตกลงและกรอบความร่วมมือและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ในพิธีเปิดมี รองนายกรัฐมนตรี (นายปลอดประสพ สุรัสวดี) เป็นประธาน การฝึกซ้อมมี ๒ ลักษณะ ได้แก่

การฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise TTX) เป็นการถกแถลง การพัฒนากรอบความร่วมมือและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการประสานงานในรูปแบบต่างๆ

การฝึกซ้อมภาคสนาม (Field Training Exercise: FTX) โดยเป็นการร่วมกันระหว่างกระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงมหาดไทย มีประเทศที่เข้าร่วม ๒๒ ประเทศ อาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ รวมทั้ง ประเทศจีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อินเดีย นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย อเมริกา แคนาดา และกลุ่มประเทศยุโรป เข้าร่วมฝึกซ้อมในครั้งนี้ การฝึกซ้อมเริ่มตั้งแต่ การฝึกซ้อมสถานการณ์ในกรณีที่เกิดคลื่นสึนามิขนาดใหญ่ และแผ่นดินไหวในประเทศไทยซึ่งต้องการช่วยเหลือจากต่างประเทศ การกู้ภัยจากดินโคลนถล่ม การกู้ภัย ทางน้ำ การกู้ภัยจากอาคารถล่ม การกู้ภัยจากสารเคมีรั่วไหล การกู้ภัยทางอากาศ การฝึกการช่วยเหลือและบรรเทาทุกข์ในศูนย์พักพิงชั่วคราวรวมทั้งการฝึกการบัญชาการเหตุการณ์ในกองบัญชาการร่วมกัน ในพื้นที่ที่กำหนดโดยใช้เวลาฝึกซ้อมทั้งหมด ๔ วัน (ตั้งแต่วันที่ ๗ ถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖) สำหรับสถานที่จัดการฝึกซ้อมได้แก่ค่ายพระรามหกพื้นที่เทศบาลชะอำ หาดทรายชะอำ และอำเภอเมือง หลายพื้นที่ด้วยกัน ซึ่งผลการฝึกซ้อมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๓.๒ แผนงานสำหรับการเตรียมการจัดประชุมระดับรัฐมนตรีแห่ง

เอเชียว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติครั้งที่ ๖ (6th AMCDRR)

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีแห่งเอเชียว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ครั้งที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๗ (The 6th Asian Ministerial Conference on disaster Risk Reduction 2014 : The 6th AMCDRR) ซึ่งการประชุมครั้งนี้ จะเป็นเวทีหารือระดับรัฐมนตรีที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการภัยพิบัติของกว่า ๕๐ ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพื่อสร้างความมุ่งมั่นให้เกิดขึ้นทั้งทางการเมือง (Political Commitment) การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction : DRR) การสร้างสังคมที่พร้อมรับมือภัยพิบัติและฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพเดิม (Resilience) ทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค การประชุมในครั้งนี้เป็นการประชุมในระดับสากล โดยเน้นพิจารณา ๒ ประการ

๑) เป็นเวที...

๑) เป็นเวทีหารือระดับรัฐมนตรีในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพื่อทบทวนและสังเคราะห์บทเรียนของภูมิภาคในการดำเนินงานจากกรอบเฮียวโกะ (Kyogo Framework for Action ๒๐๐๕ – ๒๕๑๕) เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติซึ่งเป็นกรอบการดำเนินงานของภูมิภาค

๒) เป็นเวทีหารือระหว่างประเทศเรื่องการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติซึ่งได้ดำเนินการมาโดยตลอด การจัดการประชุมในครั้งนี้จะเริ่มจัดประชุมในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป โดยไทยจะร่วมกันเป็นเจ้าภาพโดยความร่วมมือกันหลายภาคส่วน

ประธาน การประชุมครั้งนี้มีแผนปฏิบัติการ มีกรอบที่เป็นแผนหลัก และข้อมูลที่แจ้งไปยังต่างประเทศหรือไม่ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

นายชัยณรงค์ วาสนสมสิทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การประชุมระดับรัฐมนตรีแห่งเอเชียว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ครั้งที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๗ (The 6th Asian Ministerial Conference on disaster Risk Reduction 2014 : The 6th AMCDRR) เป็นการจัดร่วมกันระหว่างประเทศไทยกับองค์การสหประชาชาติ เนื้อหาสาระสำหรับการจัดการประชุม นั้น ทางฝ่ายเลขานุการได้มีการจัดการประชุมร่วมกับสำนักงานยุทธศาสตร์สากลเพื่อการลดภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ จำนวน ๓ ครั้งแล้ว โดยได้มีการจัดเตรียมหัวข้อหลักและหัวข้อรองในการจัดประชุมไว้แล้ว ซึ่งจะต้องนำเรียนคณะกรรมการระดับชาติที่รับผิดชอบในการจัดประชุมในครั้งนี้ สำหรับคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ซึ่งขณะนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ลงนามในหนังสือนำเรียนเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ลงนามในคำสั่ง เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการในระดับชาติแล้ว จะนำแผนงานทั้งหมดเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้วจะแจ้งให้กระทรวงต่างประเทศรับทราบและเข้าสู่ขบวนการออกหนังสือเชิญต่างประเทศเข้าร่วมประชุมอย่างช้าคาดว่าในเดือนมกราคม ๒๕๕๗ สำหรับเนื้อหาสาระและแผนงานได้นำเรียนนายกรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระที่ ๔.๑ การขยายระยะเวลาการดำเนินการของแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน จาก พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๔ เป็น พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๖๒

นายมนตรี ชนะชัยวิบูลย์วัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่องการขยายระยะเวลาการดำเนินการของแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน จาก พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๔ เป็น พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๖๒ ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอัคคีภัยฯ ขอให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นแรก การขยายกรอบระยะเวลาการดำเนินการตามแผนแม่บทการพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ จาก พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๔ เป็น พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๖๒

ประเด็นที่สอง การขยายระยะเวลายุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควันภายใต้แผนแม่บทดังกล่าวจากกรอบเวลาเดิมจาก พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๙ เป็น พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการดำเนินงานการตั้งงบประมาณตามแผนปฏิบัติการซึ่งเป็นกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการให้ต่อเนื่องตามแผนปฏิบัติการซึ่งได้ดำเนินการมาแล้วในระยะที่ ๑ กรอบงานหลักตามแผนแม่บทมีระยะเวลา ๑๑ ปี ซึ่งให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ เพื่อให้กิจกรรมต่างๆบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ จึงเรียนที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ประธาน ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ อธิบายเหตุผลการขยายระยะเวลาออกไปเป็นปี พ.ศ. ๒๕๖๒

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เนื่องจากว่าแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมีกำหนดระยะเวลา ๕ ปี เพื่อให้มีความสอดคล้องกันระหว่างแผนแม่บท กับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติฉบับต่อไปจะมีกำหนดใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๒ ดังนั้น จึงขยายระยะเวลาแผนแม่บทออกไปเป็นปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

นายพรชาติ บุนนาค รักษาการที่ปรึกษาด้านการประสานกิจการความมั่นคง สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ขอสนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ฯ โดยมีเหตุผล ๔ ประการ คือ

๑. แผนนี้มีความสำคัญเนื่องจากภัยในปัจจุบันมีหลายมิติ แผนปฏิบัติการนี้มีความครอบคลุมภัยทั้งภัยที่เกิดจากธรรมชาติและภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์รวมทั้งสาเหตุที่เกิดในประเทศและจากต่างประเทศ ยกตัวอย่างหมอกควันที่เกิดจากประเทศอินโดนีเซีย มีผลกระทบต่อจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย

๒. การดำเนินการนำแผนนี้มาสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีความสำคัญซึ่งแผนของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาลที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมของชาติให้มีความพร้อมในการเผชิญกับภัยความมั่นคงแบบใหม่ รวมทั้งสาธารณภัยด้วย

๓. ตามยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมแห่งชาติ หน่วยงานระดับกระทรวงได้จัดทำแผนปฏิบัติการเรื่องของการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบบูรณาการระดับกระทรวงครบถ้วนทั้ง ๑๗ ด้านแล้วในเรื่องนี้หากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในฐานะหน่วยงานกลางจะนำแผนทั้ง ๑๗ ด้าน เข้ามาสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการในเรื่องนี้ ก็จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งครอบคลุมภัยใหม่ๆ

๔. เป็นแผนที่สนับสนุนในการพิจารณาตกลงใจของรองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะเป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการนี้ รวมทั้งมีการรวมแผนงาน/โครงการและงบประมาณอย่างเป็นระบบครอบคลุมทั้งในระดับส่วนกลาง ระดับจังหวัดและท้องถิ่น โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจักได้ดำเนินการติดตามผลเพื่อนำเสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบ

วาระที่ ๔.๒...

วาระที่ ๔.๒ แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง
และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จากอัคคีภัยอย่างยั่งยืน โดยให้พิจารณาปรับปรุงแผนแม่บทให้ครอบคลุมถึงกรณีไฟฟ้าและหมอกควันจากไฟฟ้าซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศด้วย ดังนั้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยการเพิ่มยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบยุทธศาสตร์ดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๖ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน ภายใต้ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติเสนอคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอัคคีภัยภายใต้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติพิจารณารวม ๒ ครั้ง คือ ครั้งแรก เมื่อคราวประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ทบทวนแผนงาน/โครงการ โดยจัดลำดับความสำคัญ ความเหมาะสมและความคุ้มค่าของแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการดำเนินงาน แล้วนำเสนอให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณากลับครั้ง และครั้งที่สอง เมื่อคราวประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการดังกล่าว โดยให้ฝ่ายเลขานุการนำแผนปฏิบัติการฯ เสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) และคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามลำดับต่อไป

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติการฯ มีระยะเวลาการดำเนินการ ๗ ปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยแบ่งมาตรการดำเนินการเป็น ๒ ระยะ คือ มาตรการระยะปานกลาง (ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗) และมาตรการระยะยาว (ปี พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒)

๒. ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน ประกอบด้วย

- ด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง ประกอบด้วย ด้านไฟฟ้า (แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน คือ ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย) ด้านการเผาในที่โล่ง ด้านการเผาวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร ด้านการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน ด้านการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ และด้านการใช้มาตรการทางกฎหมาย

- ด้านมลพิษหมอกควัน ประกอบด้วย การรองรับข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควัน ข้ามแดน การสร้างกลไกการติดตามตรวจสอบ การป้องกันการเกิดไฟในที่โล่งและไฟฟ้าทั้งหมด การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการร่วมกับประเทศภาคีอื่น การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินแห่งชาติ และการให้ความช่วยเหลือความร่วมมือด้านเทคนิคและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

๓. มีแผนงาน/โครงการ จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๓ แผนงาน/โครงการ หน่วยงานที่เสนอแผนงาน/โครงการจำนวน ๒๕ หน่วยงาน งบประมาณ ในการดำเนินงานตามแนวทางและมาตรการในการบริหารจัดการตามยุทธศาสตร์ฯ รวมทั้งสิ้น ๑๐,๓๘๐.๖๒๑๗ ล้านบาท จำแนกตามปีงบประมาณ

๔. การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะนำแผนปฏิบัติการ ฯ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ จากนั้น หน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมบูรณาการจะนำแผนงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการฯ ไปบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการ ๕ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน เพื่อเสนอขอ ตั้งงบประมาณดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นต้นไปตามกระบวนการเสนอขอตั้งงบประมาณปกติ โดยมี กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทำหน้าที่บูรณาการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

ประธาน แผนการฝึกซ้อมในกรณีเกิดสถานการณ์มีอยู่ในแผนนี้ด้วยหรือไม่

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แผนการฝึกซ้อมจะแยกออกจากแผนนี้เป็นการเฉพาะซึ่งครอบคลุมทุกภัยอยู่แล้ว

ประธาน ปัจจุบันภัยที่เกิดขึ้นมีความรุนแรงไม่เท่ากันการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพต้องมีการฝึกซ้อมควบคู่กันไป ดังนั้น ควรจะกำหนดให้มีการฝึกซ้อม ชักซ้อมการแก้ปัญหาทุกๆปี สมควรจะมีการฝึกซ้อม ควบคู่ไปกับแผนเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฝ่ายเลขานุการจะรับไปปรับปรุงแผนปฏิบัติ จากเดิมที่แยกแผนฝึกซ้อมออกไปเฉพาะโดยจะรวมแผนปฏิบัติการและแผนฝึกซ้อมเข้าด้วยกัน

มติที่ประชุม เห็นชอบ

วาระที่ ๔.๓ การกำหนดให้ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นปีแห่งการรณรงค์ด้านการ ป้องกันและแก้ปัญหาอัคคีภัย ภายใต้หัวข้อ “อัคคีภัยป้องกันได้ แคล้วคลาดไม่ประมาท”

นายมนตรี ชนະชัยวิบูลย์วัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สืบเนื่องจากอัคคีภัยเป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งสาเหตุการเกิดอัคคีภัย ส่วนใหญ่เกิดจากความประมาทและขาดความระมัดระวัง โดยเฉพาะในที่อยู่อาศัย อาคารสำนักงาน อาคารสูง โรงงานอุตสาหกรรม ศูนย์การค้า โรงแรมสรรพ ฯลฯ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีการใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานเชื้อเพลิง พลังงานความร้อน และอื่นๆ ที่เอื้อต่อการการเกิดอัคคีภัย ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทย มีประชากรประมาณ ๖๗ ล้านคน และปี ๒๕๕๖ คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาประมาณ ๒๔ ล้านคน รวมทั้งสิ้นประมาณ ๙๐ ล้านคน ดังนั้น การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยในสังคมไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามอัคคีภัย ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะมาตรการและแนวทางการ บริหารจัดการสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหามอัคคีภัย รวมถึงปัญหาไฟฟ้าและ หมอกควันต่อคณะกรรมการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปช.) เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ สาธารณภัยของประเทศ จึงได้มีมติเมื่อคราว ประชุม ครั้งที่ ๑ / ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เห็นชอบ กำหนดให้ปี พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นปีแห่งการรณรงค์ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามอัคคีภัย ภายใต้หัวข้อ “อัคคีภัยป้องกันได้ แคล้วคลาดไม่ประมาท”

เพื่อให้การจัดกิจกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นปีแห่งการรณรงค์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาม อัคคีภัย ภายใต้หัวข้อ “อัคคีภัยป้องกันได้ แคล้วคลาดไม่ประมาท” เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดผลเป็นรูปธรรมและเกิด การมีส่วนร่วมจากหน่วยงานทุกภาคส่วนเห็นควรกำหนดกิจกรรมในการรณรงค์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามอัคคีภัย ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๗ ดังนี้

๑. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประสานความร่วมมือกับกรุงเทพมหานครและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยเมื่อต้องเผชิญกับอัคคีภัยรวมถึงความสำคัญของการการติดตั้งอุปกรณ์และระบบเตือนภัยต่างๆ โดยเฉพาะ ในที่อยู่อาศัย อาคารสำนักงาน อาคารสูง โรงงานอุตสาหกรรม ศูนย์การค้า โรงมหรสพ ฯลฯ ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย

๒. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประสานความร่วมมือกับกรมประชาสัมพันธ์ในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอัคคีภัยด้านต่างๆ แก่สาธารณชนผ่านสื่อในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๓. ทุกจังหวัดจัดสัปดาห์รณรงค์การป้องกันอัคคีภัย เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการป้องกันอัคคีภัย โดยบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในพื้นที่ โดยเฉพาะในสถานศึกษาและสถานประกอบการต่างๆ ที่มีความเสี่ยง รวมทั้งโรงเรียนกวดวิชา

๔. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จะรายงานผลการปฏิบัติการให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีได้รับทราบความคืบหน้า จึงเรียนที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ประธาน เรื่องอัคคีภัยเป็นเรื่องสำคัญ เพราะถ้าเกิดขึ้นจะสร้างความเสียหายอย่างมหาศาล บางครอบครัวหมดเนื้อหมดตัว เพราะอัคคีภัย เรื่องการรณรงค์ป้องกันเป็นเรื่องที่น่ากระทำ ดังนั้น ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงเห็นควรเป็นปีแห่งการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย

มติที่ประชุม เห็นชอบ

วาระที่ ๔.๔ การจัดทำแผนแม่บทป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

นายมนตรี ชนະชัยวิบูลย์วัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ว่าจ้างบริษัท ที่ปรึกษาปัญญาคอลล์แดนท์ จำกัด และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) ศึกษาและจัดทำแผนแม่บทป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม ซึ่งมีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบต่อภาคเหนือ ภาคตะวันตก และภาคใต้ รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ที่ปรึกษาได้ศึกษาสถิติการเกิดแผ่นดินไหวในรอบ ๔๐ ปี และศึกษารายละเอียดที่มีพลังรวมทั้งศึกษาชั้นดินของประเทศไทย และศึกษาลักษณะของอาคาร และประโยชน์ใช้สอย ในระยะที่ผ่านมาผลผลิตตามเงื่อนไขในTOR ส่วนราชการได้รับผลผลิตออกมาเป็นแผนที่เสี่ยงภัยจากแผ่นดินไหวฉบับใหม่ของประเทศไทยซึ่งจะระบุรายละเอียดถึงความรุนแรงและในแต่ละพื้นที่ที่จะเหมาะต่อการก่อสร้างอาคารต่ำกว่าแปดชั้น พื้นที่ใดที่เสี่ยงต่ออาคารที่จะสูงกว่าแปดชั้นขึ้นไป ในส่วนที่สองเราจะได้รับแผนปฏิบัติการที่เป็นต้นแบบในการป้องกันและลดความเสี่ยงจากแผ่นดินไหว และอาคารถล่ม ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดกาญจนบุรี ในส่วนที่สามจะได้รับวิธีการเสริมความแข็งแรงของอาคารว่ามีกี่แบบที่จะประหยัดงบประมาณ ที่เป็นจุดเริ่มต้นของแผ่นดินไหว ในส่วนที่สี่จะได้รับแผนพัฒนาเฉพาะกรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเป็นต้นแบบให้กับอีก ๒๒ จังหวัดที่มีความเสี่ยงเกิดแผ่นดินไหว ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยความปลอดภัยของอาคาร ที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นแกนหลัก แผนแม่บทฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปขยายผล ซึ่งในปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้นำผลผลิตจากแผนแม่บทนี้ไปศึกษาเพิ่มเติมในพื้นที่เฉพาะของกรุงเทพมหานคร หลังจากได้ดำเนินการแล้วจะนำแผนนี้ไป

เสนอต่อคณะ...

เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจะให้เป็นกรอบงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนแม่บทนี้ไปสู่แผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ ในอีก ๓ - ๕ ปีข้างหน้า

ประธาน ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปพิจารณาจัดทำแผนป้องกันภัยที่เกิดจากทางอากาศทางทะเล ซึ่งประเทศไทยมีพื้นที่ติดกับทะเลอยู่แล้ว ส่วนภัยทางอากาศมีการสัญจรไปมาทางอากาศอยู่เป็นประจำ ดังนั้น ควรจะมีแผนป้องกันภัยทางอากาศและทางทะเลเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะรับกับสถานการณ์ได้

นายวิบูลย์ สงวนพงศ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ในทางทะเลจะมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีเรื่องของกฎหมาย เรื่องการช่วยเหลือ เรื่องความมั่นคง เช่นเรือต่างชาติที่ถูกไฟไหม้ที่ชลบุรี ก็มีกฎหมายของต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องอีก เราจะขึ้นไปป้องกันก็ทำได้ลำบาก ผมขอเสนอเรื่องแม่น้ำที่ติดกับพรมแดนระหว่างประเทศ เช่นแม่น้ำโขง เมื่อเกิดภัยขึ้นก็ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะรับผิดชอบอย่างชัดเจน

ประธาน ขอฝากข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการสร้างระบบการเตรียมพร้อมในการป้องกันภัยไว้ก่อนที่ภัยต่างๆ จะเกิดขึ้น ทั้งในด้านการบริหาร บุคลากร ทรัพยากรที่จำเป็นต่างๆ จึงขอฝากเป็นข้อเสนอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปคิด และนำเสนอคณะกรรมการฯ ในการประชุม กปก.ช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

นายสุรพล ปัตตานี รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอประเด็นที่อาจจะเกิดขึ้น กรณีที่มีสารเคมี เช่น กรณีน้ำมันรั่วที่เกิดขึ้นน่าจะมีแผนรองรับการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นแนวทาง

ประธาน ขอให้กระทรวงมหาดไทยรับข้อเสนอของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ไปพิจารณาในเรื่องเกี่ยวกับแผนเผชิญเหตุต่างๆ เตรียมกำหนดเป็นแผนเพื่อเป็นแนวทางเตรียมพร้อมรับมือกับภัยประเภทต่างๆ ทั้งภัยทางอากาศ ภัยทางทะเล รวมถึงภัยทางแม่น้ำสายหลักที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เช่นแม่น้ำโขง เป็นต้น และไปคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการเศรษฐกิจ และการดำรงชีวิตของพี่น้องประชาชนด้วย

มติที่ประชุม เห็นชอบ

วาระที่ ๔.๕ การขยายระยะเวลาแผนแม่บทการป้องกันและบรรเทาภัย

จากคลื่นสึนามิ เป็น พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

นายมนตรี ชนະชัยวิบูลย์วัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยจากแผ่นดินไหว และคลื่นสึนามิ ขอขยายระยะเวลาของแผนแม่บทป้องกันและบรรเทาภัยจากคลื่นสึนามิ ซึ่งแผนแม่บทฉบับนี้มี ๑๐๕ หน่วยงานร่วมกันคิดแผนแม่บท ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๒ ทั้ง ๑๐๕ หน่วยงานร่วมกันทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการและงบประมาณ ระยะ ๓ ปี พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๖ วงเงินในแผนปฏิบัติการ จำนวน ๖,๖๒๓ ล้านบาท กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้รวบรวมรายงานจากหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๘๒ หน่วยงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๕๖ เสนอคณะรัฐมนตรีปีละ ๒ ครั้ง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แผนที่ได้ตั้งไว้จำนวน ๔๑ โครงการเป็นเงิน ๒๗๐.๘๘๔๕ ล้านบาท ได้รับงบประมาณคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๑ ของงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๕ ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น หน่วยงานต่างๆ สามารถตั้งแผนงาน/โครงการเสนอจำนวน ๔๔ หน่วยงาน ได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินการแผนงาน/โครงการ ๓๒ โครงการ เป็นเงิน ๑,๖๔๗.๔๒๓๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๖๓ ของงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผน สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ อยู่ระหว่างการรวบรวมเพื่อรายงานคณะรัฐมนตรี คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่ายังคงมีกิจกรรมที่ยังค้างอยู่ที่

ปรากฏใน...

ปรากฏในแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการที่มีความสำคัญต่อการบรรลุดุประสงค์ในการลดพื้นที่เสี่ยงภัยจากคลื่นสึนามิ ในฝั่งอันดามัน จำนวน ๖ จังหวัด ๕๐๙ หมู่บ้าน ฝั่งอ่าวไทยจำนวน ๑๖ จังหวัด ๔๐๗ หมู่บ้าน รวม ๒๒ จังหวัด ๑,๔๑๖ หมู่บ้าน ซึ่งจะต้องเป็นพื้นที่ลดความเสี่ยง ดังนั้น คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยจากแผ่นดินไหว และ คลื่นสึนามิ จึงเรียนที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบการขยายระยะเวลาแผนแม่บทการป้องกันและบรรเทา ภัยจากคลื่นสึนามิ เป็น พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

มติที่ประชุม เห็นชอบ

วาระที่ ๔.๖ การจัดทำระเบียบปฏิบัติประจำด้านการบริหารจัดการสาธารณภัย

กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(Standard Operating Procedure)

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สืบเนื่องจากผลการประชุมคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุม และได้มอบนโยบายให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ศูนย์อำนวยการร่วมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ศอ.ร.ป.ช.) เพื่อทำหน้าที่ในการวิเคราะห์และ ประเมินสถานการณ์ว่าควรยกระดับภัยขึ้นสู่การจัดการในระดับที่กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติจะเข้ามาทำงาน จากระดับ ๒ ไปสู่ระดับ ๓ และจากระดับ ๓ สู่ระดับ ๔ กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธาณภัยแห่งชาติ จะทำหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และบัญชาการเหตุการณ์ในขณะเกิดเหตุสาธารณภัยร้ายแรงขนาด ใหญ่ เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ขณะนี้ก็มีกองบัญชาการ ผู้บัญชาการ และโครงสร้างที่เกี่ยวข้อง แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่าแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ที่ จะเข้ามาช่วยกันในการขับเคลื่อนการบัญชาการ เหตุการณ์ในระดับชาติ คณะกรรมการศูนย์อำนวยการร่วมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ จึงได้เสนอให้ มีการจัดทำระเบียบปฏิบัติประจำด้านการบริหารจัดการสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งระเบียบนี้จะกำหนดวิธีการดำเนินการ กำหนดเกณฑ์การยกระดับความรุนแรงของภัย ซึ่งมีตั้งแต่ระดับ ๑ ๒ ๓ และระดับ ๔ ซึ่งเป็นระดับร้ายแรงสูงสุด และเป็นระเบียบว่าด้วยโครงสร้างการแบ่งหน่วยงานภายใน คณะกรรมการประจำกองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ อำนาจหน้าที่ ความเชื่อมโยงของส่วนงานในการบริหารจัดการสาธารณภัยระดับภัยรุนแรง กำหนดการปฏิบัติโดยแบ่งออกเป็นระดับเริ่มต้นก่อนที่จะภัยจะเกิดขึ้น แบ่งงานในส่วนที่จะต้องทำงานตามปกติ โดยเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานจะทำหน้าที่ขณะเตือนภัย การติดตามเฝ้าระวัง ทุกหน่วยงานก็จะทำหน้าที่ตามหน้าที่ประจำ ปกติภายใต้สภาวะปกติที่เกิดขึ้น หลังจากมีการวิเคราะห์สถานการณ์แล้วที่มีความรุนแรงขึ้นจนเข้าสู่ระดับที่ ๒ หรือ ระดับเตรียมพร้อมการปฏิบัติงาน เป็นการที่ทุกส่วนจะเริ่มปรับโหมดรับมือกับการเตรียมแผนที่จะรับการแจ้งเข้าทำงาน คือรอการสั่งการนั่นเอง จากนั้นเข้าสู่ระดับที่ ๓ คือการเข้าทำงานของบางส่วนแล้ว เจ้าหน้าที่หลักจะต้องมารายงานตัวที่ กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ แล้วก็จะกำหนดวาระงานตามสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น จนไปถึงขั้นสูงสุดคือการปฏิบัติงานแบบเต็มรูปแบบ คือเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเข้ามาประจำหน้าที่ทั้งหมด มีการประสานงานร่วมกัน มีการประกาศให้ประชาชนทราบว่าเราจะเริ่มขับเคลื่อนภัยรุนแรงในระดับใด เจ้าหน้าที่ทุกคน จะเข้ามาปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง จึงเรียนคณะกรรมการเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างนี้

เมื่อคณะกรรมการ...

เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้วฝ่ายเลขานุการฯจะเขียนรายละเอียดแล้วนำเสนอคณะกรรมการฯ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อใช้บังคับในการใช้การจัดทำระเบียบปฏิบัติประจำด้านการบริหารจัดการสาธารณสุข กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ จึงเรียนที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ประธาน ร่างระเบียบปฏิบัติฯ นี้ น่าจะผ่านความคิดเห็นของคณะกรรมการฯ เพื่อให้เกิดความละเอียดรอบคอบ ขอเชิญคณะกรรมการฯ ให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ หรือหากประสงค์จะแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอย่างไรขอให้พิจารณาและนำเสนอได้ เพื่อให้ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำไปแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงต่อไป

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่องการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะภัยเกิดขึ้นเป็นประจำ ทั้งภัยที่เกิดจากธรรมชาติและภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ อยากให้น้ำหนักโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนั้น การเตรียมการป้องกันภัย ก่อนที่ภัยจะเกิดนั้นมีความจำเป็นมาก เมื่อเกิดภัยแล้วเราจะไปบรรเทาหรือแก้ไขเพิ่มเติม นอกจากจะมีศูนย์อำนวยการแล้ว อยากให้น้ำหนักทั้งในการการป้องกันและบรรเทาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด อำเภอ โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เพราะมีงบประมาณและบุคลากรอยู่ในพื้นที่ด้วย เมื่อเกิดเหตุขึ้นมา จะทำอย่างไรให้ท้องถิ่นเข้ามารับผิดชอบตามขั้นตอน ตั้งแต่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งบางแห่งมีงบประมาณเป็นจำนวนมาก ถ้ามีการเตรียมการ แผนงานและโครงการไว้แต่เนิ่นๆ ก่อนที่ภัยจะเกิดขึ้น เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ น่าจะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนหรือตามระเบียบปฏิบัติที่วางไว้

ประธาน แผนนี้มีความครอบคลุมหมดหรือไม่

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระเบียบนี้เป็นคล้ายๆระเบียบที่ทุกหน่วยงานเมื่อเวลาเข้ามาประจำสถานีทำงานร่วมกันจะต้องปฏิบัติร่วมกันอย่างไรในกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เมื่อมีการประกาศว่าภัยพิบัติจะยกระดับขึ้นสู่ในระดับที่จังหวัดไม่สามารถควบคุมได้แล้ว ศูนย์อำนวยการร่วมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ศอ.ปภ.ช.) จะประเมินสถานการณ์ว่า จะต้องยกสู่ระดับ ๓ ซึ่งเป็นระดับที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ จะเข้ามาทำหน้าที่ควบคุมสถานการณ์และบัญชาการเหตุการณ์ หน่วยงานที่อยู่ในแผนจัดการแห่งชาติทุกภาคส่วนจะเข้ามาทำงานร่วมกัน ๓ ส่วนด้วยกัน ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ให้นโยบายไว้ว่า กองบัญชาการแห่งชาตินั้น จะประกอบด้วย ๓ ส่วนสำคัญคือ ส่วนแผนอำนวยการ ส่วนแผนปฏิบัติการ และส่วนแผนสนับสนุน ทั้ง ๓ ส่วนนี้ได้แบ่งไว้ชัดเจนว่า กระทรวงใด กรมใดจะทำหน้าที่ในส่วนใดบ้าง จากผลมติการประชุมฯ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบในการประชุมครั้งก่อนหน้านี้นี้ เมื่อโครงสร้างต่างๆ ได้รับการอนุมัติแล้ว แต่การปฏิบัติงานร่วมยังไม่มีการปฏิบัติร่วมกัน ว่าใครจะต้องทำอะไรก่อนหลัง ใครจะทำหน้าที่อะไรอย่างชัดเจน ใครทำอะไรที่ไหน เมื่อไหร่อย่างไร ทำด้วยวิธีใด ด้วยเครื่องมืออะไรบ้าง ระเบียบปฏิบัติประจำนี้จะเป็นระเบียบที่บอกไว้ให้ทุกคนถือปฏิบัติร่วมกัน ทำงานกันเป็นระบบ ประธานสอดคล้องบูรณาการจัดการภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประธาน กรอบร่างที่ฝ่ายเลขานุการฯเสนอมีความครอบคลุมในเรื่องการปฏิบัติหรือไม่ มีอะไรที่ควรเพิ่มเติมบ้าง

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระเบียบนี้ใช้เฉพาะในกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเท่านั้น ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ มีแผนเผชิญเหตุ เฉพาะพื้นที่อยู่แล้ว ในแผนฯ ดังกล่าวจะมีรายละเอียดประกอบ ทั้งเรื่องบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์

และวิธี...

และวิธีปฏิบัติ ระเบียบนี้จะใช้ปฏิบัติเวลาเกิดภัยพิบัติเท่านั้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่มาจากหน่วยงานต่างๆ จึงควรมีระเบียบปฏิบัติที่เป็นอันเดียวกันเพื่อต่อการควบคุมการปฏิบัติ

มติที่ประชุม เห็นชอบ

วาระที่ ๔.๗ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ (เพิ่มเติม) จำนวน ๒ คณะ ดังนี้

๔.๗.๑ คณะอนุกรรมการด้านการป้องกัน ลดผลกระทบ

และฟื้นฟูพื้นที่ประสบสาธารณภัย โดยใช้โครงสร้าง

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เนื่องจากการบริหารจัดการน้ำ และอุทกภัย จะกำกับ ดูแล โดยคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ ที่มีรองนายกรัฐมนตรี (นายปลอดประสพ สุรัสวดี) เป็นประธาน ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่ดูแลโครงสร้างขนาดใหญ่ทั้งหมด ภายใต้งบประมาณของรัฐบาล ๓.๕ แสนล้าน แต่เนื่องจากว่าเมื่อเกิดสาธารณภัย โดยเฉพาะอุทกภัย ยังมีสิ่งก่อสร้าง ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับจังหวัด เช่นสะพาน เหมือง ฝาย ระบบระบายน้ำที่เสียหายและไม่สามารถใช้งบประมาณเข้าไปแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเวลาได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นจะต้องมีคณะอนุกรรมการฯ มาพิจารณาในกรณีที่เกิดเหตุเพื่อเสนอของบกลาง เป็นเงินสำรองจ่ายเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านการป้องกัน ลดผลกระทบ และฟื้นฟูพื้นที่ประสบสาธารณภัย โดยใช้โครงสร้าง

ประธาน ขอเชิญกรรมการฯพิจารณาร่างที่ฝ่ายเลขานุการเสนอว่ามีความครอบคลุม ครบถ้วนหรือไม่

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่วนนี้จะเป็นการช่วยเหลือในกรณีที่จังหวัดส่งข้อมูลเข้ามาเพื่อของบกลาง ซึ่งขณะนี้หลายจังหวัดส่งเข้ามาที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแล้ว คณะอนุกรรมการชุดนี้จะทำหน้าที่กลั่นกรองก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

มติที่ประชุม เห็นชอบ

๔.๗.๒ คณะอนุกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สืบเนื่องจากนโยบายเตรียมพร้อมแห่งชาติที่ให้ความสำคัญกับการสื่อสารโทรคมนาคมทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉินให้สามารถใช้งานได้ ประกอบกับเรามีบทเรียนจากภัยพิบัติขนาดใหญ่ทั้งพายุกะเณล และคลื่นยักษ์สึนามิ ระบบการสื่อสารทุกรูปแบบล้มเหลวทั้งการไม่ได้ทั้งหมด และล่าสุดกรณีไฟไหม้ศูนย์พักพิงชั่วคราวที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในต้นปี ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา เป็นพื้นที่ที่ไม่มีระบบสื่อสารใดๆ การแก้ไขปัญหาในช่วงนั้นกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ติดต่อประสานงานกับ กสทช. และหน่วยงานสื่อสารทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนเข้าไปสถาปนาระบบสื่อสารต้องใช้เวลา ๖ วันจึงสามารถใช้งานสื่อสารกันได้ เหตุการณ์ดังกล่าวมีการรายงานผิดพลาดคาดเคลื่อน ตอนแรกคิดว่าเป็นที่พักพิง ๓ หลัง แต่ความจริงเกิดความเสียหาย จำนวน ๓ หมู่บ้าน มีประชาชนเสียชีวิตเกือบ ๔๐ คน

จากปัญหา...

จากปัญหาดังกล่าว กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้เชิญหน่วยงานสื่อสารทุกกระทรวง กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กสทช. หน่วยงานสื่อสารของทหาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย รวมถึงบริษัทสื่อสารภาคเอกชน เข้ามาร่วมหารือร่วมกันและมีมติเสนอจัดตั้งคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเตรียมความพร้อมในการสื่อสารและสามารถจัดการสื่อสารในทุกสถานการณ์ที่มีภัยเกิดขึ้น จึงเรียนที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

นาวาอากาศเอก สมศักดิ์ ขาวสุวรรณ์ ผู้อำนวยการศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้แทนปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญเมื่อเกิดภัยพิบัติ การแต่งตั้งคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นับว่าเป็นประโยชน์ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ หลายครั้งที่ระบบการสื่อสารมีปัญหาในส่วนขององค์ประกอบถ้าจะดำเนินการให้ครบถ้วนเห็นว่ายังขาดหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยงานทหารซึ่งทำหน้าที่โดยตรง เช่น กรมสื่อสารทหาร มีใช้ผู้แทนกระทรวงกลาโหมเพียงอย่างเดียว เพราะระบบสื่อสารมีความสำคัญ และเลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระจะเป็น รองประธานฯ ได้หรือไม่ อยากให้มองในองค์รวม และอีกอย่างหนึ่งคือ ตามนโยบายเตรียมความพร้อมแห่งชาติมีแผนปฏิบัติการระดับกระทรวง ๑๗ ด้าน ซึ่งรับผิดชอบดำเนินการ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรับผิดชอบในระดับภาวะวิกฤต ระดับกระทรวงอยู่ ซึ่งอยากให้มีความสอดคล้องกัน เพราะขณะนี้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำลังมีการปรับหน่วยงานต่างๆ ภายในกระทรวงฯ ซึ่งดูแลอยู่ก็มีบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ซึ่งทีโอทีแค่นี้หน่วยงานกำกับดูแลเป็นหน่วยงานรัฐบาล อิเลคทรอนิกส์ เพื่อควบคุมดูแลในการใช้ระบบ GIN (Government information network) ซึ่งเป็นระบบใหญ่ของประเทศ และกำลังจะพัฒนาระบบ paw (Paw Server โปรแกรมเว็บเซิร์ฟเวอร์ยุคใหม่สำหรับผู้ใช้ระบบปฏิบัติการ Android) โดยการบริหารจัดการของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในขณะที่ระบบการสื่อสารมีประเด็นหลายๆ เรื่อง ในด้านของกฎหมายต้องให้เป็นไปตามประกาศของราชกิจจานุเบกษาที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้กำหนดไว้เมื่อเดือนตุลาคม มีกฎหมายพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ ซึ่งรวมทั้งภาพและเสียง อยากเห็นหน่วยงานที่กำกับดูแลอยู่ในคณะกรรมการฯ ชุดนี้ด้วย เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นด้วยกับการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดนี้แต่อยากให้ตรวจสอบองค์ประกอบอย่างละเอียดรอบคอบ รวมทั้งขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ไม่ยากให้เกิดความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานหลักที่ดูแลเกี่ยวกับการสื่อสาร ซึ่งรัฐบาลโดยนายกรัฐมนตรีมีนโยบายจะรวมระบบ The-GIF (Thailand Electronic Government Interoperability Framework) ทั้งประเทศให้อยู่ในระบบเดียวกัน มีการรวมกล้องวงจรปิด CCTV (Closed - Circuit Television) ทั้งระบบทั้งประเทศให้เป็นระบบเดียวกัน ซึ่งอยู่ในกระบวนการเทคโนโลยีสื่อสารทั้งหมด ควรจะต้องมีหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาเป็นอนุกรรมการร่วมกันในคณะกรรมการฯ ชุดนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระดับกระทรวงตามนโยบายเตรียมความพร้อมแห่งชาติ ตามประกาศของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

ประธาน เห็นด้วยที่จะให้ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติร่วมเป็นอนุกรรมการฯ

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ยังมีอีกหลายหน่วยงานที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นอนุกรรมการฯ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ยกกว้างขึ้นมาและพร้อมที่จะปรับทุกรายการ แม้แต่หน่วยงานของกระทรวงมหาดไทยเอง เช่น ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ดูแลภาพรวมของกระทรวงก็ยังคงไป หรือของหน่วยงานต่างๆ นี่เป็นเพียงกว้างขึ้นมาพร้อมที่จะปรับตามคำแนะนำและมติที่ประชุมฯ

ประธาน...

ประธานฯ ในส่วนของทหารมีความครอบคลุมหรือไม่ หรือว่าจะระบุเป็นหน่วยงาน ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ไปด้วย

นาวาอากาศเอก สมศักดิ์ ขาวสุวรรณ์ ผู้อำนวยการศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ เห็นว่าควร จะตั้งผู้แทนกองบัญชาการกองทัพไทยเป็นอนุกรรมการด้วย และอยากให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นเลขานุการร่วม เพื่อให้งานต่างๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีและการสื่อสาร เป็นไปในทางเดียวกัน

ประธาน ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับไปพิจารณา

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นำหนักจะเน้นไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนั้น ควรให้ทางกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นประธาน จะตรงมากกว่า เพราะทำเรื่อง นี้อยู่แล้ว

นาวาอากาศเอก สมศักดิ์ ขาวสุวรรณ์ ผู้อำนวยการศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ เห็นด้วยกับ ที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเสนอ ถ้าจะให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นประธาน ให้กรม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นรองประธาน หรือให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นประธาน ให้กระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นรองประธาน และอยากให้เพิ่มเติมกระทรวงสาธารณสุข สถาบันการแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องซึ่งมีกฎหมายเรื่องสิทธิเรื่องแจ้ง SMS ต้องผ่านเครือข่ายถ้าส่งโดยตรงจะมี ประเด็นขึ้นมาก็จะมีการฟ้องร้องเกิดขึ้น จะผิดกฎหมาย ดังนั้น ให้คำนึงถึงเรื่องกฎหมาย ขณะนี้ กสทช.กำลังแก้ไข กฎหมายอยู่หลายข้อ อยากให้ผู้แทนคลื่นความถี่วิทยุสมัครเล่นเข้ามาเป็นอนุกรรมการด้วยเพื่อจะได้ช่วยกัน

ประธาน จากประสบการณ์ทำงานเมื่อน้ำท่วมที่ผ่านมา ฝ่ายเอกชนก็มีความสำคัญ ควรจะเพิ่ม ภาคเอกชน ฝ่ายกฎหมาย ในส่วนองค์ประกอบให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นประธาน และให้กระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นรองประธาน และเป็นเลขานุการร่วมด้วย ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำร่างนี้ไป ปรับปรุงให้ครบถ้วนทุกหน่วยงานที่มีความสำคัญ ในส่วนของกระทรวงกลาโหม จำเป็นต้องมีกองทัพไทยด้วยหรือไม่

พลตรี รักศักดิ์ โรจน์พิมพ์พันธุ์ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพลเรือน กระทรวงกลาโหม ผู้แทนปลัดกระทรวงกลาโหม คณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ถ้าจะทำงานในเชิงนโยบาย แผนงานต่างๆ คิดว่าในส่วนของ กระทรวงกลาโหม ก็มีผู้แทนเป็นคณะอนุกรรมการฯ หนึ่งคนที่จะไปรวบรวมข้อมูลของแต่ละเหล่าทัพเข้าสู่ คณะอนุกรรมการฯ ถ้าเป็นภาคปฏิบัติก็จะแยกไปตามหน่วยงาน เช่น ทางทะเล ก็ใช้ทหารเรือ ทางบกก็จะใช้ทหารบก กรรมการทหารสื่อสาร ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงกลาโหม เมื่อเกิดภัยขึ้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หรือ ผู้บริหารระดับสูงก็สามารถสั่งการได้อยู่แล้ว ดังนั้น ผู้แทนกระทรวงกลาโหมเป็นอนุกรรมการคนเดียวก็เพียงพอ

นายชาญชัย สุวิสุทธิ์กุล ผู้ตรวจราชการกระทรวงคมนาคม ขอเพิ่มผู้แทนกระทรวง คมนาคม เป็นอนุกรรมการฯ

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฝ่ายเลขานุการฯ ขอปรับปรุงเพิ่มเติม ดังนี้ ผู้แทน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทน กระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนภาคเอกชน ผู้แทนกฤษฎีกา

มติที่ประชุม เห็นชอบในหลักการ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงเพิ่มเติม

วาระที่ ๔.๘ แผนเผชิญเหตุป้องกันอันตรายและลดผลกระทบต่อประชาชน ที่เกิดจากไฟฟ้าดับบริเวณกว้าง

นายอนุสรณ์ แก้วกังวาล รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จากเหตุการณ์ไฟฟ้าดับ ๑๔ จังหวัดภาคใต้ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อพี่น้องประชาชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและทางด้านจิตใจ เกี่ยวกับเรื่องนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้มีบัญชาให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในฐานะหน่วยงานกลางของรัฐจัดทำแผนเผชิญเหตุป้องกันอันตรายและลดผลกระทบต่อประชาชนที่เกิดจากไฟฟ้าดับบริเวณกว้าง เนื่องจากว่าในการป้องกันอันตรายดังกล่าวนั้น ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนเขียนขึ้นมาก่อน ในการที่จะกำหนดให้เป็นแนวทางในการดำเนินการป้องกันและลดผลกระทบต่อประชาชนในกรณีไฟฟ้าดับบริเวณกว้าง ที่สำคัญที่สุดคือหลายหน่วยงานมีแผนปฏิบัติการเฉพาะของแต่ละหน่วยไม่ได้นำแผนเหล่านั้นมาบูรณาการร่วมกัน เพราะฉะนั้น การที่จะทำให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน สื่อมวลชนได้รับทราบถึงสถานการณ์ และรายงานต่อผู้บัญชาการระดับสูงได้รับทราบถึงเหตุการณ์และสามารถบัญชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงได้จัดทำแผนเผชิญเหตุป้องกันอันตรายและลดผลกระทบต่อประชาชนที่เกิดจากไฟฟ้าดับบริเวณกว้าง โดยกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติจึงได้มีคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนเผชิญเหตุป้องกันอันตรายและลดผลกระทบต่อประชาชนที่เกิดจากไฟฟ้าดับบริเวณกว้างขึ้นและได้มีการประชุมคณะกรรมการฯ หลายครั้งจนได้ร่างแผนเผชิญเหตุฯ ขึ้นมาและที่ประชุมได้มีมติให้นำร่างแผนเผชิญเหตุฯ ดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ใช้เป็นแผนเผชิญเหตุฯ ในระดับประเทศต่อเนื่องต่อไป ในแผนฯ นี้มีรายละเอียดประกอบด้วย สถานการณ์ วัตถุประสงค์ นโยบาย องค์กรปฏิบัติ และขั้นตอนการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ การตั้งศูนย์ปฏิบัติการร่วม การตั้งศูนย์รับผลกระทบ รวมทั้งขั้นตอนการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉินเริ่มตั้งแต่ไฟฟ้าดับในช่วงแรก และดับเป็นเวลายาวนาน และจะรับมือสถานการณ์อย่างไร และสุดท้ายเป็นวิธีปฏิบัติหลังจากไฟฟ้าดับในบริเวณกว้างแล้ว การจัดทำนี้ได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับไฟฟ้าดับบริเวณกว้างเข้าร่วมจัดทำร่างนี้ จึงเรียนให้ที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนเผชิญเหตุป้องกันอันตรายและลดผลกระทบต่อประชาชนที่เกิดจากไฟฟ้าดับบริเวณกว้างนี้เพื่อที่ฝ่ายเลขานุการจักได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้บังคับใช้ต่อไป

ประธาน ขอเชิญคณะกรรมการฯ พิจารณา จะเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดตกบกพร่องใดบ้าง

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเรื่องนี้กระทรวงมหาดไทยได้มีการประชุมหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องที่มาแล้ว โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษา มีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งจากการไฟฟ้า กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเจตนาเพื่อให้เป็นแผนชาติเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปเป็นแผนปฏิบัติต่อไป

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ บางเรื่องอยู่นอกเหนือการควบคุมสามารถจะดำเนินการได้ เช่นในกรณีเกิดเหตุในสภาพเมียนมาร์เกิดซ่อมโรงไฟฟ้า หรือที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ประเทศไทยซื้อไฟฟ้าจากเขา ในเรื่องดังกล่าวมีแผนรองรับสถานการณ์นี้หรือไม่ หรือมีอะไรนอกนี้บ้าง เพราะว่าอีกไม่กี่ปีก๊าซธรรมชาติของประเทศไทยก็จะหมดแล้ว ปัจจัยจากภายนอกประเทศนั้นมีอยู่ในแผนนี้ด้วยหรือไม่

อธิบดี...

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แผนนี้เป็นฉบับแรกที่สร้างขึ้น ในที่ประชุมหลายกระทรวงมีการพูดหลากหลายมิติมีการพูดถึงกรณีไฟฟ้าดับ การแจ้งเตือนล่วงหน้า ประการที่ ๑ ทำอย่างไรไม่ให้ประชาชนตื่นตระหนก ประการที่ ๒ ทำอย่างไรไม่ให้ถูกฟ้องร้องในกรณีไฟฟ้าดับทำให้เศรษฐกิจเสียหาย เพราะที่ผ่านมา มีการฟ้องร้องกันเกิดขึ้นเมื่อไฟฟ้าดับ บริษัทท่องเที่ยว บริษัทประกันภัยก็จะเข้ามามีส่วนในแผนนี้ หน้าที่อย่างหนึ่งของราชการคือต้องมีการจัดทำแผนตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีเงื่อนไขวิธีปฏิบัติ ไฟฟ้าจะใช้แผนไฟฟ้ามาเป็นร่าง และแผนบางส่วนของราชการเข้ามาเกี่ยวข้อง แผนนี้อาจจะไม่สมบูรณ์ที่สุด แต่จะเริ่มเป็นแผนแม่บท ส่วนแผนเฉพาะแต่ละด้านส่วนราชการที่เป็นฝ่ายปฏิบัติจะออกเป็นแผนปฏิบัติต่อไป เมื่อเกิดเหตุจากภายนอกประเทศก็จะอยู่ในแผนที่เป็นแผนการแจ้งเตือน การที่เราซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศ และการไฟฟ้าก็มีระบบแจ้งเตือนของการไฟฟ้าโดยเฉพาะในแผนการสำรองพลังงาน ซึ่งในขณะนี้มีการเชื่อม ปกติการไฟฟ้ามีแผนแต่เฉพาะของการไฟฟ้าแต่จะไม่แจ้งให้หน่วยอื่นทราบ นี่คือข้อปฏิบัติ ในแผนนี้ก็จะให้แต่ละหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วม ในส่วนนี้ก็จะให้ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รักษาความปลอดภัย การแจ้งเตือนว่าไฟฟ้าจะดับ เช่น ๑๔ จังหวัดทุกคนสงสัยว่าการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทำให้ไฟดับแต่สาเหตุคือการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แผนการประชาสัมพันธ์ต่างๆก็จะอยู่ในแผนนี้ด้วย กระทรวงพลังงานจะเป็นส่วนย่อยต่อจากแผนนี้ถ้าเกิดไฟฟ้าตก ไฟฟ้าดับที่เป็นผลจากภายนอกประเทศกระทรวงพลังงานก็จะทำหน้าที่ ซึ่งกระทรวงพลังงานก็อยู่ในแผนแล้ว จึงเสนอคณะกรรมการ กปภ.ช. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฯ ดังกล่าว เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขอเสนอเรื่องการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยแล้งปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เนื่องจากในอีก ๖ เดือนข้างหน้าก็จะเป็นฤดูแล้งแล้ว ถึงแม้จะมีแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยแล้งตามปกติ ยังมีบางที่บางแห่งที่ขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ ถึงแม้บางที่จะมีระบบน้ำประปา แต่แหล่งน้ำดิบที่จะนำมาทำเป็นน้ำประปาไม่มี เพราะฉะนั้นคิดว่าในเรื่องเหล่านี้ น่าจะมีการวางแผน มีโครงการเตรียมการไว้ล่วงหน้าอีก ๖ เดือนข้างหน้าซึ่งจะเกิดขึ้นแน่นอนในบางหมู่บ้าน บางตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือที่เห็นได้ชัด จึงขอฝากฝ่ายเลขานุการฯ ไปเตรียมแผนงาน/โครงการแล้วนำเสนอคณะกรรมการฯ ในการประชุมครั้งต่อไป เป็นลักษณะตั้งที่ปรึกษา คณะทำงานขึ้นมาเตรียมการในเรื่องนี้โดยมีหลักการว่าในพื้นที่เหล่านั้นที่มีความวิกฤตที่สุด โดยให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งจะมีสองส่วนคือ ส่วนที่ ๑ คือหมู่บ้านหรือตำบลที่แห้งแล้งกันดารไม่มีแหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำผิวดินมาทำเป็นน้ำประปา จะทำอย่างไรแทนที่จะนำน้ำประปาไปแจกจ่ายไปหาจุดสำคัญตรงนั้นมาให้ได้ ส่วนที่ ๒ ขาดแคลนแหล่งน้ำดิบเอามาทำเป็นน้ำประปา โดยมอบหมายให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการประปาส่วนภูมิภาคไปดำเนินการในส่วนที่วิกฤตที่สุดว่าจะทำอย่างไร จะทำเป็นถังเก็บน้ำ หรือเจาะน้ำบาดาลมาทำเป็นน้ำประปา การขุดห้วยหนองคลองบึงที่สามารถเก็บน้ำสำหรับใช้อุปโภคบริโภคในหน้าแล้งได้ ซึ่งอยู่ในวิสัยที่จะสามารถทำได้โดยใช้งบประมาณไม่มากนักจะขอเงินงบกลางในส่วนของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งถ้าทำเตรียมการในตอนนี้ และมีการอนุมัติในหลักการงบประมาณในคราวประชุมในครั้งต่อไปก็จะพอดีกับภัยแล้งในอีก ๕ เดือนข้างหน้า ถ้าทำได้เช่นนี้ก็ช่วยแก้ไขปัญหายภัยแล้งนี้ได้ จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประหยัดงบประมาณในการซื้อน้ำแจกจ่ายประชาชนได้ควรเตรียมการล่วงหน้าไว้ก่อน หน้านี้เป็นฤดูฝนมีน้ำมากขอให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใช้เครื่องสูบน้ำที่มีอยู่สูบน้ำไปกักเก็บไว้เพื่อใช้ในหน้าแล้งได้

ประธาน เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ปัจจุบันได้รับคำร้องเรียนจากสมาชิกสภาผู้แทนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกือบจะทุกจังหวัดโดยเฉพาะตอนบน และตอนล่างบางจังหวัดว่าชาวบ้านขาดน้ำดื่มน้ำใช้ ได้ประสานกับกระทรวงมหาดไทย ให้นำน้ำไปแจกจ่าย พร้อมทั้งทางกระทรวงกลาโหม ทั้งกองทัพบก ทหารเรือ และ ทหารอากาศทุกส่วนช่วยเหลือชาวบ้านนำน้ำดื่มน้ำใช้ไปแจกจ่ายให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน มีการขออนุญาตบาดาลบางแห่ง ก็ช่วยเหลือทันเวลา บางแห่งก็ไม่ทันก็มาเข้าฤดูฝนก่อน เดือนเมษายน ๒๕๕๖ ที่ผ่านมาถือว่าวิกฤต ฝากปลัดกระทรวงมหาดไทย และฝ่ายเลขานุการฯ ไปพิจารณาด้วย

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จะนำนโยบายของประธานไปทำเป็นแนวทาง ปฏิบัติกับกระทรวงมหาดไทย อีกส่วนหนึ่งขอชี้แจ้งระบบประปา ขณะนี้คนไทย ๖๕ ล้านคนเข้าถึงระบบประปาทั้งส่วน นครหลวง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ๘๒ เปอร์เซนต์ของประชากร อีก ๑๘ เปอร์เซนต์ยังไม่มีระบบประปาใช้ ตาม นโยบายของนายกรัฐมนตรีคือหน้าแล้งต้องไม่ขาดน้ำดื่มน้ำใช้ มีการเจาะบาดาล ทำถังบรรจุน้ำให้แก่ประชาชน ส่วน ประปานครหลวงจะดูแลประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ คิดเป็น ๙ เปอร์เซนต์ อีก ๘๕ เปอร์เซนต์เป็นประปาท้องถิ่น ทั้งประปาของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือประปา หมู่บ้าน ปัญหาในปัจจุบันคือท้องถิ่นไม่มีแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับผลิตน้ำประปาได้เป็นจำนวนมาก ขณะนี้ ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดสำรวจแหล่งน้ำที่ต้นเขินที่จุดไหนบ้าง เพื่อจะได้ขอสนับสนุนเชิง นโยบายในการพัฒนาให้มีแหล่งน้ำดื่มต่อไป อีกส่วนหนึ่งคือระบบน้ำประปาสวนภูมิภาครับนโยบายจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี เพื่อชี้เป้าปัญหาแต่ละพื้นที่ในส่วนนี้การประปาสวนภูมิภาคก็รับไปเพื่อขยายเขตในส่วนที่ ดำเนินการได้ โดยส่วนใหญ่แล้วการประปามักจะยกประปาท้องถิ่นที่มีปัญหาให้ประปาสวนภูมิภาค แม้คุณภาพน้ำจะดี แต่ราคาแตกต่างจากน้ำประปาท้องถิ่นมาก อย่างไรก็ตามในส่วนนี้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะ หน่วยงานกลางและหน่วยงานที่รับผิดชอบจะรีบไปแก้ปัญหา อย่างแรกคือ ชี้เป้าว่าจุดไหนคือจุดที่ขาดแคลนน้ำ จุดไหน สามารถมีแหล่งน้ำได้ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ให้นโยบายไว้ว่า ในอนาคตน่าจะมีระบบประปาฝ่ายผลิต กล่าวคือ ผลิตน้ำจาก แหล่งน้ำขนาดใหญ่ เช่น เกาะสมุย นำน้ำจากแม่น้ำตาปีทำท่อลอดใต้ทะเลไปขึ้นที่เกาะสมุยเพื่อทำน้ำประปา เพราะ ปัจจุบันมีปัญหา มาก รวมถึงจังหวัดกระบี่ พังงา และจังหวัดภูเก็ตด้วย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็เช่นเดียวกันกำลังดู แหล่งน้ำเพื่อนำน้ำโดยท่อไปเป็นน้ำสำหรับดื่มน้ำใช้ในฤดูร้อน ในส่วนของน้ำประปาต่างๆก็จะพัฒนาให้ดีขึ้นไป

มติที่ประชุม มอบหมายให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รับไปดำเนินการต่อไป

ปิดประชุมเวลา ๑๕.๓๐ น.

ลงชื่อ

(นายประทีป บริบูรณ์รัตน์)

หัวหน้ากลุ่มงานคณะกรรมการป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

ลงชื่อ

(นายเชษฐา โมสิกรัตน์)

หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกาญจนบุรี
รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักบูรณาการสาธารณภัย

อุปัติภัย และความปลอดภัยทางถนน

ผู้ตรวจสอบรายงานการประชุม

แผนแม่บท

พัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ Master Plan of National Fire Safety Development

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
Department of Disaster Prevention and Mitigation

กระทรวงมหาดไทย
Ministry of Interior

แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ
Master Plan of National Fire Safety Development

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กระทรวงมหาดไทย

กันยายน 2550

คำนำ

อัคคีภัยนับเป็นสาธารณภัยประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นเสมอๆ โดยส่วนมากมีสาเหตุมาจากความประมาท ขาดความระมัดระวัง หรือพลั้งเผลอ ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก และทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งองค์การการกุศลและอาสาสมัครต่างๆ ได้ร่วมกันแก้ไขสถานการณ์เพลิงไหม้ และให้ความช่วยเหลือประชาชนตามภารกิจหน้าที่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเปรียบเสมือนเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในเวลาเกิดเหตุเท่านั้น ยังขาดการเชื่อมโยงและประสานการปฏิบัติที่เป็นเอกภาพ และยังไม่ได้เน้นการดำเนินการด้านการป้องกันก่อนเกิดภัย ด้านการปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉินขณะเกิดภัย รวมทั้งด้านการฟื้นฟูบรรเทาหลังเกิดภัยเท่าที่ควร

แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติฉบับนี้ คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 3/2547 เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2547 ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการจัดทำแผนหลักและแผนการป้องกันอุบัติภัยที่สำคัญ โดยเห็นว่า อัคคีภัยเป็นภัยที่สำคัญก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจำนวนมาก การจัดทำแผนแม่บทฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นแผนหลักในการบริหารจัดการอัคคีภัย และบูรณาการการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีเอกภาพ เป็นระบบ มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนด้านการเพิ่มการป้องกันอัคคีภัย การลดความสูญเสีย การเพิ่มการฟื้นฟูและบรรเทาหลังจากเกิดอัคคีภัย และการมุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามหาอัคคีภัย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ซึ่งหน่วยงานทุกภาคส่วนจำเป็นต้องร่วมกันบูรณาการแผนปฏิบัติการทรัพยากร และระบบปฏิบัติการให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ อนึ่ง แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติฉบับนี้ ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2549 จึงคาดหวังว่า แผนแม่บทนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากอัคคีภัยอย่างยั่งยืนต่อไป

(นายอนุชา โมกขะเวส)

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (EXECUTIVE SUMMARY)

แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

Master Plan of National Fire Safety Development

1. ความเป็นมา

ในการประชุมคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2547 เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2547 ประธานคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ ได้มอบหมายให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นเจ้าภาพจัดทำแผนหลักและแผนปฏิบัติการที่สำคัญ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ประชาชน ดังนั้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจึงได้พิจารณาจัดทำแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติขึ้น เนื่องจากเห็นว่าอัคคีภัยเป็นภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างมาก โดยยึดกรอบและแนวทางการวางรากฐานการพัฒนาประเทศอย่างมีคุณภาพ และยั่งยืนในด้านการพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคมในส่วนของการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) รวมถึงอำนาจหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2. สารสำคัญของแผนฯ

2.1 วิสัยทัศน์ ประชาชน ทรัพย์สินของประชาชนและสิ่งสาธารณประโยชน์ตลอดจนสิ่งแวดล้อม ต้องได้รับหลักประกันความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ภายใต้ระบบการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2.2 วัตถุประสงค์

2.2.1 เพื่อลดอัตราการเกิดอัคคีภัยและลดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

2.2.2 เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกภาคส่วนในสังคม ให้เกิดความรู้ ความชำนาญ เกิดความตระหนักในความปลอดภัยด้านอัคคีภัย และเกิดความร่วมมือร่วมใจในการป้องกันอัคคีภัยจากประชาชนทุกระดับ

2.2.3 เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ สร้างระบบการป้องกัน อัคคีภัยให้ได้มาตรฐาน มีความพร้อม และครอบคลุมความเสี่ยงอัคคีภัย และเกิดการทำงานร่วมกันอย่าง มีเอกภาพ

2.2.4 เพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายการจัดเก็บข้อมูลที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยง ทุกหน่วยงานได้โดยอัตโนมัติ รวดเร็ว และมีระบบการวิเคราะห์ ประมวลข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพถูกต้อง และแม่นยำ

2.3 เป้าหมาย กำหนดเป็น 2 ระยะ ดังนี้

- **เป้าหมายระยะสั้น 6 ปีแรก (พ.ศ. 2549-2554)** พัฒนาศักยภาพของบุคลากร มุ่งเสริมสร้างพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ แนวคิดและความตระหนักทางด้านความปลอดภัยให้กับ ประชาชนทุกภาคส่วน และพัฒนาระบบป้องกันอัคคีภัยให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ลดจำนวนครั้งการเกิดอัคคีภัยในที่อยู่อาศัย บ้านเรือน ชุมชน โรงแรม อาคารชุด อาคารพักอาศัย ให้ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 5 ในรอบ 6 ปี (พ.ศ. 2549 - 2554)
2. ลดจำนวนผู้เสียชีวิตได้อย่างน้อยร้อยละ 10 ของแต่ละปี
3. กำหนดเป็นนโยบายเกี่ยวกับระยะเวลาในการเข้าถึงจุดเกิดเหตุโดยท้องถิ่นใดไม่สามารถ เข้าถึงจุดเกิดเหตุได้ภายใน 8 นาที ให้ลดลงจากสถิติเดิมของตนเองอย่างน้อยร้อยละ 10 ของแต่ละปี จนกว่า จะเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด คือ ภายใน 8 นาที

- **เป้าหมายระยะยาว 11 ปี (พ.ศ. 2549-2559)** คงไว้ในสิ่งที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จใน ระยะ 6 ปีแรก และพัฒนาให้ต่อเนื่องยั่งยืน ดังนี้

1. ลดจำนวนครั้งการเกิดอัคคีภัยในที่อยู่อาศัย บ้านเรือน ชุมชน โรงแรม อาคารชุด อาคาร พักอาศัย ให้ลดลงเฉลี่ยได้ร้อยละ 5 ในรอบ 5 ปี (พ.ศ. 2554 - 2559)
2. ลดจำนวนผู้เสียชีวิตให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 5 ของแต่ละปี
3. กำหนดเป็นนโยบายเกี่ยวกับระยะเวลาการเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้ภายใน 8 นาที

2.4 ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

2.4.1 ยุทธศาสตร์ ระยะที่ 1 ระยะ 6 ปีแรก (2549-2554) มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ในการเพิ่มการป้องกันอัคคีภัย

1.1) รณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัยภายในบ้านเรือนของ ตนเอง โดยให้ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันในที่อยู่อาศัย ได้แก่ บ้านเรือน ชุมชน ทาวเฮ้าส์ อาคารพาณิชย์ กึ่งพักอาศัย หอพัก โรงแรม และอาคารพักอาศัยรวมแบบต่าง ๆ ฯลฯ

- 1.2) จัดตั้งสถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ เพื่อพัฒนา และกำกับดูแลภารกิจต่าง ๆ ได้แก่ ฐานข้อมูล งานวิจัย ผลิตมาตรฐาน และบูรณาการกฎหมาย ฯลฯ
- 1.3) จัดตั้งสถาบันทดสอบวัสดุอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการทดสอบและรับรองวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย
- 1.4) สร้างมาตรฐานการออกแบบก่อสร้างอาคารของประเทศ (National Building Code)
- 1.5) บูรณาการกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย ให้ยืดหยุ่น ไม่ซ้ำซ้อนและเป็นฉบับเดียวกัน โดยการแบ่งเรื่องให้ชัดเจนระหว่าง การออกแบบ การก่อสร้าง และการใช้อาคาร
- 1.6) กำหนดมาตรฐานอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรป้องกันอัคคีภัยในแต่ละท้องถิ่นให้เพียงพอ ครอบคลุมทั่วประเทศ
- 1.7) สร้างระบบฐานข้อมูลอัคคีภัยของชาติ และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงให้ทุกหน่วยงานสามารถใช้และบันทึกได้สะดวกรวดเร็ว ฐานข้อมูลที่สำคัญ เช่น ข้อมูลเหตุอัคคีภัย ข้อมูลวัตถุอันตรายและสารเคมี ข้อมูลงานวิจัยและการทดสอบ ข้อมูลมาตรฐานและกฎหมาย ข้อมูลเจ้าหน้าที่และการติดต่อสื่อสาร ข้อมูลอุปกรณ์เครื่องมือฉุกเฉินและแหล่งน้ำดับเพลิงในแต่ละท้องถิ่น และแบบแปลนอาคารที่สำคัญ
- 1.8) ฝึกอบรมด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย ให้ความรู้กับประชาชนทุกภาคส่วนให้เกิดความตื่นตัวในการป้องกันตนเอง โดยเฉพาะอันตรายจากอัคคีภัยในบ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่อาจเกิดกับเด็กเล็กและผู้สูงอายุภายในบ้านเรือน
- 1.9) ให้มีการบังคับใช้กฎหมายตรวจสอบอาคารอย่างจริงจัง โดยสร้างดัชนีชี้วัดเพื่อการติดตามและประเมินผลในการทำงาน
- 1.10) ให้มีการประเมินความเสี่ยงอัคคีภัยในแต่ละท้องถิ่นและจัดลำดับความเสี่ยงภัยตามโอกาสและความรุนแรง

2) ยุทธศาสตร์การลดความสูญเสีย หมายถึง ความสามารถในการควบคุมไม่ให้เกิดเหตุลูกกลาม หรือลดระดับความเสี่ยง ลดความรุนแรงของปัญหาหลง โดยมีแนวทางในการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ดังนี้

- 2.1) กำหนดระยะเวลาการเข้าถึงจุดเกิดเหตุภายในเวลา 8 นาที โดยพัฒนาระบบการแจ้งเหตุ และการตอบสนองต่อการแจ้งเหตุ
- 2.2) การจัดทำแผนฉุกเฉิน และการฝึกซ้อมแผนร่วมประจำปีโดยการสมมติสถานการณ์ให้มีความสมจริง
- 2.3) การฝึกอบรมการประเมินสถานการณ์ และเทคนิคในการทำงานภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งการบริหารเหตุอัคคีภัยขนาดใหญ่

3) ยุทธศาสตร์เพิ่มการฟื้นฟู และบรรเทาหลังจากเกิดอัคคีภัย

- 3.1) การจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูผู้ประสบภัย โดยอาศัยภาษีจากสิ่งที่ทำให้อัคคีภัยได้ง่าย
- 3.2) การจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูพนักงานดับเพลิง อาสาสมัครและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยภาษีจากเงินค่าปรับผู้ที่กระทำความผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย
- 3.3) ส่งเสริมให้สถานประกอบการหรือประชาชนทำประกันอัคคีภัย และทำประกันภัยให้กับพนักงานดับเพลิงและบุคลากร
- 3.4) จัดทำแผนฟื้นฟูหลังจากการเกิดเหตุอัคคีภัยเพื่อให้สามารถกลับมาดำรงชีวิตดำเนินธุรกิจ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมคืนสู่สภาวะการณปกติได้อย่างรวดเร็ว

4) ยุทธศาสตร์มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาอัคคีภัย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

- 4.1) การแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยในระดับท้องถิ่น โดยเป็นการทำงานร่วมกันจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 4.2) การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมวิชาชีพ เช่น สมาคม การป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ และสมาคมพนักงานดับเพลิง เป็นต้น
- 4.3) การสนับสนุนทางการเงินกับหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 4.4) การเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.5) จัดสรรทรัพยากรในการป้องกันและระงับอัคคีภัยระหว่างหน่วยงานให้สามารถใช้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.6) พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานได้โดยอัตโนมัติ และระบบการวิเคราะห์และแปรผลข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ นำข้อมูลมาใช้ในการทบทวนและปรับปรุง พัฒนาระบบความปลอดภัยอัคคีภัยทุกปี

2.4.2 ยุทธศาสตร์ ระยะที่ 2 ระยะ 11 ปี (2549-2559)

- 1) รักษาและคงไว้ซึ่งยุทธศาสตร์ในเป้าหมายระยะสั้น ภายใน 6 ปีแรกและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- 2) กำหนดนโยบายในการเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้ภายใน 8 นาที
- 3) สร้างความเชื่อมั่นในระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประเทศ เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยให้แก่ประชาชนได้ โดย
 - 3.1) ใ้หน่วยงานของรัฐมีศักยภาพในการรับรองความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ส่งผลให้ผู้ประกอบการใช้เป็นเงื่อนไขในการลดเบี้ยประกันภัยได้ และ/หรือใช้ในการเพิ่มมูลค่าทางการตลาดของธุรกิจบางประเภท เช่น ธุรกิจโรงแรม ศูนย์การค้า และสวนสนุก เป็นต้น

3.2) รัฐสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาด้านอัคคีภัยให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ โดยอาจประกาศเป็นมาตรฐานแห่งชาติ

4) พัฒนาวิจัย ผลิต และทดสอบรับรอง ทรัพยากรป้องกันอัคคีภัยได้เองอย่างเพียงพอ โดยการสร้างกลไกและระบบขั้นตอนที่สามารถ สร้าง ผลิต ทดสอบ รับรองอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัยได้ภายในประเทศ

4.1) ส่งเสริมให้มีการวิจัย พัฒนา คิดค้น และผลิตอุปกรณ์ การทดสอบมาตรฐานของอุปกรณ์ในประเทศ

4.2) จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการผลิต และการจำหน่ายสินค้า ด้านป้องกันและระงับอัคคีภัย

4.3) การสร้างสื่อการเรียนการสอนเกมส์จำลองและซอฟต์แวร์ ด้านอัคคีภัย

4.4) การสร้าง ครูฝึกดับเพลิง วิทยากร และวิศวกรป้องกันอัคคีภัย รวมทั้งเจ้าหน้าที่สอบสวนอัคคีภัย บุคลากรต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและเพียงพอ

5) ให้สามารถแสวงหารายได้จากด้านอัคคีภัยกลับสู่ประเทศ โดยการส่งเสริมให้มีการส่งออกสินค้า และแรงงานด้านอัคคีภัยเพื่อนำรายได้กลับเข้าสู่ประเทศ และยังทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาสินค้าและบุคลากรในประเทศ

5.1) การส่งออกแรงงาน ครูฝึก ผู้ชำนาญการด้านการป้องกันอัคคีภัย

5.2) การส่งออกสินค้าด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย

5.3) การให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้ยังระบุถึงแนวทางในการพัฒนาระบบ ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประเทศไทย โดยรัฐต้องให้ความสำคัญอย่างจริงจัง ให้การสนับสนุนส่งเสริม โดยการกำหนดเป็นนโยบายแห่งชาติและจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาอย่างเป็นระบบมุ่งแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหารวมถึงระบุแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ และกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการที่จะดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ไว้ด้วย

แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ไว้ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ 14 กระทรวง 40 หน่วยงาน และภาคเอกชน / สมาคม / องค์กรการกุศล 15 หน่วยงาน ซึ่งจะได้มีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติโดยจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการรองรับแผนแม่บทฯ ในขั้นตอนต่อไป

2.5 การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่แผนการปฏิบัติการ เป็นการเสนอแนวทาง การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่แผนปฏิบัติ ได้แก่ นำเสนอนโยบายความปลอดภัยจากอัคคีภัย ในบ้านพัก (HOME FIRE SAFETY) และความปลอดภัยจากอัคคีภัยในที่ชุมชนคน (ASSEMBLY PLACE FIRE SAFETY) โดยกำหนดเป็นนโยบายระดับชาติ จัดตั้งคณะกรรมการด้านการป้องกันอัคคีภัยระดับชาติและท้องถิ่น ประสานหน่วยงาน

และบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย โดยมีแนวทางในการบูรณาการกฎหมาย เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างทั่วถึง และไม่ซ้ำซ้อน สร้างระบบเครือข่ายฐานข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยรวมอยู่ในที่เดียวกัน การกำหนดภารกิจหน้าที่ของผู้อำนวยการดับเพลิงและผู้สั่งการดับเพลิง การจัดตั้งสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย รวมถึงสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และจัดโครงสร้างในการบริหารจัดการตามแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ฯลฯ

2.6 การติดตามและประเมินผล เป็นแนวทางในการดำเนินการติดตามประเมินผลแผนฯ โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ตรวจสอบประเมินของคณะบุคคลที่จะทำการตรวจติดตามและประเมินผล กำหนดขอบเขตหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจติดตามและประเมินผล และการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์แปลผลเชิงวิชาการ

2.7 การพัฒนาและปรับปรุงแผนแม่บท ให้มีการทบทวน พัฒนา และปรับปรุงแผนแม่บท โดยที่ปรึกษาระดับสูงจากทุกหน่วยงาน หรือคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ ทบทวนแผนปฏิบัติการทุกปี โดยอาศัยข้อมูลจากการตรวจติดตามและการประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงแผน มีการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร รณรงค์ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบถึงแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแผน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบถึงนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งจะนำไปสู่การตั้งเป้าหมาย การให้ความร่วมมือที่ดี เพื่อการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างจริงจังต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม และยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 สถานการณ์ปัจจุบัน	2
2.1 สถิติและข้อมูลเหตุเพลิงไหม้	2
2.1.1 ประเทศไทย	3
2.1.2 ต่างประเทศ	8
2.2 กรณีศึกษาเหตุการณ์เพลิงไหม้	19
2.2.1 โรงแรมรอยัล จอมเทียน พัทยา	19
2.2.2 โรงงานเคเดอร์ นครปฐม	21
2.2.3 สเตชันไนท์คลับ มลรัฐโรดไอแลนด์ สหรัฐอเมริกา	23
2.2.4 คลังเก็บน้ำมันไทยออยล์ ศรีราชา	24
2.2.5 สรุปผลจากกรณีศึกษา	26
2.3 โครงสร้างระบบจัดการอัคคีภัยของประเทศไทยปัจจุบัน	27
2.3.1 เครือข่ายข้อมูลด้านอัคคีภัย	27
2.3.2 ระบบการจัดการอัคคีภัยก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย	28
2.3.3 การสร้างเสริมศักยภาพบุคลากร	32
2.3.4 กฎหมายและมาตรฐาน	34
2.3.5 การวิจัยและพัฒนา	36
2.4 ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข	37
2.4.1 ระบบฐานข้อมูลเหตุการณ์เพลิงไหม้	37
2.4.2 กฎหมายและมาตรฐาน	38
บทที่ 3 การวิเคราะห์แบบ SWOT	51
3.1 จุดแข็ง และโอกาส	52
3.2 จุดอ่อน และข้อจำกัด	55
3.3 สรุปการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง และสถานการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน	61
3.4 บทสรุปการวิเคราะห์ และแนวทางในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ	64
3.4.1 การพัฒนาฐานข้อมูลและเครือข่ายด้านอัคคีภัย	64
3.4.2 การพัฒนาระบบการจัดการอัคคีภัย	71
3.4.3 การเสริมสร้างศักยภาพ และพัฒนาบุคลากร	78

	หน้า
3.4.4 การพัฒนามาตรฐานกฎหมายและมาตรฐาน	79
3.4.5 จัดตั้งสถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ	80
3.4.6 จัดตั้งสถาบันทดสอบอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ	80
บทที่ 4 วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	81
4.1 วิสัยทัศน์	81
4.2 วัตถุประสงค์	81
4.3 เป้าหมาย	82
4.3.1 เป้าหมายใน 6 ปีแรก (2549 - 2554)	
4.3.2 เป้าหมายใน 11 ปี (2549 - 2559)	
บทที่ 5 ยุทธศาสตร์และแนวทางในการป้องกันอัคคีภัย	83
5.1 ประเด็นสำคัญที่ใช้เป็นหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์	84
5.2 ยุทธศาสตร์ ระยะที่ 1 ระยะ 6 ปีแรก (2549 - 2554)	84
5.3 ยุทธศาสตร์ ระยะที่ 2 ระยะ 11 ปี (2549 - 2559)	86
5.4 แนวทางในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประเทศไทย	87
5.5 แนวทางในการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ	89
บทที่ 6 การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่แผนการปฏิบัติ	91
บทที่ 7 การติดตาม และการประเมินผล	103
บทที่ 8 การพัฒนา และการปรับปรุงแผนแม่บทฯ	106
เอกสารอ้างอิง	107
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก บทสรุปผู้บริหารความมั่นคงยุทธศาสตร์การจัดการ สาธารณภัยในประเทศไทย	108
ภาคผนวก ข รายการกฎหมาย มาตรฐาน สิ่งตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับ การป้องกันและระงับอัคคีภัยประเทศไทย	114
ภาคผนวก ค รายการมาตรฐานสมาคมป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ (ของสหรัฐอเมริกา) ปี 2002	121
ภาคผนวก ง แนวทางการจัดการเพลิงไหม้ขนาดใหญ่	135
ภาคผนวก จ การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟในบ้านอยู่อาศัย	138

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สรุปสถานการณ์อัคคีภัยของประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2532 - 2546	4
2. สถิติเพลิงไหม้แยกประเภทตามสิ่งปลูกสร้างและอุปกรณ์ใน เขตกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2546	5
3. สรุปรายงานการเกิดไฟป่ารายเดือน ปีงบประมาณ 2543 - 2546	6
4. สถิติอุบัติเหตุจากสารเคมีที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ปี 2544 - 2547 (มกราคม - ธันวาคม)	7
5. สรุปการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย	7
6. สถิติการเกิดเพลิงไหม้ แสดงถึงสาเหตุ และความเสียหาย ที่เกิดจากอัคคีภัยในแต่ละปีของสหรัฐอเมริกา (1999-2002)	9
7. สรุปความสูญเสียจากการเกิดเพลิงไหม้ในแต่ละปีของสหรัฐอเมริกา (1977-2004)	10
8. สถิติการเกิดเพลิงไหม้ของฮ่องกง ปี 2000 - 2004	11
9. สาเหตุไฟไหม้บ้านเรือนในสหรัฐอเมริกา เฉลี่ยจากปี 1999 - 2002	13
10. สถิติการเกิดเพลิงไหม้ แยกตามสาเหตุไฟไหม้ในฮ่องกง เฉลี่ยจากปี 2000-2004	14
11. แสดงสัดส่วนการเสียชีวิต บาดเจ็บ และค่าความเสียหาย เทียบกับลักษณะ ความเสียหายของประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2532 - 2536	17
12. แสดงพฤติกรรมการตอบสนองเพลิงไหม้ของคน	19

สารบัญแนผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. สรุปรายงานการเกิดไฟปารายเดือน ปีงบประมาณ 2543 - 2546	6
2. สถิติการเกิดอัคคีภัยในสถานที่ต่างๆแสดงจำนวนผู้เสียชีวิต (1989 - 1993)	12
3. แสดงการเสียชีวิตภายในบ้านเรือนของประเทศสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 1977 -2004	12
4. แสดงสัดส่วนการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟในบ้านเรือนทั้งหมดและใน บ้านเรือนที่เกิดเพลิงไหม้ของประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ปี พ.ศ. 2545	15
5. แสดงจำนวนผู้เสียชีวิตในห้องที่เป็นต้นเพลิงสำหรับเพลิงไหม้ในบ้านเรือน ของประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ปี ค.ศ. 1999-2002	15
6. แสดงการเสียชีวิตจากอัคคีภัยในสิ่งปลูกสร้างที่เป็นบ้านเรือนเปรียบเทียบกับ สิ่งปลูกสร้างทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 1979 - 2001	16
7. แสดงช่วงอายุของผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์เพลิงไหม้ของประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ปี ค.ศ. 1994 - 1998	17
8. แสดงการเพิ่มของประชากรที่มีอายุเฉลี่ยเกิน 65 ปีขึ้นไปของหลายประเทศ ในอดีตและแนวโน้มในอนาคตระหว่างปี ค.ศ. 1950 - 2050	18
9. แสดงการเสียชีวิตจากอัคคีภัยแบ่งตามอายุและลักษณะกายภาพเปรียบเทียบกับ สิ่งปลูกสร้างที่เป็นที่อยู่อาศัยกับไม่เป็นที่อยู่อาศัยของประเทศญี่ปุ่น ปี ค.ศ. 1995 - 2001	18

แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ Master Plan of National Fire Safety Development

บทที่ 1 บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้กำหนดแนวทางการวางรากฐานการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนในด้านการพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งได้ระบุถึงการปรับระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีกลไกกำกับดูแลการบังคับใช้อย่างจริงจัง รวมทั้งการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาคนและสังคมมากขึ้น และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 มุ่งเน้นการสร้างรากฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน การเพิ่มมูลค่าผลผลิตด้วยฐานความรู้ การพัฒนาสังคมเชิงรุก และการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและภูมิภาค ดังนั้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในฐานะหน่วยงานหลักในการจัดการภัยพิบัติของชาติซึ่งมีบทบาทหน้าที่ และการกิจสำคัญในการจัดทำแผน วางมาตรการส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันบรรเทาและฟื้นฟูจากสาธารณภัย จึงได้ยึดถือเป็นกรอบและแนวทางในการจัดทำแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ โดยการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย จัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สร้างระบบป้องกันและเตือนภัยก่อนเกิดภัย ฟื้นฟูและการติดตามประเมินผลหลังเกิดภัย รวมถึงพัฒนาการมีส่วนร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อให้หลักประกันในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ในการประชุมคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2547 เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2547 ประธานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ ได้มอบหมายให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นเจ้าภาพในการจัดทำแผนหลักและแผนอุบัติภัยที่สำคัญ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ประชาชน ดังนั้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้พิจารณาแล้วว่าความปลอดภัยด้านอัคคีภัยมีความสำคัญมากรวมทั้งเป็นภัยที่เกิดขึ้นประจำ และส่งผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างมาก และบ่อยครั้งที่เหตุการณ์เพลิงไหม้ได้สร้างความเสียหายต่อประชาชนชาวไทย ดังนั้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจึงแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณากำหนดแนวทางในการจัดทำแผนแม่บท มาตรการ และแนวทางบริหารจัดการอัคคีภัย เพื่อยกร่างและพิจารณา เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปแปลงเป็นแผนปฏิบัติงานต่อไป

บทที่ 2

สถานการณ์ปัจจุบัน

ในการจัดทำแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลด้านอัคคีภัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยรวบรวมข้อมูลสถิติด้านอัคคีภัยในอดีตทั้งในและต่างประเทศ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ ทำให้ทราบถึงความเสี่ยงภัยด้านอัคคีภัยชัดเจนขึ้น นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทฉบับนี้ตามความเสี่ยงภัยต่างๆ ที่มีอยู่ และภารกิจของหน่วยงานราชการต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยมีข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

2.1 สถิติและข้อมูลเหตุเพลิงไหม้

ในอดีตประเทศไทยได้มีบันทึกวิธีการป้องกันเพลิงไหม้ลูกหลานในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยให้ตัดถนนในที่เพลิงไหม้ตำบลหัวลำโพง ประกาศ ณ วันที่ 27 มกราคม 2460 เนื่องจากเกิดเพลิงไหม้ที่ตำบลหัวลำโพง ทางรถไฟตระหนักว่าบ้านเรือนในละแวกนั้นปลูกสร้างเบียดเสียด ซับซ้อน บ้านเรือนและอาคารสร้างด้วยไม้ที่เป็นเชื้อเพลิงอย่างดี หากเกิดเพลิงไหม้ขึ้นก็ไม่มีถนนหนทางใหญ่เพียงพอที่จะทำการป้องกันอันตรายได้ทันทั่วทั้งที่ จึงได้มีพระราชดำรัสให้ตัดถนน 3 สายผ่านละแวกนั้น เพื่อเป็นแนวป้องกันเพลิงไหม้ลูกหลานต่อเนื่องและใช้ในการสัญจร สถานที่ดังกล่าวในปัจจุบันคือวงเวียน 22 กรกฎาคม และวิธีการนี้ยังคงเป็นมาตรการในการป้องกันอัคคีภัยที่สำคัญมาตรการหนึ่ง มีหลายหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยนำไปใช้ เนื่องจากเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญในลำดับต้นๆ เมื่อเปรียบเทียบกับภัยประเภทอื่นๆ (อ้างอิงตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการตัดถนนในที่เพลิงไหม้ ตำบลหัวลำโพง ประกาศ ณ วันที่ 27 มกราคม 2460)

จากการศึกษาข้อมูลสถิติการเกิดเพลิงไหม้ในประเทศไทยที่มีการจัดเก็บรวบรวมไว้ ดังแสดงในตารางที่ 1 - 6 และได้ยกตัวอย่างข้อมูลของต่างประเทศในหัวข้อที่ 2.2 มาเปรียบเทียบ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในด้านการจัดการฐานข้อมูลของต่างประเทศ จากข้อมูลดังกล่าว นำไปสู่การวิเคราะห์ถึงระบบการจัดเก็บของประเทศไทย และแนวทางในการจัดการได้ ดังนี้

1) ระบบฐานข้อมูลและเครือข่ายเกี่ยวกับอัคคีภัยที่มีอยู่อาจยังไม่สมบูรณ์ ครอบคลุม และขาดความต่อเนื่อง บางส่วนเป็นข้อมูลที่ได้จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และบางส่วนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการจัดเก็บจากการรายงานของจังหวัด ดังนั้น ในการพัฒนาระบบเครือข่ายและฐานข้อมูลควรให้ความสำคัญครบถ้วนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบันทึกข้อมูลตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับ

ประเทศ และควรมีการพัฒนากระบวนและรูปแบบข้อมูลให้ได้มาตรฐาน ทันสมัย และต่อเนื่อง เพื่อให้นำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน การกำหนดนโยบาย แนวทางและมาตรการป้องกันอัคคีภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) รูปแบบการจัดเก็บปัจจุบันไม่ได้แยกประเภทของสิ่งปลูกสร้าง เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงโอกาสและความรุนแรงที่แตกต่างกันในแต่ละประเภท ซึ่งข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการจัดการแก้ไข

3) รายงานด้านอัคคีภัยไม่ได้บันทึกแยกอันตรายที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดอัคคีภัยไว้ชัดเจน เช่น การเกิดไฟฟ้าลัดวงจร การลุกไหม้จากการระเบิด จากการปรุงอาหาร จากการลอบวางเพลิง หรือจากการเล่นของเด็กๆ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์อันจะนำไปสู่การจัดการเรื่องงบประมาณในการป้องกันตามประเภทความเสี่ยง งบประมาณในการป้องกันและปรับปรุงเพื่อลดความเสี่ยง เพื่อให้เกิดความสมดุลเหมาะสมกับโอกาส และความรุนแรงในการเกิดอัคคีภัย

4) ข้อมูลที่จัดเก็บไม่ได้นำมาวิเคราะห์และแปรผลเชิงวิชาการ ทำให้ไม่สามารถใช้ติดตามและประเมินผลแต่ละเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบที่ชัดเจน หากมีการวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระบบที่ชัดเจนแล้ว จะทำให้สามารถนำไปสู่การปรับปรุงแผนงาน การเตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินต่างๆ สามารถวางแผนเตรียมการป้องกัน จัดสรรงบประมาณการป้องกันและระงับอัคคีภัย และหน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดนโยบายการป้องกันอัคคีภัยของตนได้ตรงประเด็น สอดคล้องกับลักษณะความเสี่ยง ความรุนแรงของภัยในแต่ละท้องถิ่นของประเทศได้อย่างเหมาะสม

2.1.1 ประเทศไทย

ลักษณะการรายงานสถานการณ์อัคคีภัยของประเทศไทยในตารางที่ 1 และตารางที่ 2 เป็นเพียงรายงานสำหรับผู้บริหารองค์กรเพื่อให้เป็นข้อมูลพื้นฐานเปรียบเทียบในช่วง 15 ปีย้อนหลังเท่านั้น ไม่สามารถกำหนดเกณฑ์การวัดหรือการเปรียบเทียบเชิงปริมาณแต่ละช่วงเวลา เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการอัคคีภัยของประเทศ และวิเคราะห์เหตุการณ์เพื่อการป้องกันและระงับอัคคีภัย นอกจากนี้ยังไม่กำหนดบรรทัดฐานการนับจำนวนครั้งการเกิดอัคคีภัย และขาดความต่อเนื่องในการจัดเก็บข้อมูล ทำให้จำนวนครั้งของการเกิดอัคคีภัยในแต่ละปีมีจำนวนน้อย

ตารางที่ 1 สรุปสถานการณ์อัคคีภัยของประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2532-2546

ปี	ครั้ง	พื้นที่ประสบภัย					ความเสียหาย											
		จังหวัด	อำเภอ	กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ราษฎร (คน)	ครัวเรือน	เสียชีวิต (คน)	บาดเจ็บ (คน)	บ้านทั้ง (หลัง)	บางส่วน	อาคาร พาณิชย์ (หลัง)	โรงแรม (แห่ง)	โรงงาน (แห่ง)	วัด โรงเรียน (แห่ง)	พื้นที่การ เกษตร (ไร่)	มูลค่าความ เสียหาย (บาท)
2532	1,766	71	641	32	1,602	1,759	10,269	2,269	63	208	658	1,656	71	-	-	99	2,145	671,451,837
2533	2,144	69	610	39	2,104	2,130	12,369	4,019	154	293	569	1,689	-	-	-	47	1,143	1,490,272,324
2534	3,062	66	589	27	2,987	2,997	9,862	2,149	78	168	980	2,029	62	-	-	126	569	2,127,628,714
2535	2,980	71	650	35	2,814	2,897	14,021	4,369	103	138	1,027	3,120	-	-	-	324	1,024	1,094,208,580
2536	2,833	70	630	40	2,716	2,810	10,297	2,450	270	833	689	2,450	-	-	-	58	3,149	1,751,333,447
2537	2,629	71	579	39	2,621	2,627	9,879	1,908	99	147	796	2,987	59	-	-	16	1,026	711,230,669
2538	2,929	68	627	34	2,901	2,920	12,149	3,269	79	153	1,096	3,126	-	-	-	179	2,147	3,038,947,698
2539	3,622	67	574	41	3,578	3,610	11,029	2,456	105	155	1,179	3,027	-	-	-	96	2,039	2,528,397,201
2540	3,314	69	569	38	3,269	3,312	10,028	2,103	217	261	869	3,569	-	-	-	247	1,027	2,340,959,730
2541	3,352	65	521	34	3,200	3,241	9,012	1,985	29	100	539	2,695	-	-	-	230	2,169	2,347,612,040
2542	1,597	70	603	36	1,541	1,587	12,369	3,029	27	-	1,246	986	-	-	-	146	1,364	544,513,352
2543	1,814	68	571	38	1,796	1,809	12,273	4,054	46	91	185	1,986	-	-	-	43	1,320	ไม่มีรายงาน
2544	1,498	70	712	36	1,266	1,266	12,307	4,101	15	148	1,418	1,854	151	-	-	104	213	1,529,280,439
2545	1,135	74	658	35	992	1,001	14,438	3,739	24	15	277	1,581	31	-	-	121	534	805,814,780
2546	2,267	76	745	61	1,762	2,055	15,078	4,555	56	167	2,545	478	303	41	69	100	5,834	565,540,698
รวม	36,842	1,045	9,279	565	35,149	36,021	175,380	46,455	1,365	2,877	14,073	33,233	677	0	0	2,046	25,703	19,199,579,469

ที่มา : หนังสือสถิติอัคคีภัยและสาธารณภัย ปี พ.ศ. 2546 และ ปี พ.ศ. 2547 (ม.ค.-มิ.ย. 47) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตารางที่ 2 สถิติเพลิงไหม้แยกประเภทตามสิ่งปลูกสร้าง
และอุปกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2546

แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ
Master Plan of National Fire Safety Development

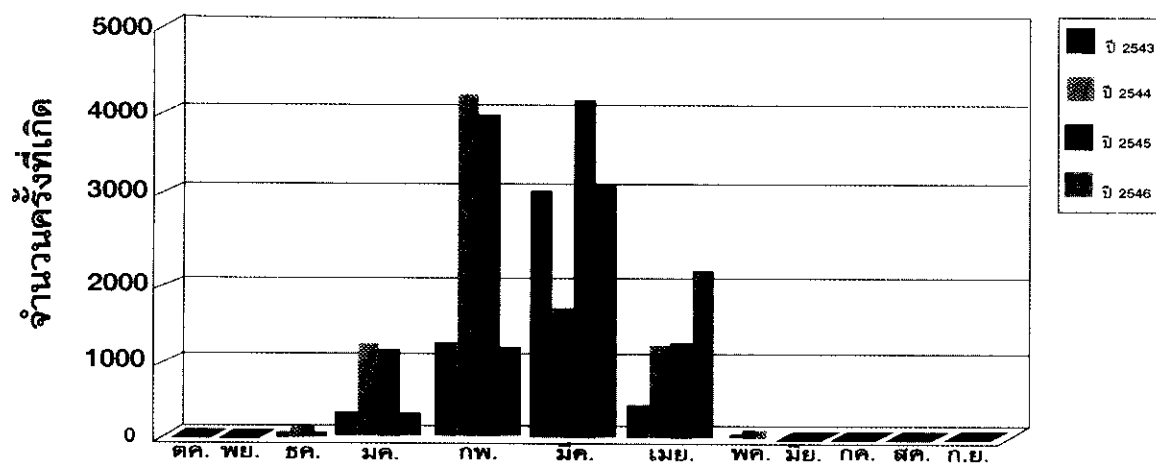
เดือน	ประเภท			สาเหตุ				ผู้ต้องหา			ความเสียหาย						สิ่งที่ถูกเพลิงไหม้																	
	จำนวนเพลิงไหม้	เพลิงไหม้รายใหญ่	เพลิงไหม้รายเล็ก	เพลิงไหม้และเหตุอื่นๆ	ประมาท	อุบัติเหตุ	อยู่ระหว่างพิสูจน์สาเหตุ	ไทย	ต่างดาว	ไม่ได้ตัวผู้ต้องหา	คิดเป็นเงิน ประมาณล้าน/ บาท	ประชาชน			เจ้าหน้าที่			ตึกแถว-ห้องแถวไม้	บ้านพักอาศัย	โรงงานอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการ	วัด	ชุมชนแออัด	อุโมงค์รถยนต์	โกดังเก็บของ	อาคารสูง	ห้างสรรพสินค้า	อาคารชุด	อุปกรณ์ไฟฟ้า	ยานพาหนะ	ของใช้	ปั๊มน้ำมัน - ปั๊มแก๊ส	สถานเริงรมย์	แหล่งลอย
												ตาย	บาดเจ็บสาหัส	บาดเจ็บ	ตาย	บาดเจ็บสาหัส	บาดเจ็บเล็กน้อย																	
ม.ค.	42	3	39	166	3	1	38	27	-	15	19,331,700	-	2	2	-	1	-	9	15	1	-	-	2	1	2	1	-	-	1	5	4	1	-	-
ก.พ.	29	5	24	230	1	-	28	21	1	7	21,471,000	-	4	-	-	-	-	6	12	-	-	-	2	2	1	2	-	2	-	1	1	-	-	-
มี.ค.	38	4	34	123	2	2	34	25	2	11	20,136,000	4	5	7	-	-	-	14	7	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-	6	6	-	-	1
เม.ย.	32	2	30	221	-	-	32	21	2	9	27,087,200	-	2	1	-	-	1	7	9	1	-	1	5	-	1	-	1	-	-	6	1	-	-	-
พ.ค.	28	5	23	162	-	-	28	19	-	9	36,720,000	2	2	-	-	1	-	9	7	2	1	-	3	-	-	1	-	-	-	5	-	-	-	-
มิ.ย.	25	1	24	50	-	-	25	15	-	10	4,907,000	-	-	2	-	-	-	7	8	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	7	-	-	-	-
ก.ค.	15	3	12	11	-	-	15	8	-	7	12,818,000	-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	2	3	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-
ส.ค.	23	1	22	24	2	-	21	20	1	2	7,091,200	-	-	-	-	-	-	8	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	4	-	-	-
ก.ย.	26	4	22	3	1	-	5	20	1	5	9,801,700	5	-	4	-	-	-	6	12	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	1
ต.ค.	29	3	26	14	-	1	28	21	-	8	16,383,000	1	1	5	-	-	-	8	9	2	2	-	1	-	1	-	-	-	5	1	-	-	-	
พ.ย.	42	9	33	116	-	1	40	28	-	14	26,149,200	6	6	6	-	1	-	14	12	1	2	1	2	-	1	1	1	1	-	2	1	-	3	-
ธ.ค.	38	4	34	242	2	-	36	25	1	12	35,403,600	1	-	1	-	-	-	8	14	-	1	-	3	-	5	2	-	-	-	1	2	1	-	-
รวม	367	44	323	1,362	11	5	350	250	8	109	237,299,600	19	22	28	0	3	1	102	113	12	7	4	22	3	12	9	2	4	2	43	24	24	3	2

ที่มา : หนังสือสถิติอัคคีภัยและสาธารณภัย ปี พ.ศ. 2546 และ ปี พ.ศ. 2547 (ม.ค.-มิ.ย. 47) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตารางที่ 3 สรุปรายงานการเกิดไฟป่ารายเดือน ปีงบประมาณ 2543-2546

เดือน	ปี 2543		ปี 2544		ปี 2545		ปี 2546	
	จำนวนครั้งที่เกิด (ครั้ง)	พื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้ (ไร่)	จำนวนครั้งที่เกิด (ครั้ง)	พื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้ (ไร่)	จำนวนครั้งที่เกิด (ครั้ง)	พื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้ (ไร่)	จำนวนครั้งที่เกิด (ครั้ง)	พื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้ (ไร่)
ตุลาคม	0	0	0	0	0	0	0	0
พฤศจิกายน	1	1	6	69	8	242	1	8
ธันวาคม	101	2,012	193	3,569	139	5,047	12	178
มกราคม	1,432	25,458	1,634	28,855	1,492	35,809	477	11,247
กุมภาพันธ์	2,683	47,750	4,592	89,439	4,023	84,920	1,511	21,549
มีนาคม	4,527	78,498	1,908	23,934	4,476	89,570	3,345	37,567
เมษายน	975	11,671	1,604	17,841	1,674	30,636	2,339	22,733
พฤษภาคม	12	117	68	1,048	101	3,717	265	3,082
มิถุนายน	7	130	25	554	26	1,597	27	744
กรกฎาคม	6	114	18	1,601	13	289	5	128
สิงหาคม	8	128	28	1,471	9	1,413	6	109
กันยายน	6	295	8	250	13	151	23	1,178
รวม	9,758	166,174	10,084	168,630	11,974	253,391	8,011	98,523

แผนภูมิที่ 1

ที่มา : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

จากจำนวนไฟไหม้ป่าและความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นที่ทราบอยู่แล้วว่าจะเกิดในช่วงหน้าแล้ง อย่างไรก็ตามไฟไหม้ป่ามีเป้าหมายและแนวทางในการป้องกันและระงับที่แตกต่างจากเคสสถานหรือสถานประกอบการอย่างสิ้นเชิง แผนแม่บทฯนี้ไม่รวมการวิเคราะห์เหตุการณ์ไฟไหม้ป่า

ตารางที่ 4 สถิติอุบัติเหตุจากสารเคมีที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ปี 2544 - 2547 (มกราคม-ธันวาคม)

ลักษณะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อ ประชาชนและสิ่งแวดล้อม	ปี 2544 (ครั้ง)	ปี 2545 (ครั้ง)	ปี 2546 (ครั้ง)	ปี 2547 (ครั้ง)
การเกิดเพลิงไหม้ของสารเคมี	5	11	2	5
การรั่วไหลของสารเคมี	14	13	14	12
การระเบิด	2	3	-	5

ที่มา หนังสือสถิติอุบัติเหตุและสาธารณภัย ปี พ.ศ. 2546 และปี พ.ศ. 2547 (ม.ค.-มิ.ย.47)
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การเก็บข้อมูลแสดงผลการเกิดอุบัติเหตุด้านสารเคมี ไม่ได้แยกให้ชัดเจนว่าเป็นกรณีอุบัติเหตุที่เกิดจากสารเคมีที่มีคุณสมบัติในการติดไฟและการระเบิด หรือเป็นสารเคมีทั่วไป ดังนั้นจึงควรปรับปรุงให้มีการจัดเก็บโดยระบุให้ชัดเจน และควรนำข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับ การเกิดอุบัติเหตุอื่นๆ ด้วย เพื่อที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ทางวิชาการได้ และนำไปสู่การป้องกันที่ดี นอกจากนี้ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณ และจัดลำดับความสำคัญที่สัมพันธ์กับปัญหาที่มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยๆ หรือเหตุที่อาจมีความรุนแรง

ตารางที่ 5 สรุปการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ลำดับ	เงินทอง*	ลักษณะภัย	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547
1		อุทกภัย	853,860,799.00	905,043,342.75
2		वादภัย	210,504,776.00	160,229,618.00
3		อัคคีภัย	64,917,488.00	93,265,458.00
4		ภัยแล้ง	49,721,183.00	170,038,092.36
5		ภัยหนาว	450,000.00	6,707,653.00
6		ศัตรูพืชระบาด	-	2,076,240.00
7		อื่นๆ	3,691,838.00	10,208,288.50
	เงินงบกลาง**		657,656,319.00	219,888,090.00

หน่วย - บาท

- หมายเหตุ**
- * เงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2546
 - ** เงินกลางเพื่อดำเนินการก่อสร้างซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่เสียหายจากภัยพิบัติ (อนุมัติตามมติคณะรัฐมนตรี)

ที่มา : หนังสือสถิติอัคคีภัยและสาธารณภัย ปี พ.ศ. 2546 และปี พ.ศ. 2547 (ม.ค.-มิย.47)
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.1.2 ต่างประเทศ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพลิงไหม้ของต่างประเทศ ตามตารางที่ 6 แสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบการเกิดอุบัติเหตุจากสาเหตุต่างๆในแต่ละปี ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์เชิงวิชาการและนำไปใช้ในการวางแผนฉุกเฉิน เตรียมการป้องกัน และกำหนดนโยบายการป้องกันอัคคีภัยได้ รวมทั้งทำให้หน่วยงานของรัฐสามารถจัดสรรงบประมาณการป้องกันและระงับอัคคีภัยได้อย่างสอดคล้องกับความเสี่ยงภัยในแต่ละท้องถิ่นของประเทศได้อย่างเหมาะสม

(1) การจัดเก็บแยกตามสาเหตุเพลิงไหม้หรือต้นเพลิง

รูปแบบของรายงานนี้จะต้องสร้างฐานข้อมูลอย่างดี มีคำจำกัดความหรือความหมายของแต่ละสาเหตุและการบันทึกจำนวนครั้ง การเสียชีวิต การบาดเจ็บ และมูลค่าความเสียหายที่ชัดเจน และมีการบันทึกเหตุเพลิงไหม้โดยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 6 สถิติการเกิดเพลิงไหม้ แสดงถึงสาเหตุ และความเสียหายที่เกิดจากอัคคีภัยในแต่ละปี
ของสหรัฐอเมริกา (1999-2002)

ประเภทเหตุ (Cause category)	จำนวนเพลิงไหม้ (Fires)	การบาดเจ็บสาหัส (Civilian deaths)	จำนวนผู้บาดเจ็บ (Civilian injuries)	ความสูญเสียทางตรง (Direct property damage) (in millions)*
อุปกรณ์เครื่องครัว (Cooking equipment)	121,000 (31.0%) #1	290 (9%) #4	4,510 (28%) #1	\$535 (10%) #5
อุปกรณ์ทำความร้อน (Heating equipment)	60,000 (15.4%) #2	360 (12%) #3	1,330 (8%) #5	\$670 (12%) #4
เจตนา หรือวางเพลิง (Intentional)	41,000 (10.5%) #3	620 (20%) #2	1,770 (11%) #4	\$874 (16%) #1
เปลวไฟ การจุดไฟ ถ่านไฟ (Open flame, ember, or torch)	34,000 (8.8%) #4	260 (9%) #5	2,250 (14%) #2	\$847 (15%) #2
อุปกรณ์จ่ายไฟฟ้า (Electrical distribution equipment)	32,000 (8.3%) #5	240 (8%) #6	1,000 (6%) #7	\$714 (13%) #3
การสูบบุหรี่ (Smoking)	22,000 (5.7%) #6	720 (23%) #1	1,820 (11%) #3	\$356 (6%) #6
เครื่องมือ, เครื่องใช้ หรือ เครื่องปรับอากาศ (Appliance, tool, or air conditioning)	22,000 (5.7%) #7	70 (2%) #9	700 (4%) #9	\$354 (6%) #7
แหล่งความร้อนอื่นๆ (Other heat source)	18,000 (4.6%) #8	190 (6%) #8	780 (5%) #8	\$307 (5%) #10
การระเบิด (Exposure)	16,000 (4.0%) #9	30 (1%) #11	90 (1%) #11	\$331 (6%) #8
การเล่นของเด็ก (Child playing)	13,000 (3.2%) #10	220 (7%) #7	1,320 (8%) #6	\$313 (6%) #9
ภัยธรรมชาติ (Natural causes)	6,000 (1.5%) #11	10 (0%) #12	60 (0%) #12	\$200 (4%) #11
อื่นๆ (Other requirement)	5,000 (1.2%) #12	40 (1%) #10	230 (1%) #10	\$113 (2%) #12
Total	390,000 (100.0%)	3,050	15,850	\$3,735 (100%)

ที่มา : NFIRS and NFPA survey. Updated 11/04 mja (NFPA Web site: <http://www.nfpa.org>)

ตารางที่ 7 สรุปความสูญเสียจากการเกิดเพลิงไหม้ในแต่ละปีของสหรัฐอเมริกา (1977-2004)

ปี	จำนวนเพลิงไหม้	ประชาชน เสียชีวิต	ประชาชน บาดเจ็บ	พนักงานดับเพลิง เสียชีวิต	พนักงานดับเพลิง บาดเจ็บ	ทรัพย์สิน เสียหาย
1977	3,264,000	7,395	31,190	157	112,540	\$ 4,709,000,000
1978	2,817,500	7,710	29,825	173	101,100	\$ 4,498,000,000
1979	2,845,500	7,575	31,325	125	95,780	\$ 5,750,000,000
1980	2,988,000	6,505	30,200	138	98,070	\$ 6,254,000,000
1981	2,893,500	6,700	30,450	136	103,340	\$ 6,676,000,000
1982	2,538,000	6,020	30,525	128	98,150	\$ 6,432,000,000
1983	2,326,500	5,920	31,275	113	103,150	\$ 6,598,000,000
1984	2,343,000	5,240	28,125	119	102,300	\$ 6,707,000,000
1985	2,371,000	6,185	28,425	128	100,900	\$ 7,324,000,000
1986	2,275,500	5,850	26,825	120	96,450	\$ 6,709,000,000
1987	2,330,000	5,810	28,215	132	102,600	\$ 7,159,000,000
1988	2,436,500	6,215	30,800	136	102,900	\$ 8,352,000,000
1989	2,115,000	5,410	28,250	118	100,700	\$ 8,655,000,000
1990	2,019,000	5,195	28,600	107	100,300	\$ 7,818,000,000
1991	2,041,500	4,465	29,375	108	103,300	\$ 9,467,000,000
1992	1,964,500	4,730	28,700	75	97,700	\$ 8,295,000,000
1993	1,952,500	4,635	30,475	79	101,500	\$ 8,546,000,000
1994	2,054,500	4,275	27,250	105	95,400	\$ 8,151,000,000
1995	1,965,500	4,585	25,775	97	94,500	\$ 8,918,000,000
1996	1,975,000	4,990	25,550	96	87,150	\$ 9,406,000,000
1997	1,795,000	4,050	c.750	99	85,400	\$ 8,525,000,000
1998	1,755,500	4,035	c.100	91	87,500	\$ 8,629,000,000
1999	1,823,000	3,570	21,875	112	88,500	\$ 10,024,000,000
2000	1,708,000	4,045	22,350	103	84,550	\$ 11,207,000,000
2001	1,734,50	6,196 ¹	21,100 ²	443 ³	82,250	\$ 44,023,000,000 ⁴
2002	1,687,500	3,380	18,425	97	80,800	\$ 10,337,000,000
2003	1,584,500	3,925	18,125	105	78,750	\$ 12,307,000,000 ⁵
2004	1,550,500	3,900	17,785	103	-	\$ 9,794,000,000

ที่มา NFPA survey, NFPA's Fire Incident Data Organization (FIDO) Updated: 7/05

หมายเหตุ

1. รวมประชาชน 2,451 คน ที่เสียชีวิตในเหตุการณ์ 9 ก.ย. 2001
2. รวมประชาชน 800 คน ที่บาดเจ็บในเหตุการณ์ 9 ก.ย. 2001
3. รวมพนักงานดับเพลิง 340 คน ที่เสียชีวิตในอาคารเวิลด์เทรดเซนเตอร์ในเหตุการณ์ 9 กันยายน 2001
4. รวมความเสียหาย 33.44 พันล้านเหรียญสหรัฐในเหตุการณ์ 9 กันยายน 2001
5. รวมกรณีไฟป่าตอนใต้ของแคลิฟอร์เนีย ความเสียหายโดยประมาณ 2 พันล้านเหรียญสหรัฐ

การแสดงผลรายงานเหตุเพลิงไหม้รายปีของประเทศสหรัฐอเมริกาแสดงจำนวนครั้งที่เกิดเหตุจำนวน ผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ และค่าความเสียหาย ด้วยการกำหนดนิยามหรือความหมายที่ชัดเจนทำให้การเก็บ ข้อมูลมีความแม่นยำ ทำให้สามารถนำไปวิเคราะห์ในเชิงวิชาการได้ดี จากข้อมูลสถิติดังกล่าว จะพบว่า จำนวนครั้งที่เกิดและจำนวนผู้เสียชีวิตนั้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 80 ของทั้งหมดในแต่ละปีเกิดขึ้นในสถานที่ ที่เป็นที่อยู่อาศัยหรือบ้านเรือน และจำนวนผู้เสียชีวิตมีจำนวนลดลงเกือบทุกปี ในช่วงเวลาดังกล่าว ทางกรม ได้รณรงค์ให้บ้านเรือนทำการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควัน (Smoke Alarm) ภายในบ้าน ซึ่งปรากฏว่าได้ผลดี อย่างมากในการลดทั้งผู้เสียชีวิตและจำนวนครั้งที่เกิดเพลิงไหม้ ในขณะที่มูลค่าความเสียหายเฉลี่ยไม่ได้ลดลง ข้อมูลอ้างอิงตามแผนภูมิที่ 2 ในหน้าถัดไป เป็นอีกหลักฐานหนึ่งที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่าการเสียชีวิตจาก เพลิงไหม้นั้นประมาณร้อยละ 80 เป็นผู้เสียชีวิตภายในบ้านเรือนหรือที่อยู่อาศัย กล่าวคือเป็นสถานที่ที่คน มีความรู้สึกพักผ่อนสบายกายสบายใจ เป็นที่พักผ่อนจากการทำงานกลับกลายเป็นสถานที่ที่คนเสียชีวิตจาก อัคคีภัยมากที่สุด

(2) การจัดเก็บแยกตามประเภทสิ่งปลูกสร้าง

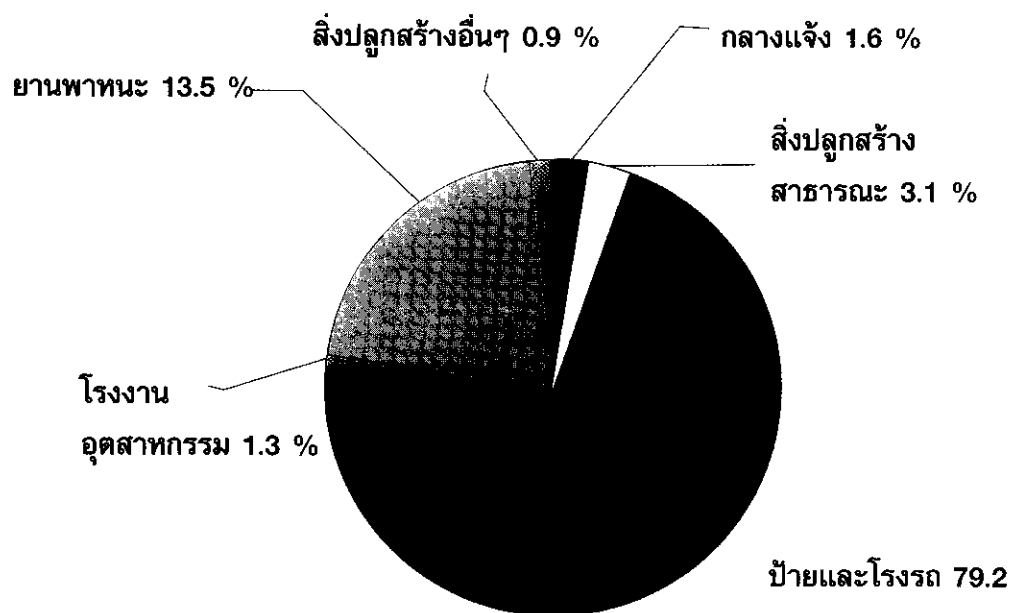
ตารางที่ 8 สถิติการเกิดเพลิงไหม้ของฮ่องกง ปี 2000-2004

สถานที่เกิดเหตุ	2000	2001	2002	2003	2004
สถานที่สาธารณะ	528	619	518	490	497
พื้นที่ป่าไม้	95	72	98	151	100
ยานพาหนะ	515	467	480	458	480
บ้านเรือน	1,586	1,496	1,399	1,392	1,618
โรงงานอุตสาหกรรม	165	149	146	135	160
สถานศึกษา	112	175	137	120	163
สิ่งปลูกสร้างทั่วไป	587	581	476	440	452
อาคารที่พักและอาคารทั่วไป	2,935	2,827	2,760	2,674	2,241
สถานที่เกี่ยวกับไฟฟ้า	165	85	72	88	85
พื้นที่เกษตรกรรม	1,469	1,947	1,499	1,678	2,115
การแจ้งเหตุผิดพลาด	29,607	29,631	27,548	24,448	21,744
อุปกรณ์การแจ้งเหตุผิดพลาด	4,612	4,307	4,131	3,801	3,425
ที่พักชั่วคราว	3	0	0	0	0
เรือ	26	30	23	27	27
อื่นๆ	2,384	2,178	1,917	1,872	1,985
รวม	44,789	44,564	41,204	37,774	35,092

ที่มา Fire Service Department, The Government of the Hong Kong Special Administrative Region
<http://www.hktsd.gov.hk/home/eng/satistic.html>

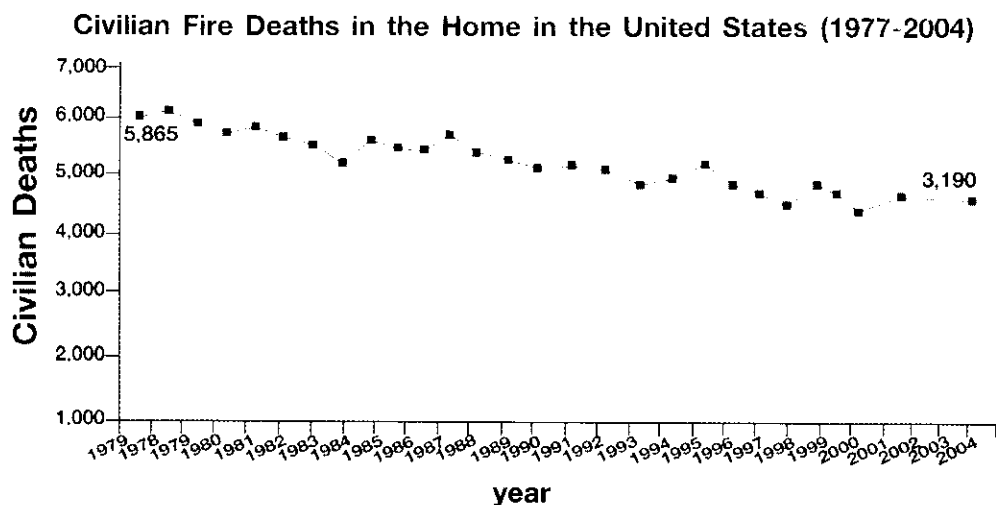
จากตารางที่ 8 เป็นการจัดเก็บสถิติการเกิดเพลิงไหม้ของฮ่องกงที่เป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียพบว่าประเภทสิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่เกิดเพลิงไหม้สูงสุดจะเกิดในสถานที่ที่เป็นที่อยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็นบ้านเรือนที่พักอาศัย ซึ่งข้อมูลตรงกับการจัดเก็บของสหรัฐอเมริกาในแผนภูมิที่ 2 ซึ่งสรุปเป็นแผนภูมิวงกลมตามรูปข้างล่าง แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า การเกิดอัคคีภัยประมาณ 80 % เกิดในบ้านเรือนที่อยู่อาศัย

แผนภูมิที่ 2 สถิติการเกิดอัคคีภัยในสถานที่ต่างๆแสดงจำนวนผู้เสียชีวิต (1989-1993)

ที่มา : Fire Protection Handbook, 18th ed., NFPA, Fig. 11G

แผนภูมิที่ 3 แสดงการเสียชีวิตภายในบ้านเรือนของประเทศสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 1977 - 2004

ที่มา : การสำรวจจากหน่วยดับเพลิงของประเทศสหรัฐอเมริกา โดย National Fire Protection Association (NFPA) ระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2547

จากการรวบรวมข้อมูลเหตุเพลิงไหม้ประเทศสหรัฐอเมริกาข้างต้น ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาเห็นความสำคัญในการป้องกันอัคคีภัยสำหรับอาคารที่อยู่อาศัยอย่างมากใน 2 - 3 ทศวรรษที่ผ่านมา จึงได้มุ่งเน้นทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม สาเหตุของการเกิดเพลิงไหม้ภายในบ้านเรือน จากการบันทึกและเก็บข้อมูลในระบบฐานข้อมูลที่ดี จึงสามารถแสดงรายงานสาเหตุต่างๆและข้อมูลความเสียหายต่างๆ ดังในตารางที่ 7

ตารางที่ 9 สาเหตุไฟไหม้บ้านเรือนในสหรัฐอเมริกา เฉลี่ยจากปี 1999-2002

สาเหตุหลัก	ไฟไหม้	ประชาชนเสียชีวิต	ประชาชนบาดเจ็บ	ความเสียหายทางตรง (ล้านบาท) *
อุปกรณ์ปรุงอาหาร	114 , 000 (30.5 %) #1	290 (10 %) #4	4 , 380 (29 %) #1	\$ 503 (9 %) #5
อุปกรณ์ทำความร้อน	59 , 000 (15.8 %) #2	360 (12 %) #3	1 , 290 (8 %) #6	\$ 663 (12 %) #4\$ 663
เจตนา	38 , 000 (10.3 %) #3	590 (20 %) #2	1 , 670 \$ 806	\$ 806 (15 %) #2
เปลวไฟ, ถ่านที่คุดอยู่, คบเพลิง	33 , 000 (8.9 %) #4	250 (8 %) #5	2 , 180 (14 %) #2	\$ 829 (15 %) #1
เครื่องใช้ไฟฟ้า	32,000 (8.5 %) #5	240 (8 %) #6	970 (6 %) #7	\$ 694 (13 %) #3
เครื่องมือ, เครื่องปรับอากาศ	21,000 (5.7 %) #6	70 (2 %) #9	650 (4 %) #9	\$ 351 (7 %) #6
การสูบบุหรี่	21,000 (5.6 %) #7	690 (c %) #1	1,740 (11 %) #3	\$ 337 (6 %) #7
แหล่งความร้อนอื่น ๆ	17,000 (4.6 %) #8	180 (6 %) #8	740 (5 %) #8	\$ 290 (5 %) #10
การสัมผัส	15,000 (4.1 %) #9	30 (1 %) #11	90 (1 %) #11	\$ 308 (6 %) #8
การเล่นของเด็ก	12,000 (3.3 %) #10	210 (7 %) #7	1,300 (9 %) #5	\$ 303 (6 %) #9
สาเหตุจากธรรมชาติ	6,000 (1.6 %) #11	10 (0 %) #12	60 (0 %) #12	\$ 198 (4 %) #11
อุปกรณ์ต่าง ๆ	4,000 (1.2 %) #12	40 (1 %) #10	220 (1 %) #10	\$ 109 (2 %) #12
รวม	372 , 900 (100.0 %)	2 , 960	15 , 300	\$ 5 , 391 (100 %)

ที่มา : รายงานการสำรวจของ NFIRS and NFPA (บ้านเรือน หมายถึงที่พักอาศัย อาคารพักอาศัย 2 ชั้น
รถบ้าน เรือ บ้าน ทาวน์เฮาส์ อาคารชุด อาคารพักอาศัยรวม)

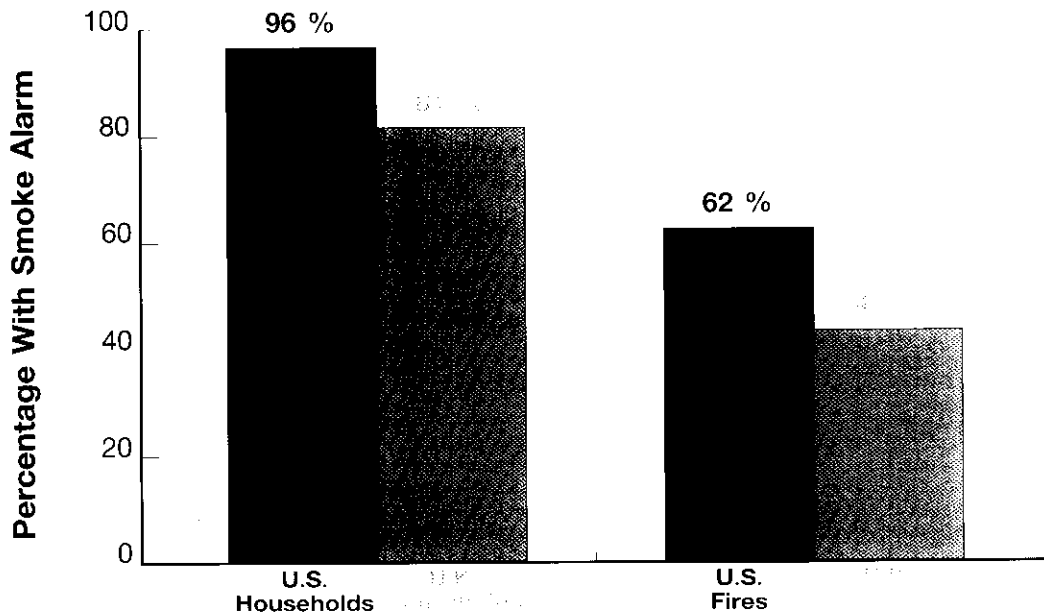
ตารางที่ 10 สถิติเพลิงไหม้ แยกตามสาเหตุไฟไหม้ ในฮ่องกง เฉลี่ยจากปี 2000 - 2004

สาเหตุ	2000	2001	2002	2003	2004
ประกายไฟจากการตัดเชื่อมด้วยก๊าซ	106	112	84	86	85
การเล่นไม้ขีดไฟของเด็ก	95	113	74	81	96
การลุกไหม้จากการทำงานในภาวะเกินกำลังของเครื่องยนต์, มอเตอร์และเครื่องจักร	252	210	211	205	197
งานเทศกาล เช่น การจุดกระดาษาเงิน กระดาษาทอง การจุดเทียน	284	398	399	281	301
การประกอบอาหาร	2,675	2,668	2,689	2,563	2,497
ความประมาท เช่น การสูบบุหรี่หรือการจุดเทียนในบ้าน	3,726	3,749	2,976	3,160	3,467
อุปกรณ์ไฟฟ้า	1,182	1,112	1,007	863	898
อื่นๆ	877	849	895	983	1,087
ไม่ทราบสาเหตุ	212	255	191	222	801
อุปกรณ์แจ้งเหตุผิดพลาด	4,612	4,307	4,131	3,801	3,425
เจตนา	1,084	1,097	958	1,022	444
การแจ้งเหตุผิดพลาด	29,607	29,631	27,548	24,448	21,744
กระบวนการที่มีการเผาไหม้	77	63	41	59	50
รวม	44,789	44,564	41,204	37,774	35,092

ตามข้อมูลสถิติข้างต้นตารางที่ 9 และ 10 ของประเทศสหรัฐอเมริกาและฮ่องกงตามลำดับ เป็นที่ประจักษ์ว่าบ้านเรือน ที่พักอาศัยของประชาชนเป็นที่ที่ควรได้รับความสนใจจากทางราชการในการลดจำนวนการเกิดเพลิงไหม้และผู้เสียชีวิตจากเพลิงไหม้ จึงได้ทุ่มงบประมาณและสนับสนุนงานศึกษาวิจัยหาสาเหตุเพลิงไหม้ภายในบ้าน เพื่อหาวิธีและแนวทางการป้องกันอัคคีภัยภายในบ้าน จนกระทั่งปัจจุบันบ้านเรือนของทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ได้มีการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันในบ้านเรือนถึงร้อยละ 96 และ 81 ตามลำดับ ดังแผนภูมิที่ 4 ซึ่งต้องใช้เวลาการรณรงค์กันอย่างจริงจังถึงกว่า 2 ทศวรรษ จากตารางที่ 9 จะพบว่าต้นเหตุของเพลิงไหม้ที่สำคัญคืออุปกรณ์ปรุงอาหาร ซึ่งแสดงว่ามีการเกิดอัคคีภัยขึ้นในห้องครัวในบ้านจำนวนมาก จึงได้มีการศึกษา วิจัยอุปกรณ์ปรุงอาหารหลายชนิดทั้งที่ใช้ก๊าซและใช้ไฟฟ้า เช่น เตาไฟ เครื่องอบ ไมโครเวฟ เป็นต้น เพื่อหาเหตุผลของการเกิดเพลิงไหม้ และค้นหาแนวทางการป้องกันและปรับปรุงอุปกรณ์ปรุงอาหารให้ดีขึ้น

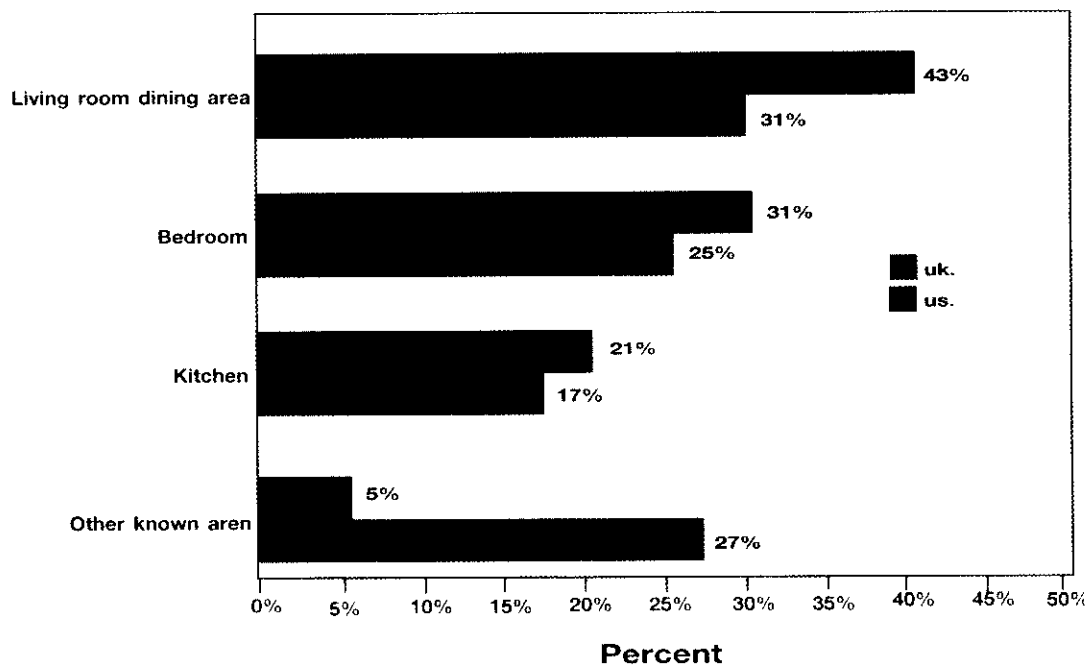
แผนภูมิที่ 4 แสดงสัดส่วนการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟในบ้านเรือนทั้งหมดและในบ้านเรือนที่เกิดเพลิงไหม้ของประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ปี พ.ศ. 2545

Home Smoke Alarm Usage, U.S. and U.K., 2002

ที่มา : NFPA annual smoke alarm report ; Fire Statistics- United Kingdom series

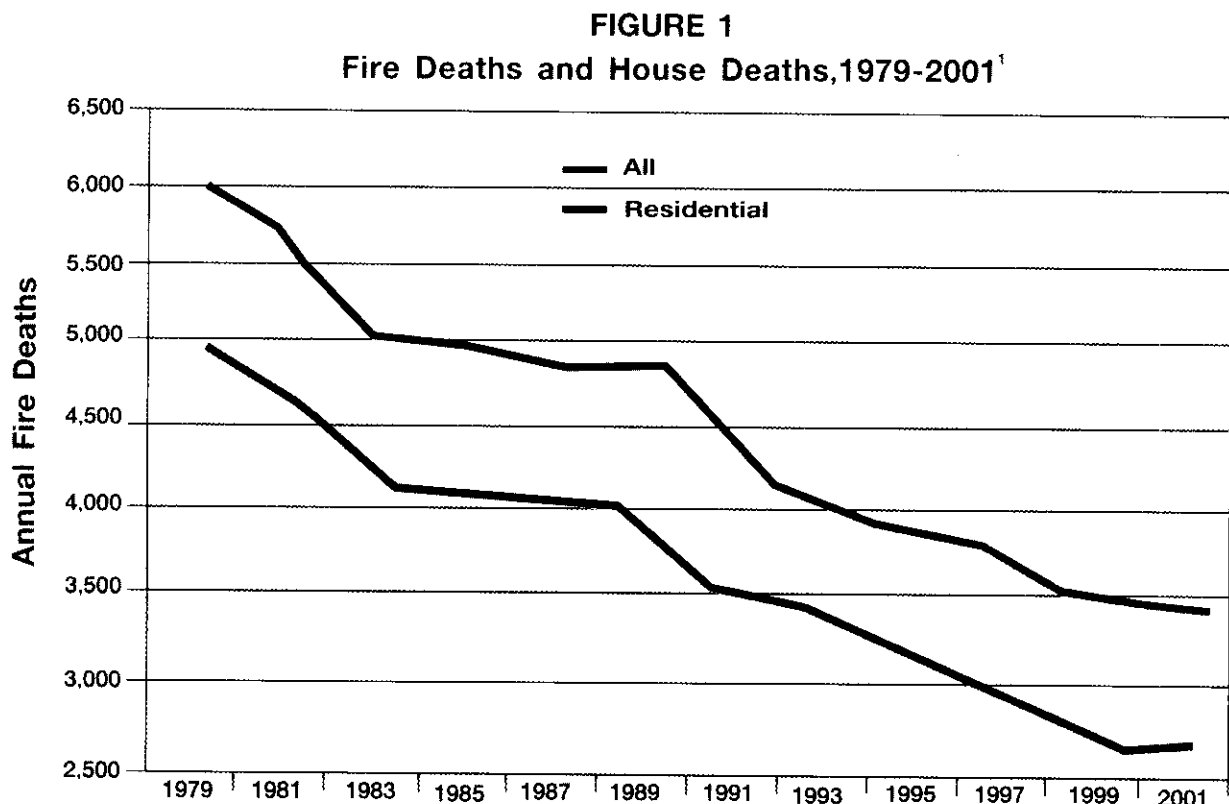
แผนภูมิที่ 5 แสดงจำนวนผู้เสียชีวิตในห้องที่เป็นต้นเพลิงสำหรับเพลิงไหม้ในบ้านเรือนของประเทศสหรัฐอเมริกา และ อังกฤษ ปี ค.ศ. 1999 - 2002

ที่มา : NFIRS, NFPA survey annual government reports.

จากแผนภูมิที่ 5 แสดงให้เห็นว่า จำนวนผู้เสียชีวิตจากการเกิดเพลิงไหม้ในห้องนอนและห้องนั่งเล่นสูงกว่าในห้องครัว ทั้งที่สถิติจำนวนครั้งสาเหตุเพลิงไหม้ที่เกิดจากอุปกรณ์ปรุงอาหารในห้องครัวจะมีสัดส่วนสูงที่สุดตามตารางที่ 9 แต่เนื่องจากการเกิดเพลิงไหม้จากสาเหตุอุปกรณ์ปรุงอาหารส่วนใหญ่เกิดขึ้นขณะมีคนอยู่ในบ้านและไม่ได้หลับนอน ถึงแม้ว่าจำนวนครั้งจะสูงก็ตาม แต่ไม่ใช่เป็นสถานที่ต้นเพลิงที่ทำให้เกิดผู้เสียชีวิตสูงสุด ห้องนั่งเล่นที่เป็นห้องต้นเพลิงและเป็นสาเหตุการเสียชีวิตสูงสุดเกิดจากการทิ้งกันบูหรี่เป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นสถานที่ที่มีวัสดุที่ติดไฟได้รวดเร็ว และรุนแรง เช่น โซฟา เป็นต้น และห้องนี้ปกติจะอยู่ชั้นล่างซึ่งจะกันทางออกจากบ้าน เมื่อเกิดเพลิงไหม้ที่ห้องนี้มีโอกาสผู้อยู่อาศัยจะเสียชีวิตสูงมาก ส่วนห้องนอนมีสัดส่วนผู้เสียชีวิตมากเช่นกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า จุดต้นเพลิงอยู่ในห้องนอนขณะคนกำลังหลับอยู่นั้น ในหลายเหตุการณ์คนเหล่านั้น จะไม่ตื่นขึ้นและอาจหลับลึกลงไปอีกหรือหมดสติ ซึ่งเกิดจากการหายใจเอาก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์เข้าไปจำนวนหนึ่ง เพราะขณะเพลิงเริ่มลุกไหม้หรือเป็นไฟคุ (Smoldering Fire) นั้น จะมีกระบวนการสันดาปไม่สมบูรณ์จึงทำให้เกิดก๊าซพิษจำนวนหนึ่งภายในห้องนอน จึงเป็นผลให้เกิดการเสียชีวิตได้

แผนภูมิที่ 6 แสดงการเสียชีวิตจากอัคคีภัยในสิ่งปลูกสร้างที่เป็นบ้านเรือนเปรียบเทียบกับสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 1979 - 2001

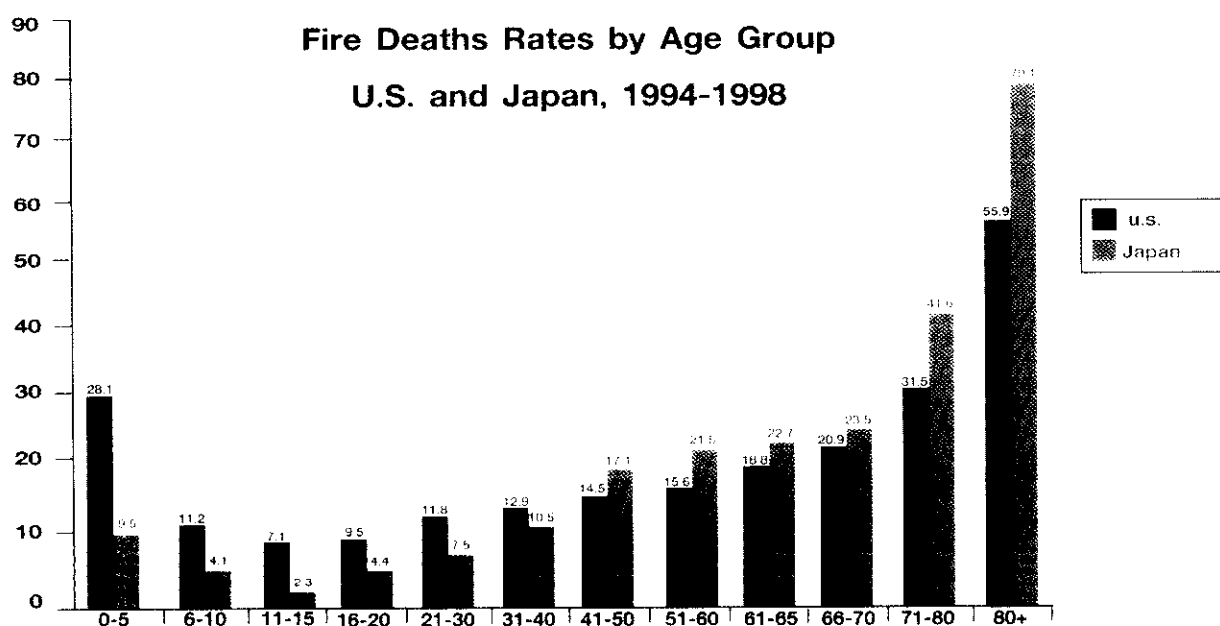
ตารางที่ 11 แสดงสัดส่วนการเสียชีวิต บาดเจ็บ และค่าความเสียหาย เทียบกับลักษณะความเสียหาย ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2532 - 2536

ลักษณะความเสียหาย	จำนวนเพลิงไหม้	ผู้เสียชีวิต	ผู้บาดเจ็บ	ค่าเสียหาย
เพลิงไหม้ในห้องต้นเพลิง	71.4%	20.6%	58.5%	19.4%
เพลิงไหม้ในชั้นต้นเพลิง	4.6%	12.1%	10.8%	8.6%
เพลิงไหม้ลุกลามต่อเนื่องข้ามชั้น	24%	67.2%	30.7%	72%

ที่มา : Fire Protection Handbook 18th edition, Table 1-1M

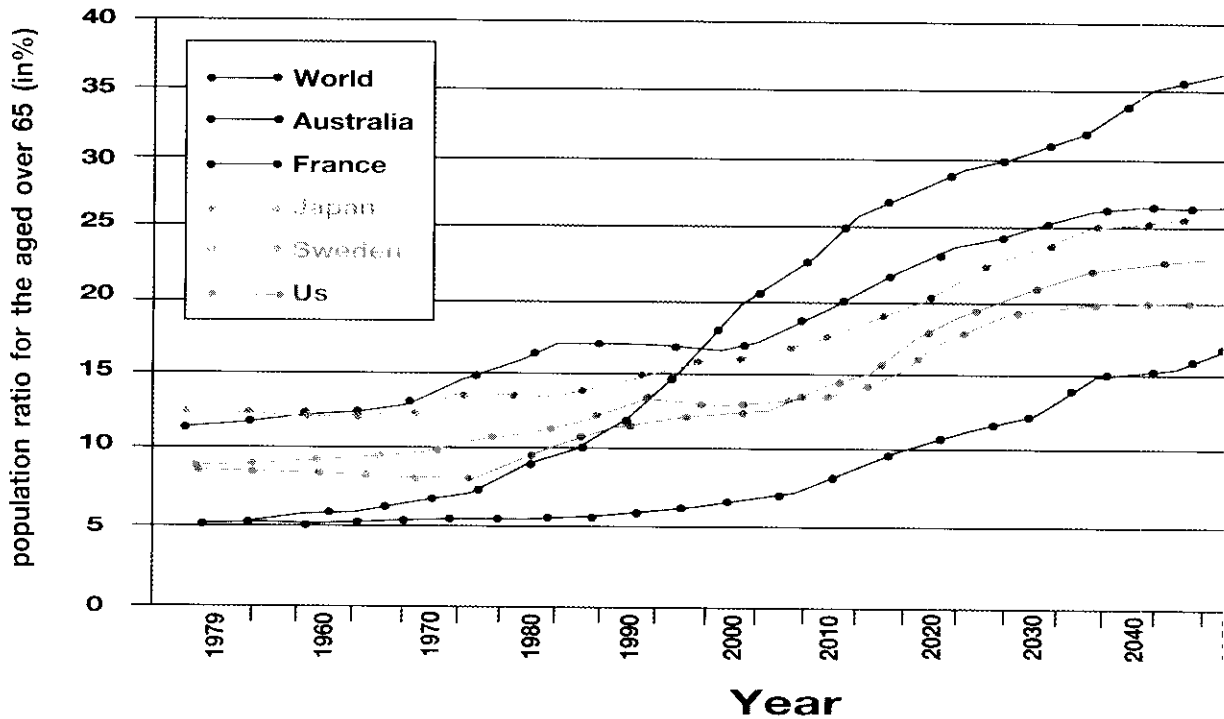
จากตารางที่ 11 พบว่า การเสียชีวิตจำนวนมากจากเพลิงไหม้ของอาคาร เกิดจากเพลิงได้ลุกลาม และลามออกมาจากห้องต้นเพลิง และยังสูงขึ้นหากเกิดการลุกลามต่อเนื่องข้ามชั้น ดังนั้นช่องเปิดแนวดิ่งทั้งหลายต้องได้รับการป้องกัน ซึ่งเป็นข้อกำหนดหนึ่งในกฎหมายควบคุมอาคารสากล เบื้องหลังของตารางที่ 11 นี้จะต้องมีการบันทึกและเก็บลงในระบบฐานข้อมูลอย่างดี รวมทั้งมีการจัดการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องจึงสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้เป็นแนวทางการพัฒนามาตรฐานกฎหมายควบคุมอาคารของประเทศ

แผนภูมิที่ 7 แสดงช่วงอายุของผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์เพลิงไหม้ของสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ปี ค.ศ. 1994 - 1998

ที่มา : การสำรวจโดย NFPA , NFIRS ประเทศสหรัฐอเมริกา และจากสมุดขาว ดร. ไอร์ ชิดิซาวา

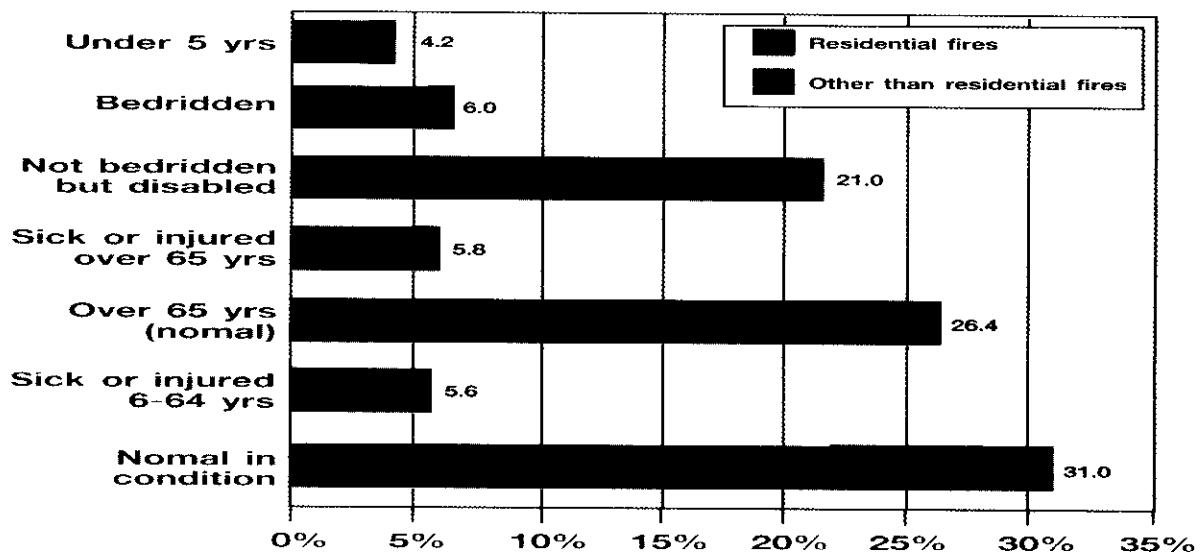
แผนภูมิที่ 8 แสดงการเพิ่มของประชากรที่มีอายุเฉลี่ยเกิน 65 ปีขึ้นไปของหลายประเทศในอดีตและแนวโน้มในอนาคตระหว่างปี ค.ศ. 1950 - 2050

Population Ratio of people Aged 65 and Older from 1950 to 2050.^{5, 8}

แผนภูมิที่ 9 แสดงการเสียชีวิตจากอัคคีภัยแบ่งตามอายุและลักษณะกายภาพเปรียบเทียบกับสิ่งปลูกสร้างที่เป็นที่อยู่อาศัยกับไม่เป็นที่อยู่อาศัยของประเทศญี่ปุ่น ปี ค.ศ. 1995 - 2001

Physical Condition of fatality

Physical Conditions of Fatalities at the Time of a Fire by Type of Occupancy in Japan

จากข้อมูลข้างต้นแผนภูมิที่ 8 พบว่าประชากรจะมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น ดังนั้นตัวเลขการเสียชีวิตจากอัคคีภัยของผู้สูงอายุจะสูงตามไปด้วยในอนาคต การเสียชีวิตจำนวนมากของผู้สูงอายุเป็นเพราะผู้สูงอายุรับรู้เหตุและเคลื่อนไหวนำหรืออาจมีสุขภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการหนีไฟออกจากบ้าน ด้วยเหตุนี้บ้านเรือนจึงเป็นที่สนใจอย่างมากของประเทศที่พัฒนาแล้ว เนื่องจากบ้านเรือนมีผู้อยู่อาศัยตั้งแต่ทารกจนถึงคนชราและคนพิการ และหากเกิดเพลิงไหม้ขึ้นช่วงเวลากลางคืนขณะคนในบ้านกำลังนอนอยู่ ซึ่งไม่พร้อมในการรับรู้เพลิงไหม้ จนเป็นเหตุให้สัดส่วนการเสียชีวิตไปอยู่ที่อาคารบ้านเรือน ซึ่งเป็นการยืนยันทั้งข้อมูลของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น บ้านเรือนที่อยู่อาศัยเป็นสถานที่อันตรายที่สุดสำหรับเพลิงไหม้

จากการค้นคว้าวิจัยข้อมูลพฤติกรรมของคนในขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้ ของสถาบัน NFPA ตามตารางที่ 12 ทำให้ทราบว่าหลายเหตุการณ์คนส่วนใหญ่จะหนีกลับออกมาทางเดิมที่ใช้เข้าสู่อาคาร และมักจะเพิกเฉยต่อสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ทั้งนี้คนที่หนีไฟส่วนใหญ่จะไม่ตื่นตระหนกหากพวกเขาเห็นช่องทางหนีไฟและมี การเคลื่อนที่อย่างต่อเนื่องหรือไม่มีการหยุดชะงัก

ตารางที่ 12 แสดงพฤติกรรมตอบสนองเพลิงไหม้ของคน

พฤติกรรมตอบสนองเพลิงไหม้	ชาติอังกฤษ	ชาติอเมริกัน
หนีไฟทันที	54.5	80.0
การกลับเข้าไปในอาคาร	43.0	27.9
การต่อสู้เพลิงไหม้	14.7	22.9
การวิ่งฝ่ากลุ่มควันไฟ	60.0	62.7
การย้อนกลับเข้าห้อง	26.0	18.3

ที่มา : Fire Protection Handbook 17th edition Table 7-1D

2.2 กรณีศึกษาเหตุการณ์เพลิงไหม้

2.2.1 โรงแรมรอยัล จอมเทียน พัทยา

เหตุการณ์ ไฟไหม้โรงแรม รอยัล จอมเทียน พัทยา อ.บางละมุง จ. ชลบุรี

วันที่เกิดเหตุ วันที่ 11 กรกฎาคม 2540 เวลาประมาณ 9.30 น.

สถานที่เกิดเหตุ จากห้องครัว ชั้นล่างของอาคารโรงแรม

สาเหตุเริ่มต้น ความผิดพลาดของคนในการเปิด-ปิดถังก๊าซ ทำให้ก๊าซรั่วไหล และสะสมปริมาณมากไป

กระทบเปลวไฟจากการประกอบอาหารในห้องครัว เกิดการลุกไหม้อย่างฉับพลันและระเบิดเพลิงลุกลามอย่างรวดเร็ว เนื่องจากพื้นโรงแรมส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่ติดไฟได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นพรม ผ้าผืน เฟอร์นิเจอร์ไม้ ประกอบกับที่ตั้งอาคารอยู่ติดกับทะเล จึงมีลมพัดแรง ทำให้ไฟลุกลามอย่างรวดเร็ว

- ความเสียหาย - เสียชีวิต 91 ราย
- อาคารเสียหายเกือบทั้งหมด

สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง และมีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก

- 1) ความบกพร่องของระบบทางหนีไฟ ทางหนีไฟไม่ได้มาตรฐานอาคารสูงเพราะเป็นบันไดเวียน และถูกกีดขวางด้วยวัสดุอุปกรณ์ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการอพยพ รวมทั้งมีรายงานว่ามีการปิดล็อกประตูทางออกจากบันไดดังกล่าวด้วย และประตูหนีไฟที่เปิดออกชั้นดาดฟ้าแล้วไม่สามารถกลับเข้าสู่ช่องบันไดหนีไฟได้ ทำให้ต้องรอการช่วยเหลือทางอากาศเพียงทางเดียว
- 2) ความบกพร่องของระบบป้องกันอัคคีภัย ไม่ได้ติดตั้งระบบดับเพลิงอัตโนมัติ (Automatic Sprinkler System) เนื่องจากการก่อสร้างอาคารดำเนินการก่อนจะมีการประกาศใช้กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535) ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับมาตรการเพื่อความปลอดภัยในอาคารสูง ในหมวดที่ 2 ว่าด้วยการระบายอากาศ ระบบไฟฟ้าและระบบป้องกันเพลิงไหม้ สำหรับอาคารสูงและอาคารขนาดใหญ่พิเศษ จึงทำให้โรงแรมรอยัลจอมเทียนไม่ได้รับการออกแบบอาคารที่ได้มาตรฐาน คือไม่มีระบบดับเพลิงอัตโนมัติ และไม่มีลิฟท์สำหรับพนักงานดับเพลิง
- 3) ช่องบันไดกลางอาคารไม่ได้ถูกปิดล้อม ทำให้ไฟและควันไฟแพร่กระจายสู่ชั้นถัดไปจนลุกลามทั่วทั้งอาคารอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้คนไม่สามารถหนีไฟได้ทันเวลา
- 4) ความบกพร่องของอุปกรณ์ ขาดการตรวจสอบ บำรุงรักษาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ จึงทำให้อุปกรณ์ส่งสัญญาณแจ้งเตือนภัยไม่ทำงานขณะเกิดเหตุ จึงเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก เพราะหนีไม่ทัน
- 5) พนักงานและเจ้าหน้าที่ของโรงแรมขาดความรู้ความชำนาญในการระงับเหตุ ขาดการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน ไม่มีบุคลากรที่จะระงับเหตุเบื้องต้นได้ ขาดผู้บัญชาการเหตุฉุกเฉิน จึงทำให้เพลิงสามารถลุกลามต่อเนื่องไปยังพื้นที่ส่วนต่างๆ ของอาคารได้อย่างรวดเร็ว

แนวทางในการป้องกันแก้ไข

- 1) ออกแบบอาคารให้ได้มาตรฐาน ปิดล้อมช่องเปิดในแนวตั้งทุกช่องด้วยวัสดุกันไฟลาม และติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัย และอุปกรณ์ช่วยชีวิตให้เพียงพอ เช่น ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ (Automatic Sprinkler System) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm System) ถังดับเพลิงแบบมือถือ จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับทีมผจญเพลิง ชุดดับเพลิง อุปกรณ์ช่วยหายใจและหน้ากากกันควันพิษสำหรับนักผจญเพลิงและทีมค้นหาเป็นต้น

- 2) จัดทำแผนผังแสดงรายละเอียดภายในอาคาร ทางหนีไฟ ติดแสดงในตำแหน่งที่เห็นชัดเจน เช่น หน้าอาคาร และในห้องโถง หรือหน้าลิฟท์ทุกชั้น เพื่อประโยชน์ของผู้ใช้อาคารและเจ้าหน้าที่ดับเพลิง
- 3) ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านอัคคีภัยโดยเฉพาะอยู่ประจำอาคาร เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการให้อาคารมีความปลอดภัย ลดความเสี่ยงภัยในอาคาร และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในอาคารมีความรู้ทางด้านการป้องกัน และการระงับอัคคีภัย
- 4) จัดอบรมให้ความรู้กับผู้ใช้อาคาร เกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้อาคาร เช่น การจัดการพื้นที่ปฏิบัติงานและการตรวจสอบพื้นที่ให้มีความปลอดภัย การปฏิบัติตัวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน อบรมพื้นฐานในการดับเพลิงขั้นต้น อบรมความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากไฟฟ้า และการใช้ก๊าซหุงต้มอย่างปลอดภัย เป็นต้น
- 5) จัดทำแผนฉุกเฉินอัคคีภัย ให้มีการทบทวน และซักซ้อมแผนเป็นประจำทุกปี
- 6) หน่วยงานของรัฐควรมีความพร้อมในการระงับเหตุ ทั้งด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เช่น รถดับเพลิง ชุดผจญเพลิงที่สมบูรณ์ เป็นต้น และต้องมีความพร้อมของบุคลากร ทั้งด้านกำลังคน ความรู้ ความสามารถ และทักษะทางด้านการป้องกันและการระงับอัคคีภัย เป็นต้น

2.2.2 โรงงานเคเดอร์ นครปฐม

เหตุการณ์	เพลิงไหม้โรงงานผลิตตุ๊กตา
วันที่เกิดเหตุ	วันที่ 10 พฤษภาคม 2536 เวลาประมาณ 16.00 น.
สถานที่เกิดเหตุ	เกิดที่ อาคาร 1 ชั้น 1 ทางด้านทิศใต้ เป็นอาคารบรรจุ และจัดเก็บผลิตภัณฑ์โรงงาน บริษัท เคเดอร์ อินดัสเทรียล (ประเทศไทย) จำกัด และ บริษัท ไทยจิ๋ว อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
สาเหตุเริ่มต้น	ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าเป็นไฟฟ้าลัดวงจร หรือถังแก๊สบูห์ หรือการวางเพลิง
ความเสียหาย	จำนวนผู้เสียชีวิต 188 ราย เป็นคนงานในอาคาร 1 ซึ่งเป็นอาคารต้นเพลิง ไม่มีรายงานการเสียชีวิตในอาคารหลังอื่น ๆ รวมทั้งอาคาร 2 และอาคาร 3 นอกจากนี้พบว่าอาคารเสียหาย 4 หลังมีสภาพโครงสร้างพังทลายจากอาคารวิบัติ

สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง และมีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก

- 1) ความบกพร่องของระบบทางหนีไฟ ทางออก ทางหนีไฟไม่เพียงพอต่อจำนวนของผู้ใช้อาคาร และทางหนีไฟไม่ได้มาตรฐาน ถูกกีดขวางด้วยวัสดุอุปกรณ์ เป็นอุปสรรคต่อการอพยพ ประตูกั้นไฟถูกล็อก
- 2) ความบกพร่องของระบบป้องกันอัคคีภัย คือ ไม่ได้ติดตั้งระบบดับเพลิงอัตโนมัติ (Automatic Sprinkler System) และขาดการดูแลรักษาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้

- 3) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm System) อาคาร 1 ไม่ทำงาน เนื่องจากขาดการตรวจสอบบำรุงรักษาอุปกรณ์
- 4) ความบกพร่องในการบริหารจัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้อาคาร ขาดการควบคุมเกี่ยวกับปริมาณและการจัดเก็บวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิง ซึ่งมีการเก็บปริมาณมาก อีกทั้งเก็บใกล้แหล่งที่มีความเสี่ยงอัคคีภัย เช่น ตู้ไฟฟ้า เป็นต้น จึงทำให้เกิดการลุกลามไปอย่างรวดเร็ว
- 5) ปัญหาการออกแบบอาคารที่ไม่มีการกันแยกหรือการแบ่งส่วนพื้นที่ และโครงสร้างเหล็กไม่มีระบบป้องกันไฟ ขาดการป้องกันช่องเปิดพื้นแนวดิ่ง (Vertical Opening Protection) ไฟจึงลุกลามไปพื้นที่อื่นได้อย่างรวดเร็ว
- 6) ขาดความพร้อมในการจัดทำแผนฉุกเฉิน (Emergency Plan) การป้องกันและการซ้อมอพยพหนีไฟ
- 7) พนักงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน โดยขณะเกิดเหตุมีการแจ้งให้ชะลอการหนีไฟ ทำให้การอพยพหนีไฟล่าช้า

แนวทางในการป้องกันแก้ไข

- 1) ควรกำหนดกฎหมาย และมีมาตรการป้องกันอัคคีภัยให้สอดคล้องและเหมาะสมตามลักษณะความเสี่ยงภัย ซึ่งจะไม่ใช่เพียงการพิจารณาตามขนาดพื้นที่อาคารเท่านั้น เช่น ในกรณีของอาคารโรงงานเคเดอร์มีการประกอบกิจการเกี่ยวกับผ้า โยสังเคราะห์ ซึ่งเป็นวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงอย่างดี และมีการจัดเก็บเป็นปริมาณมาก ดังนั้น ถือเป็นอาคารที่มีความเสี่ยงภัยในระดับสูงที่ต้องมีการควบคุม มีระบบป้องกันอัคคีภัย มีระบบดับเพลิงที่ได้มาตรฐาน
- 2) ควรมีการออกแบบอาคารที่ได้มาตรฐาน เช่น อาคารที่เป็นโครงสร้างเหล็กต้องมีการป้องกัน การนำความร้อนและป้องกันการสูญเสียความแข็งแรงของโครงสร้างอย่างรวดเร็ว โดยหุ้มฉนวนกันความร้อน ออกแบบให้มีการกันแยกอาคาร กันแยกพื้นที่ที่มีความเสี่ยงอัคคีภัย และปิดล้อมช่องทางหนีไฟ ช่องเปิดในแนวดิ่ง เพื่อป้องกันไฟลุกลามไปยังพื้นที่อื่นอย่างรวดเร็ว
- 3) ควรมีระบบบริหารจัดการทางด้านความปลอดภัยที่ดี มีเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบควบคุมเกี่ยวกับความปลอดภัยของระบบทางหนีไฟ ควบคุมปริมาณการจัดเก็บเชื้อเพลิงในอาคาร ความเข้าใจ ตรวจสอบความพร้อมของระบบป้องกันอัคคีภัย และส่งเสริม สนับสนุนให้พนักงานได้มีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิต การจัดการและดูแลสถานที่ปฏิบัติงานให้มีสภาพที่ปลอดภัยการปฏิบัติตนเมื่อเหตุฉุกเฉิน
- 4) จัดทำแผนฉุกเฉินอัคคีภัย ให้มีการทบทวน และซักซ้อมแผนเป็นประจำทุกปี

2.2.3 สเตชันไนท์คลับ มลรัฐโรดไอแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

เหตุการณ์	เพลิงไหม้สถานบันเทิง ชื่อ สเตชันไนท์คลับ
วันที่เกิดเหตุ	วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2546 เวลาประมาณ 23.08 น.
สถานที่เกิดเหตุ	เป็นอาคาร 1 ชั้น มีพื้นที่ใช้งานรวมเพียง 250 ตารางเมตร อาคารมีอายุราว 34 ปี ขณะเกิดเหตุมีคนอยู่ในอาคารนั้นราว 430 คน
สาเหตุเริ่มต้น	เกิดจากการเล่นพลุไฟบนเวที ขณะเริ่มเล่นดนตรี
ความเสียหาย	จำนวนผู้เสียชีวิต 100 ราย เป็นแฟนเพลงหรือคอกอายุประมาณ 30 - 50 ปี

สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง และมีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก

- 1) การเสียชีวิตจำนวนมากเนื่องจากประตูทางหนีไฟด้านหน้าอาคารไม่เพียงพอ ต่อจำนวนของผู้ใช้อาคาร (กรณีนี้ จำนวนคนขณะเกิดเหตุมากกว่าที่ขออนุญาตออกแบบอาคารไว้)
- 2) ทางหนีไฟมีสิ่งกีดขวางเป็นอุปสรรคต่อการอพยพ มีการเบียดเสียดที่ประตูทางเข้าหลักด้านหน้าอาคาร (ประตูบานคู่) จนทำให้การอพยพต้องหยุดชะงัก
- 3) ขาดการควบคุมวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิง ติดตั้งที่ผนังและเพดาน มีการใช้แผ่นโพลียูรีเทนเป็นฉากบนเวที
- 4) มีการละเมิดกฎหมายห้ามเล่นพลุในอาคาร
- 5) ไม่ติดตั้งระบบดับเพลิงอัตโนมัติ (Automatic Sprinkler System)

แนวทางในการป้องกันแก้ไข

- 1) เป็นประเด็นที่เกี่ยวกับทางหนีไฟไม่เพียงพอ เนื่องจากมีผู้ใช้อาคารมากกว่าที่ออกแบบไว้ ดังนั้น ปัญหาอยู่ที่การควบคุมการใช้อาคาร ซึ่งต้องมีการเคร่งครัดในการตรวจสอบ กำกับดูแลให้อาคารที่ก่อสร้างไปแล้วได้มีการใช้งานตามที่ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร หากมีการใช้งานผิดประเภท ต้องทบทวนการออกแบบให้ถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะความเสี่ยงที่เปลี่ยนไป
- 2) ติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัยให้เพียงพอ เช่น ในกรณีนี้ต้องติดตั้งระบบดับเพลิงอัตโนมัติ (Automatic Sprinkler System)
- 3) ควรออกแบบอาคารโดยเลือกใช้วัสดุที่ไม่ติดไฟ ในกรณีนี้มีการติดตั้งโคมที่เป็นวัสดุติดไฟและลามไฟอย่างดีเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ต้องควบคุมเกี่ยวกับคุณสมบัติของวัสดุที่จะนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของอาคาร

- 4) การจัดทีมฉุกเฉินเตรียมพร้อมอยู่ประจำอาคาร และจัดทำแผนฉุกเฉิน ชักซ้อมแผนเป็นประจำทุกปี ในกรณีอาคารที่เป็นสถานบันเทิงเรีงมย์ สถานที่ท่องเที่ยวในยามวิกาล ที่มีผู้ใช้อาคารเป็นจำนวนมาก และผู้ใช้อาคารมักเปลือเรอ ขาดการระมัดระวัง ควบคุมตนเองไม่ได้ ต้องมีการกำกับดูแลเป็นพิเศษ ต้องคอยดูแลทางหนีไฟให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ไม่มีสิ่งกีดขวาง ต้องเตรียมอุปกรณ์ระงับเหตุเบื้องต้น เช่น ถังดับเพลิง เป็นต้น
- 5) สำหรับเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นต้องควบคุมเกี่ยวกับออกแบบก่อสร้างอาคาร ควรกำหนดให้อาคารที่มีกิจกรรมลักษณะดังกล่าว ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก ควรมีการกำหนดเป้าหมายในการเข้าถึงจุดเกิดเหตุให้เร็วที่สุด และจัดเตรียมหน่วยดับเพลิง สถานีดับเพลิงให้เพียงพอสำหรับแหล่งสถานบันเทิง

2.2.4 คลังเก็บน้ำมันไทยออยล์ ศรีราชา

เหตุการณ์ เพลิงไหม้ และการระเบิดถังบรรจุน้ำมันเบนซิน

วันที่เกิดเหตุ วันที่ 2 ธันวาคม 2542 เวลา ประมาณ 23.30 น.

สถานที่เกิดเหตุ คลังเก็บน้ำมัน บริษัท ไทยออยล์ จำกัด อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

สาเหตุการเกิดเพลิงไหม้ เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปิด-ปิดวาล์ว จนน้ำมันล้นถังไอน้ำมันผสมกับอากาศ และเกิดการจุดติดไฟจากประกายไฟของการสตาร์ททะยานพาหนะขึ้น จึงทำให้เกิดเพลิงไหม้อย่างรวดเร็ว และรุนแรง

ความเสียหายทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สิน

- รวมมูลค่า ความเสียหายทั้งสิ้น ประมาณ 600 ล้านบาท
- จำนวนผู้เสียชีวิต 7 ราย บาดเจ็บ 17 ราย
- ถังน้ำมันเบนซินเสียหาย จำนวน 4 ถัง ความจุรวม 44 ล้านลิตร สูญเสียน้ำมัน 24.5 ล้านลิตร
- อาคารสำนักงาน อาคารสถานีดับเพลิง อาคารศูนย์พยาบาล อาคารซ่อมบำรุงโรงกลั่นฯ เสียหายและพังทลาย
- รถยนต์ดับเพลิง 5 คัน รถยนต์ 15 คัน รถจักรยานยนต์ 3 คัน รถจักรยาน 20 คัน ได้รับความเสียหาย
- บ้านเรือนราษฎรที่อยู่ใกล้เคียงได้รับความเสียหายบางส่วน 322 หลังคาเรือน

สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง

- 1) อุปกรณ์ระบบความปลอดภัยในระบบเติมน้ำมันไม่เพียงพอ เช่น ระบบตรวจสอบ ระบบสั่งตัดอัตโนมัติ และสัญญาณแจ้งเหตุภาวะที่เกิดการล้นถัง เป็นต้น
- 2) ไม่มีระบบดับเพลิง อุปกรณ์ดับเพลิง ที่จะรองรับเหตุหลังการระเบิด เนื่องจากศูนย์บัญชาการเหตุฉุกเฉิน อุปกรณ์ดับเพลิง ถูกทำลายพร้อมการระเบิดในครั้งแรก
- 3) ความพร้อมของระบบดับเพลิง อุปกรณ์ดับเพลิง โดยเฉพาะโฟมที่ต้องใช้ดับเพลิง มีไม่เพียงพอตามความเสี่ยงที่มี
- 4) ขาดการวางแผนและการประสานงานความช่วยเหลือร่วมกันกับหน่วยงานภายนอก และไม่มีผู้บัญชาการเหตุฉุกเฉินที่จะคอยสั่งการทุกหน่วยงาน ทำให้เกิดการสับสน ช้าช้อน และรองรับเหตุล่าช้า

แนวทางในการป้องกันแก้ไข

- 1) ควรกำหนดให้มีมาตรการในการป้องกันอัคคีภัย โดยมุ่งเน้นในการป้องกันเป็นสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุน กำกับดูแลให้สถานประกอบการที่มีลักษณะการประกอบกิจการที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยได้มีการตรวจสอบอาคาร ตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ความปลอดภัย และให้สถานประกอบการแต่ละแห่งมีการตรวจประเมินความเสี่ยงอัคคีภัย เพื่อให้ทราบสถานะความเสี่ยง โอกาสและความรุนแรง เพื่อจะได้เตรียมการป้องกันให้ถูกต้องเหมาะสม
- 2) ควรพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยปฏิบัติงานของแต่ละท้องถิ่น ให้มีความพร้อมทั้งด้านระบบการจัดการฐานข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ความพร้อมทางด้านอุปกรณ์เครื่องมือในการป้องกัน และควบคุมเหตุการณ์ รวมถึงการบรรเทาสาธารณภัยหลังเกิดเหตุ และควรให้มีความพร้อมของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน โดยให้มีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน พัฒนาทักษะความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย และการระงับเหตุ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ควรให้มีการประสานงานความร่วมมือกันของแต่ละหน่วยงาน ทั้งทางภาครัฐ อาสาสมัคร และเอกชน ของแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้มีเป้าหมายและแนวทางเดียวกัน ให้ทราบถึงสภาพและความพร้อมของระบบป้องกันอัคคีภัยในพื้นที่ตน จัดหาให้เพียงพอต่อสภาพความเสี่ยงภัยของแต่ละพื้นที่ ซึ่งอาจได้จากข้อมูลที่สถานการณ์การประกอบการแต่ละแห่งที่ได้จัดทำการประเมินความเสี่ยง ตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น และควรกำหนดมาตรฐานของอุปกรณ์เครื่องมือป้องกันอัคคีภัยให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกหน่วยงาน เพื่อให้สามารถใช้ร่วมกันได้
- 4) ควรจัดให้มีผู้บัญชาการเหตุฉุกเฉินของแต่ละท้องถิ่น ระบบบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน ซึ่งควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ผ่านการฝึกอบรมการเป็นผู้บัญชาการเหตุฉุกเฉิน เป็นผู้มีศักยภาพในการตัดสินใจที่ดี สามารถควบคุมสั่งการในภาวะฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) สถานประกอบการแต่ละแห่ง ต้องจัดให้มีแผนฉุกเฉินอัคคีภัยตามกฎหมายกำหนด โดยต้องมีการทบทวน และซักซ้อมแผนฉุกเฉินเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เกิดความพร้อมอยู่เสมอ

2.2.5 สรุปผลจากการณศึกษา

1) การปฏิบัติตามกฎหมาย และมาตรฐานการป้องกันอัคคีภัย

อาคารที่เกิดเหตุส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐาน เช่น ทางหนีไฟไม่เพียงพอ ขาดความแข็งแรงทางด้านโครงสร้างอาคาร ไม่มีการหุ้มฉนวนป้องกันโครงสร้างเหล็ก ไม่ได้กันแยกอาคารเพื่อแยกความเสี่ยงออกจากกัน ไม่มีการปิดช่องเปิดในแนวตั้งเพื่อป้องกันไฟลาม ไม่ติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ระบบดับเพลิง หรือมีแต่ขาดการดูแลรักษา เป็นต้น ซึ่งอาจจะสืบเนื่องจากหลายเหตุผล ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาสาระของกฎหมาย หรือมาตรฐานยังไม่ครอบคลุมและสอดคล้องกับความเสี่ยงในแต่ละประเภทกิจการหรือประเภทอาคาร กฎหมายขาดความยืดหยุ่น ไม่สามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมสำหรับแต่ละอาคาร จึงทำให้เกิดการหลีกเลี่ยง หรือทำผิดกฎหมาย รวมทั้งมีสาเหตุจากผู้บังคับใช้กฎหมายขาดการควบคุม หรือละเลยการปฏิบัติตามกฎหมาย ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนการก่อสร้างจนถึงการควบคุมการใช้อาคาร จึงทำให้การออกแบบ ก่อสร้าง และการใช้อาคารไม่เป็นไปตามมาตรฐาน และอาคารส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลง ต่อเติมอาคารจนส่งผลกระทบต่อระบบป้องกันอัคคีภัยเดิมของอาคารที่ไม่ได้ปรับเปลี่ยนให้เป็นความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป

2) ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยในอาคาร

อาคารที่เกิดเหตุส่วนใหญ่พบว่าไม่ได้มีจัดระบบบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน เช่น ไม่มีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคลากรที่รับผิดชอบด้านนี้โดยตรง ไม่มีการประเมินความเสี่ยงภัยทั้งก่อนเปิดใช้และขณะใช้อาคาร ไม่มีการตรวจสอบอาคาร ขาดการบำรุงรักษาอุปกรณ์ระบบความปลอดภัยของอาคาร ไม่จัดให้มีแผนฉุกเฉินหรือมีแต่ไม่สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะความเสี่ยงภัย ไม่มีระบบพัฒนาแผนให้ทันสมัย และขาดการฝึกซ้อมแผน

3) ด้านบุคลากร

การเกิดเหตุเพลิงไหม้แต่ละครั้งมักเกิดจากการกระทำของคน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการขาดความรู้ ทักษะที่เกี่ยวกับด้านการป้องกันอัคคีภัย ขาดจิตสำนึกและความตระหนักด้านความปลอดภัย ขาดความรู้และประสบการณ์ในการควบคุมเหตุการณ์ ไม่มีผู้ควบคุมสั่งการ หรือบัญชาการเหตุฉุกเฉิน หรือมีแต่ผู้บัญชาการเหตุฉุกเฉินยังขาดความรู้ ทักษะในการตัดสินใจ การประเมิน ควบคุมสถานการณ์ ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน จึงทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติการ และการระงับเหตุล่าช้า ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินตามมา

4) อุปกรณ์ และเครื่องมือสนับสนุน

อุปกรณ์และเครื่องมือสนับสนุนของภาครัฐยังไม่เพียงพอ และไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งยังกระจายไม่ทั่วถึงลงไปยังท้องถิ่นเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังขาดการวางแผนใช้ทรัพยากรร่วมกันในระหว่างหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน เช่น รถดับเพลิง รถฉุกเฉิน รถพยาบาล อุปกรณ์ช่วยเหลือชีวิต ปริมาณการสำรองสารดับเพลิงพิเศษ เป็นต้น

2.3 โครงสร้างระบบจัดการอัคคีภัยของประเทศไทยปัจจุบัน

2.3.1 เครือข่ายข้อมูลด้านอัคคีภัย

ปัจจุบัน (พ.ศ. 2548) มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บข้อมูลตามอำนาจหน้าที่และภารกิจที่เกี่ยวข้องและดำเนินการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ตามสื่อต่าง ๆ ได้แก่

- ✧ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ✧ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ✧ กรุงเทพมหานคร
- ✧ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- ✧ กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- ✧ กรมควบคุมมลพิษ
- ✧ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ปัญหาเครือข่ายข้อมูลที่พบแบ่งเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และวิธีการจัดเก็บข้อมูล สรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

พบว่า ระเบียบปฏิบัติในการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ในขณะนี้ ยังไม่ชัดเจน ยังไม่มีระบบที่จะทำการเชื่อมโยงโดยอัตโนมัติ การดำเนินงานในปัจจุบัน กระทำโดย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหลัก ซึ่งอาจจะยังไม่ครอบคลุมในทุกกรณี และไม่ได้มีระบบในการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจุบัน (พ.ศ. 2548) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางอินเทอร์เน็ต บนเว็บไซต์ <http://www.disaster.go.th>

2. วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากไม่มีระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับเชื่อมโยงข้อมูลที่รายงานเข้ามาจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้แยกเก็บรวบรวมข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน โดยส่วนใหญ่จะยึดหลักปฏิบัติตาม

หน้าที่และภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งข้อมูลที่เก็บก็เพื่อใช้ประกอบในรายงานสถานการณ์ให้แก่ผู้บริหารทราบเท่านั้น รวมทั้งยังไม่ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ดังนั้นข้อมูลบันทึกเหตุการณ์เพลิงไหม้ปัจจุบัน จึงไม่สมบูรณ์ เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวิเคราะห์ในเชิงวิชาการ เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางป้องกันและระงับอัคคีภัยได้

2.3.2 ระบบการจัดการอัคคีภัยก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย

1) อำนาจหน้าที่ของส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

- ✧ ส่วนกลางโดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย จัดทำแผนหลักด้านสาธารณภัย กำหนดหลักสูตร และบริหารอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ฝึกซ้อมแผน ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณภัย รวมทั้งสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ กำหนดมาตรการปฏิบัติงานที่สำคัญทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุและภายหลังเกิดเหตุ นอกจากนั้นยังมีหน้าที่ในการจัดหาอุปกรณ์ผจญเพลิงและพาหนะที่ใช้ในการดับเพลิง และยังมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลเหตุเพลิงไหม้ระดับชาติ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และหาแนวทางป้องกันหรือลดทั้งจำนวนและความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินจากเพลิงไหม้
- ✧ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เทศบาล และเมืองพัทยา มีหน้าที่โดยตรงในการควบคุมการก่อสร้าง การออกแบบ การเตรียมการป้องกัน และเข้าเผชิญเหตุโดยตรง การบันทึกเหตุการณ์เพลิงไหม้จะเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานพิสูจน์หลักฐานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนกรณีเป็นโรงงานอุตสาหกรรมเจ้าหน้าที่ศูนย์เทคโนโลยีความปลอดภัย ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมจะเป็นผู้เก็บข้อมูล ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การรวบรวมเก็บข้อมูลจึงขาดความต่อเนื่อง และขาดการบูรณาการ
- ✧ สำหรับกรุงเทพมหานครเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะการปกครองแบบพิเศษที่มีพื้นที่ครอบคลุมขนาดใหญ่ ปัจจุบันได้รับโอนภารกิจงานป้องกันและระงับอัคคีภัยจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร

2) การกำหนดงบประมาณเรื่องบุคลากรและเครื่องมือ

ในการกำหนดงบประมาณ หน่วยงานระดับท้องถิ่นจะเป็นผู้กำหนดงบประมาณประจำปีเอง โดยอาจได้รับงบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลาง ส่วนใหญ่ปัจจุบันจะเน้นเฉพาะการจัดซื้อพาหนะที่ใช้ในการดับเพลิง และอุปกรณ์ผจญเพลิงเป็นหลัก ซึ่งเป็นการใช้งบประมาณเกือบทั้งหมดไปในการระงับและบรรเทาเหตุการณ์ สำหรับในด้านการป้องกันยังให้ความสำคัญไม่เพียงพอ ทั้งที่เป็น

มาตรการหนึ่งที่สำคัญที่หน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งจะต้องให้ความสำคัญ มาตรการด้านการป้องกันนั้นมีหลายประการ เช่น การกำหนดมาตรฐานอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย การออกแบบอาคารให้ปลอดภัย การศึกษาวิจัยระบบและอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย การดูแลรักษา การตรวจตรา และซ่อมบำรุงอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย การส่งเสริมการเรียนรู้ความปลอดภัยในระดับเยาวชน และการจัดทำแผนและฝึกซ้อมเหตุฉุกเฉิน เป็นต้น ซึ่งเรื่องเหล่านี้จำเป็นต้องใช้งบประมาณพอสมควร และสำคัญไม่น้อยไปกว่าการจัดซื้อแต่อุปกรณ์และพาหนะที่ใช้ดับเพลิง ดังนั้นจึงควรมีการจัดสรรงบประมาณให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมใน 3 มาตรการที่สำคัญ คือ ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และภายหลังเกิดเหตุ

3) การจัดทำแผน การฝึกอบรม และฝึกซ้อม

ปัจจุบันมีประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานสำหรับลูกจ้าง ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ.2534 ที่กำหนดให้สถานประกอบการต้องมีการฝึกซ้อมหนีไฟอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงาน ของกระทรวงแรงงาน แต่ยังคงระเบียบปฏิบัติในการทำแผนงาน ขาดแนวทางการฝึกอบรม และการฝึกซ้อมที่ชัดเจน รวมทั้งความเข้มงวดในการบังคับใช้ตามกฎหมายฉบับนี้ รวมไปถึงยังมีการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ไม่เพียงพอสำหรับสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงในการเกิดอัคคีภัยร้ายแรง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการบริหารจัดการอุบัติภัยในระดับชาติ นอกจากนี้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่นอกจากเทศบาลและกรุงเทพมหานคร ยังไม่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านสาธารณภัยโดยตรง ในส่วนการจัดการสาธารณภัยยังไม่มีแผนที่พื้นที่อันตราย (Risk Map) ครอบคลุมความเสี่ยงและครอบคลุมทั้งหมด และแผนการฉุกเฉินเฉพาะเพื่อรองรับสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการเตรียมความพร้อมและการ เฝ้าระวังที่ยังไม่เป็นระบบ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการจัดทำแผน การฝึกซ้อม และเฝ้าระวังภัย ยังไม่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

4) การพัฒนาบุคลากร และเครื่องมือ

เดิมการพัฒนาบุคลากรจะดำเนินการโดยกองบังคับการตำรวจดับเพลิง กรมตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือกองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กรมการปกครอง หรือสมาคมอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยแห่งประเทศไทย และหน่วยงานเอกชนต่างๆ ต่อมาหลังการปฏิรูประบบราชการได้มีการจัดตั้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยรวมหน่วยงานที่มีภารกิจและอัตรากำลังในการจัดการสาธารณภัยเข้าด้วยกัน และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดตั้งวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้นที่จังหวัดปทุมธานี โดยมีวิทยาเขตอีก 6 แห่ง ในจังหวัดปราจีนบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น พิษณุโลก ภูเก็ต และสงขลา นอกจากนี้ยังมีสถาบัน

เอกชนและหน่วยงานที่ได้รับการรับรองตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่องหลักเกณฑ์การขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น หน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟ ประกาศ ณ วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2547 แต่หลักสูตรการอบรมส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่เน้นในเรื่องของการระงับอัคคีภัยของพนักงานดับเพลิงและอบรมเฉพาะพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหลักไม่ได้เน้นในด้านการป้องกันอัคคีภัย

เรื่องการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือ ส่วนใหญ่เป็นการจัดซื้อและนำเข้าจากต่างประเทศ ยังไม่มีการริเริ่มวิจัยและพัฒนาขึ้นมาใช้เองอย่างจริงจัง มีเพียงกลุ่มโรงงานเครื่องจักรกลของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีการผลิตและพัฒนาขึ้นมาบางส่วน เช่น จัดทำต้นแบบรถกู้ภัยฉุกเฉินเคลื่อนที่เร็ว จัดทำเครื่องสูบน้ำขนาดท่อส่งน้ำ 8 นิ้ว เป็นต้น แต่ไม่ครบถ้วนเป็นรูปธรรม ทำให้ต้องเสียงบประมาณจำนวนมากในการจัดหาอุปกรณ์ นอกจากนี้ยังไม่มีความมาตรฐานอุปกรณ์ ทำให้การสั่งซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือ มีปัญหาตามมาบ่อยครั้ง เช่น ปัญหาการจัดซื้ออุปกรณ์ของแต่ละหน่วยงานที่จัดซื้อเองและได้อุปกรณ์ เครื่องมือที่มีมาตรฐานแตกต่างกันมาใช้งาน จึงทำให้เมื่อต้องใช้อุปกรณ์เชื่อมต่อร่วมกันในขณะสนธิกำลังเพื่อปฏิบัติงานในสภาวะฉุกเฉินหรือเหตุการณ์ร้ายแรงไม่สามารถดำเนินการได้ และอีกปัญหาที่ตามมาสำหรับการซื้ออุปกรณ์จากต่างประเทศ ก็คือการซ่อมบำรุงหลังการซื้อมาแล้ว

ในอดีตมีความเข้าใจผิดที่นิยมจัดซื้อพาหนะสำหรับช่วยเหลือผู้ประสบเหตุจากภายนอกอาคาร โดยพยายามจัดหารถบันไดที่ยืดออกได้สูงมากๆ ซึ่งรถประเภทนี้จะมีขนาดใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาในการขับเคลื่อนเข้าถึงที่เกิดเหตุซึ่งเป็นไปอย่างยากลำบาก และขาดความคล่องตัว เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติการกิจ ในระยะเวลาต่อมา ได้มีกฎหมายควบคุมอาคาร ตามประกาศกฎกระทรวงฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535) ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กำหนดให้อาคารสูงและอาคารขนาดใหญ่พิเศษ จะต้องมียาระบบดับเพลิงอัตโนมัติ และต้องมีช่องบันไดหนีไฟที่ปิดล้อมด้วยวัสดุการทนไฟรวมทั้งการดับเพลิงอาคารสูงจำเป็นต้องเข้าสู่อาคารโดยใช้ช่องทางพิเศษที่เตรียมไว้ภายในอาคารเพื่อเข้าไปให้ถึงจุดดับเพลิงจึงจะทำให้การดับเพลิงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในขณะที่การหนีไฟอาคารสูง จะต้องใช้บันไดหนีไฟที่ปลอดภัยอย่างน้อย 2 บันไดเท่านั้น ดังนั้น การดูแลตรวจสอบบันไดหนีไฟในอาคารสูงจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก

5) วิธีการและระยะเวลาเข้าถึงจุดเกิดเหตุ

ปัจจุบันในการเข้าถึงที่เกิดเหตุจะได้รับการแจ้งจากผู้ประสบเหตุเข้ามายังสถานีตำรวจด้วยโทรศัพท์หมายเลข 191 หรือสถานีดับเพลิงโดยตรงด้วยหมายเลข 199 หรือทางสายด่วน ปก. หมายเลข 1784 จากนั้นพนักงานดับเพลิงจะทำการประมวลผลและนำรถดับเพลิงเข้าที่เกิดเหตุ

มีการเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุล่าช้าเฉลี่ยมากกว่า 10 นาทีขึ้นไป ทำให้เพลิงไหม้พัฒนาจนเป็นเพลิงไหม้ขนาดใหญ่ซึ่งเป็นการยากต่อการเข้าระงับและควบคุมเพลิงไหม้ และการเข้าช่วยเหลือผู้ประสบเหตุปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้กำหนดไว้ว่าจะต้องถึงที่เกิดเหตุภายใน 7 นาที (โดยใช้ข้อมูลอ้างอิงทางวิทยาศาสตร์ตามลักษณะการเกิดอัคคีภัย และจากประสบการณ์หรือข้อมูลที่บ้านที่กโดยหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอัคคีภัยของต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ที่มีข้อมูลการเข้าถึงจุดเกิดเหตุในช่วงเวลา 6-8 นาที ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมและระบบการจัดการของแต่ละพื้นที่) แต่ยังไม่เป็นนโยบายที่ชัดเจน และไม่มีแผนการใดๆ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริง ในระดับชาติยังไม่มีกำหนดระยะเวลาการเข้าถึงที่เกิดเหตุที่ชัดเจนเพื่อเป็นดัชนีชี้วัดประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่การพัฒนาระบบต่างๆ ตามมา เช่น การต่อเชื่อมโยงสัญญาณเพลิงไหม้จากแผงควบคุมระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ของอาคารมายังสถานีดับเพลิงหรือศูนย์รับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ การจัดตั้งสถานีดับเพลิงให้ครอบคลุมทั่วถึงตามพื้นที่เสี่ยงภัย การจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือให้เพียงพอ การพัฒนานุเคราะห์ให้มีความรู้ความสามารถ และกระจายกำลังประจำในแต่ละท้องถิ่นอย่างเพียงพอ การจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อให้เกิดความเหมาะสม เป็นต้น

6) การสั่งการ ณ จุดเกิดเหตุ

การสั่งการจะกระทำโดยผู้บัญชาการดับเพลิงประจำท้องถิ่นและเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 โดยจะเป็นผู้บริหารของหน่วยงานเป็นส่วนใหญ่ และมักจะมีปัญหาในด้านการควบคุมสั่งการและขาดความรู้ความเข้าใจในการสั่งการดับเพลิง กรณีเหตุการณ์เพลิงไหม้ขนาดใหญ่ซึ่งจะมีหลายหน่วยงานเข้าช่วยเหลือสนับสนุน ทำให้การทำงานซ้ำซ้อน ขาดการประสานงานกัน เกิดความสับสนในการรับคำสั่งและปฏิบัติการ และบทบาทหน้าที่ไม่ชัดเจน แม้ว่าตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชาการดับเพลิงได้กำหนดบทบาท หน้าที่ และลำดับชั้นของผู้บัญชาการตามลำดับชั้นทางราชการไว้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม การสั่งการดับเพลิงต้องใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์เฉพาะ ดังนั้นจะให้ผู้บริหารระดับสูง เช่น ผู้ว่าราชการ ผู้บัญชาการตำรวจ หรือรัฐมนตรีมาสั่งการโดยตรงอย่างที่ใช้อยู่ย่อมไม่ถูกต้อง ควรเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนการทำงานของผู้สั่งการหรือหัวหน้าหน่วยบรรเทาสาธารณภัยเท่านั้น การทำงานเป็นทีมระหว่างผู้ปฏิบัติงานดับเพลิงหรือช่วยเหลือผู้ประสบภัยกับหัวหน้าหน่วยบรรเทาสาธารณภัยมีความสำคัญอย่างมาก ทีมงานต้องมีความไว้วางใจกันอย่างมากเพราะชีวิตของพวกเขาถูกกำหนดไว้จากคำสั่งของผู้สั่งการหรือหัวหน้าฯ ดังนั้น ผู้บัญชาการดับเพลิงตามกฎหมายจะต้องรู้ถึงปัญหาเหล่านี้และควรเป็นเพียงผู้สนับสนุนและใช้อำนาจหน้าที่ที่พอควร หรือมอบหมายให้ผู้สั่งการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้คุ้นเคยกับสถานที่เกิดเหตุให้ทำหน้าที่ของเขาอย่างเต็มที่

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบได้บ่อยครั้ง คือ การขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานของทั้งภาครัฐและเอกชนในการปฏิบัติงานร่วมกัน ทำให้บางครั้งเกิดการเข้าใจคลาดเคลื่อนในบทบาทหน้าที่ ตามที่ปรากฏเป็นข่าว ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดี และในการดับเพลิงทุกครั้งจะมีหน่วยอาสาสมัครเข้ามามีส่วนสนับสนุนในการปฏิบัติงานด้วย เนื่องจากขาดการประสานงานที่ดี จึงทำให้บางครั้งกลับสร้างปัญหาต่อการปฏิบัติงาน เช่น พาหนะของอาสาสมัครดับเพลิง หรือมูลนิธิต่างๆ เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ทำให้เกิดขวางทางเข้าถึงจุดเกิดเหตุ เพราะโดยปกติแล้วหน่วยงานเหล่านี้จะไปถึงที่เกิดเหตุเร็วกว่าก่อนที่หน่วยงานอื่นๆ จะไปถึง

7) การดับเพลิงและช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ

การดับเพลิงดำเนินการโดยพนักงานดับเพลิงและอาจได้รับการสนับสนุนโดยอาสาสมัครดับเพลิงจากสมาคม มูลนิธิต่างๆ และเอกชน ซึ่งพบว่ายังขาดทักษะในการทำงานร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังขาดการประเมินสถานการณ์ก่อนดำเนินการดับเพลิงหรือช่วยเหลือใดๆ การดับเพลิงส่วนใหญ่มุ่งเน้นการใช้น้ำในการดับเพลิงหรือป้องกันไฟลุกลาม ซึ่งได้เคยสร้างความเสียหายต่อแหล่งน้ำคลองในบริเวณสถานที่เกิดเหตุ นั้น เมื่อฉีดน้ำดับเพลิงลงในสารเคมี ทำให้สารเคมีที่เป็นพิษไหลลงที่ต่ำจนไม่สามารถควบคุมได้ สร้างปัญหาการปนเปื้อนสารเคมีในแหล่งน้ำและชุมชนในเวลาต่อมา เช่น เหตุการณ์รถบรรทุกสารเคมีพลิกคว่ำบนทางด่วนบริเวณเหนือถนนพระราม 6 และเหตุการณ์เพลิงไหม้ที่ตู้เก็บสินค้าสารเคมีที่ท่าเรือกรุงเทพ (คลองเตย) เป็นต้น

8) การให้ความช่วยเหลือและบรรเทาทุกข์

ผู้ประสบภัยมักจะได้รับ การสนับสนุนจากหน่วยราชการที่รับผิดชอบ เหล่ากาชาดหรือสมาคม หรือมูลนิธิต่างๆ ในท้องถิ่น และมีการช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2546 เพื่อแจกจ่ายสิ่งของจำเป็น การดำรงชีพและที่พักพิงชั่วคราว

2.3.3 การสร้างเสริมศักยภาพบุคลากร

ปัจจุบันมีองค์กรการศึกษา สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย เช่น วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์ฝึกการดับเพลิงและกู้ภัย วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น ซึ่งพอจะรวบรวมหลักสูตร สถานศึกษา สถาบันฝึกอบรม ที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

- 1) วิทยาศาสตร์บัณฑิตและมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (อาชีวอนามัยและความปลอดภัย) มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2) วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (อาชีวอนามัยและความปลอดภัย) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- 3) วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 4) วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมความปลอดภัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 5) ประกาศนียบัตรวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัย วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- 6) ประกาศนียบัตรวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 7) หลักสูตรการดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟ และหลักสูตรการดับเพลิงขั้นต้นฝึกอบรมตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง กำหนดหน่วยฝึกอบรมขั้นต้นแก่ลูกจ้าง ประกาศ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2547 และตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่องหลักเกณฑ์การขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นหน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟ ประกาศ ณ วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2547
- 8) หลักสูตรอบรมตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2548
 - ✧ หลักสูตรอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
 - ✧ หลักสูตรเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยระดับต้น
 - ✧ หลักสูตรเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยระดับก้าวหน้า
 - ✧ หลักสูตรเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยระดับสูง
 - ✧ หลักสูตรเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยระดับมาตรฐาน
 - ✧ หลักสูตรการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - ✧ หลักสูตรการอพยพประชาชนและส่วนราชการ
 - ✧ หลักสูตรการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
 - ✧ หลักสูตรการปฏิบัติก่อนเกิดภัยและภายหลังภัยสิ้นสุดแล้วรวมทั้งการบูรณะฟื้นฟู
 - ✧ หลักสูตรการจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน
 - ✧ หลักสูตรการพัฒนาและการเสริมสร้างทีมงาน
 - ✧ หลักสูตรการกู้ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
 - ✧ หลักสูตรการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในอาคารสูง
- 9) หลักสูตรการฝึกอบรมของสถาบันเอกชน
 - ✧ เทคนิคการพจญเพลิง (Technical fire fighting)
 - ✧ การพจญเพลิงขั้นสูง (Advance fire fighting)
 - ✧ การสั่งการดับเพลิง (Fire command)
 - ✧ การควบคุมอุบัติภัยจากสารเคมี (Chemical spill control)

หลักสูตรขององค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัยครอบคลุมถึงผู้ปฏิบัติหลายระดับจนถึงระดับผู้สั่งการ อย่างไรก็ตาม ยังพบว่ายังไม่มีหลักสูตรประเภท การสั่งการเพลิงไหม้

(Fire Command) การบริหารจัดการอัคคีภัย (Fire Safety Management) และการสอบสวนอัคคีภัย (Fire Investigation) ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน หรือ ผู้อำนวยการดับเพลิงประจำถิ่น

10) ข้อควรปฏิบัติของประชาชนโดยทั่วไป

ปัจจุบันยังไม่พบว่าการให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องอย่างไรก็ตาม การให้เกิดการเรียนรู้ตั้งแต่ระดับเยาวชนนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง กระทรวงศึกษาธิการควรให้ความร่วมมือในการบรรจุความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอัคคีภัยไว้ในตำราเรียนในแต่ละระดับชั้นเรียน ตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จะเป็นประโยชน์ในระยะยาวเพื่อให้เกิดความรู้ และความระมัดระวังในการดูแลตนเองตระหนักถึง ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย และแนวทางในการป้องกันอัคคีภัย

2.3.4 กฎหมายและมาตรฐาน

ปัจจุบันภาครัฐมีการบังคับใช้กฎหมายต่างๆในการดูแลความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประชาชนรวมถึง สถานประกอบการและสถานที่สาธารณะ ส่วนมาตรฐานที่วิศวกรใช้ปฏิบัติงานนั้น ไม่ได้มีการบังคับใช้ หากแต่เป็นไปโดยสมัครใจ

รายการกฎหมายและมาตรฐาน มีดังนี้

1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยด้านอัคคีภัย

- ✧ พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542
- ✧ พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522
- ✧ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
- ✧ พระราชบัญญัติโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2535
- ✧ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
- ✧ พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2522
- ✧ พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542
- ✧ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
- ✧ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
- ✧ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 28 ว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว
- ✧ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ว่าด้วยกิจการสัมปทาน
- ✧ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน โดยมี ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การป้องกันและระงับ

อัคคีภัยในสถานประกอบการเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน สำหรับลูกจ้าง
ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534

- ✧ พระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 โดยมีประกาศคณะกรรมการ
รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการ เพื่อ
ความปลอดภัยในการทำงานสำหรับพนักงาน ประกาศ ณ วันที่ 29 กันยายน
พ.ศ. 2540
- ✧ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2538 และที่
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2543 และ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2546)
- ✧ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2548 เกี่ยวกับมาตรการป้องกันภัยจาก
อัคคีภัยและอาคารถล่ม

2) มาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

- ✧ มาตรฐานการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2548

3) มาตรฐานวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

- ✧ มาตรฐานระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ พ.ศ. 2546 E.I.T. Standard 2002-43
- ✧ มาตรฐานการป้องกันฟ้าผ่าสำหรับสิ่งปลูกสร้าง E.I.T. Standard 3003-43
- ✧ มาตรฐานระบบไฟฟ้า แสงสว่างฉุกเฉินและป้ายทางออกฉุกเฉิน E.I.T. Standard
2004-44
- ✧ มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัย E.I.T. Standard 3002-45
- ✧ มาตรฐานการควบคุมควันไฟ E.I.T. Standard 3009-45
- ✧ มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัยสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม 2548

4) มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

- ✧ มอก.405-2525 หลักเกณฑ์การจัดทำคู่มือการใช้และบำรุงรักษาเครื่องดับเพลิงแบบ
ยกหัว
- ✧ มอก. 695-2530 ท่อส่งน้ำดับเพลิง ท่อพับ
- ✧ มอก. 332-2523 เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง
- ✧ มอก. 332-2529 เครื่องดับเพลิงยกหัวชนิดผงเคมีแห้ง
- ✧ มอก. 332-2531 เครื่องดับเพลิงยกหัวชนิดผงเคมีแห้ง (แก้ไขครั้งที่ 1)
- ✧ มอก. 881-2532 เครื่องดับเพลิงยกหัว คาร์บอนไดออกไซด์
- ✧ มอก. 882-2532 เครื่องดับเพลิงยกหัว โฟม (บังคับใช้)
- ✧ มอก. 332-2537 เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (บังคับใช้) (แก้ไขครั้งที่ 2)

- ❖ มอก. 2107-2544 หัวดับเพลิงไม่มีประตุน้ำ
- ❖ มอก. 355-2523 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภาชนะบรรจุก๊าซทนความดันแบบไม่มีตะเข็บ
- ❖ มอก. 358-2531 การใช้และซ่อมบำรุงภาชนะบรรจุก๊าซทนความดัน
- ❖ มอก. 523-2527 รองเท้าหนังนิรภัย
- ❖ มอก. 368-2538 หมวกนิรภัยสำหรับงานอุตสาหกรรม
- ❖ มอก. 568-2540 ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อุตสาหกรรม
- ❖ มอก. 540-2545 ออกซิเจนการแพทย์
- ❖ มอก. 1220-2541 ชุดประตุน้ำไฟแบบบานเปิด

2.3.5 การวิจัยและพัฒนา

งานศึกษาวิจัยด้านการป้องกันอัคคีภัยภายในประเทศ การมีส่วนร่วมกับองค์กรนานาชาติ ด้านงานวิจัยและการประชุมวิชาการด้านอัคคีภัยระหว่างประเทศยังมีอยู่น้อยมาก ควรได้รับการส่งเสริมโดยเร็ว อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เปิดการสอนหลักสูตรมหาบัณฑิตวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัยเป็นแห่งแรกของประเทศแล้วในปี พ.ศ. 2548 โดยได้รับความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งคาดว่าจะมีผลงานวิจัยออกมาเป็นลำดับต่อไปนอกจากนี้ทางคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก่อตั้งศูนย์วิจัยพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัย เรียกว่า “Australia Commonwealth Scientific and Research Organization หรือ “CSIRO” โดยมีเครื่องมือและอุปกรณ์ทดสอบที่ได้รับการสนับสนุนจากไจก้า (JICA) ประเทศญี่ปุ่นมาจำนวนหนึ่งในปี พ.ศ. 2547 และได้ลงทุนสร้างเตาเผาทดสอบการทนไฟของวัสดุหรือโครงสร้างอาคาร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย โดยการสนับสนุนทางวิชาการจากหน่วยงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศออสเตรเลีย เรียก Australia Commonwealth Scientific and Research Organization หรือ “CSIRO” ด้านวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อก่อตั้งศูนย์ทดสอบพฤติกรรมของวัสดุในการลุกไหม้ไฟ

สรุป งานวิจัยและพัฒนาด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยในปัจจุบันมีหน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ดังนี้ :-

- ❖ ภาควิชาวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัย คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ❖ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ❖ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย โดยการสนับสนุนทางวิชาการจากหน่วยงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศออสเตรเลีย “CSIRO”

2.4 ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

2.4.1 ระบบฐานข้อมูลเหตุการณ์เพลิงไหม้ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ปัญหาอุปสรรค

ปัจจุบันการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับอัคคีภัยยังมีไม่ครบถ้วน เก็บไม่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่อง และไม่มีระบบฐานข้อมูลที่ต้นตอจากนี้ยังไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรงในการเก็บบันทึกข้อมูลเพลิงไหม้จากสถานที่เกิดเหตุจริงนอกจากพนักงานพิสูจน์หลักฐานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้น โดยเฉพาะฐานข้อมูลที่มีอยู่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการวิเคราะห์ทางวิชาการได้ ข้อมูลที่มีอยู่ถูกใช้ประโยชน์เพียงรายงานผู้บังคับบัญชาเท่านั้น

แนวทางแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อบันทึกหลักฐานข้อมูลนั้นมีความละเอียดอ่อนมาก การแบ่งกลุ่มประเภทอาคาร รูปแบบการบันทึกต้องมีความชัดเจนและมีความหมายที่แน่นอน เพื่อหลีกเลี่ยงการบันทึกที่ผิดพลาดจากความเข้าใจผิด รูปแบบการบันทึกต้องครอบคลุมสถานการณ์ในหลายรูปแบบ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการบันทึกต้องมีความเข้าใจอย่างดี และสามารถบันทึกได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วประเทศผ่านเครือข่ายการสื่อสารเข้ามาที่ฐานข้อมูลที่มีส่วนกลาง จากนั้นระบบสามารถประมวลผลออกมาในรูปแบบต่างๆ ที่กำหนดไว้ได้

การเก็บข้อมูลเพลิงไหม้ควรเก็บทุกกรณีไม่ว่าเหตุการณ์นั้นจะเป็นคดีหรือไม่ก็ตาม เพลิงไหม้ที่เกิดจากอุบัติเหตุในหลายครั้งทางวิชาการต้องการทราบข้อมูลเพื่อหาแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุนั้นให้น้อยลงหรือไม่ให้เกิดขึ้น บทเรียนเพลิงไหม้หรืออุบัติเหตุหลายครั้งได้สูญหายไปกับเหตุการณ์เพลิงไหม้ที่ไม่ได้ทำการบันทึกไว้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือเกิดจากความต้องการปิดเป็นความลับของผู้ประกอบการเพราะกลัวเสียชื่อเสียง สิ่งเหล่านี้ต้องได้รับการแก้ไขการออกกฎหมายบังคับอาจเป็นทางออกอย่างหนึ่ง รวมทั้งผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูลอัคคีภัยเหล่านี้ที่ต้องทำการเก็บทุกเหตุการณ์หรือเก็บให้มากที่สุดเท่าที่สามารถทำได้เพราะทุกเหตุการณ์จะเป็นบทเรียนที่สำคัญสำหรับการป้องกันอัคคีภัยในอนาคต

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดควรร่วมมือกันพัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้มีมาตรฐาน ทันสมัย และมีระบบทำให้สามารถค้นหาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานเครือข่ายต่างๆ ได้โดยอัตโนมัติ และรวดเร็ว นับว่า มีการนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์และประมวลผลอย่างเป็นระบบ มีระบบการติดตามผล มีระบบการเผยแพร่ข้อมูลที่ทันสมัย และกระจายทั่วถึงสู่ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทุกระดับ

2.4.2 กฎหมายและมาตรฐาน

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของกฎหมาย และมาตรฐาน

กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ทั้งหมดได้ถูกควบคุมตรวจสอบตามหลักนิติศาสตร์อย่างเข้มงวดทั้งภาษาที่ใช้ ความชัดเจน และไม่ขัดแย้งกับกฎหมายหรือสิทธิของประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นกฎหมายหลายฉบับจึงออกมาในลักษณะที่เรียบง่ายไม่เน้นการวิเคราะห์ กำหนดกฎเกณฑ์เป็นตัวเลขที่ชัดเจน สามารถนำมาใช้ได้ หลีกเลี่ยงการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ดังนั้นจึงทำให้กฎหมายขาดความยืดหยุ่น ไม่ครอบคลุมในทุกประเภทอาคารหรือประเภทกิจการที่มีความเสี่ยงภัยแตกต่างกันไป ซึ่งขัดแย้งกับในทางปฏิบัติจริงเนื่องจากความต้องการทางด้านเทคนิค การออกแบบใดๆ จำเป็นต้องใช้วิจารณญาณของผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งต้องมีการวิเคราะห์คำนวณโดยละเอียด เพราะในการออกแบบก่อสร้างจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ลักษณะภูมิประเทศ สถานที่ตั้งอาคาร ประเภทกิจการ ประเภทความเสี่ยงภัย ความสวยงามและจินตนาการทางสถาปัตยกรรม การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือแม้แต่ในเรื่องความสามารถในการลงทุนของผู้ประกอบการเองก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้มีการประยุกต์ใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดความถูกต้องเหมาะสมในเชิงวิชาการเพื่อความปลอดภัย ดังนั้น จึงต้องมีข้อกำหนดที่มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งต้องอาศัยการวิเคราะห์ก่อนการเลือกใช้ อาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ แต่ปัญหาที่ผ่านมาที่ทำให้กฎหมายยังคงเป็นไปในรูปแบบเดิมๆ เนื่องจากในการตรากฎหมายผู้บริหารส่วนราชการต้องการให้มีความชัดเจน ติความง่ายเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจให้น้อยที่สุด ซึ่งในประเด็นนี้อาจเกิดจากการประเมินคุณภาพความรู้ ความสามารถของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ค่อนข้างต่ำ ดังนั้น ในการแก้ปัญหาดังกล่าวควรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบควบคู่กันไป ทั้งการปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระของกฎหมายให้ยืดหยุ่นขึ้น และการพัฒนาบุคลากรที่จะเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายในทุกระดับ

กฎหมายควบคุมความปลอดภัยด้านอัคคีภัยที่ใช้อยู่ปัจจุบัน หลายฉบับยังไม่สอดคล้องกับความเสี่ยงภัย ส่วนใหญ่มุ่งประเด็นไปที่อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่เท่านั้น ไม่เน้นอาคารขนาดเล็ก บ้าน ที่อยู่อาศัย ทั้งที่ในแต่ละปี มีอัตราการเกิดเพลิงไหม้และมีอัตราผู้เสียชีวิตมากกว่าอาคารสูงหรืออาคารโรงงาน อีกทั้งกฎหมายหลายฉบับมีเนื้อหาสาระซ้ำซ้อน ทำให้ไม่มีความชัดเจนในทางปฏิบัติ และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบไม่ชัดเจน

ตัวอย่างกฎหมายที่ซ้ำซ้อน ขัดแย้งกัน เรื่อง การจัดวางถังดับเพลิง และ ทางหนีไฟ
เรื่อง ถังดับเพลิง มีกำหนดไว้ในกฎหมาย 3 ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียดไม่ตรงกัน ดังนี้

1) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2513) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
โรงงาน พ.ศ. 2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

- ✧ หมวด 4 เครื่องดับเพลิงหรือสิ่งอื่นที่ใช้ในการดับเพลิงและการป้องกันอัคคีภัย
 - ต้องไม่น้อยกว่า 1 เครื่องต่อพื้นที่ 100 ตร.ม. เศษของ 100 ตารางเมตร ให้นับเป็น 100 ตารางเมตร
 - มีบันทึกการติดตั้ง การเติมเคมีภัณฑ์ และการตรวจสอบซึ่งต้องกระทำไม่น้อยกว่า 6 เดือนต่อหนึ่งครั้ง

2) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการ
เพื่อความปลอดภัยในการทำงานสำหรับลูกจ้าง ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

- ✧ หมวด 3 การดับเพลิง
 - (2) เครื่องดับเพลิง ถ้ามี 2 เครื่อง แต่ละเครื่องต้องห่างกันไม่เกิน 20 เมตร
 - (3) ข้อปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องดับเพลิงแบบมือถือ เครื่องดับเพลิงแต่ละเครื่องต้องมีน้ำหนักสุทธิไม่เกินยี่สิบกิโลกรัม ติดตั้งสูงจากพื้นทำงานไม่น้อยกว่า 1 เมตร แต่ไม่เกิน 1.40 เมตร

3) กฎกระทรวงฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ. 2522 สำหรับอาคารสูงและอาคารขนาดใหญ่พิเศษ

- ✧ หมวด 2 ระบบระบายอากาศ ระบบไฟฟ้าและระบบป้องกันเพลิงไหม้
 - ข้อ 19 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงแบบมือถือ 1 เครื่องต่อพื้นที่ไม่เกิน 1,000 ตร.ม. ทุกระยะ ไม่เกิน 45 เมตร สูงจากพื้นไม่เกิน 1.5 เมตร

เรื่องทางหนีไฟ มีกำหนดไว้ในกฎหมาย 4 ฉบับ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องทางหนีไฟที่ซ้ำซ้อนกัน
ซึ่งรายละเอียดที่กำหนดก็ไม่ตรงกันทั้งหมด ดังนี้

1) กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

- ✧ หมวดที่ 1 ข้อ 5 ลักษณะอาคารโรงงาน
 - (3) มีประตูหรือทางออกให้พอกับจำนวนคนงานที่จะหลบหนีภัยออกไปได้เมื่อเกิดเหตุ

ฉุกเฉินอย่างน้อย 2 แห่ง ประตู กว้างไม่น้อยกว่า 110 ซม. และสูงไม่น้อยกว่า 200 ซม. แต่ถ้ามีคนงานที่ต้องออกตามทางนี้มากกว่า 50 คน ต้องมีขนาดกว้าง เพิ่มขึ้นในอัตราส่วนไม่น้อยกว่า 2 ซม. ต่อ 1 คน

2) กฎกระทรวงฉบับที่ 55 (พ.ศ.2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2535

- ช่องทางเดินในอาคารอยู่อาศัยต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1 เมตร อาคารอยู่อาศัยรวม อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะ ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร
- บันไดหนีไฟภายนอกอาคารต้องกว้างไม่น้อยกว่า 60 ซม. และผนังส่วนที่บันไดพาดผ่านต้องเป็นผนังทึบสร้างด้วยวัสดุทนไฟ
- บันไดหนีไฟภายในอาคารต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 ซม. มีผนังทึบสร้างด้วยวัสดุทนไฟกันโดยรอบเว้นแต่ส่วนที่เป็นช่องระบายอากาศและช่องประตูหนีไฟ และต้องมีอากาศถ่ายเทจากภายนอกอาคารได้ มีแสงสว่างเพียงพอ
- ประตูหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ กว้างไม่น้อยกว่า 80 ซม. สูงไม่น้อยกว่า 1.9 เมตร เป็นบานเปิดชนิดผลักออกสู่ภายนอกเท่านั้น ต้องติดตั้งอุปกรณ์ที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง สามารถเปิดออกได้โดยสะดวกตลอดเวลา ประตูหรือทางออกสู่บันไดหนีไฟต้องไม่มีธรณีหรือขอบกั้น
- พื้นหน้าบันไดหนีไฟต้องกว้างไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได และอีกด้านหนึ่งกว้างไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร

3) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2513) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512

✧ หมวด 2 ทางออกฉุกเฉินในโรงงาน

- ทางออกฉุกเฉินต้องกว้างไม่น้อยกว่า 110 ซม.
- ต้องดูแลรักษาให้ประตูทางออกฉุกเฉินอยู่ในสภาพที่คนงานจะเปิดออกได้ง่ายตลอดเวลาที่มีการปฏิบัติงาน
- มีแสงสว่างเพียงพอและไม่ให้มีสิ่งกีดขวาง
- มีระบบแสงสว่างทดแทนในกรณีที่ระบบไฟฟ้าเสีย
- มีป้ายหรือเครื่องหมายที่เห็นได้ชัดเจน

4) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการ เพื่อความปลอดภัยในการทำงานสำหรับลูกจ้าง ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

✧ หมวด 2 ความปลอดภัยเกี่ยวกับอาคารและทางหนีไฟ

- มีช่องทางผ่านสู่ทางออกกว้างไม่น้อยกว่า 110 ซม. สำหรับบริเวณที่มีเครื่องจักรติดตั้งหรือมีกองวัตถุสิ่งของ ความกว้างของช่องทางต้องไม่น้อยกว่า 80 ซม.
- มีทางออกทุกชั้นอย่างน้อย 2 ทางที่อพยพคนออกจากบริเวณที่ทำงาน สู่ทางออกสุดท้ายได้ภายใน 5 นาที
- ช่องทางผ่านสู่ทางออกหรือบันไดฉุกเฉินต้องห่างจากจุดที่ลูกจ้างทำงานไม่เกิน 15 เมตร สำหรับสถานที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างร้ายแรง และไม่เกิน 30 เมตร สำหรับสถานที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างปานกลางหรืออย่างเบา
- ประตูต้องเปิดเข้าออกได้ทั้งสองด้าน ไม่ใช่ประตูเลื่อนแนวตั้ง ประตูม้วนและประตูหมุน

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับ การบังคับใช้กฎหมาย การตรวจสอบการใช้อาคารภายหลังการก่อสร้าง

ตามมาตรา 32 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ได้บัญญัติให้เจ้าของอาคารบางชนิดหรือบางประเภทต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบ เพื่อทำการตรวจสอบสภาพอาคาร โครงสร้างของตัวอาคารและอุปกรณ์ประกอบต่างๆ ของตัวอาคารให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่มที่ 122 ตอนที่ 126 ก วันที่ 29 ธันวาคม 2548 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 ธันวาคม 2548 เป็นต้นไป) และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย โดยอาศัยความตามกฎหมายกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 หากเริ่มมีผลบังคับใช้ จะช่วยให้เกิดความปลอดภัยต่อประชาชนที่เข้ามาใช้หรือมาอยู่อาศัยในอาคารมากขึ้น เพราะปัจจุบันการควบคุมการใช้อาคารมีน้อยมาก เจ้าของอาคารมักจะเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารหรือต่อเติมอาคาร มีการปิดกั้นทางหนีไฟ หรือขาดการเอาใจใส่ระบบและอุปกรณ์ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของอาคาร ซึ่งไม่มีหน่วยงานใดๆ เข้าไปดูแลและรับผิดชอบอย่างจริงจัง

ผู้รับผิดชอบในการร่างกฎหมาย หรือผู้บริหารหน่วยงานส่วนกลางของรัฐส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ระดับนโยบาย อาจมีโอกาสนสัมผัสกับปัญหาจริงในด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยไม่มาก จึงอาจไม่ทราบวิธีการปฏิบัติงานจริงหรือปัญหาในระดับท้องถิ่น จึงอาจมีส่วนทำให้กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับปัญหาของสังคมที่มีอยู่

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการละเลยการปฏิบัติงานตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ปัจจุบันมีการละเลยต่อข้อบังคับตามกฎหมายอยู่มากเนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น กฎหมายไม่ยืดหยุ่นตามรูปแบบอาคารที่ผู้ประกอบการวิชาชีพออกแบบ เจ้าพนักงานไม่เพียงพอ และไม่ปฏิบัติหน้าที่เท่าที่ควร เป็นต้น ดังนั้น หากกฎหมายมีความยืดหยุ่น ครอบคลุมการก่อสร้างอาคารในรูปแบบต่างๆ และเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำ และหากเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามระเบียบทางราชการอย่างมีคุณธรรมก็จะลดปัญหานี้ได้มาก ส่วนผู้ประกอบการมีทั้งพยายามหลีกเลี่ยงกฎหมาย และไม่มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน จึงเป็นเหตุให้อาคารไม่ปลอดภัย ซึ่งเป็นธรรมชาติของผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่ต้องการลงทุนเท่าที่จำเป็นจริงๆ ตามข้อกำหนดของกฎหมายขั้นต่ำ ดังนั้นหากมีกฎหมายและมาตรฐานที่พัฒนาได้ดีถึงแม้จะเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำและผู้บังคับใช้กฎหมายมีคุณธรรมแล้วหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็สามารถทำให้อาคารต่างๆ เหล่านั้นมีความปลอดภัยด้านอัคคีภัยอย่างเหมาะสม และสามารถสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยที่เพียงพอต่อประชาชนผู้มาใช้ประโยชน์จากอาคาร

แนวทางแก้ไข

- 1) ควรพัฒนามากกฎหมายให้มีความยืดหยุ่น เนื่องจากลักษณะความเสี่ยงภัยในแต่ละอาคารแต่ละกิจกรรมย่อมแตกต่างกัน ดังนั้น กฎหมายที่ดีควรต้องสามารถประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับลักษณะอาคารและความเสี่ยงภัยอย่างหลากหลาย ไม่ใช่พิจารณาความเสี่ยงภัยจากขนาดพื้นที่อาคารหรือความสูงเท่านั้นอย่างกฎหมายปัจจุบัน
- 2) ควรมีกฎหมายควบคุมอาคารซึ่งเป็นมาตรฐานการออกแบบก่อสร้างอาคารแต่ละประเภทของประเทศโดยตรง เช่นเดียวกับนานาประเทศทั่วโลกที่มีมาตรฐานดังกล่าวเป็นของตนเอง เช่น NFPA 5000 Building Construction Code หรือ International Building Code เป็นต้น
- 3) กฎหมายควรครอบคลุมถึงอาคารที่เปิดใช้งานแล้ว ไม่ใช่ควบคุมเฉพาะอาคารที่ออกแบบก่อสร้างใหม่เท่านั้น เช่น กฎหมายการตรวจสอบอาคาร กฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ด้านอัคคีภัยประจำอาคาร เป็นต้น เพื่อการควบคุมการใช้อาคารผิดประเภท เพื่อให้มีการตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบความปลอดภัยของอาคารให้พร้อมใช้งานเสมอ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 ที่กระทรวงมหาดไทยโดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำกับดูแลอยู่นั้น สามารถออกกฎกระทรวงเพื่อนำมาบังคับใช้กับอาคารเก่าได้ โดยมุ่งเน้นไปในเรื่องการควบคุมการประกอบกิจการที่อาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย และการดูแลรักษาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของอาคาร และให้หลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่มุ่งเน้นในเรื่องของการออกแบบและก่อสร้างอาคาร ดังนั้นเรื่องนี้ควรเป็นเรื่องหนึ่งของการบูรณาการกฎหมายและการแยกแยะภารกิจ บทบาท หน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ

- 4) กฎหมายว่าด้วยการโรงงานอุตสาหกรรม และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ควรหลีกเลี่ยงการออกข้อกำหนดที่ซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร เช่น ข้อกำหนดการระบายอากาศภายในอาคารโรงงาน ทางหนีไฟภายในโรงงาน และความดังของสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ เป็นต้น ตัวอย่างทำนองนี้ควรได้รับการบูรณาการกับกฎหมายควบคุมอาคารให้เหมาะสม กล่าวคือ กฎหมายว่าด้วยการโรงงานอุตสาหกรรม ควรมุ่งเน้นในเรื่องของกระบวนการผลิต การจัดเก็บ การใช้ การขนถ่ายวัตถุหรือสารเคมีที่อาจเกิดอัคคีภัยได้ง่าย และเครื่องจักรกลที่มีความเสี่ยงอัคคีภัยได้ง่ายมากกว่าที่จะเป็นเรื่องของอาคาร และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานควรมุ่งเน้นในเรื่องการจัดทำแผนฉุกเฉิน การฝึกซ้อม และการให้ความรู้ในการปฏิบัติตนขณะทำงานเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อลูกจ้าง

2.4.3 ระบบและขั้นตอนทางราชการ รวมทั้งความซ้ำซ้อนของกฎหมาย ขอบเขต และอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน

ปัญหาอุปสรรค

ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ละกระทรวงได้ออกกฎหมายมาควบคุมเพื่อให้เกิดความปลอดภัยด้านอัคคีภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนตามภาระหน้าที่ บทบาท และความรับผิดชอบ ที่มีอยู่ รวมถึงการใช้อำนาจตามกฎหมายที่ตนเองรับผิดชอบอยู่โดยไม่ได้แยกแยะบทบาทหน้าที่ระหว่างกันให้ชัดเจน ดังนั้น จึงเสมือนว่าต่างคนต่างทำ ทำให้กฎหมายหลายฉบับมีความซ้ำซ้อนและสร้างผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการอย่างมาก และเป็นสาเหตุหนึ่งของการพยายามหลีกเลี่ยงกฎหมายด้วยเช่นกัน

แนวทางแก้ไข

ควรบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอัคคีภัยให้เป็นเรื่องเดียวกัน และแบ่งขอบเขตความรับผิดชอบบทบาท และภาระหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน เช่น กรมโยธาธิการและผังเมืองควรเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการออกกฎหมายควบคุมการออกแบบก่อสร้าง ส่วนกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงแรงงาน มีหน้าที่ในการกำกับดูแล บังคับใช้กฎหมายการออกกฎหมายเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของคน เป็นต้น

2.4.4 การพัฒนาบุคลากร ทั้งระดับภาครัฐ ประชาชนทั่วไป และผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัยในประเทศไทย

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการเรียนรู้ในกระบวนการศึกษาทั้งในระบบการศึกษาภายในและภายนอกโรงเรียนตลอดจนการเรียนรู้ของประชาชนทั่วไป

การเรียนรู้ในวิชาการความปลอดภัยพื้นฐานด้านอัคคีภัยของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนยังไม่มีหลักสูตรหรือมีเนื้อหาในตำราเรียนอย่างชัดเจน ดังนั้น ความตระหนักถึงอันตรายจากเพลิงไหม้และเรื่องความปลอดภัยด้านอัคคีภัยพื้นฐานจึงไม่ได้อยู่ในสำนึกของคน เห็นได้จากการที่คนไทยจำนวนมากเพิกเฉยต่อสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ ไม่ยอมมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย เช่น ไม่เข้าร่วมฝึกซ้อมอพยพหนีไฟประจำปี เป็นต้น

แนวทางแก้ไข

ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ และตระหนักถึงอันตราย ความรุนแรง และผลกระทบจากการเกิดอัคคีภัย ละเลยการป้องกัน ขาดการเตรียมความพร้อมในสถานการณ์ฉุกเฉิน เชื่อเรื่องโชคชะตาของตน และชอบเสี่ยง ดังนั้นในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความเคยชินของคนเป็นเรื่องที่ยากมากซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควร จึงควรมีระบบการส่งเสริมและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกฝังเรื่องความปลอดภัยลงในจิตสำนึกของประชาชน แนวทางในการดำเนินงานคือ การบรรจุมาตรฐานความปลอดภัยด้านอัคคีภัยและความรู้เรื่องอัคคีภัยไว้ในตำราเรียนในทุกระดับชั้นตั้งแต่ ระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาอย่างน้อยเป็นการปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัยเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัยและเรียนรู้วิธีการป้องกันตนเอง เพราะตามสถิติข้อมูลอัคคีภัยของต่างประเทศ ทำให้ทราบว่าผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่จากจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดในเหตุการณ์เพลิงไหม้คือ เด็กและผู้สูงอายุ อ้างอิงข้อมูลในบทที่ 2 แผนภูมิที่ 7 กราฟแสดงการเพิ่มของประชากรที่มีอายุเฉลี่ยเกิน 65 ปีขึ้นไปของหลายประเทศในอดีตและแนวโน้มในอนาคตระหว่างปี ค.ศ. 1950 - 2050 และ แผนภูมิที่ 8 กราฟแสดงการเสียชีวิตจากอัคคีภัยแบ่งตามอายุและลักษณะกายภาพเปรียบเทียบกับสิ่งปลูกสร้าง ที่เป็นที่อยู่อาศัยกับไม่เป็นที่อยู่อาศัยของประเทศญี่ปุ่นปี ค.ศ. 1995 -2001 ดังนั้น เด็กไทยส่วนใหญ่จึงมีโอกาสที่จะเผชิญกับเพลิงไหม้โดยลำพังได้โดยเฉพาะภายในบ้านของพวกเขาเอง

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่อง บุคลากรผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัยในประเทศไทย

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในงานด้านการป้องกันอัคคีภัยโดยตรง ที่ผ่านมาในการออกแบบระบบป้องกันอัคคีภัย ออกแบบทางหนีไฟ ดำเนินการโดยสถาปนิก วิศวกรเครื่องกล และวิศวกรไฟฟ้า ซึ่งไม่ได้มีความรู้ความเชี่ยวชาญโดยตรงเกี่ยวกับพื้นฐานหรือวิทยาศาสตร์การเกิดอัคคีภัย จึงทำให้การออกแบบอาจไม่เหมาะสมและไม่ครอบคลุมความเสี่ยงภัยในแต่ละประเภทกิจกรรมของอาคาร อีกทั้งเป็นการออกแบบตามกฎหมาย ไม่ได้พิจารณาตามความเหมาะสมของลักษณะอาคารและความเสี่ยงทำให้บางครั้งมูลค่าการออกแบบและการลงทุนติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัย

อาจสูงเกินความจำเป็น ซึ่งเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้ผู้ประกอบการพยายามหลีกเลี่ยงการลงทุน และทำผิดกฎหมายได้ง่าย

แนวทางแก้ไข

สำหรับในประเทศไทย เพิ่งเริ่มมีการเปิดสอนเพื่อผลิตบุคลากรทางด้านวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัยโดยตรง เป็นปีแรกซึ่งเริ่มในปี 2548 นี้ โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนได้จัดตั้งภาควิชาวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัยและเปิดสอนหลักสูตรมหาบัณฑิต วิศวกรรมป้องกันอัคคีภัย (Master of Fire Protection Engineer) และก่อนหน้านี้ทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก็ได้เปิดสอนนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิศวกรรมความปลอดภัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา ซึ่งเนื้อหาของหลักสูตรเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ การเกิดอัคคีภัยอย่างไรก็ตามปัจจุบันก็ยังถือว่าประเทศไทยขาดแคลนวิศวกรในสาขาเหล่านี้ ภาครัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนในการผลิตบุคลากรด้านนี้ให้เพียงพอต่อความต้องการต่อไปสำหรับการพัฒนาในระดับภาครัฐ ปัจจุบันกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดตั้งวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้นที่จังหวัดปทุมธานี โดยมีวิทยาเขตอีก 6 แห่ง ในจังหวัดปราจีนบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น พิษณุโลก ภูเก็ต และสงขลา ซึ่งจะทำหน้าที่ในการฝึกอบรมให้กับพนักงานในภาครัฐ ภาคเอกชน และบุคคลที่สนใจ ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการระงับอัคคีภัย แต่ทั้งนี้ยังขาดการฝึกอบรมด้านการป้องกันอีกมาก จึงสมควรเพิ่มเติมหลักสูตรเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย เช่น การตรวจสอบอาคาร การทดสอบอุปกรณ์ระบบป้องกันอัคคีภัย การบำรุงรักษาอุปกรณ์ระบบป้องกันอัคคีภัยและวิชาสืบสวนหาสาเหตุเพลิงไหม้ เป็นต้น

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการสอบสวนด้านอัคคีภัย

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันอัคคีภัยในปัจจุบันส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการแก้ไข ปัญหาไม่ตรงประเด็น หรือแก้ไขไม่ตรงกับสาเหตุการเกิดอัคคีภัยที่แท้จริง ซึ่งอาจเกิดจาก ผลการสอบสวนหรือผลการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเกิดอัคคีภัยที่มีอยู่ยังไม่ละเอียด ไม่ชัดเจนเพียงพอ หรืออาจยังไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ เช่น ข้อมูลในประเทศไทยระบุถึงสาเหตุของการเกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่เกิดจากกรณีไฟฟ้าลัดวงจร หรือหาสาเหตุไม่ได้ ซึ่งมีสูงถึง 80% ของสาเหตุทั้งหมดในขณะที่ข้อมูลตามหลักวิชาการระบุไว้เพียง 10% สำหรับสาเหตุจากอุปกรณ์ไฟฟ้า เท่านั้น

ดังนั้น แนวทางในการแก้ไขปัญหาจึงควรจะมีการทบทวนระบบการสอบสวนด้านอัคคีภัย ทั้งในด้านวิธีการจัดเก็บข้อมูล หรือวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องถูกต้องเป็นจริง เพื่อจะนำไปสู่การ วิเคราะห์ถึงสาเหตุที่แท้จริงได้ และที่สำคัญควรต้องปรับปรุงด้านบุคลากรหรือพัฒนาการ ทำงานของเจ้าหน้าที่ ในการไต่สวนสาเหตุเพลิงไหม้ โดยควรแยกออกจากการสอบสวน

พิจารณาทางด้านคติความของพนักงานสอบสวน เนื่องจากข้อมูลที่จัดเก็บในส่วนนี้จะเป็นข้อมูลที่ให้นำมาใช้ในเชิงวิชาการเพื่อพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยเท่านั้น อาจแตกต่างจากข้อมูลที่เป็นคติความ และผู้ที่ทำหน้าที่ในการไต่สวนสาเหตุเพลิงไหม้ นั้นควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านอัคคีภัย มีความเป็นเอกภาพในการทำงาน ซึ่งอาจเป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือเป็นเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ในด้านการบริหารจัดการ

2.4.5 สถาบันวิจัยและทดสอบวัสดุที่ติดไฟ ระบบป้องกันอัคคีภัย และพฤติกรรมมนุษย์ในเหตุการณ์เพลิงไหม้ยังจัดตั้งและให้บริการไม่ชัดเจน

ปัญหาอุปสรรค

มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อยู่แล้ว เช่น สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ ซึ่งบทบาทหน้าที่เน้นในการจัดทำมาตรฐานทางด้านอุตสาหกรรม ไม่ได้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยโดยตรง ดังนั้นควรจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเฉพาะด้าน เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องมือในการป้องกันอัคคีภัย ออกมามากมาย ซึ่งควรจะมีทีมงานที่มีความพร้อม ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ อัตรากำลัง ดำเนินงานให้ทันต่อเหตุการณ์ สถานการณ์ปัจจุบันโดยปัจจุบันรัฐบาลไม่ได้ส่งเสริมหรือสนับสนุนในการศึกษาวิจัยพัฒนาด้านนี้อย่างจริงจัง ทำให้การพัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือในการป้องกันและระงับอัคคีภัยสำหรับประเทศไทยไม่พัฒนาเท่าที่ควร เช่น การพัฒนากฎหมาย และมาตรฐานภายในประเทศ และยังคงสูญเสียเงินตราออกไปนอกประเทศจำนวนมากกับการซื้ออุปกรณ์และระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยจากต่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผลต่อการพัฒนาข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในเรื่องการควบคุมชนิดและปริมาณวัสดุที่อาจก่อให้เกิดการลุกลามอย่างรวดเร็ว และข้อกำหนดด้านการหนีไฟที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของคนไทย

แนวทางแก้ไข

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรจัดตั้งสถาบันที่ทำหน้าที่ในการศึกษา วิจัย ค้นคว้า และทดสอบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ป้องกันอัคคีภัย รวมไปถึงการออกข้อกำหนด หรือมาตรฐานทางด้านอุปกรณ์เครื่องมือให้เหมาะสมและเป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศ นอกจากนี้ควรตั้งสถาบันป้องกันอัคคีภัยระดับชาติขึ้นมาแห่งหนึ่ง เพื่อพัฒนาและบูรณาการกฎหมายและมาตรฐานความปลอดภัยด้านอัคคีภัยอย่างต่อเนื่อง โดยมีอีกภารกิจหนึ่งในจัดการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพลิงไหม้ มีหน้าที่บันทึกรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์เพลิงไหม้ และวิเคราะห์ผลเชิงสถิติ เพื่อนำไปใช้พัฒนามาตรฐานกฎหมายและมาตรฐานให้ดีขึ้น

2.4.6 การส่งเสริม และการจูงใจผู้ประกอบการ

ปัญหาอุปสรรค

ปัจจุบันภาครัฐยังไม่มีมาตรการส่งเสริม นอกจากมาตรการในเชิงบังคับให้ปฏิบัติตามกฎหมายเท่านั้น ทำให้ประชาชน และเจ้าของสถานประกอบการต่างไม่สนใจ ไม่เห็นความสำคัญและพยายามลงทุนให้น้อยที่สุด บางครั้งจึงเกิดการหลีกเลี่ยงกฎหมาย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดอัคคีภัยใหญ่ๆหลายครั้ง ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินตามมา

แนวทางแก้ไข

ควรเพิ่มการรณรงค์ส่งเสริม การให้รางวัลจูงใจ นโยบายทางด้านภาษี การส่งเสริมทางด้านการงบประมาณสำหรับการลงทุนจากภาครัฐ ซึ่งจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นผู้ประกอบการในด้านความปลอดภัย

การประกันภัยเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยในการผลักดันให้เจ้าของหรือผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญกับระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย ทั้งการจัดให้มีและการดูแลรักษาให้ระบบทำงานได้ตลอดเวลา เพื่อปกป้องทรัพย์สินและชีวิตของผู้ใช้อาคารที่บริษัทประกันภัยต้องรับผิดชอบเมื่ออาจเกิดอัคคีภัยขึ้น ปัจจุบันยังมีปัญหาอยู่เพราะกลไกของระบบประกันภัยยังไม่เกิดความคุ้มค่ากับอาคารพาณิชย์กรรมมากนัก แต่ยังใช้ได้ดีกับอาคารโรงงานในภาคอุตสาหกรรมเพราะมีทรัพย์สินที่มีราคาแพง ที่เป็นเช่นนี้ เพราะบริษัทประกันวินาศภัยมุ่งเน้นแต่การประกันภัยเฉพาะทรัพย์สินเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 ที่ผ่านมานี้ก็ได้มีกฎหมายว่าด้วยการประกันภัยสำหรับบุคคลที่สามที่เจ้าของอาคารต้องทำการประกันภัยไว้ด้วย ดังนั้น กฎหมายจะส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในอนาคต

2.4.7 การกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับระยะเวลาในการเข้าถึงจุดเกิดเหตุ

ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาที่พบบ่อยครั้งคือการเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุล่าช้า ทำให้เพลิงไหม้พัฒนาจนเป็นเพลิงไหม้ขนาดใหญ่ ซึ่งยากต่อการเข้าระงับและควบคุมเพลิงไหม้ และการเข้าช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ มีหลายสาเหตุที่ทำให้เกิดความล่าช้า และเป็นปัญหาอุปสรรค ได้แก่ จราจรติดขัด มีการชะลอหรือยับยั้งการแจ้งเหตุไปยังสถานีดับเพลิง ไม่สามารถเข้าไปในอาคารได้ ประตูถูกล็อกและสถานีดับเพลิงมีไม่เพียงพอหรืออยู่ไกล เป็นต้น

แนวทางแก้ไข

การบริหารจัดการในการตอบสนองสัญญาณรับแจ้งเหตุ คือการเข้าถึงที่เกิดเหตุของหน่วยงานดับเพลิงในหลายประเทศ ได้ใช้วิธีกำหนดเป้าหมายเป็นเวลาขั้นต่ำที่ต้องเข้าถึงที่

เกิดเหตุให้ได้ เช่น การกำหนดเป็นนโยบายให้หน่วยดับเพลิงแต่ละหน่วยว่าเมื่อได้รับสัญญาณแจ้งเหตุแล้วให้มีการตอบสนองและเข้าถึงที่เกิดเหตุอย่างช้าภายใน 8 นาที ภายหลังรับแจ้งเหตุหรือในระยะเริ่มแรกอาจใช้วิธีหาค่าเวลาเฉลี่ยก่อน แล้วจึงกำหนดเป้าหมายใหม่ให้เวลาสั้นลง เป็นต้น

โดยแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายเวลาที่กำหนดนั้น จำเป็นต้องมีการประเมินความเสี่ยงภัยในแต่ละพื้นที่ วิเคราะห์ถึงความพร้อมทางด้านบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัยในแต่ละท้องถิ่น เพื่อที่จะวางแผนพัฒนาปรับปรุงในด้านต่างๆ เช่น การติดตั้งระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติจากบ้านเรือนที่อยู่อาศัย อาคารสำนักงานไปยังสถานีดับเพลิงการจัดการหมายเลขแจ้งเหตุฉุกเฉิน การเพิ่มสถานีดับเพลิงการสร้างเครือข่ายในการดับเพลิง การปรับปรุงระบบจราจร การจัดวางผังเมือง การจัดหาอุปกรณ์ดับเพลิงในแต่ละหน่วยให้เพียงพอ การติดตั้งระบบท่อน้ำดับเพลิงให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เป็นต้น

2.4.8 การบัญชาการเหตุการณ์ การควบคุม และสั่งการในเหตุการณ์เพลิงไหม้

ปัญหาและอุปสรรค

ปัจจุบันยังมีความสับสนในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉินของทั้งภายในหน่วยงานของตนเองและระหว่างหน่วยงาน เนื่องจากมีบุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวนมาก เช่น พนักงานดับเพลิง หน่วยแพทย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ตำรวจ เจ้าของอาคาร มูลนิธิ อาสาสมัครดับเพลิง และนักการเมือง ทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน การสั่งการเพื่อควบคุมเพลิงไหม้ยังไม่มีเอกภาพ และบางครั้งขาดการประเมินสถานการณ์ก่อนปฏิบัติงานหรือเข้าช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ อาจเนื่องจากขาดทักษะในการประเมินสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งบางครั้งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้น

แนวทางการแก้ไข

เนื่องจากในแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ได้มีการจัดทำแนวทางในการเตรียมป้องกัน และการประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยร่วมปฏิบัติการ รวมไปถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ และการปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานในสถานการณ์ฉุกเฉินไว้โดยละเอียดในบทที่ 12 เรื่อง การป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย ซึ่งสามารถยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปได้ แต่ปัญหาในการบัญชาการเหตุการณ์ผิดพลาดก็พบว่ายังคงมีอยู่ เนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ดังนั้นการแก้ไขในประเด็นนี้ต้องกำหนดให้มีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Fire Commander) และให้มีการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องบทบาทหน้าที่ของผู้บัญชาการดับเพลิงตามกฎหมายควรเป็นเพียงผู้สนับสนุนและใช้อำนาจหน้าที่อย่างระมัดระวัง หรือมอบหมาย

ให้หัวหน้าหน่วยงานบรรเทาสาธารณภัยท้องถิ่นหรือผู้สั่งการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่คุ้นเคยกับสถานที่เกิดเหตุได้ทำหน้าที่ร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาหรือพนักงานดับเพลิงได้อย่างเต็มที่ในการทำงานเสี่ยงภัยเหล่านี้จะต้องปฏิบัติงานกันเป็นทีมซึ่งต้องได้รับการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอระหว่างหัวหน้าและผู้ใต้บังคับบัญชา นอกจากนี้ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน และร่วมการวางแผน ร่วมในการฝึกซ้อมในการปฏิบัติงาน และประเมินสถานการณ์ในเหตุการณ์เพลิงไหม้ให้บ่อยขึ้น

2.4.9 เครื่องมือและอุปกรณ์ผจญเพลิงไหม้รวมถึงมาตรฐานอุปกรณ์ขณะสนธิกำลังเพื่อระดมความช่วยเหลือและบรรเทาเหตุ

ปัญหาอุปสรรค

เครื่องมือและอุปกรณ์ผจญเพลิงไหม้มีราคาสูง เพราะอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานและมีการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ จะต้องจัดซื้อจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด ซึ่งทำให้เกิดปัญหาตามมา เพราะการจัดซื้อตามระบบราชการตามระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีนั้น ต้องไม่ปิดกั้นสินค้าที่เทียบเท่ากันได้ ซึ่งต้องยอมให้เป็นสินค้าที่ได้รับการรับรองจากมาตรฐานที่แตกต่างกันให้สามารถเสนอราคาได้จึงทำให้ต้องซื้อสินค้าที่ผลิตมาจากมาตรฐานที่ต่างกัน เช่น หัวฉีดน้ำดับเพลิง เป็นต้น ซึ่งพบว่าบ่อยครั้งได้เกิดปัญหาขึ้น ในระหว่างการปฏิบัติงานฉุกเฉินทั้งภายในหน่วยงานเดียวกันหรือต่างหน่วยงานกัน ที่ไม่สามารถใช้อุปกรณ์ปฏิบัติงานร่วมกันได้ เนื่องจากข้อต่อเกลียวไม่ตรงกัน

แนวทางแก้ไข

ในระยะเริ่มแรกให้ส่งเสริมการนำเข้าโดยอาจใช้ภาษีในการจูงใจเพื่อให้มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายในแต่ละมาตรฐานการผลิต จะได้มีโอกาสในการเลือกสินค้าได้มากขึ้น ขณะเดียวกันควรส่งเสริมให้เกิดการวิจัยพัฒนาและการผลิตสินค้าที่จำเป็นภายในประเทศ ซึ่งในระยะยาวนั้นค่อยๆ ลดการจูงใจในการนำสินค้าเข้ามาจากต่างประเทศเมื่อมีสินค้าที่ผลิตเพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ นอกจากนี้ควรจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ด้านการป้องกันอัคคีภัยของประเทศไทยเพื่อส่งเสริมให้เกิดการผลิตภายในประเทศและหน่วยงานของภาครัฐ ควรจัดทำฐานข้อมูลสินค้าที่ได้รับการรับรองเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ได้เอง

2.4.10 การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น ทำงานร่วมกันระหว่างพนักงานดับเพลิง อาสาสมัครดับเพลิง และอาสาสมัครทั่วไป

ปัญหาอุปสรรค

ปัจจุบันพบว่ามีบ่อยครั้งที่การทำงานหรือการปฏิบัติงานในระหว่างเหตุการณ์ฉุกเฉินนั้นขาดการประสานงานที่ดี มีการทำงานซ้ำซ้อน การจัดวางบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานในหลายท้องถิ่นยังไม่ชัดเจน ทำให้บางครั้งอาจเกิดการกระทบกระทั่งกันบ้าง อาจมีการทำงานทับซ้อนจนสับสนในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเรื่องการสั่งการในสถานการณ์ฉุกเฉิน หากไม่มีผู้บัญชาการเหตุการณ์ในทางปฏิบัติที่ชัดเจน อาจทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงานจนเป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียได้

แนวทางแก้ไข

ควรจัดให้มีการประสานงานอย่างเป็นระบบระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกัน ต้องอาศัยการบังคับบัญชา การประสานงาน และการปฏิบัติที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ความชำนาญ และมีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เหมาะสม จึงจะทำให้เกิดการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง

สามารถอ้างอิงแนวทางในการดำเนินงานตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 บทที่ 6 ในเรื่อง การประสานการปฏิบัติการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประสานงานที่สมบูรณ์ และชัดเจนมากยิ่งขึ้นได้

บทที่ 3

การวิเคราะห์แบบ SWOT

จากรายละเอียดของสถานการณ์ปัจจุบันด้านอัคคีภัยของประเทศไทยซึ่งได้จากการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติการเกิดอัคคีภัย รวมทั้งศึกษาจากกรณีเหตุการณ์เพลิงไหม้ทั้งในและต่างประเทศ และการวิเคราะห์โครงสร้างระบบจัดการอัคคีภัยของประเทศไทยในปัจจุบัน ข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวสามารถสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการวางกรอบยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนงาน และจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประเทศไทยให้ทันสมัย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างมีเหตุมีผล

จากหลักการทางวิทยาศาสตร์และงานวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศได้พิสูจน์แล้วว่าอัคคีภัยเป็นภัยที่มีใช้เกิดจากธรรมชาติที่มีอัตราการเกิดเหตุและความเสียหายสูงสุด โดยสามารถจำแนกการเกิดอัคคีภัยได้ ดังนี้

- 1) อัคคีภัยในเมือง
- 2) เพลิงไหม้ในบ้าน หรือไฟไหม้ในอาคาร
- 3) อัคคีภัยนอกเมือง หรือไฟป่า
- 4) อัคคีภัยในอุตสาหกรรม
- 5) อัคคีภัยจากการจราจร
- 6) อัคคีภัยจากการก่อการร้าย
- 7) อัคคีภัยในสภาวะสงคราม

โดยจากข้อมูลสถิติในบทที่ 2 สถานการณ์ปัจจุบันนั้น รูปที่ 1 และ 5 เส้นกราฟแสดงสถิติการเกิดอัคคีภัยในสถานที่ต่างๆ พบว่าเหตุเกิดอัคคีภัยที่สูงที่สุดคือ สิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัยรวมถึงบ้านเรือนด้วยซึ่งสูงถึงประมาณ 80 % ของการเกิดอัคคีภัยทั้งหมด ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาระบบความปลอดภัย ด้านอัคคีภัยของประเทศ เพื่อลดการบาดเจ็บ ความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน จึงควรมุ่งเน้นนโยบายการป้องกันไปที่สิ่งปลูกสร้างที่เป็นที่อยู่อาศัย โดยใช้หลักการทำงานเชิงรุกกำหนดยุทธวิธีป้องกันอย่างเป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับสถานการณ์เป็นหลักสำคัญ มุ่งขยายการมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนทุกระดับ ทุมเทการพัฒนาทั้งด้านเครือข่ายข้อมูล ด้านระบบการจัดการ

ด้านการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร ด้านระเบียบปฏิบัติมาตรการและกฎหมาย ด้านความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือรวมทั้งมีระบบป้องกันที่ทันสมัย และการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ หากภาครัฐประสบความสำเร็จในการพัฒนาการป้องกันอัคคีภัยสำหรับสิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัยในขนาดอาจยึดถือการพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในที่อยู่อาศัยและบ้านเรือนเป็นแม่แบบของการพัฒนาทั้งระบบต่อไป นอกจากนี้หากมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจริงจึงมีระบบประเมินผลงานอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งให้เห็นถึงแนวโน้มของการลดความเสี่ยงภัย การลดของอัตราการเกิดอัคคีภัย และอัตราความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินในแต่ละปี มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนเพิ่มความรู้ สร้างความตระหนักทางด้านความปลอดภัยให้กับประชาชน ก็จะเป็นกลไกสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประเทศไทยให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนทางด้านข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนสำหรับการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์ กำหนดแนวทาง เป้าหมาย และกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการให้สอดคล้องกันในทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 2 สถานการณ์ปัจจุบัน ดังนั้นแนวทางในการดำเนินการจึงเริ่มจากการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ ทั้งด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส รวมถึงปัญหาอุปสรรคที่มีอยู่ได้อย่างชัดเจน สามารถนำผลการวิเคราะห์ไปกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมาย และจัดทำเป็นแผนกิจกรรมที่จะดำเนินการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ มีระเบียบ และแบบแผนที่ต้องต่อไป ซึ่งวิธีการนี้เรียกว่า SWOT Analysis โดยมีปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. STRENGTHS	เป็นจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ
2. WEAKNESSES	เป็นจุดอ่อน หรือข้อเสียเปรียบ
3. OPPORTUNITIES	เป็นโอกาสที่จะดำเนินการได้
4. THREATS	เป็นอุปสรรค หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร

3.1 จุดแข็ง และ โอกาส

3.1.1 นโยบายการพัฒนาชุมชนและการกระจายอำนาจของภาครัฐ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้กำหนดแนวทางในการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงการจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย และกระบวนการวางแผน รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและคุณธรรม เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาอุปสรรคที่มีประสิทธิภาพภายใต้กลไกการมีส่วนร่วมและการประสานงานของทุกฝ่าย โดยมีฐานข้อมูลที่ทันสมัย และมีเครือข่ายเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ

รัฐบาลมีนโยบายมุ่งเสริมสร้างชุมชน องค์การประชาชน สังคมที่เข้มแข็งประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยจัดให้มีระบบการป้องกันอุบัติภัย และสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพ ทัวถึง และใช้ได้ทันทั่วถึง รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันสาธารณภัยในชุมชนและท้องถิ่นของตน

รัฐบาลได้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ยกฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล ทำให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพิ่มมากขึ้นซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งและโอกาสสำหรับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาบุคลากรและพัฒนา ระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยให้เข้าถึงประชาชนทุกระดับต่อไป

3.1.2 วัฒนธรรมคนไทย

คนไทยเป็นคนที่มีความใจอันดีงาม มีการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อนมนุษย์ซึ่งกันและกัน ในยามทุกข์ยาก จึงเป็นจุดแข็งในด้านกำลังคน กำลังทรัพย์ การให้ความร่วมมือ ในยามที่ประเทศชาติตกอยู่ในสภาวะคับขัน ขณะต้องการกำลังคนช่วยเหลือหรือสนับสนุนก็มักจะได้รับความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ เช่น การเกิดเหตุการณ์พิบัติภัยหรือสึนามิที่ผ่านมา ได้มีการให้ความช่วยเหลือทั้งด้านกำลังแรงกายในการค้นหาบุคคลสูญหาย การฟื้นฟูธรรมชาติ การสนับสนุนกำลังทางการแพทย์และพยาบาล การบริจาคสิ่งของอุปโภคและบริโภคเพื่อบรรเทาทุกข์ เป็นต้น และกรณีเหตุการณ์เพลิงไหม้ครั้งสำคัญอื่นๆที่ผ่านมา ก็ได้พบว่าการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยดีตลอดมา

3.1.3 การสร้างสถาบันการศึกษา

โอกาสในการพัฒนาทางด้านบุคลากรในประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก เมื่อมีการดำเนินการจัดตั้งวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งจัดตั้งขึ้นที่จังหวัดปทุมธานี โดยมีวิทยาเขตอีก 6 แห่ง ในจังหวัดปราจีนบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น พิษณุโลก ภูเก็ต และสงขลา ครอบคลุมไปยังภูมิภาคต่างๆ ปัจจุบันกำลังก่อสร้างศูนย์ฝึกอบรมการดับเพลิงและบรรเทาสาธารณภัย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ภาคเอกชน และภาครัฐได้อย่างเต็มที่ ในปี พ.ศ. 2548 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เปิดสอนหลักสูตรมหาบัณฑิตวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัยโดยตรงเป็นปีแรก ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยที่เปิดการสอนหลักสูตรดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานที่ทำการฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพ และประชาชนทั่วไปที่สนใจ โดยเปิดสอนหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวกับด้านการป้องกันอัคคีภัย เช่น วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สถาบันวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัย สมาคมผู้ตรวจสอบและบริหารความปลอดภัย เป็นต้น

3.1.4 ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย

ประเทศไทยมีกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ข้อบังคับต่างๆ ที่รองรับเรื่องการป้องกันและระงับอัคคีภัยหลายฉบับ ซึ่งครอบคลุมทั้งการป้องกัน การควบคุม และตรวจสอบ การบรรเทา และการช่วยเหลือฟื้นฟู โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบจำนวนมากซึ่งกระจายตามอยู่ตามกระทรวง และกรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ส่วนกลางไปถึงระดับท้องถิ่น เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมโรงงานอุตสาหกรรม เทศบาลเมือง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามยังขาดการประสานกันระหว่างเจ้าหน้าที่ และการบูรณาการของข้อกำหนดในกฎหมายต่างๆ ทำให้เกิดการซ้ำซ้อน และไม่ยืดหยุ่น ซึ่งเฉพาะตรงนี้ถือว่าเป็นจุดอ่อน

3.1.5 มีทุนทางเศรษฐกิจในระดับหนึ่งที่สามารถเป็นฐานพัฒนาได้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้มีนโยบายส่งเสริมให้สร้างสังคมเข้มแข็ง มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาไปสู่ท้องถิ่นชุมชนต่างๆ มากมาย แต่งบประมาณส่วนใหญ่ยังเป็นงบในการลงทุนสร้างเสริมพัฒนาอาชีพและการปรับปรุงทางด้านระบบสาธารณูปโภค ยังไม่ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยโดยตรง ทั้งนี้ อาจเกิดจากยังไม่มีข้อมูลสนับสนุนที่ชัดเจนและเชื่อถือได้ขาดเป้าหมายและแผนงานที่เป็นรูปธรรม จึงทำให้ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนเท่าที่ควร

3.1.6 มีองค์กรจำนวนมากที่ทำงานเกี่ยวกับด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

องค์กรเหล่านี้ประกอบด้วยองค์กรของภาครัฐ ภาคเอกชน เช่น หน่วยบรรเทาสาธารณภัย มูลนิธิอาสาสมัคร สถาบันการศึกษาวิจัย สมาคมวิชาชีพ และบริษัทเอกชนที่ดำเนินงานทางด้านที่ปรึกษาการออกแบบ ติดตั้ง และจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย ซึ่งล้วนแต่เป็นองค์กรที่มีศักยภาพและมีความพร้อม ในการให้ความร่วมมือและการสนับสนุน หากแต่ยังขาดการประสานงานที่ดี ขาดระบบในการทำงานเป็นทีม ไม่มีเจ้าภาพ หรือแกนนำสำคัญที่จะเป็นผู้เชื่อมประสาน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.7 การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ

ปัจจุบันมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ทั้งทางข้อมูลภาพและเสียงอย่างมาก ซึ่งกระจายตัวไปสู่ชุมชนทุกระดับอย่างทั่วถึงแล้วเป็นส่วนใหญ่ ทำให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ ที่มีอยู่นั้น สามารถทำได้ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาความรู้ให้กับประชาชน หรือแม้แต่การแจ้งเตือนภัยผ่านช่องทางดังกล่าวได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ระบบเครือข่ายนี้สามารถช่วยทำให้มีการโอนถ่ายข้อมูลเหตุการณ์เพลิงไหม้ระหว่างฐานข้อมูลส่วนกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว

3.2 จุดอ่อน และข้อจำกัด

3.2.1 ด้านการจัดการเครือข่ายข้อมูล

ขาดระบบฐานข้อมูลที่สำคัญในการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัย เช่น ฐานข้อมูลเหตุการณ์เพลิงไหม้ ฐานข้อมูลเครื่องมืออุปกรณ์ดับเพลิง ฐานข้อมูลทางวิชาการ และฐานข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น จุดอ่อนมี 2 ประเด็นหลักๆที่เป็นปัญหา คือ การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และวิธีการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1.1 การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

- ✧ ไม่สามารถเชื่อมโยงร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นระบบ เนื่องจากไม่มีระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานให้สามารถรายงานสถานการณ์หรือบันทึกข้อมูลต่างๆ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว จึงทำให้แต่ละหน่วยงาน ต้องแยกเก็บข้อมูลของตน ซึ่งจะยึดหลักปฏิบัติตามภารกิจและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานเท่านั้น เช่น ฐานข้อมูลสถิติเพลิงไหม้ มีทั้งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรุงเทพมหานคร และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น
- ✧ ระเบียบปฏิบัติในการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ในขณะนี้ ยังไม่ชัดเจน ยังไม่มีระบบที่จะทำการเชื่อมโยงโดยอัตโนมัติ ฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานยังไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้ การดำเนินงานในปัจจุบันเนื่องจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานหลักมีทั้งหน้าที่และภารกิจโดยตรงจึงเป็นผู้รวบรวมและขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอข้อมูลมาจัดทำเป็นรายงานเท่านั้น ซึ่งอาจยังไม่ครบถ้วนและไม่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การป้องกันที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

3.2.1.2 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

- ✧ การจัดเก็บข้อมูลยังไม่มีกรอบคลุม ถูกต้อง รวดเร็ว ซึ่งควรต้องพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้ทันสมัย เพื่อให้สามารถจัดเก็บข้อมูลการเกิดเหตุได้หลากหลายกรณี ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ทั้งที่เป็นคดีความและไม่เป็นคดีความ มีการแยกประเภทการจัดเก็บที่ชัดเจน เช่น แยกตามสาเหตุ แยกตามเพศ อายุ แยกตามสถานที่ และเวลาที่เกิดเหตุ เป็นต้น ซึ่งต้องเก็บให้ครบถ้วนทุกกรณี และเก็บบันทึกอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เน้นเชิงเปรียบเทียบในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้สามารถนำไปวิเคราะห์ ประเมินผล และการนำไปสู่การวางแผนพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในระดับหน่วยงาน ทั้งองค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน และในระดับชาติต่อไป

- ✧ ยังไม่ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ไม่มีหน่วยงานกลางระดับชาติที่จะทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูล รับผิดชอบในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิธีในการวิเคราะห์ แปรผลข้อมูล โดยข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลสำคัญอันจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของหน่วยงานต่างๆ
- ✧ ขาดวิธีในการวิเคราะห์และแปรผลข้อมูล โดยข้อมูลที่เก็บรวบรวมในปัจจุบัน จะแยกเก็บในแต่ละหน่วยงานตามภารกิจ ซึ่งเป็นการเก็บเพื่อใช้ประกอบในการรายงานสถานการณ์ให้แก่ผู้บริหารทราบเท่านั้น ส่วนใหญ่การเก็บข้อมูลยังไม่ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จึงทำให้ข้อมูลบันทึกเหตุการณ์เพลิงไหม้ในปัจจุบัน ไม่สมบูรณ์ เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวิเคราะห์ในเชิงวิชาการ เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางป้องกันและระงับอัคคีภัยได้

3.2.2 ด้านการบริหารจัดการอัคคีภัย ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย และงบประมาณสนับสนุนในการป้องกันอัคคีภัย ทั้งในภาครัฐและเอกชน

3.2.2.1 รัฐบาลยังไม่มีนโยบายทางด้านความปลอดภัยอัคคีภัยระดับชาติ เหมือนกับนโยบายความปลอดภัยและนโยบายด้านอื่นๆ เช่น นโยบายความปลอดภัยในการทำงาน ความปลอดภัยทางจราจรนโยบายการประหยัดพลังงาน เป็นต้น

3.2.2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้มีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติงานร่วมกันทั้งในระดับภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ในการดำเนินกิจกรรมที่จะมุ่งเน้นในการลดความเสี่ยงอัคคีภัย รวมทั้งการลดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้น เมื่อยังไม่มีเป้าหมายหรือดัชนีชี้วัดที่ชัดเจน จึงทำให้ไม่สามารถประเมินผลเชิงเปรียบเทียบให้เห็นถึงแนวโน้มการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมได้

ตัวอย่างเป้าหมาย เช่น เป้าหมายเกี่ยวกับระยะเวลาในการเข้าถึงจุดเกิดเหตุ เป้าหมายในการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟในที่อยู่อาศัยบ้านเรือนและเป้าหมายในการลดอัตราการเกิดอัคคีภัยในแต่ละท้องถิ่น เป็นต้น

3.2.2.3 ยังไม่มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นระดับภาครัฐภาคเอกชน และเจ้าของสถานประกอบการ โดยปัจจุบันงบประมาณทางด้านความปลอดภัยยังเป็นงบที่แทรกย่อยอยู่ในงบประมาณอื่นๆ ดังนั้น จึงทำให้ขาดความคล่องตัวในการใช้งบประมาณในการพัฒนาทั้งด้านบุคลากร ด้านการจัดการ ด้านระบบป้องกัน การจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือให้ทันสมัย และเพียงพอต่อการรับมือในทุกสถานการณ์ฉุกเฉิน

3.2.2.4 ภาครัฐไม่มีกิจกรรมรณรงค์ ส่งเสริม สนับสนุนหรือจูงใจให้เจ้าของสถานประกอบการ หรือหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินงานบริหารความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ไม่มีระบบการมอบรางวัลตอบแทนหรือการยกย่องให้เกียรติสำหรับผู้ที่เสียสละปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง จึงทำให้ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปไม่ได้ให้ความสำคัญ ไม่มีการแต่งตั้งบุคลากรในหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบด้านอัคคีภัยโดยตรง ขาดการตรวจสอบระบบความปลอดภัย หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ได้จัดหาและดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องมือป้องกันอัคคีภัยอย่างเพียงพอตั้งนั้นในประเด็นปัญหาเหล่านี้ จึงทำให้เกิดอัคคีภัยและความสูญเสียอย่างรุนแรงในหลายครั้ง อันเป็นผลมาจากการขาดระบบการจัดการที่ดี เช่น กรณีเกิดไฟไหม้โรงงานเคเดอร์ ซึ่งขาดระบบการจัดการด้านความปลอดภัย มีการจัดเก็บวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงจำนวนมาก ขาดการตรวจสอบ ไม่มีการจัดการทางหนีไฟที่ปลอดภัยเพียงพอ ไม่มีแผนฉุกเฉินและขาดการซ้อมแผนประจำปี เป็นต้น

3.2.2.5 ขาดระบบการจัดการที่ดีเกี่ยวกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ และการประสานความร่วมมือกันในระหว่างหน่วยงาน

✧ ผู้ควบคุมบัญชาการเหตุฉุกเฉิน

พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความสับสนในบทบาทหน้าที่ เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่ในการควบคุมสั่งการ ณ จุดเกิดเหตุ ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 จะต้องกระทำโดย ผู้อำนวยการดับเพลิงประจำท้องถิ่น โดยเป็นผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ซึ่งมักจะมีปัญหาในด้านการควบคุมสั่งการและความรู้ความเข้าใจในการสั่งการดับเพลิง กรณีเหตุการณ์เพลิงไหม้ใหญ่จะมีหลายหน่วยงานเข้าช่วยเหลือสนับสนุน ทำให้มีการทำงานซ้ำซ้อน ขาดการประสานงานกัน เกิดความสับสนในการรับคำสั่ง และการปฏิบัติงาน

✧ การประสานความร่วมมือกันในระหว่างหน่วยงาน

- ขาดการวางแผนและการประสานงานที่ดีร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนในการปฏิบัติงานร่วมกันในสถานการณ์ฉุกเฉิน ทำให้เกิดการสับสน ซ้ำซ้อน และบางครั้งเกิดการเข้าใจผิดในบทบาทหน้าที่ เกิดการกระทบกระทั่งทะเลาะเบาะแว้งกัน เป็นเหตุให้การระงับเหตุล่าช้า
- ในภาวะปกติ ไม่มีการวางแผนงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ไม่มีแผนการฝึกซ้อมการปฏิบัติงานร่วมกัน การสนธิกำลัง และการใช้อุปกรณ์ร่วมกัน

3.2.3 ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนทั่วไป

3.2.3.1 สังคมและประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และจิตสำนึกในเรื่องการป้องกันอัคคีภัย คนส่วนใหญ่ยังประมาทเลินเล่อ ไม่ระมัดระวัง และคิดว่าการป้องกันอัคคีภัยไม่ใช่หน้าที่ตน หากแต่เป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานทางภาครัฐ และจากการวิเคราะห์กรณีศึกษาการเกิดเพลิงไหม้ พบว่าสาเหตุเริ่มต้นของการเกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำของคน

กสปป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ประชาชนขาดความรู้ในการป้องกันและระงับเหตุ ไม่ว่าจะเป็นกรณีไฟไหม้ที่โรงแรมรอยัล จอมเทียน พัทยา ที่เกิดความผิดพลาดในการปิดถังก๊าซหุงต้ม การเกิดไฟไหม้คลังเก็บน้ำมันไทยออยล์ ศรีราชา ที่เกิดจากความผิดพลาดของคนเช่นกัน

3.2.3.2 ความเชื่อในเรื่องโชชะตา เป็นอุปสรรคสำคัญในการที่จะปรับเปลี่ยนทัศนคติ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และความเคยชิน ต้องอาศัยการปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจที่ดี สร้างจิตสำนึกด้านการป้องกันอัคคีภัยให้กับประชาชนตั้งแต่เยาวชน ซึ่งควรมีระบบการส่งเสริมและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น การบรรจุหลักสูตรเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานทางด้านความปลอดภัยอัคคีภัย และมาตรการความปลอดภัย ในตำราเรียนทุกวัย ตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เป็นต้น

3.2.3.3 องค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ทำงานเกี่ยวข้องในด้านการป้องกันอัคคีภัย ยังขาดการประสานความร่วมมือ และขาดแคลนผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาการป้องกันอัคคีภัยโดยตรง เนื่องจากรัฐบาลยังไม่ได้ส่งเสริมสนับสนุนด้านนี้อย่างจริงจัง มหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่างๆ จึงไม่มีการผลิตบุคลากรออกมามากนัก โดยปัจจุบันมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งเท่านั้นที่เริ่มเปิดสอนทางด้านวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัยโดยตรง เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เริ่มเปิดสอนอย่างเป็นทางการเป็นแห่งแรก ในปีการศึกษา 2548 ในหลักสูตรมหาบัณฑิต วิศวกรรมป้องกันอัคคีภัยแล้ว

3.2.3.4 หลักสูตรการเรียน การสอน การฝึกอบรม และวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ

✧ ไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังแนวคิด จิตสำนึกที่ดีทางด้านความปลอดภัยอัคคีภัยให้มิตั้งแต่เยาว์วัย

✧ หลักสูตรการฝึกอบรมยังมีไม่มากนัก ไม่ครอบคลุมในทุกสาเหตุ หรือความเสี่ยงในการเกิดอัคคีภัย

✧ หลักสูตรอบรมที่มี ส่วนใหญ่เน้นในเชิงรับ เน้นการเผชิญเหตุ การระงับเหตุ ยังไม่เน้นในการป้องกัน สำหรับตัวอย่างหลักสูตรที่เน้นในการป้องกัน ได้แก่ หลักสูตรกระตุ้นจิตสำนึก เพิ่มพูนทักษะและความรู้ทางด้านความปลอดภัยอัคคีภัย หลักสูตรการตรวจสอบความปลอดภัย การตรวจสอบระบบความปลอดภัยของอาคาร การบำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือในการป้องกัน อัคคีภัย เป็นต้น

✧ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถานประกอบการ สถาบันการศึกษา และประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับแผนฉุกเฉิน ไม่ได้จัดทำแผนฉุกเฉิน และไม่ได้ซักซ้อมแผนฉุกเฉินประจำปี เพื่อให้เกิดความพร้อมอยู่เสมอ ดังนั้น จะพบว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินใดๆ ขึ้น จึงปฏิบัติตัวไม่ถูกต้อง ขาดสติ ไม่สามารถระงับเหตุเบื้องต้นได้ จึงส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ลุกลามใหญ่โต เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

✧ ขาดแคลนวิทยากร ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการป้องกันอัคคีภัย ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการเร่งพัฒนาความรู้ทักษะขั้นพื้นฐานให้กับประชาชน คนทั่วไปให้เกิดความตระหนัก เกิดความร่วมมือในการป้องกันอัคคีภัย

3.2.4 ด้านกฎหมาย มาตรฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย

3.2.4.1 ประเทศไทยมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัยซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็ง แต่ขณะเดียวกันการที่มีกฎหมายหลายฉบับและออกโดยหลายหน่วยงานก็ทำให้เป็นจุดอ่อนได้เช่นกันเนื่องจากมีข้อกำหนดของกฎหมายซ้ำซ้อนกัน กฎหมายขาดความยืดหยุ่น ข้อกำหนดเป็นลักษณะตายตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่สามารถประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะความเสี่ยงภัย หรือเหมาะสมกับประเภทของการใช้อาคาร และความจุของผู้ใช้อาคารได้ ทำให้การออกแบบระบบป้องกันอัคคีภัยในบางครั้งเป็นการสิ้นเปลืองหรือเกินความจำเป็นของอาคาร หรือบางครั้งก็ออกแบบได้ไม่เหมาะสม ไม่เพียงพอต่อการรองรับกับความเสี่ยงภัยของอาคาร เช่น กฎหมายกำหนดให้อาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องติดตั้งระบบดับเพลิงอัตโนมัติ เป็นการกำหนดโดยอ้างอิงตามขนาดพื้นที่อาคาร ไม่ได้พิจารณาตามความเสี่ยงหรือจำนวนผู้ใช้อาคาร จึงเป็นเหตุให้อาคารขนาดเล็กที่มีกิจกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยและมีผู้ใช้อาคารหนาแน่น ไม่ได้ติดตั้งระบบดังกล่าว แต่ขณะเดียวกันอาคารขนาดใหญ่พิเศษที่ไม่มีการกิจกรรมเสี่ยงกลับต้องติดตั้งระบบดังกล่าว จึงอาจเป็นเหตุทำให้เจ้าของสถานประกอบการไม่ยอมลงทุน ซึ่งประเด็นเหล่านี้จะนำไปสู่การหลีกเลี่ยงกฎหมาย

3.2.4.2 กฎหมายควบคุมเฉพาะอาคารที่ออกแบบก่อสร้างใหม่ ไม่ครอบคลุมอาคารเก่า หรืออาคารที่เปิดใช้งานก่อนที่กฎหมายฉบับนั้นๆจะออกมา และที่ผ่านมามีกฎหมายควบคุมการใช้สอยอาคาร จึงทำให้มีการแอบดัดแปลงอาคารภายหลัง มีการใช้สอยอาคารผิดประเภทจากที่ได้รับการอนุญาตไว้ ซึ่งอาจทำให้ความเสี่ยงอัคคีภัยเปลี่ยนไปและไม่ได้มีการออกแบบระบบป้องกันให้สอดคล้องกับความเสี่ยงใหม่นั้น

3.2.4.3 การบังคับใช้กฎหมาย ผู้ที่ทำหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายยังไม่ได้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งอาจเกิดจากปัญหาที่เกี่ยวกับการขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย รวมทั้งเนื้อหาสาระของกฎหมายขาดความยืดหยุ่น ไม่เหมาะสมกับลักษณะการใช้อาคารหรือความเสี่ยงภัย จึงอาจทำให้เกิดการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

3.2.4.4 ปัจจุบันไม่มีมาตรฐานเพื่อการออกแบบก่อสร้างอาคาร (Building Code) ของประเทศโดยตรงอย่างนานาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซีย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ที่มีมาตรฐานเป็นของประเทศและมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง ในประเทศไทยพบว่ามีเฉพาะมาตรฐานที่ออกโดยบางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เช่น มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัยที่ออก

โดยวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยฯ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันมาตรฐานดังกล่าวยังไม่ได้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย จึงทำให้การออกแบบระบบป้องกันอัคคีภัย และมาตรฐานทางด้านอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยไม่เป็นแนวทางเดียวกัน ขึ้นอยู่กับวิศวกรหรือผู้ประกอบการจะเลือกมาตรฐานอะไรหรือเลือกข้อกำหนดใดก็ได้ ซึ่งทำให้ยากต่อการตรวจสอบ และดูแลรักษาระบบอุปกรณ์ด้วย

3.2.5 ด้านการวิจัย พัฒนา อุปกรณ์ เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย

3.2.5.1 ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานหรือสถาบันวิจัยพัฒนาด้านอัคคีภัยระดับชาติ และขาดงบประมาณสนับสนุนในการวิจัยพัฒนา

ยังไม่มีหน่วยงาน หรือ สถาบันวิจัยพัฒนาด้านอัคคีภัย และศูนย์ในการทดสอบที่จะรับรองผลิตภัณฑ์ระดับชาติ และยังขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนในการวิจัยพัฒนาเครื่องมือ ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัยขึ้นมาใช้เองอย่างจริงจัง ซึ่งปัจจุบันมีเฉพาะศูนย์ในการทดสอบเพียงไม่กี่แห่ง เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เป็นต้น แต่ก็ยังไม่ครอบคลุม เนื่องจากขาดแคลนอุปกรณ์ทดสอบ

3.2.5.2 อุปกรณ์เครื่องมือ

- ✧ ปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานเกี่ยวกับอุปกรณ์ระบบป้องกันอัคคีภัยในประเทศไทย ดังนั้นแต่ละหน่วยงานจะกำหนดรายละเอียดผลิตภัณฑ์ของตนเองขึ้นมาใช้เอง ทำให้ในการสั่งซื้ออุปกรณ์เครื่องมือ จึงเกิดปัญหาบ่อยครั้ง เช่น ปัญหาการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องมือที่มีคุณภาพประสิทธิภาพต่ำกว่ามาตรฐาน หรือแต่ละหน่วยงานอาจสั่งซื้ออุปกรณ์ชนิดเดียวกันแต่มีมาตรฐานแตกต่างกันนำมาใช้งาน จึงทำให้เกิดปัญหาเมื่อต้องใช้อุปกรณ์เชื่อมต่อกันขณะต้องการสนธิกำลังเพื่อปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือเหตุการณ์ร้ายแรงร่วมกัน เป็นต้น
- ✧ ในหลายหน่วยงานยังขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องมือในการป้องกันและระงับอัคคีภัยที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ เช่น อุปกรณ์ช่วยในการหายใจ (SCBA - Self Contained Breathing Apparatus) ชุดป้องกันเพลิงไหม้จากสารเคมี รถดับเพลิงรถพยาบาล สารเคมีประเภทโฟมดับเพลิง เป็นต้น
- ✧ ปัจจุบันยังไม่มีระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับใช้อุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่นร่วมกัน หากมีการจัดการที่ดีพออาจทำให้ในบางหน่วยงานไม่จำเป็นต้องซื้ออุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องจักรครบทุกรายการก็ได้

3.3 สรุปการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง และสถานการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน (SWOT Analysis)

โอกาส	จุดแข็ง
1. นโยบายการพัฒนาชุมชนและการกระจายอำนาจของภาครัฐ ซึ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาชุมชน พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วม และ กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทำให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบมากขึ้น 2. การสร้างสถาบันการศึกษาจัดตั้งวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 3. รัฐบาลมีทุนทางเศรษฐกิจระดับหนึ่งที่สามารถเป็นฐานในการพัฒนาได้ 4. มีองค์การจำนวนมากที่ทำงานเกี่ยวกับด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 5. มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ เข้าถึงชุมชนทุกระดับ	1. วัฒนธรรมคนไทย ที่มีน้ำใจให้ความร่วมมือกัน 2. มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยหลายฉบับ 3. หน่วยงาน และองค์กรมีศักยภาพและความพร้อมในการช่วยเหลือสนับสนุนกัน

อุปสรรค	จุดอ่อน
1. ความเชื่อถือในเรื่องโชคชะตา เป็นอุปสรรคสำคัญในการที่จะปรับเปลี่ยนทัศนคติ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และความเคยชิน 2. ไม่มีสถาบันหรือหน่วยงานวิจัย พัฒนา และทดสอบผลิตภัณฑ์ในระดับชาติ จึงเป็นอุปสรรคต่อการคิดค้น พัฒนากฎหมาย มาตรฐาน และผลิตภัณฑ์ทางการ ป้องกันอัคคีภัยขึ้นมาใช้เอง 3. การจัดวางผังเมืองในชุมชนแออัดที่ไม่ได้ เว้นระยะสำหรับระดับเพลิงเข้าถึง เป็นอุปสรรคต่อการเข้าระงับเหตุ 4. อุปสรรคทางการจรรยาบรรณ เป็นอุปสรรคที่สำคัญในการทำให้ระยะเวลาเข้าถึงจุดเกิดเหตุ ล่าช้า ทำให้เกิดเหตุใหญ่ลุกลาม ยากต่อการ ควบคุมและระงับ	1. ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และจิตสำนึกในเรื่องการ ป้องกันอัคคีภัย 2. ภาครัฐยังไม่มียุทธศาสตร์ ไม่ได้กำหนดเป้าหมาย ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยระดับชาติ 3. ภาครัฐยังไม่มียุทธศาสตร์ ส่งเสริม สนับสนุนหัวใจเจ้าของสถานประกอบการที่ ชัดเจน หรือไม่มีการมอบรางวัลและยกย่อง ให้เกียรติกับผู้ปฏิบัติงานที่เสียสละ 4. บทบาทหน้าที่ในการทำงานไม่ชัดเจน การประสานงาน การทำงานร่วมกันในแต่ละ หน่วยงานไม่ชัดเจน ขาดข้อมูล และไม่ เป็น เอกภาพ เมื่อต้องปฏิบัติงานร่วมกัน 5. ไม่มีงบประมาณหรือกองทุนสนับสนุนด้านการ พัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยระดับ ชาติอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน 6. ระบบฐานข้อมูลและการเก็บข้อมูลยังไม่ ครอบคลุมเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ทางวิชาการ ยังขาดการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกันได้ระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังไม่มียุทธศาสตร์ วิเคราะห์แปรผลข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ 7. ไม่มีหน่วยงานระดับชาติเฉพาะในการพัฒนา ระบบฐานข้อมูล จัดเก็บ บันทึก รวบรวม และ ทำการวิเคราะห์แปรผลข้อมูลอย่างเป็นระบบ 8. หลักสูตรการเรียน การสอน การฝึกอบรม ยังไม่ครอบคลุมความเสี่ยงอันตรายจากอัคคีภัย และยังไม่ทั่วถึงกับประชาชนทุกระดับ และยังขาดแคลนวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน 9. กฎหมายซ้ำซ้อน ขาดความยืดหยุ่น ขาดการ บูรณาการกฎหมายให้เหมาะสมต่อการใช้งาน

อุปสรรค	จุดอ่อน
	10. กฎหมายควบคุมอาคารส่วนใหญ่ใช้บังคับเฉพาะอาคารที่ออกแบบก่อสร้างใหม่ ยังไม่มีการควบคุมอาคารเก่าที่เปิดใช้งานก่อนออกกฎหมายที่สำคัญชัดเจน และการควบคุมการใช้อาคารและการดูแลรักษาอาคารให้อยู่ในสภาพดีพร้อมรองรับเหตุเพลิงไหม้ 11. ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพราะอุปสรรคกฎหมายขาดความยืดหยุ่น และไม่ครอบคลุม จึงอาจทำให้ผู้บังคับใช้กฎหมายปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 12. ไม่มีมาตรฐานการออกแบบก่อสร้างอาคาร (Building Code) ของประเทศ 13. ไม่มีมาตรฐานหรือข้อกำหนดเฉพาะสำหรับอุปกรณ์เครื่องมือในการป้องกันอัคคีภัยหรือปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉินของประเทศ จึงทำให้มีการสั่งซื้อแตกต่างกัน มีหลายมาตรฐาน หลายรูปแบบ ใช้งานร่วมกันกับหน่วยงานอื่นไม่ได้ หรือบางครั้งอุปกรณ์ที่ได้มาไม่ได้คุณภาพ ไม่ตรงตามที่ต้องการใช้งานจริง 14. ไม่มีระบบบริหารจัดการเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์เครื่องมือปฏิบัติการสถานการณ์ฉุกเฉินร่วมกันในแต่ละท้องถิ่น

3.4 บทสรุปการวิเคราะห์ และแนวทางในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่าประเทศไทยมีจุดแข็งและโอกาสที่ดีที่เอื้อต่อการพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไปในอนาคต เนื่องจากประเทศไทยมีความพร้อมด้านบุคลากรที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่ มีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย มีองค์กรหรือหน่วยงานที่มีศักยภาพพร้อมที่จะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ทั้งนี้ เพียงแต่ให้ภาครัฐเล็งเห็นความสำคัญในการป้องกันอัคคีภัย และยึดถือเป็นนโยบายแห่งชาติที่จะมุ่งเน้นในการป้องกันเป็นสำคัญและพร้อมให้การส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจัง ทั้งในด้านงบประมาณเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีการตั้งเป้าหมายร่วมกันในภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนทั่วไปในการลดความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย ลดอัตราการเกิดอัคคีภัยและลดการบาดเจ็บ การสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากการเกิดอัคคีภัยลงในแต่ละปี เน้นในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกระดับ ปลุกฝังจิตสำนึกที่ดีด้านความปลอดภัยตั้งแต่วัยเยาว์ มีการจัดระบบบริหารจัดการให้ทันสมัย รวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารในทุกหน่วยงานและเผยแพร่สู่ประชาชนทุกระดับ พัฒนาระบบการทำงานร่วมกันเป็นทีมของทุกหน่วยงานและมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด จึงควรจัดตั้งสถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติเพื่อการศึกษา วิจัย พัฒนาและทดสอบผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการคิดค้นและวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นมาใช้เอง รวมไปถึงการบูรณาการกฎหมายที่มีหลากหลายให้เป็นหนึ่งเดียว ไม่ซ้ำซ้อน ปรับปรุงให้กฎหมายมีความยืดหยุ่น มีทางออกที่ดีสำหรับผู้ออกแบบและเจ้าของสถานประกอบการในการลงทุนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความเสี่ยงของอาคาร โดยกฎหมายด้านอัคคีภัยจะต้องอ้างอิงแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานในการออกแบบก่อสร้างอาคารของประเทศ (National Building Code) และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัยของประเทศ และต้องพัฒนามาตรฐานเฉพาะกิจขึ้นมาเพื่อให้ครอบคลุมถึงอาคารเก่าให้มีการปรับปรุง เพื่อความปลอดภัยเพิ่มขึ้นโดยอาจเน้นเฉพาะเรื่องความปลอดภัยต่อชีวิตเท่านั้นซึ่งมีมาตรการที่สำคัญคือทางหนีไฟ และระบบการเตือนภัย เนื่องจากอาคารเก่าโดยเฉพาะโรงแรม อาคารพักอาศัยรวม อาคารชุด ล้วนแต่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมากหากเกิดอัคคีภัย เพราะอาคารเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่มีระบบการป้องกันอัคคีภัยที่ได้มาตรฐานและดูแลรักษาระบบป้องกันอัคคีภัยอย่างไม่มีกฎเกณฑ์หรือมาตรฐาน ดังนั้นจากข้อมูลที่วิเคราะห์ได้จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางเพื่อการพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประเทศไทยต่อไป ได้ดังนี้

3.4.1 การพัฒนาฐานข้อมูลและเครือข่ายด้านอัคคีภัย

การป้องกันอัคคีภัยจะเริ่มจากการศึกษาลักษณะของการเกิดอัคคีภัย (Fire Behavior) และพฤติกรรมมนุษย์ตามหลักการทางวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัย เพื่อทำการออกแบบ กำหนดเป้าหมาย และแผนงานต่างๆ ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ คือ ความปลอดภัยต่อชีวิต ความปลอดภัยต่อทรัพย์สิน

ความปลอดภัยต่อธุรกิจ และความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ในการศึกษา หรือค้นหาแนวทางการป้องกันที่ให้ง่เกิดผล และแก้ไขให้ตรงกับปัญหาหรือสาเหตุที่แท้จริงนั้น จำเป็นต้องศึกษาจากข้อมูล และสถิติที่เคยเกิดขึ้นในอดีตที่มีการจัดเก็บบันทึกไว้อย่างละเอียด สม่่าเสมอ และแม่นยำถูกต้อง ดังนั้น จึงต้องมีการพัฒนาการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลที่ทันสมัย มีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ดี ซึ่งฐานข้อมูลเกี่ยวกับรายงานเหตุอัคคีภัยเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการแสดงถึงปัญหาอัคคีภัยของชาติ และสนับสนุนด้านข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการวิเคราะห์ทางเชิงวิศวกรรม ซึ่งจะทำให้สามารถอธิบายถึงปัญหาอัคคีภัยได้อย่างมีเหตุมีผลและชัดเจนขึ้น สามารถระบุถึงปัจจัยต่างๆที่เป็นสาเหตุและผลกระทบจากเหตุอัคคีภัยได้อย่างดี และเปรียบเทียบปัญหาอัคคีภัยที่เกิดขึ้นจากปัจจัยต่างๆ ได้ ทำให้เกิดมุมมองต่อปัญหาด้านอัคคีภัยและจัดการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ตรงตามลักษณะความเสี่ยง โอกาส และความรุนแรง จึงถือว่าการมีระบบจัดเก็บและบันทึกข้อมูลการเกิดเหตุอัคคีภัยที่ดี จะเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยต่อไปในอนาคต

3.4.1.1 การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน จากการวิเคราะห์ พอสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาต่อไป ได้ดังนี้

- ก. พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางและพัฒนางจรเครือข่ายให้เชื่อมโยงทุกหน่วยงานโดยอัตโนมัติให้สามารถรายงานสถานการณ์หรือบันทึกข้อมูลต่างๆได้อย่างสะดวก รวดเร็วโดยผ่านทางระบบสื่อสารที่ทันสมัย ซึ่งจะยึดหลักปฏิบัติตามที่และภารกิจของแต่ละหน่วยงาน
- ข. กำหนดผู้รับผิดชอบที่มีบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีระเบียบปฏิบัติในการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ อย่างชัดเจน โดยควรมีหน่วยงานกลางระดับชาติ ที่จะทำหน้าที่ในการดูแลฐานข้อมูลและจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และรับผิดชอบในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิธีในการวิเคราะห์แปรผลข้อมูล เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลสำคัญอันจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและทิศทาง ในการพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของหน่วยงานต่างๆ

3.4.1.2 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล จากการวิเคราะห์วิธีการในการจัดเก็บข้อมูล มีดังนี้

- การออกแบบและการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ควรอ้างอิงตามมาตรฐานสากล เช่น NFPA 901, Standard Classification for Incident Reporting and Fire Protection Data ซึ่งเป็นระบบการรายงานเหตุอัคคีภัยที่เป็นมาตรฐาน โดยมีลักษณะ ดังนี้ :-
- ก. จัดเก็บข้อมูลที่ต้องการใช้อย่างเป็นทางการ และข้อมูลที่สามารถใช้ในการวิเคราะห์เพื่อควบคุมปัญหาเหตุอัคคีภัย
 - ข. ศึกษาข้อมูลที่จะใช้เป็นดัชนีชี้วัดแนวโน้มของอัตราการเกิดอัคคีภัย ซึ่งจะนำมาใช้ในการบริหารจัดการ กำหนดเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อการประเมินผลการปฏิบัติงานวัดประสิทธิภาพการทำงานของทุกหน่วยงานได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

ค. จัดเก็บข้อมูล ระบุรายการทรัพย์สิน อุปกรณ์ เครื่องมือทางด้านการป้องกัน อัคคีภัย เพื่อการบริหารจัดการกับแหล่งทรัพยากรให้เกิดความพร้อมก่อนการเกิดอัคคีภัย เพื่อการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ที่เพียงพอ เหมาะสม หรือเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประสานความร่วมมือสนับสนุนกันทางด้านทรัพยากรด้านป้องกันอัคคีภัยระหว่างหน่วยงาน

ง. เก็บข้อมูลสำหรับใช้ในองค์กรป้องกันอัคคีภัยตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ หรือในระดับสากล โดยมีเป้าหมายดังนี้

- ✧ แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของปัญหาอัคคีภัยที่เกิดขึ้น ทำให้สามารถจัดลำดับการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ตามระดับความรุนแรงของปัญหา
- ✧ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนากฎหมายและมาตรฐานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ✧ เป็นแนวทางสำหรับการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอัคคีภัย และการระงับอัคคีภัย

3.4.1.3 แนวทางการจัดเก็บระบบการรายงานเหตุอัคคีภัย

ก. การหาและบันทึกข้อเท็จจริง (Fact Finding and Recording)

หลักการที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์หาสาเหตุของการเกิดอัคคีภัยได้อย่างถูกต้องนั้น ย่อมเกิดจากการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นจริงที่สุด ไม่มีการเติมแต่ง เปลี่ยนแปลงข้อมูล โดยแหล่งของข้อมูลอาจมาจากหลายแหล่ง และต้องนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาข้อสรุปที่ใกล้เคียงเป็นจริงที่สุด

ข. การควบคุมคุณภาพของข้อมูล (Quality Control)

ข้อมูลที่ถูกต้องมีความถูกต้อง เหมาะสม สะท้อนถึงปัญหา สาเหตุที่แท้จริงของการเกิดอัคคีภัย ผู้ที่ทำหน้าที่ในการกรอกข้อมูลต้องได้รับการฝึกฝน และเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการกรอกรายงานข้อมูล และควรมีการตรวจสอบรายงานอย่างถี่ถ้วนจากบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบ มีการบันทึกอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อเน้นการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมาก การเปลี่ยนแปลงระบบฐานข้อมูลไม่ควรกระทำบ่อย ควรกำหนดวาระให้ชัดเจน และกระทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

3.4.1.4 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุอัคคีภัย

ควรแยกออกจากการสอบสวนของพนักงานสอบสวนของตำรวจ ซึ่งปกติจะมุ่งเน้นในเรื่องการดำเนินคดี แต่รายงานเหตุอัคคีภัยนั้นจะต้องมุ่งเน้นในทางวิชาการด้วย เพื่อนำไปสู่

การพัฒนาการป้องกันอัคคีภัย ดังนั้น ข้อมูลที่ควรได้รับการบันทึกรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

1) การเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานที่เกิดเหตุ

รายงานเหตุอัคคีภัยจะถูกจำแนกด้วยกลุ่มข้อมูลกลุ่มหนึ่ง เพื่อจำแนก และแสดงถึงลักษณะเฉพาะของเหตุอัคคีภัยในแต่ละครั้ง ตามมาตรฐานสากล NFPA 901 ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลไว้ ดังนี้

1.1) หมายเลขลำดับเหตุการณ์ (Incident Number) เป็นหมายเลขที่กำหนดให้สำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งโดยเฉพาะ ซึ่งรายงานเหตุอัคคีภัยของแต่ละเหตุการณ์จะมีหมายเลขเหตุการณ์ที่ไม่ซ้ำกัน และจะมีความต่อเนื่องกันตามลำดับ ซึ่งหมายเลขของเหตุการณ์ถูกใช้เพื่อจำแนกเหตุอัคคีภัยที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง และใช้สำหรับเชื่อมโยงข้อมูลในรายงานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ เข้าไว้ด้วยกัน เช่น การระบุหมายเลข 7 หลัก เริ่มต้นด้วย 0000001 เป็นต้น

1.2) หมายเลขผลกระทบจากอัคคีภัย (Exposure Number) เป็นหมายเลขที่กำหนดให้กับทรัพย์สินที่ได้รับผลกระทบจากอัคคีภัย เนื่องจากบางครั้งทรัพย์สินจะเสียหายหรือได้รับผลกระทบมากกว่า 1 รายการ จึงต้องมีการกำหนดให้ชัดเจน โดยจะกำหนดควบคู่กับหมายเลขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ระบุให้ทรัพย์สินที่เป็นต้นเพลิงเป็นรหัส 000 และกำหนดหมายเลขทรัพย์สินที่ได้รับผลกระทบจากการลุกลามต่อเนื่องกันไปตามลำดับ เริ่มจากหมายเลข 001 เป็นต้น

1.3) ประเภทของเหตุอัคคีภัย (Incident Type) ใช้ในการระบุถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ที่เกิดเหตุ (และเป็นเหตุที่รุนแรงที่สุด) ที่พบโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยดับเพลิง ณ เวลาที่มาถึงจุดเกิดเหตุ อย่างไรก็ตามหากมีหลายเหตุการณ์เกิดขึ้นในหนึ่งครั้ง ต้องระบุข้อมูลประเภทเหตุการณ์นั้นตามลักษณะการเกิดที่รุนแรงกว่า เช่น ระบุรหัสการเกิดอัคคีภัยในอาคาร เป็นรหัสหมายเลข 111, อัคคีภัยในสิ่งปลูกสร้างอื่นนอกเหนือจากอาคาร เป็นรหัสหมายเลข 112 เป็นต้น

1.4) วันเวลาที่เกี่ยวข้องกับเหตุอัคคีภัย

✧ วันเวลาเกิดเหตุ เวลาแจ้งเหตุ (Report (Alarm) Time) หมายถึง เวลาที่มีการรายงานหรือส่งสัญญาณแจ้งเหตุอัคคีภัย และเป็นเวลาที่หน่วยดับเพลิงได้รับทราบ โดยทั่วไปจะถือว่าเวลาที่แจ้งเหตุเป็นเวลาเริ่มต้นของการเกิดอัคคีภัย

- ✧ ระยะเวลาเข้าถึงที่เกิดเหตุ (Arrival Time)
- ✧ ระยะเวลาที่เพลิงถูกควบคุม (Control Time) หมายถึง เวลาที่เพลิงถูกควบคุมและจำกัดอยู่ในพื้นที่ที่กำหนด
- ✧ เวลาส่งมอบจุดเกิดเหตุ (Scene Release Time) หมายถึง เวลาที่การปฏิบัติงานทั้งหมดจากหน่วยดับเพลิงได้สิ้นสุดลง และได้มีการส่งมอบพื้นที่เกิดเหตุให้กับเจ้าของอาคารสถานที่ หรือผู้ครอบครอง ซึ่งเวลานี้สามารถใช้คำนวณหาระยะเวลาทั้งหมดที่หน่วยดับเพลิงใช้ในการระงับเหตุอัคคีภัย

1.5) ทรัพยากรที่ใช้จากหน่วยดับเพลิง (Fire Service Resource) ใช้สำหรับระบุถึงทรัพยากรที่ใช้ไปในการควบคุม หรือระงับเหตุอัคคีภัยที่เกิดขึ้น เช่น จำนวนคน จำนวนอุปกรณ์ดับเพลิง และจำนวนรถดับเพลิง เพื่อจะใช้เป็นข้อมูลในการจัดสรรทรัพยากร และงบประมาณให้สอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาอัคคีภัยที่พบ

1.6) ข้อมูลสรุปความเสียหายทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สิน (Monetary Loss) เป็นการระบุถึงความเสียหายจากอัคคีภัยโดยตรง และความเสียหายทางอ้อมจากผลกระทบที่เกิดขึ้น (ครอบคลุมถึงรายละเอียดของผู้เสียชีวิตทั้งอายุ เพศ สถานที่เสียชีวิต รายละเอียดความเสียหายของอาคารเริ่มจากจุดต้นเพลิง)

1.7) สถานที่เกิดเหตุ (Incident Location) (ครอบคลุมถึงสิ่งปลูกสร้าง ความสูง พื้นที่ และสภาพบริเวณใกล้เคียง) เช่น

- 1.7.1) ที่อยู่ที่ตั้งของทรัพย์สิน เช่น เลขที่, ถนน, บ้าน, ตำบล, เขต, จังหวัดและรหัสไปรษณีย์
- 1.7.2) ข้อมูลที่ระบุถึงตำแหน่งที่ตั้งของทรัพย์สินโดยเฉพาะ เช่น เลขที่อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้าง
- 1.7.3) ชื่อบุคคล หรือชื่อทางธุรกิจของผู้เช่า หรือผู้ครอบครองพื้นที่ (Business, Tenant or Occupant) เป็นข้อมูลที่แสดงถึงชื่อของผู้เช่า หรือผู้ครอบครองพื้นที่ภายในทรัพย์สิน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้ในการระบุถึงผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อพื้นที่ดังกล่าว
- 1.7.4) ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน (Property Owner) เป็นข้อมูลที่ใช้เพื่อแสดงถึงผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อทรัพย์สินนั้นตามกฎหมาย

1.8) ลักษณะของกิจกรรมการใช้งาน ณ ที่เกิดเหตุ เป็นข้อมูลที่ใช้ในการระบุถึงลักษณะและจุดประสงค์ในการใช้งานของสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาอัคคีภัยที่เกิดขึ้นตามลักษณะกิจกรรมการใช้งานของสถานที่เกิดเหตุ (ครอบคลุมถึง กระบวนการผลิต การเก็บ การขนถ่าย และการใช้)

2) การเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจุดติดไฟและพื้นที่ต้นเพลิง

ควรจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอัคคีภัย อันได้แก่ ข้อมูลพื้นที่ต้นเพลิง, แหล่งความร้อน (รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจุดติดไฟ), สิ่งของที่ติดไฟได้ และสาเหตุของการจุดติดไฟ

2.1) พื้นที่ต้นเพลิง เป็นข้อมูลที่ระบุถึงพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งที่เริ่มเกิดอัคคีภัยขึ้น และ/หรือระบุถึงประเภทกิจกรรมการใช้งานที่เกิดอัคคีภัยขึ้น เช่น เกิดอัคคีภัยในห้องเก็บของ ชั้น1 ในอาคารสำนักงาน.... เป็นต้น

2.2) แหล่งความร้อนของการจุดติดไฟ (Heat of Ignition Source) เป็นข้อมูลที่ระบุถึงลักษณะหรือรูปแบบของแหล่งพลังงานความร้อนที่มี ทำให้วัสดุสิ่งของที่ติดไฟได้เกิดการจุดติดไฟขึ้น แหล่งพลังงานความร้อนที่พบบ่อย คือ ความร้อนจากอุปกรณ์ ซึ่งอาจเกิดจากความบกพร่องของอุปกรณ์ อุปกรณ์ชำรุดเสียหาย หรืออุปกรณ์ทำงานผิดพลาดทำให้เกิดความร้อนประกายไฟขึ้น โดยข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งพลังงานความร้อนที่เป็นสาเหตุของการเกิดอัคคีภัยจะเป็นข้อมูลที่สำคัญที่จะใช้ในการวางแผนการปรับปรุงแก้ไข วางแผนในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ ให้มีความปลอดภัยมากขึ้น

2.3) ข้อมูลของสิ่งที่ติดไฟ เป็นข้อมูลที่ระบุถึงสิ่งของ หรือวัสดุชิ้นแรกที่ติดไฟ เนื่องจากแหล่งความร้อนที่ทำให้เกิดการจุดติดไฟ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม

2.3.1) สิ่งของที่ติดไฟ (Item Ignited) เป็นวัสดุ สิ่งของ เช่น แก้ว ไม้ โซฟา เป็นต้น

2.3.2) ชนิดของวัสดุที่ติดไฟ (Type of Material) จะระบุเป็นชนิดของวัสดุ ส่วนใหญ่ หมายถึง วัสดุติดไฟ สารเคมี เช่น พลาสติก พีวีซี ทินเนอร์ แอลกอฮอล์ เป็นต้น

2.4) การจุดติดไฟ เป็นข้อมูลที่บ่งบอกถึงลักษณะการจุดติดไฟ การรวมตัวกันระหว่างแหล่งความร้อนและเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดอัคคีภัย โดยแบ่งออกเป็น

2.4.1) สาเหตุของการจุดติดไฟ (Cause of Ignition)

2.4.2) ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งเสริมให้เกิดการจุดติดไฟขึ้น (Physical Factor Contributing to Ignition) เป็นการระบุถึงสถานการณ์ การกระทำ หรือ การละเลย อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ได้ง่ายขึ้น

2.4.3) สภาพาร่างกายของคนที่ส่งเสริมให้เกิดการจุดติดไฟ (Human Factors Contributing to Ignition) เช่น เมา อ่อนเพลีย ขาดความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น

2.5) พื้นที่ที่ถูกเผาไหม้ เป็นข้อมูลที่ใช้ระบุถึงพื้นที่ที่อยู่ในเส้นรอบพื้นที่เกิดอัคคีภัย (Fire Line Perimeter)

2.6) จำนวนหน่วยที่อยู่อาศัย (Living Unit) เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ผลกระทบจากการเกิดเหตุอัคคีภัยในแต่ละครั้ง

3) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งปลูกสร้าง

3.1) ปีที่ทำการก่อสร้าง หรือทำการดัดแปลงแก้ไข (Year of Construction or Total Renovation)

3.2) ความสูงหรือความลึกของสิ่งปลูกสร้าง

3.3) จำนวนชั้นของสิ่งปลูกสร้าง (Number of Stories)

3.4) พื้นที่อาคาร (Floor Area)

4) ข้อมูลของการลุกลาม และการป้องกันอัคคีภัย เป็นการระบุถึงสภาพอาคารสถานที่ที่มีการเกิดอัคคีภัย ระบุถึงการออกแบบเพื่อป้องกันอัคคีภัย ทั้งด้านกายภาพของอาคาร สภาพอาคาร การทนไฟ การเลือกใช้วัสดุที่ไม่ติดไฟเป็นส่วนประกอบของอาคาร หรือการเลือกใช้วัสดุดับที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยได้ยากในการผลิต รวมไปถึงการจัดเตรียมระบบป้องกันอัคคีภัย เช่น ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ระบบดับเพลิงด้วยน้ำ ระบบดับเพลิงด้วยสารดับเพลิงแบบพิเศษ เป็นต้น

5) ข้อมูลของผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิตเนื่องจากเหตุอัคคีภัย

5.1) ข้อมูลเฉพาะของผู้บาดเจ็บ หรือเสียชีวิต เช่น ชื่อ เพศ วัย สัญชาติ วัน เดือน ปี และเวลาที่ได้รับบาดเจ็บที่พบ ขอบเขตความเสียหาย (Extent of Damage) ระบุถึงขอบเขตความเสียหายและผลกระทบจากอัคคีภัย ซึ่งผลกระทบอาจเกิดจากควันไฟ เปลวไฟ ความร้อน ฝุ่นผง เขม่า หรือน้ำจากการดับเพลิงหรือจากสารดับเพลิง เป็นต้น

5.2) อาการบาดเจ็บที่พบ ระบุถึงความรุนแรง และผลกระทบ

5.3) สาเหตุของการบาดเจ็บ

3.4.1.5 การวิเคราะห์และแปรผลข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์และแปรผลข้อมูลที่ทันสมัย ควรกระทำโดยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ในการวิเคราะห์ และแปรผล อาจเป็นหนึ่งในภารกิจของสถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติที่จะนำเสนอ ในบทยุทธศาสตร์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการหาแนวทางป้องกันและระงับอัคคีภัย เผยแพร่ให้ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป

3.4.2 การพัฒนาระบบการจัดการอัคคีภัย

3.4.2.1 โครงสร้างการกระจายอำนาจ และความพร้อมในการจัดการด้านอัคคีภัย

จุดที่เป็นโอกาสในการพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยให้ยั่งยืนและมั่นคงที่สำคัญ อย่างยิ่งคือ การที่ภาครัฐได้มีนโยบายการบริหารที่กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น มุ่งเน้นในการพัฒนา บุคลากรสร้างชุมชนเข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น ทำให้เป็นโอกาสที่ดีในการ พัฒนา เพราะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกำลังสำคัญในการรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ ทำให้ เข้าถึงชุมชนทุกระดับ ในด้านงบประมาณในการพัฒนาปรับปรุงก็จะสามารถทำได้ง่ายขึ้นและ สอดคล้องเหมาะสมกับชุมชน ไม่ต้องผ่านส่วนกลางให้ยุ่งยากและล่าช้า ดังนั้นควรจะต้องมีกรอบ นโยบายที่ชัดเจนในการบริหารจัดการ มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงการป้องกันอัคคีภัย จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้บริหาร เช่น มีคู่มือปฏิบัติงาน มีมาตรฐานการออกแบบมาตรฐานอุปกรณ์ที่สะดวกต่อการนำไปใช้งาน และมีระบบการสื่อสาร การรายงานผลปฏิบัติงานที่เป็นระบบทันสมัย จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ มากขึ้น ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องเร่งพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่มีอยู่ให้ เหมาะกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นตนเองครอบคลุมทั้งการป้องกันการเฝ้าระวัง การระงับเหตุ และการบรรเทา ฟื้นฟู

จากผลการวิเคราะห์มีข้อเสนอให้เน้นเรื่องการป้องกันให้มากขึ้นเพราะการระงับเหตุและการ บรรเทา ปัจจุบันมีโครงสร้างที่ดีและเข้มแข็งพอสมควรแล้ว ขาดแต่การประสานงานที่ดีเท่านั้น การป้องกันและการเฝ้าระวังจึงเป็นเรื่องที่ต้องพัฒนาอีกมาก ซึ่งครอบคลุมถึงการตรวจสอบอาคาร การให้ความรู้ การศึกษาวิจัย การรายงานเหตุอัคคีภัย มาตรฐานความปลอดภัย การฝึกซ้อม การบริหารจัดการ การดูแลรักษา และการประเมินความเสี่ยง

3.4.2.2 กำหนดกลไกและหลักเกณฑ์ของการปฏิบัติงานก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย

ก. ก่อนเกิดภัย ให้มุ่งเน้นในด้านการป้องกันเป็นสำคัญ โดยจะต้องเตรียมความพร้อมในแต่ละด้าน ดังนี้

✧ ด้านกำลังคน จะต้องจัดอัตรากำลังคนให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ทั้งตำแหน่งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และต้องมีการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนควบคู่กันไปด้วย ส่งเสริมทักษะ ความรู้ ความเข้าใจให้เกิดความตระหนัก และมีจิตสำนึกความปลอดภัยด้านอัคคีภัย

✧ ด้านอุปกรณ์ป้องกัน เครื่องมือ เครื่องจักรเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย เช่น การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟ (Smoke Detector) ในบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ดิเกแถว ทาวเฮาส์ อาคารพักอาศัยรวม อาคารชุด โรงแรม เป็นต้น และจัดเตรียมความพร้อมสำหรับอุปกรณ์ เครื่องมือป้องกันอัคคีภัยอื่นๆ ประจำหน่วยงานป้องกันอัคคีภัยในท้องถิ่นให้เพียงพอเหมาะสมกับสภาพความเสี่ยงภัยในท้องถิ่น ทั้งนี้จะต้องได้มาจากการประเมินความเสี่ยงภัยในท้องถิ่นนั้นๆ ก่อน

✧ จัดให้มีการบริหารทรัพยากรร่วมกันในแต่ละชุมชน แต่ละท้องถิ่น เพื่อให้ทราบถึงความพร้อมในการรองรับกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น และเพื่อจัดเตรียมการประสานความร่วมมือในการสนธิกำลังระหว่งการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

✧ จัดให้มีการประเมินความเสี่ยงภัยในแต่ละท้องถิ่น และจัดแบ่งเป็นพื้นที่ควบคุม อันตราย ซึ่งอาจแบ่งการควบคุมเป็นอย่างน้อย 2 หรือ 3 ระดับ เช่น ระดับพิเศษ ระดับปานกลาง และระดับปกติ เป็นต้น

✧ จัดให้มีแผนฉุกเฉินในแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความพร้อมอยู่เสมอและมีการทบทวนปรับปรุงแผนให้ทันสมัยเป็นประจำทุกปี

✧ จัดให้มีคู่มือปฏิบัติงานที่เป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศ ให้สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข. ขณะเกิดภัย ให้มุ่งเน้นในด้านการบริหารจัดการที่เป็นระบบ เช่น ความรวดเร็วในการเข้าถึงจุดเกิดเหตุ การบัญชาการเหตุการณ์ การประสานความร่วมมือกันในการทำงานของทุกหน่วยงาน เช่น

✧ **การเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้อย่างรวดเร็ว** จะทำให้สามารถระงับหรือควบคุมเหตุอัคคีภัยได้ง่าย ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดเป้าหมายระยะเวลาในการเข้าถึงที่เกิดเหตุในแต่ละท้องถิ่น เช่น ในระยะ 6 ปีแรก อาจกำหนดเป็นไม่เกิน 10 นาที และหลังจากนั้นให้เหลือเพียงไม่เกิน 8 นาที เป็นต้น โดยในการกำหนดเป้าหมายเป็นเวลาจะทำให้สามารถวัดผลการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยได้โดยการให้มีการบันทึกและคำนวณค่าเฉลี่ยในแต่ละปี และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามเวลาที่กำหนดนั้น มาตรการต่างๆ อาจถูกผลักดันให้นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงทางด้านอื่นๆ ด้วย เช่น การเพิ่มจำนวนสถานีดับเพลิงหรือหน่วยเฝ้าระวัง เพิ่มบุคลากร เพิ่มอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและบรรเทาฟื้นฟู เร่งรัดการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เป็นต้น

✧ **การบัญชาการเหตุการณ์** ให้เน้นการบริหารจัดการอย่างมีเอกภาพ โดยใช้ระบบการบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System หรือ ICS) โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์เพียงคนเดียว (Incident Commander หรือ IC) ในกองบัญชาการ (Command Post) ที่ฝึกกำลังจากทุกภาคส่วนในหนึ่งเหตุการณ์ ผู้บัญชาการเหตุการณ์และคณะผู้ปฏิบัติงานจะปฏิบัติหน้าที่ตามรูปแบบที่กำหนดขึ้นโดยปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลภายนอก เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างทันเหตุการณ์ ทั้งนี้การกำหนดระดับของผู้บัญชาการเหตุการณ์ จะขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของการเกิดอัคคีภัย

ค. หลังเกิดภัย ให้เน้นการบรรเทาเหตุ และฟื้นฟู ซึ่งในขั้นตอนนี้ปัจจุบันกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และหน่วยงานอื่นๆสามารถปฏิบัติได้อย่างดีอยู่แล้ว เนื่องจากประเทศไทยมีจุดแข็งในด้านความร่วมมือ การช่วยเหลือกัน มีความพร้อมทางด้านกำลังคนที่พร้อมให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่ ดังนั้นเมื่อเกิดเหตุการณ์รุนแรงใดๆ ขึ้นในประเทศจะเห็นว่าสามารถดำเนินการช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว แต่ก็ยังมีประเด็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงคือเรื่องการประสานความร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ทำให้มีการทำงานร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพ โดยมีการกำหนดบทบาท ภารกิจหน้าที่ ของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อป้องกันงานที่อาจซ้ำซ้อนกัน

3.4.2.3 กำหนดบทบาทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักวิชาการ อาสาสมัคร วิศวกรออกแบบ นักสังคมสงเคราะห์ และผู้รับประกันภัย ฯลฯ

การทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ และทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะต้องมีเอกภาพในการทำงาน ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดบทบาท ภารกิจหน้าที่อย่างชัดเจน สำหรับหน่วยงานที่

ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย โดยปัจจุบันในระดับกรม กอง หรือหน่วยงานของรัฐได้มีการกำหนดบทบาทที่ค่อนข้างชัดเจนไว้ในแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ภาคที่ 1 บทที่ 3 เรื่องการตั้งกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ซึ่งในการวิเคราะห์จะสรุปแนวทางในการจัดตั้งหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย ไว้ดังนี้

ก. **หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบในระดับนโยบาย** ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ โดยมีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทำหน้าที่เป็นเลขานุการ และเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการสาธารณภัยของชาติ ซึ่งมีการกิจตามประกาศ ที่ว่าด้วยเรื่องการแบ่งส่วนราชการกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545 ในการดำเนินการจัดทำนโยบาย แนวทางและวางมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุน การป้องกัน บรรเทาและฟื้นฟูจากสาธารณภัย โดยการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย สร้างระบบป้องกัน เตือนภัย ฟื้นฟูหลังเกิดภัยและการติดตามประเมินผลด้านความปลอดภัย สร้างระบบป้องกัน เตือนภัย ฟื้นฟู หลังเกิดภัยและการติดตามประเมินผลเพื่อให้หลักประกันในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการจัดทำนโยบาย แนวทาง และวางมาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบป้องกัน เตือนภัย และบรรเทาสาธารณภัย
- (3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการป้องกันเตือนภัยและบรรเทาสาธารณภัย
- (4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) สร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (6) ฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติในการป้องกัน บรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและฟื้นฟูสภาพพื้นที่ตามระเบียบที่กฎหมายกำหนด
- (7) ส่งเสริม สนับสนุน และปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยช่วยเหลือผู้ประสบภัยและฟื้นฟูสภาพพื้นที่
- (8) อำนาจการและประสานการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย และฟื้นฟูบูรณะสภาพพื้นที่ที่ประสบสาธารณภัยขนาดใหญ่
- (9) ประสานความช่วยเหลือในการป้องกัน การช่วยเหลือ การบรรเทาและฟื้นฟูกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(10) ดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข. หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการพัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูลอัคคีภัย โดย สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และกระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ หรือสถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติตามที่เสนอไว้ในบทยุทธศาสตร์

ค. หน่วยงานสนับสนุนการปฏิบัติ ได้แก่ องค์การภาครัฐ องค์การเอกชน และประชาชนทั่วไป หน้าที่ของหน่วยงานรับผิดชอบมีดังนี้

- ✧ ด้านกำลังคน ดำเนินการโดยกระทรวงกลาโหม และศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนกลาง
- ✧ ด้านวิชาการ โดยองค์การภาครัฐ เช่น กระทรวงศึกษาธิการซึ่งจะให้การศึกษากับเยาวชนทุกระดับ กระทรวงแรงงานให้การศึกษากับพนักงานในสถานประกอบการเกี่ยวกับความปลอดภัย ภาคเอกชนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย เช่น วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันอัคคีภัยโดยตรง เช่น อาจารย์ ที่ปรึกษาทางด้านการออกแบบระบบป้องกันอัคคีภัย และผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาการป้องกันอัคคีภัย โดยเฉพาะในหลักสูตรมหาบัณฑิตวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัย ที่เปิดสอนโดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ✧ ด้านงบประมาณ โดย สำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงการคลัง ซึ่งจะจัดสรรงบประมาณสำหรับการเตรียมความพร้อมในภาวะปกติ และในภาวะฉุกเฉิน และการบรรเทาฟื้นฟู
- ✧ ด้านการบริการทางการแพทย์ โดย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะทำหน้าที่ในการสำรวจ และจัดหาสะสมทรัพยากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุข รวมทั้งการประสานการระดมสรรพกำลัง
- ✧ ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร อาคาร และสถานที่
 - ✧ จัดหาและจัดระบบเครื่องมือ โดยการจัดสรรทรัพยากร และสะสมเครื่องมือเครื่องใช้และรวบรวมข้อมูลวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวในการป้องกันอัคคีภัย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- ❖ การสื่อสาร การข่าว การประชาสัมพันธ์ และการจัดเก็บบันทึกข้อมูล ดำเนินการโดยสำนักงานรัฐมนตรี และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- ❖ การคมนาคม ยานพาหนะ การขนส่ง โดยกระทรวงคมนาคม
- ❖ การค้นคว้าวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจะวิเคราะห์ถึงอันตรายของสารเคมี วัตถุอันตราย และเตรียมความพร้อมในการระงับเหตุการณ์ระเบิด อัคคีภัยจากสารเคมี วัตถุอันตราย เป็นต้น
- ❖ สิ่งแวดล้อม โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่ในการให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ และจัดทำแนวทางในการทำแผนปฏิบัติ จากสารเคมี และวัตถุอันตราย และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนควบคุมป้องกันอันตรายให้กับประชาชนจากเหตุการณ์ระเบิด เพลิงไหม้ เป็นต้น รวมไปถึงการวิเคราะห์ผลกระทบจากสารเคมีที่ใช้ในการดับเพลิง ด้วย
- ❖ จัดหาน้ำมันเชื้อเพลิงและพลังงานสนับสนุนในการป้องกันอัคคีภัย โดยกระทรวงพลังงาน
- ❖ เก็บข้อมูล สอบสวนหาสาเหตุการเกิดเหตุ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมถึงการปกป้องทรัพย์สิน รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตในระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ
- ❖ จัดระบบการจราจร โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ❖ การจัดเตรียมระบบน้ำสำรองดับเพลิง โดยการประปานครหลวงและการประปาสวนภูมิภาค
- ❖ กำหนดและรับรองมาตรฐานอุปกรณ์ (มาตรฐานอุตสาหกรรม หรือ มอก.) เครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันอัคคีภัยโดยกระทรวงอุตสาหกรรม

3.4.2.4 การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟ (Smoke Detector) ในบ้านอยู่อาศัย ตึกแถว ทาวเฮาส์ อาคาร พักอาศัยรวม อาคารชุด โรงแรม เป็นต้น

เนื่องจากสถานที่เหล่านี้เป็นที่พักนอนหลับนอน ขาดการระวังภัย จึงมีสถิติการเสียชีวิตจากอัคคีภัยสูงที่สุด จึงควรใช้วิธีบังคับให้สถานที่เหล่านี้ให้ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟ และมีสัญญาณเตือนภัยอัตโนมัติ เพื่อให้สามารถอพยพออกจากจุดเกิดเหตุได้อย่างรวดเร็วปลอดภัย ซึ่งอ้างอิงถึงผลการศึกษารวบรวมของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ที่มีการรณรงค์ให้ติดตั้ง Smoke Detector ทุกหลังคาเรือน ปัจจุบันติดตั้งมากกว่า 96% พบว่าอัตราการเสียชีวิตจากเหตุการณ์อัคคีภัยได้ลดลงมากอย่างเห็นได้ชัดที่มีรายละเอียดในบทที่ 2

3.4.2.5 การกำหนดเป้าหมายระยะเวลาเข้าถึงจุดเกิดเหตุเป็นนโยบายในการปฏิบัติงาน

ปัจจุบันยังไม่มีกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับระยะเวลาในการเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ จึงได้พบว่ามี การเข้าระงับเหตุล่าช้า เนื่องจากมีอุปสรรคและปัจจัยหลายอย่าง เช่น ปัญหาการได้รับแจ้งเหตุล่าช้า ปัญหาการขาดความพร้อมด้านกำลังคน ความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือ ปัญหาด้านการจราจร และระยะห่างระหว่างสถานีดับเพลิงกับจุดเกิดเหตุ ขาดความพร้อมของระบบน้ำดับเพลิงในจุดเกิดเหตุ มีหลายองค์กรหลายหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือแต่ขาดการประสานงานที่ดีจึงทำให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนกัน เกิดการสั่งการผิดพลาด เป็นต้น ดังนั้นการกำหนดระยะเวลาการเข้าถึงจุดเกิดเหตุ จะนำไปสู่การพัฒนาในด้านต่างๆ ต่อไปอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถวัดผลการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานได้ และเป็นมาตรการสำคัญสำหรับการรองรับสถานการณ์เพลิงไหม้ขนาดใหญ่ด้วย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ❖ กำหนดเป้าหมายในระยะสั้น 6 ปีแรก ไม่เกิน 10 นาที และเป้าหมายระยะยาวในช่วง 6-11 ปี เป็นไม่เกิน 8 นาที ตามหลักสากลใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ (โดยใช้ข้อมูลอ้างอิงทางวิทยาศาสตร์ตามลักษณะการเกิดอัคคีภัย และจากประสบการณ์หรือข้อมูลพื้นฐานที่หน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอัคคีภัยของต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ที่มีข้อมูลการเข้าถึงจุดเกิดเหตุในช่วงเวลา 6-8 นาที ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมและระบบการจัดการของแต่ละพื้นที่)
- ❖ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายข้างต้น จึงควรกำหนดเป้าหมายในการเพิ่มสถานีดับเพลิงให้กระจายสู่ชุมชนอย่างทั่วถึง
- ❖ จัดสรรและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน
- ❖ ทบทวนและจัดวางแผนผังชุมชนให้เป็นระเบียบแบบแผน มีระยะห่างระหว่างตัวอาคารบ้านเรือนให้สามารถเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้
- ❖ ต่อเชื่อมสายสัญญาณเพื่อรับสัญญาณแจ้งเหตุอัตโนมัติจากอาคารมายังสถานีดับเพลิง เพื่อให้การรับแจ้งเหตุได้เร็วขึ้น อาจเริ่มจากย่านธุรกิจสักหนึ่งแห่งกับสถานีดับเพลิงบริเวณใกล้เคียงก่อน แล้วจึงขยายออกไปครอบคลุมหัวเมืองที่สำคัญ
- ❖ จัดระเบียบการจราจรให้สามารถอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้ตามเป้าหมาย
- ❖ จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดให้มีระบบและอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยให้เพียงพอและเหมาะสมกับท้องถิ่น
- ❖ จัดทำท้องถิ่นตัวอย่าง โดยจำลองรูปแบบดังกล่าวใช้กับท้องถิ่นหนึ่ง โดยเลือกท้องถิ่นที่มีความพร้อมสูงสุด เป็นแม่แบบในการทำการวิจัย พัฒนาตามรูปแบบที่วางไว้ เพื่อการประเมินผล และพัฒนาให้มีรูปแบบที่เหมาะสมสามารถตอบสนองและบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นอื่นๆ ต่อไป

3.4.2.6 กำหนดให้มีมาตรฐานอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการป้องกันอัคคีภัยของประเทศ

การพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ระบบจัดการสาธารณภัย จะเน้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศซึ่งมีจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องกำหนดกฎเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือเครื่องใช้ในแต่ละระดับให้ทันสมัย เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยกำหนดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดหา และจัดทดแทนทั่วประเทศดำเนินการภายใต้ระบบเดียวกัน โดยสามารถอ้างอิงข้อมูลเกี่ยวกับ มาตรฐานอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่จัดทำและประกาศใช้แล้ว

3.4.2.7 คู่มือในการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ควรมีคู่มือในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอัคคีภัย โดยจะต้องดำเนินการภายใต้มาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ การตัดสินใจสั่งการ หรือปฏิบัติการจะตั้งอยู่บนหลักสากล ผนวกกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ ดังนั้นจะต้องมีคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เกิดการบริหารที่ดีอย่างเป็นระบบ บทบาทภารกิจหน้าที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งจะเกิดการประสานความร่วมมือที่ดี

3.4.3 การเสริมสร้างศักยภาพ และพัฒนาบุคลากร

สถานศึกษาและศูนย์ฝึกดับเพลิงและกู้ภัยทั้งของภาครัฐและเอกชนมีความพร้อมพอสมควรในการพัฒนาศักยภาพของทุกฝ่ายได้ ซึ่งครอบคลุมบุคลากรดังนี้

- ก. พนักงานดับเพลิง อาสาดับเพลิง ผู้ควบคุมเพลิงไหม้
- ข. เจ้าหน้าที่พิจารณาหาสาเหตุเพลิงไหม้
- ค. เจ้าหน้าที่บันทึกเหตุการณ์เพลิงไหม้
- ง. ผู้ตรวจสอบอาคาร (อ้างอิงหลักสูตรที่กรมโยธาธิการและผังเมืองกำลังดำเนินการอยู่)
- จ. พัฒนาหลักสูตร ด้านป้องกัน ด้านดับเพลิงหรือบรรเทา และด้านช่วยเหลือ
- ฉ. เพื่อการเชื่อมโยงการประสานงานระหว่างรัฐ เอกชน และอาสาสมัคร
- ช. การยกย่องบุคคลและองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นตัวอย่างความปลอดภัยที่ดี

ปัจจุบันปัญหาอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้การพัฒนาด้านความปลอดภัยอัคคีภัยเป็นไปได้อย่างล่าช้า เนื่องจากสังคมและประชาชนเชื่อถือในเรื่องโชคชะตา ขาดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และจิตสำนึกในเรื่องการป้องกันอัคคีภัย คนส่วนใหญ่ยังมีความประมาท ไม่ระมัดระวัง และคิดว่า การป้องกันอัคคีภัยไม่ใช่หน้าที่ตน หากแต่เป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานทางภาครัฐ หรือเจ้าของอาคาร ดังนั้นแนวทางในการแก้ไข มีดังนี้

✧ เปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอัคคีภัย สอนให้รู้จักการป้องกัน กระตุ้นจิตสำนึก โดยการให้ความรู้ ข่าวสาร การศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีกิจกรรมรณรงค์ ส่งเสริมให้เกิดความสนใจและปฏิบัติ

✧ จัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน เน้นการ ให้ความรู้ ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังแนวคิด จิตสำนึกที่ดีทางด้านความปลอดภัยด้านอัคคีภัยให้มี ตั้งแต่เยาว์วัย

✧ มีการชื่นชม มอบรางวัลให้เกียรติยกย่อง กับผู้ที่เสียสละในงานด้านการป้องกันอัคคีภัย สำหรับภาครัฐควรส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการผลิตบุคลากรด้านวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัย มีระบบในการพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอน การฝึกอบรม และสร้างวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ โดยหลักสูตรควรครอบคลุมทั้งในด้านการป้องกัน การเผชิญเหตุ การระงับเหตุ และการบรรเทา ฟื้นฟู โดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมในทุกสาเหตุ หรือความเสี่ยงในการเกิดอัคคีภัย ได้แก่ หลักสูตรกระตุ้นจิตสำนึก เพิ่มพูนทักษะและความรู้ทางด้านความปลอดภัยอัคคีภัย หลักสูตรการประเมินความเสี่ยง หลักสูตรการตรวจสอบอาคาร หลักสูตรสอบสวนหาสาเหตุเพลิงไหม้ การตรวจสอบระบบความปลอดภัยของอาคาร การบำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ ในการป้องกันอัคคีภัย เป็นต้น

3.4.4 การพัฒนากฎหมายและมาตรฐาน

เนื่องจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการพัฒนาทางด้านระบบสาธารณูปโภค การคมนาคม พัฒนาวัสดุส่วนประกอบของอาคาร จินตนาการของรูปแบบอาคารที่หลากหลาย พัฒนา ทางด้านเทคโนโลยีการผลิต ทำให้มีความเสี่ยงเปลี่ยนไป เช่น เกิดระบบขนส่งมวลชน ขนาดใหญ่ ทั้งระบบรถไฟฟ้าใต้ดิน บนดิน การออกแบบโรงเรียนบนอาคารสูง ห้องประชุม ขนาดใหญ่ มีการนำ สารเคมีหลากหลายชนิดซึ่งอาจมีความเสี่ยงต่อการระเบิดและเกิดอัคคีภัย มาใช้งาน หรือมีการใช้งานอย่างผิดวัตถุประสงค์ เป็นต้น แต่กฎระเบียบปฏิบัติบางอย่างยัง ล้าสมัยไม่ครอบคลุมความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นควรมีการบูรณาการกฎหมายให้เหมาะสม

✧ จุดแข็งของประเทศไทยเกี่ยวกับทางด้านกฎหมาย คือ การมีกฎหมายเกี่ยวกับการ ป้องกันอัคคีภัยหลายฉบับที่ออกโดยหลายๆ หน่วยงาน แต่ทั้งนี้การที่ออกจากหลายหน่วยงาน ก็ทำให้เป็นจุดอ่อนได้เช่นกัน เนื่องจากทำให้เกิดการออกกฎหมายในเรื่องเดียวกันซ้ำซ้อนกัน ข้อมูลบางอย่างขัดแย้งกันและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในประเด็นเดียวกันกระจัดกระจายอยู่ในกฎหมาย

หลายฉบับที่ออกตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง ดังนั้นเพื่อการบูรณาการกฎหมายให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้มีการทบทวนกฎหมายทุกฉบับหากเป็นเรื่องเดียวกัน เช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับขนาดทางหนีไฟ การติดตั้งถังดับเพลิง การติดตั้งระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ การออกแบบเกี่ยวกับผนังกันไฟ เป็นต้น

ซึ่งปัจจุบันมีการแยกเขียนและบังคับใช้จากหลายหน่วยงาน ทำให้ผู้ที่นำไปใช้งานเกิดการสับสนและไม่สะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ ดังนั้นจึงควรจัดหมวดหมู่ และบูรณาการให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกันออกโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เช่น กรมโยธาธิการ และผังเมือง หรือ กรมโรงงานอุตสาหกรรม และบรรจุเนื้อหาสาระให้อยู่ในฉบับเดียวกัน โดยอาจตั้งเป็นคณะกรรมการระดับชาติสังกัดสถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นภารกิจหนึ่ง

✧ ให้กฎหมายมีความยืดหยุ่นสูง ควรจัดทำมาตรฐานในการออกแบบก่อสร้างเป็นมาตรฐานของประเทศ (National Building Code) และมีการบังคับใช้อย่างจริงจังเพื่อให้สามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบระบบป้องกันอัคคีภัยให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความเสี่ยงภัย โดยอาจสนับสนุนสมาคมวิชาชีพในการจัดทำก็ได้

3.4.5 จัดตั้งสถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการวิจัย พัฒนาผลิตภัณฑ์ และกำหนดมาตรฐานการออกแบบ มาตรฐานผลิตภัณฑ์

จัดตั้งสถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติที่เสนอกำหนดไว้ในบทยุทธศาสตร์ซึ่งมีภารกิจหน้าที่ในการพัฒนาการวิจัย ศึกษาวัสดุประกอบอาคารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของการลุกไหม้ ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ในอาคารที่เกิดเพลิงไหม้ ศึกษาอุปกรณ์และเครื่องป้องกันอัคคีภัยเพื่อใช้ภายในประเทศ และมีหน้าที่สนับสนุนงานวิชาการของหน่วยงานอื่นๆทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน โดยอาจให้ในรูปแบบของทุนการศึกษาและวิจัย โดยแหล่งเงินทุนในระยะยาว อาจได้มาจากการวิจัยที่สนับสนุนภาคเอกชน

3.4.6 จัดตั้งสถาบันทดสอบอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ

จัดตั้งสถาบันทดสอบอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการทดสอบและรับรองผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนางานด้านการวิจัย ของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ให้สามารถผลิตอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยขึ้นใช้เองภายในประเทศและอาจพัฒนาสู่ระดับมาตรฐานสากลจนทำให้สามารถส่งออกไปขายยังต่างประเทศและนำเงินตรากลับเข้าสู่ประเทศได้

บทที่ 4 วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

4.1 วิสัยทัศน์

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ และศึกษาข้อมูลการเกิดอัคคีภัย พบว่าอัคคีภัยเป็นภัยที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินรวมถึงโอกาสในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรในการระงับและฟื้นฟูเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการควบคุมเพื่อลดความสูญเสียจากการเกิดอัคคีภัย หรือป้องกันให้เกิดอัคคีภัยน้อยที่สุด ซึ่งต้องมุ่งเน้นในด้านการป้องกันเป็นสำคัญ โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ที่ต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของชาติให้เกิดความยั่งยืน และให้สามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ระดับสากลต่อไปจากข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันและการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถกำหนดเป็นวิสัยทัศน์การป้องกันอัคคีภัยได้ดังนี้

“ ประชาชน ทรัพย์สินของประชาชนและสิ่งสาธารณประโยชน์ ตลอดจนสิ่งแวดล้อม ได้รับหลักประกันความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ภายใต้ระบบการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ”

4.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อลดอัตราการเกิดอัคคีภัย และลดความสูญเสียต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
- 2) เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกภาคส่วนในสังคม ให้เกิดความรู้ ความชำนาญเกิดความตระหนักในความปลอดภัยด้านอัคคีภัย และเกิดความร่วมมือร่วมใจในการป้องกันอัคคีภัยจากประชาชนทุกระดับ
- 3) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ สร้างระบบการป้องกันอัคคีภัยให้ได้มาตรฐาน มีความพร้อม และครอบคลุมความเสี่ยงอัคคีภัย และเกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีเอกภาพ
- 4) เพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายการจัดเก็บข้อมูลที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงทุกหน่วยงานได้โดยอัตโนมัติ รวดเร็ว และมีระบบการวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และแม่นยำ

4.3 เป้าหมาย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของชาติ จึงกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ (ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ดังนี้

4.3.1 เป้าหมายระยะสั้น ใน 6 ปีแรก (2549 - 2554)

เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต และวิถีทางสังคมของประชาชน ดังนั้น เป้าหมายในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประเทศไทยในระยะ 6 ปีแรก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากร มุ่งเสริมสร้างพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ แนวคิดและความตระหนักรู้ทางด้านการความปลอดภัยให้กับประชาชนทุกภาคส่วน และต้องพัฒนาระบบป้องกันอัคคีภัยให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงกำหนดเป้าหมาย ดังนี้

- 1) ลดจำนวนครั้งของการเกิดอัคคีภัยในที่อยู่อาศัย บ้านเรือน ชุมชน โรงแรม อาคารชุด อาคารพักอาศัยรวม ให้ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 5 ในรอบ 6 ปี แรกตามแผนระยะที่ 1
- 2) ลดจำนวนผู้เสียชีวิตได้อย่างน้อยร้อยละ 10 ของแต่ละปี
- 3) กำหนดให้เป็นนโยบายเกี่ยวกับระยะเวลาในการเข้าถึงจุดเกิดเหตุ โดยท้องถิ่นใดไม่สามารถเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้ภายใน 8 นาที ให้ลดลงจากสถิติเดิมของตนอย่างน้อยร้อยละ 10 ของแต่ละปี จนกว่าจะเป็นไปตามค่ามาตรฐานภายใน 8 นาที

หมายเหตุ : การลดจำนวนครั้ง จำนวนผู้เสียชีวิตในแผนปฏิบัติการ (Action plan) ควรมีการประเมินสถานการณ์ปีต่อปี

4.3.2 เป้าหมายในระยะยาว 11 ปี (2549 - 2559)

สืบเนื่องจากการดำเนินงานตามเป้าหมายในระยะ 6 ปีแรก ซึ่งเน้นในการเสริมสร้างโอกาสพัฒนาจุดแข็ง ปรับปรุงแก้ไขปัญหายุบสรรคและจุดอ่อนที่ได้จากผลการวิเคราะห์ ประชาชนได้รับการปรับพื้นฐานทางความคิด เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอัคคีภัย เกิดการประสานงานร่วมมือกันทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในระดับหนึ่ง ดังนั้น ในระยะ 7-11 ปี ต่อจากนี้จะเป็นการพัฒนาให้ยั่งยืน โดยคงไว้ในสิ่งที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จในระยะ 6 ปีแรก และพัฒนาต่อเนื่อง ดังนั้นจึงกำหนดเป้าหมายในระยะ 11 ปี ดังนี้

- 1) ลดจำนวนครั้งการเกิดอัคคีภัยในที่อยู่อาศัย บ้านเรือน ชุมชน โรงแรม อาคารชุด อาคารพักอาศัยรวม ให้ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 5 ในรอบ 5 ปีหลังตามแผนระยะที่ 2
- 2) ลดจำนวนผู้เสียชีวิตให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 5 ของแต่ละปี
- 3) กำหนดเป็นนโยบายเกี่ยวกับระยะเวลาการเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้ภายใน 8 นาที ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากแผนระยะที่ 1

บทที่ 5 ยุทธศาสตร์และแนวทาง ในการป้องกันอัคคีภัย

การพัฒนาระบบความปลอดภัยอัคคีภัยของแผนแม่บทฯนี้ อ้างอิงถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 และฉบับที่ 10 (2550-2554) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย ของการดำเนินงาน โดยจะสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

ประเด็นสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตามแผนดังกล่าว จะมุ่งเน้นภายใต้ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ

1. เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกัน
2. เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก
3. เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทยทุกระดับ
4. เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและเพิ่มโอกาสของคนไทยในการพึ่งพาตนเอง

ประเด็นสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 - 2554 ซึ่งกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นการสร้างฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน แต่เนื่องจากแผนดังกล่าวยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ จึงยังไม่สามารถกำหนดทิศทางให้สอดคล้องกับแผนได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ เป็นบริการขั้นพื้นฐานของรัฐที่จะให้ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 จึงได้กำหนดแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ เป็น 2 ระยะ คือ

- แผนระยะที่ 1 6 ปี แรก (2549 - 2554)
- แผนระยะที่ 2 11 ปี (2549 - 2559)

และจากข้อมูลที่ถูกกล่าวมาข้างต้นทั้งหมด สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประเทศไทยได้ ดังนี้

5.1 ประเด็นสำคัญที่ใช้เป็นหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์

- 5.1.1 **เพิ่มการป้องกันอัคคีภัย** โดยเน้นในการป้องกันมิให้เกิดอัคคีภัยได้โดยง่าย ลดโอกาสและความรุนแรงในการเกิดอัคคีภัย
- 5.1.2 **ลดการสูญเสียที่เกิดจากอัคคีภัย** โดยการลดความสูญเสียเมื่อเกิดอัคคีภัย ไม่ว่าจะเป็นความสูญเสียทางตรงและทางอ้อม เช่น การบาดเจ็บ เสียชีวิต ทรัพย์สิน กระทบต่อสิ่งแวดล้อม กระทบต่อสภาพจิตใจของประชาชน กระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ กระทบต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ของหน่วยงาน องค์กร และประเทศ
- 5.1.3 **เพิ่มการฟื้นฟู บรรเทาหลังจากเกิดอัคคีภัย** โดยเพิ่มการฟื้นฟูหลังจากเกิดอัคคีภัยให้ทั่วถึง และรวดเร็ว เพียงพอ ตามสภาพปัญหา และความรุนแรงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 5.1.4 **มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการแก้ปัญหาอัคคีภัย** โดยการทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งประชาชน เพื่อให้สามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันและลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันอัคคีภัย

5.2 ยุทธศาสตร์ ระยะที่ 1 ระยะ 6 ปีแรก (2549 - 2554)

5.2.1 ยุทธศาสตร์ในการเพิ่มการป้องกันอัคคีภัย

- 5.2.1.1 รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัยภายในบ้านเรือนของตนเอง โดยให้ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันในที่อยู่อาศัย ได้แก่ บ้านเรือน ชุมชน ทาวเฮ้าส์ อาคารพาณิชย์กึ่งพักอาศัย หอพัก โรงแรม อาคารพักอาศัยรวมแบบต่างๆ เป็นต้น
- 5.2.1.2 จัดตั้งสถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ เพื่อพัฒนา และกำกับดูแลภารกิจต่างๆ เช่น ฐานข้อมูล งานวิจัย ผลิตมาตรฐาน และบูรณาการกฎหมาย เป็นต้น
- 5.2.1.3 จัดตั้งสถาบันทดสอบวัสดุอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการทดสอบและรับรองวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย
- 5.2.1.4 สร้างมาตรฐานการออกแบบก่อสร้างอาคารของประเทศ (National Building Code)
- 5.2.1.5 บูรณาการกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย ให้ยืดหยุ่น ไม่ซ้ำซ้อนและเป็นฉบับเดียวกันโดยการแบ่งเรื่องให้ชัดเจนระหว่าง การออกแบบ การก่อสร้าง และการใช้อาคาร
- 5.2.1.6 กำหนดมาตรฐานอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศและจัดทำฐาน ข้อมูลทรัพยากรป้องกันอัคคีภัยในแต่ละท้องถิ่น ให้เพียงพอ ครอบคลุมทั่วประเทศ

- 5.2.1.7 สร้างระบบฐานข้อมูลอัคคีภัยของชาติ และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงให้ทุกหน่วยงานสามารถใช้และบันทึกได้สะดวกรวดเร็ว ฐานข้อมูลที่สำคัญ เช่น ข้อมูลเหตุอัคคีภัย ข้อมูลวัตถุอันตรายและสารเคมี ข้อมูลงานวิจัยและการทดสอบ ข้อมูลมาตรฐานและกฎหมาย ข้อมูลเจ้าหน้าที่และการติดต่อสื่อสาร ข้อมูลอุปกรณ์เครื่องมือฉุกเฉินและแหล่งน้ำดับเพลิงในแต่ละท้องถิ่น และแบบแปลนอาคารที่สำคัญ เป็นต้น
- 5.2.1.8 ฝึกอบรมด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย ให้ความรู้กับประชาชนทุกภาคส่วนให้เกิดความตื่นตัวในการป้องกันตนเอง โดยเฉพาะอันตรายจากอัคคีภัยในบ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่อาจเกิดกับเด็กเล็กและผู้สูงอายุภายในบ้านเรือน
- 5.2.1.9 ให้มีการบังคับใช้กฎหมายตรวจสอบอาคารอย่างจริงจัง โดยสร้างดัชนีชี้วัดเพื่อการติดตามและประเมินผลในการทำงาน
- 5.2.1.10 ให้มีการประเมินความเสี่ยงอัคคีภัยในแต่ละท้องถิ่น และจัดลำดับความเสี่ยงภัยตามโอกาสและความรุนแรง

5.2.2 การลดความสูญเสีย หมายถึง ความสามารถในการควบคุมไม่ให้เกิดเหตุลุกลาม หรือลดระดับความเสี่ยง ลดความรุนแรงของปัญหาลง โดยมีแนวทางในการบรรลุลำดับประสงค์ดังกล่าว ดังนี้

- 5.2.2.1 กำหนดระยะเวลาการเข้าถึงจุดเกิดเหตุภายในเวลา 8 นาที โดยพัฒนาระบบการแจ้งเหตุและการตอบสนองต่อการแจ้งเหตุ เช่น การเชื่อมโยงสัญญาณแจ้งเหตุอัตโนมัติไปยังสถานีดับเพลิงท้องถิ่น การพัฒนาระบบหมายเลขแจ้งเหตุฉุกเฉิน (1784 หรือ 199 หรือ 1555) ในระดับท้องถิ่น โดยอาจใช้หมายเลขเดียวที่สามารถแจ้งเหตุได้โดยตรงถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับท้องถิ่นนั้นๆ
- 5.2.2.2 การจัดทำแผนฉุกเฉิน และการฝึกซ้อมแผนร่วมประจำปีโดยการสมมุติสถานการณ์ให้มีความสมจริง
- 5.2.2.3 การฝึกอบรมการประเมินสถานการณ์ และเทคนิคในการทำงานภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินรวมทั้งการบริหารเหตุอัคคีภัยขนาดใหญ่

5.2.3 เพิ่มการฟื้นฟู และบรรเทาหลังจากเกิดอัคคีภัย โดย

- 5.2.3.1 การจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูผู้ประสบภัยโดยอาศัยภาษีจากสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย
- 5.2.3.2 การจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูพนักงานดับเพลิง อาสาสมัครและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยภาษีจากเงินค่าปรับผู้ที่กระทำความผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย
- 5.2.3.3 ส่งเสริมให้สถานประกอบการหรือประชาชนทำประกันอัคคีภัย และทำประกันภัยให้กับพนักงานดับเพลิงและบุคลากร

5.2.3.4 จัดทำแผนฟื้นฟูหลังจากการเกิดเหตุอัคคีภัยเพื่อให้สามารถกลับมาดำรงชีวิตดำเนินธุรกิจ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมคืนสู่สภาวะการปกติด้อย่างรวดเร็ว

5.2.4 มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคคีภัย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

5.2.4.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยในระดับท้องถิ่น โดยเป็นการทำงานร่วมกันจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.2.4.2 การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมวิชาชีพ เช่น สมาคมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ สมาคมพนักงานดับเพลิง เป็นต้น

5.2.4.3 การสนับสนุนทางการเงินกับหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

5.2.4.4 การเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.4.5 จัดสรรทรัพยากรในการป้องกันและระงับอัคคีภัยระหว่างหน่วยงานให้สามารถใช้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.4.6 พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานได้โดยอัตโนมัติ และระบบการวิเคราะห์และแปรผลข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ นำข้อมูลมาใช้ในการทบทวนปรับปรุงพัฒนาระบบความปลอดภัยอัคคีภัยทุกปี

5.3 ยุทธศาสตร์ ระยะที่ 2 ระยะ 11 ปี (2549 - 2559)

5.3.1 รักษาและคงไว้ซึ่งยุทธศาสตร์ในเป้าหมายระยะสั้น ภายใน 6 ปีแรกและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

5.3.2 กำหนดนโยบายในการเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้ภายใน 8 นาที

5.3.3 สร้างความเชื่อมั่น ในระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประเทศ เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยให้แก่ประชาชนได้

5.3.3.1 ให้หน่วยงานของรัฐมีศักยภาพในการรับรองความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ส่งผลให้ผู้ประกอบการใช้เป็นเงื่อนไขในการลดเบี้ยประกันภัยได้ และ/หรือใช้ในการเพิ่มมูลค่าทางการตลาดของธุรกิจบางประเภทได้ เช่น ธุรกิจโรงแรม ศูนย์การค้า สวนสนุก เป็นต้น

5.3.3.2 รัฐสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาด้านอัคคีภัยให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ โดยอาจประกาศเป็นมาตรฐานแห่งชาติ

5.3.4 พัฒนาวิจัย ผลิต และทดสอบรับรอง ทรัพยากรป้องกันอัคคีภัยได้เองอย่างเพียงพอ โดยการสร้างกลไกและระบบขั้นตอนที่สามารถ สร้าง ผลิต ทดสอบ รับรองอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัยได้ภายในประเทศ

- 5.3.4.1 ส่งเสริมให้มีการวิจัย พัฒนา คิดค้น และผลิตอุปกรณ์ การทดสอบมาตรฐานของอุปกรณ์ในประเทศ
- 5.3.4.2 จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการผลิต และการจำหน่ายสินค้าต้านป้องกันและระงับอัคคีภัย
- 5.3.4.3 การสร้างสื่อการเรียนการสอน เกมสัจจำลอง ซอฟต์แวร์ด้านอัคคีภัย
- 5.3.4.4 การสร้าง ครูฝึกดับเพลิง วิทยากร และวิศวกรป้องกันอัคคีภัย เจ้าหน้าที่สอบสวนอัคคีภัย บุคลากรต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและเพียงพอ

5.3.5 ให้สามารถแสวงหารายได้จากด้านอัคคีภัยกลับสู่ประเทศ โดยการส่งเสริมให้มีการส่งออกสินค้า และแรงงานด้านอัคคีภัยเพื่อนำรายได้กลับเข้าสู่ประเทศ และยังทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาสินค้าและบุคลากรในประเทศ

- 5.3.5.1 การส่งออกแรงงาน ครูฝึก ผู้ชำนาญการด้านการป้องกันอัคคีภัย
- 5.3.5.2 การส่งออกสินค้าด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย
- 5.3.5.3 การให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศเพื่อนบ้าน

5.4 แนวทางในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของประเทศไทย

จากผลการวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง และโอกาสในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในประเทศไทยแล้ว พบว่าประเทศไทยมีทรัพยากรที่สำคัญอันเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาระบบความปลอดภัยได้อย่างมั่นคง ซึ่งทรัพยากรที่กล่าวถึงคือทรัพยากรมนุษย์หรือทรัพยากรบุคคลนั่นเอง โดยพื้นฐานของคนไทยเป็นคนที่มีน้ำใจ พร้อมให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน ขาดแต่เพียงแกนนำที่จะเป็นผู้ประสานความร่วมมือ และการสนับสนุนอย่างเต็มที่ เป็นระบบต่อเนื่องจากภาครัฐ ซึ่งต้องจัดสรรงบประมาณในการเร่งพัฒนาทางด้านศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านอัคคีภัย ส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและพัฒนาทางด้านระบบความปลอดภัยให้ทันสมัย บูรณาการข้อกำหนดกฎหมาย และมาตรฐานให้เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติควบคู่กันไปด้วย โดยอาศัยแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

- (1) ภาครัฐต้องให้ความสำคัญอย่างจริงจัง ให้การสนับสนุน ส่งเสริม โดยการกำหนดเป็นนโยบายแห่งชาติ และจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ
- (2) มุ่งเน้นในการแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหา พัฒนาจุดอ่อน ลดอุปสรรค โดยอาศัยข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ และแนวทางแก้ไขในบทที่ 2 และ 3
- (3) มุ่งเป้าหมายการแก้ไขไปที่แหล่งชุมชน ที่อยู่อาศัย บ้านเรือน ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีอัตราการเกิดอัคคีภัย และสร้างผลกระทบต่อประชาชนสูงสุด เนื่องจากอาจเกิดขึ้นขณะกำลังหลับ มีเด็กและผู้สูงอายุที่หนีไฟช้า และปกติมีเชื้อเพลิงที่ติดไฟง่ายจำนวนมาก ในขณะที่อาคารโรงงานอุตสาหกรรม อาคารขนาดใหญ่และอาคารสูงต่างๆ ปัจจุบันมีหน่วยงานของรัฐ และกฎหมายหลายฉบับกำกับดูแลอยู่แล้ว

- (4) ต้องกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา สร้างเกณฑ์การวัดและระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน ดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

5.4.1 มุ่งเน้นในการแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการเกิดเหตุเพลิงไหม้ครั้งสำคัญทั้งในและต่างประเทศพบว่า การเกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากความผิดพลาดของคน ซึ่งอาจหมายถึง คนขาดความรู้ ขาดความตระหนัก ประมาท เลินเล่อ และชอบเสี่ยง ซึ่งจะสามารถอ้างอิงข้อมูลทางวิชาการต่างประเทศที่ได้ทำการศึกษาไว้ ถึงสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 สาเหตุหลักๆ ได้แก่

5.4.1.1 สาเหตุจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัย (UNSAFE ACTION) คิดเป็นประมาณ 88% จากการเกิดเหตุทั้งหมด เช่น ความประมาท ความคึกคะนอง การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัย สุกนุหรืในจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย ทั้งกัน นุหรืโดยไม่ดับไฟ จุดธูปเทียนไหว้พระทิ้งไว้ การเผาป่า การละเล่นในเทศกาล การจุดพลุ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นสาเหตุนำไปสู่การเกิดอัคคีภัยได้

5.4.1.2 สาเหตุจากสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย (UNSAFE CONDITION) คิดเป็นประมาณ 10% เช่น การเลือกใช้อุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน สภาพความไม่พร้อมของเครื่องมือเครื่องใช้ การจัดเก็บวัสดุเชื้อเพลิงในอาคารบ้านเรือนที่อยู่อาศัย กระบวนการผลิตที่ใช้สารไวไฟแต่ขาดการป้องกันที่ดี การจัดการผังเมืองที่ไม่มีการเว้นระยะห่างสำหรับการดับเพลิง เป็นต้น

หมายเหตุ : ส่วนอีก 2 % เป็นภัยธรรมชาติ เช่น ไฟฟ้า ภูเขาไฟระเบิด ไฟป่า จากสภาพอากาศแห้งแล้ง เป็นต้น

5.4.2 ความสูญเสีย (LOSS) เนื่องจากการเกิดอัคคีภัย

ผลจากการเกิดอัคคีภัยมักก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สิน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โอกาสทางการผลิต การพัฒนาประเทศ ซึ่งจำแนกได้เป็นความสูญเสียทางตรง และความสูญเสียทางอ้อม ได้ ดังนี้

5.4.2.1 ความสูญเสียทางตรง หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องจ่ายไปอันเกี่ยวเนื่องกับผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตโดยตรงจากการเกิดอัคคีภัย และค่าใช้จ่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการดับเพลิง เช่น ค่าทำศพ ค่าซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการระงับอัคคีภัย เป็นต้น

5.4.2.2 ความสูญเสียทางอ้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่แฝงอยู่ เช่น การสอบสวน การฟื้นฟูบรรเทาการขาดรายได้และโอกาสของผู้ประสบอัคคีภัย โอกาสทางการผลิตผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ชื่อเสียง เศรษฐกิจ และสังคม ประชาชนขาดความเชื่อมั่น ขาดขวัญ

กำลังใจในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะกรณีที่เป็นภัยสาธารณะไม่ว่าจะเป็นรถไฟฟ้ามหานคร และสถานที่ท่องเที่ยว

5.4.3 ปัจจัยในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความปลอดภัยด้านอัคคีภัย จะอาศัยหลัก 4M

- 5.4.3.1 คน (MAN) หมายถึง ประชาชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้อำนวยการดับเพลิง นายตำรวจ พนักงานดับเพลิง อาสาสมัครดับเพลิง วิศวกร ครู อาจารย์ นักวิชาการ และเจ้าของกิจการ เป็นต้น
- 5.4.3.2 เครื่องจักร (MACHINE) หมายถึง อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือวัสดุที่ใช้ในการดำเนินงานที่เกี่ยวกับอัคคีภัย ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันและการระงับ เช่น ระบบป้องกันอัคคีภัยระบบดับเพลิง รถดับเพลิง รถพยาบาล เครื่องสูบน้ำ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ระบบสื่อสาร ระบบขนส่ง สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น
- 5.4.3.3 การเงิน (MONEY) หมายถึง งบประมาณหรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ต้องใช้ดำเนินงานป้องกันและระงับอัคคีภัย ซึ่งจะใช้เป็นค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการจัดหาระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย เช่น เงินเดือน ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและฟื้นฟู ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ค่าลงทุนก่อสร้างสถานีดับเพลิง เป็นต้น
- 5.4.3.4 การจัดการ (MANAGEMENT) หมายถึง มาตรการ ข้อกำหนด กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ การตรวจสอบ การควบคุม การดูแล การบริหารจัดการองค์กร

5.4.4 กระบวนการป้องกันอัคคีภัย จะอาศัยหลักการที่ว่าด้วย หลัก 3E

- 5.4.4.1 การศึกษา (EDUCATION) คือ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้คำแนะนำแก่ผู้เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอัคคีภัย
- 5.4.4.2 วิศวกรรม (ENGINEERING) คือ การให้ความรู้ด้านวิศวกรรมศาสตร์ในการออกแบบ อาคาร เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในด้านอัคคีภัย รวมไปถึงการวางผังหรือกำหนดสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยจากอัคคีภัย
- 5.4.4.3 การบังคับใช้ (ENFORCEMENT) คือ มาตรการ ข้อกำหนด กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ รวมไปถึงบทลงโทษ ที่ต้องกำหนดไว้อย่างเหมาะสม และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

5.5 แนวทางการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ ตามแผนแม่บทการพัฒนาการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ

เพื่อให้การดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัยสามารถดำเนินงานตามแผนแม่บทฉบับนี้ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนฯ จึงกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ในระดับนโยบาย ควรจัดตั้งคณะทำงานระดับนโยบายและกำกับดูแลโดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายความปลอดภัยที่ชัดเจน จัดการประชุมสัมมนาชี้แจงรายละเอียดในแผนแม่บทฉบับนี้ให้กับทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ประชาชนทั่วไป ให้ทราบ ให้เกิดความเข้าใจ และการมีส่วนร่วม
- 2) ในระดับปฏิบัติการ แต่ละท้องถิ่นควรจัดตั้งคณะทำงานเพื่อให้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทฉบับนี้เพื่อนำแผนแม่บทนี้พัฒนาไปเป็นแผนปฏิบัติการตามความเหมาะสมกับความเสี่ยงภัยของแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้ จำเป็นต้องอาศัยการขับเคลื่อนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้
 - 2.1) ประเมินสถานการณ์เริ่มต้น (Initial Review) ของหน่วยงาน ครอบคลุมถึงความพร้อมด้านบุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือ และจัดทำรายการทรัพยากรด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย
 - 2.2) ประเมินความเสี่ยงภัยในแต่ละพื้นที่เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงอัคคีภัย ตามโอกาสและความรุนแรงของสถานการณ์ เพื่อการจัดลำดับความสำคัญตามสภาพความเสี่ยงและความเร่งด่วนของปัญหา เพื่อการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณในการพัฒนาอย่างเหมาะสม
 - 2.3) จัดทำโครงการพื้นที่จำลองในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย (Master Plan of National Fire Safety Development Model) มุ่งเน้นไปที่การป้องกันอัคคีภัยภายในบ้านเรือน ที่พักอาศัย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอัคคีภัย (Home Fire Safety) โดยการให้ความรู้กับประชาชน ติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น อุปกรณ์ตรวจจับควัน (Smoke Detector) รวมถึงการวางแผนการหนีไฟออกจากบ้านด้วย เป็นต้น การเชื่อมต่อสัญญาณแจ้งเหตุไปยังสถานีดับเพลิงโดยอัตโนมัติ ทำการปรับปรุงหรือเพิ่มสถานีดับเพลิง และปรับปรุงเส้นทางจราจรฉุกเฉิน ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเข้าถึงจุดเกิดเหตุภายในระยะเวลาที่กำหนด โครงการพื้นที่จำลองนี้จะถูกใช้เป็นต้นแบบ ในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป
 - 2.4) ประเมินผลการดำเนินงาน สรุปความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคและนำเสนอต่อคณะกรรมการในระดับนโยบาย (Management Review) อย่างน้อย 3 เดือนครั้ง

ทั้งนี้ รายละเอียดการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินการตามแนวทางต่าง ๆ ของแต่ละยุทธศาสตร์ จะปรากฏในแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการของทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 6 การแปลงยุทธศาสตร์ ไปสู่แผนการปฏิบัติ

6.1 กำหนดให้การป้องกันอัคคีภัยในบ้านพักอาศัย (HOME FIRE SAFETY) เป็นนโยบายระดับชาติ

โดยการผลักดันให้ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยเป็นนโยบายระดับชาติ เช่น อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือเป็นนโยบายรัฐบาล หรือเป็นนโยบายรณรงค์ประจำปี โดยเฉพาะการรณรงค์ให้ประชาชนมีความตระหนักถึงการเกิดอัคคีภัยในบ้านเรือนและการรณรงค์ให้ผู้ประกอบการที่มีที่ชุมนุมคนมีความตระหนักถึงความรับผิดชอบในการเกิดอัคคีภัย เพราะสถานที่สอง แห่งมักจะเป็นเหตุของการเสียชีวิตจากอัคคีภัย โดยอาจนำเสนอนโยบายการป้องกันอัคคีภัยในบ้านพักอาศัย (HOME FIRE SAFETY) และอื่นๆ ได้แก่ การป้องกันอัคคีภัยในที่ชุมนุมคน (ASSEMBLY PLACE FIRE SAFETY)

6.2 คณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ

จัดตั้งคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยจังหวัด และคณะป้องกันอัคคีภัยท้องถิ่น อาจอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยกำหนดให้มีหน้าที่กำหนดนโยบายการป้องกันอัคคีภัย และติดตามการดำเนินงานด้านอัคคีภัย

จากแนวทางดังกล่าว ควรแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย ดังนี้

- ✧ มาตรา 4 ว่าด้วยนิยาม โดยกำหนดผู้ปฏิบัติงานด้านอัคคีภัยเพิ่มเติม โดยเฉพาะการกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ป้องกันอัคคีภัยประจำจังหวัดเพื่อให้มีผู้ชำนาญการที่สามารถดูแลช่วยเหลือหน่วยดับเพลิงท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ✧ มาตรา 6 ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี เพื่อกำหนดให้มีอำนาจในการจัดตั้งหน่วยงาน คณะกรรมการ บุคลากร การมอบอำนาจในการปฏิบัติงาน และการจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ ได้

6.3 การประสานหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

ปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยต่างๆเป็นจำนวนมาก แต่ขาดการเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน จึงทำให้การใช้งบประมาณไม่มีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกัน หน่วยงานที่มีภารกิจและกฎหมายที่กำหนดให้มีหน้าที่ด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย มีดังนี้

✧ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- พระราชบัญญัติการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542
- พระราชบัญญัติการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522
- กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545

✧ กรุงเทพมหานคร

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

✧ เมืองพัทยา

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

✧ องค์การบริหารส่วนตำบล

- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

✧ เทศบาล

- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

✧ องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมี

- พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

✧ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2548
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2548

✧ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

✧ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม และศูนย์บรรเทาสาธารณภัยของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ

- หน่วยงานที่มีคำสั่งให้มียาภารกิจป้องกันและระงับอัคคีภัย

- ✧ กรมโยธาธิการและผังเมือง
 - พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2535
- ✧ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
 - พระราชบัญญัติการคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
 - ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน
 - พระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534
- ✧ กรมโรงงานอุตสาหกรรม
 - พระราชบัญญัติโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2535
 - พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
- ✧ กรมธุรกิจพลังงาน
 - พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542
 - ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 28 ว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว
 - ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ว่าด้วยกิจการสัมปทาน
- ✧ กรมอนามัย
 - พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
- ✧ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
 - พระราชบัญญัติ การนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2522

แผนแม่บทนี้ มีแนวทางในการบูรณาการกฎหมาย เพื่อให้เกิดการปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง ไม่ซ้ำซ้อน ดังนี้

- ✧ กำหนดให้มีการใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยร่วมกันโดยอาจออกเป็นกฎกระทรวงหรือมาตรฐานเพื่อให้สามารถใช้ร่วมกันได้ทุกหน่วยงาน
- ✧ แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานหนึ่ง รักษากฎหมายให้อีกหน่วยงานหนึ่งเป็นการลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน
- ✧ ออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 เพื่อให้ครอบคลุมการเกิดเพลิงไหม้ในทุกลักษณะ และแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ เป็นนายตรวจตามพระราชบัญญัติการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 เพื่อให้เป็นผู้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 จะได้สามารถกำกับดูแลได้อย่างทั่วถึง
- ✧ ออกกฎกระทรวงควบคุม โดยให้หน่วยงานต่างๆ ออกกฎกระทรวงตามกฎหมายและความชำนาญของตัว และประกาศใช้พร้อมกับกฎกระทรวงที่ออกตามตามพระราชบัญญัติการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทั้งสองหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้โดยใช้ข้อกำหนดเดียวกัน

✧ ในอนาคต ควรให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยให้น้อยที่สุด การรวบรวมกฎหมายเพื่อจัดแบ่งหน้าที่ใหม่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ กฎหมายที่สำคัญหลังจากการรวบรวมแล้วจะเป็นกฎหมาย ดังนี้

- 1) กฎหมายหรือมาตรฐานอาคารแห่งชาติ (National Building Code) ซึ่งมุ่งเน้นเรื่องการออกแบบ ก่อสร้าง และการใช้อาคารตั้งแต่บ้านเรือนจนถึงอาคารขนาดใหญ่พิเศษหรืออาคารสูงหรืออาคารพิเศษต่างๆ รวมถึงสถานีรถไฟ อุโมงค์ ฯลฯ โดยออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
- 2) กฎหมายการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ (National Fire Prevention Code) ซึ่งมุ่งเน้นป้องกันอัคคีภัยจากการใช้ประโยชน์ การดูแลรักษาและซ่อมแซม และการตรวจสอบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย โดยออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย

6.4 ระบบเครือข่ายฐานข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

ข้อมูลข่าวสารด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยของทุกหน่วยงาน ควรสร้างเป็นฐานข้อมูลรวมอยู่ที่เดียวกัน และมีวิธีการบันทึกข้อมูลที่เป็นมาตรฐานสำหรับทุกหน่วยงาน และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้โดยอัตโนมัติทำให้สามารถนำข้อมูลมาช่วยในงานวิจัยหรือการสั่งการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งระบบเครือข่ายฐานข้อมูลมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) ให้บริการด้านข้อมูลสาธารณภัย ข้อมูลรายงานเหตุอัคคีภัย ข้อมูลทรัพยากรป้องกันอัคคีภัย ข้อมูลของหน่วยงาน บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันอัคคีภัย ข้อมูลวัตถุอันตราย และสารเคมี และข้อมูลงานวิจัยและการทดสอบ
- 2) ใช้เป็นช่องทางในการรายงานสถานการณ์ข้อมูลข่าวสาร จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

6.5 ผู้อำนวยการดับเพลิงและผู้สั่งการดับเพลิง

ปัจจุบันการกำหนดให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ หรือผู้บริหารสูงสุดของแต่ละท้องถิ่น มีหน้าที่ในการอำนวยการและสั่งการ เป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุการไม่มีเอกภาพในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉินทำให้การดับเพลิงและพจญเพลิงเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ การกำหนดภารกิจหน้าที่ระหว่างผู้สั่งการดับเพลิงและผู้อำนวยการดับเพลิง จึงควรได้รับการพิจารณาใหม่ ดังนี้

✧ ผู้อำนวยการดับเพลิง (FIRE MANAGEMENT DIRECTOR)

ควรมีหน้าที่เพียงผู้อำนวยการดับเพลิง และสนับสนุนตามที่ผู้สั่งการดับเพลิงร้องขอ ซึ่งควรเป็นฝ่ายปกครองหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นๆ หรือขึ้นอยู่กับสถานการณ์ระดับความรุนแรงของเหตุการณ์นั้นๆ ซึ่งจะเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ผู้อำนวยการดับเพลิง มีอำนาจสูงสุดตามกฎหมายก็จริง แต่ไม่ควรสั่งการดับเพลิงโดยตรง ควรเป็นเสมือนที่ปรึกษาหรือผู้สนับสนุนให้ผู้สั่งการดับเพลิงเท่านั้นในการสนธิกำลังจากหน่วยงานอื่นๆ ให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

✧ ผู้สั่งการดับเพลิง (FIRE INCIDENT COMMANDER)

ควรมีหน้าที่สั่งการดับเพลิงซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรง และเป็นผู้กำหนดเทคนิควิธีการต่างๆ ในการดับเพลิง ซึ่งควรเป็นหัวหน้าหน่วยดับเพลิงท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับการฝึกด้านการสั่งการมาโดยตรง เนื่องจากเป็นผู้ที่คุ้นเคยในพื้นที่ และทราบถึงขีดความสามารถของหน่วยดับเพลิงของตนเอง ตลอดจนมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความสามัคคีกันหรือการร่วมเป็นร่วมตายกัน กับพนักงานดับเพลิงและอาสาสมัครดับเพลิงของท้องถิ่นนั้นๆ จากการที่ได้เคยฝึกซ้อมร่วมกันอยู่เป็นประจำในฐานะผู้บังคับบัญชาโดยตรง

ในกรณีที่สถานที่เกิดเหตุเป็นพื้นที่คาบเกี่ยวกันระหว่าง 2 เขต การสั่งการใดๆ จะกระทำโดยเจ้าของพื้นที่นั้นในเขตความรับผิดชอบของตนก่อน หากเกิดเหตุลุกลามไปยังเขตข้างเคียงอาจทำให้เกิดปัญหาในการสั่งการดับเพลิงได้ ดังนั้น ระหว่างหน่วยงานควรมีการจัดทำแผนร่วมกันเพื่อการสั่งการที่มีเอกภาพ หรือให้ผู้บัญชาการดับเพลิงโดยตำแหน่งทำหน้าที่ในการประสานงานร่วมกัน ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติจริงแต่ละหน่วยงานควรร่วมกันในการจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับแต่ละสถานการณ์ไว้ล่วงหน้า และมีการฝึกซ้อมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อเตรียมความพร้อมอยู่เสมอ โดยในการจัดทำแผนฉุกเฉินควรเริ่มจากการประเมินความเสี่ยงอัคคีภัยให้ครบทุกพื้นที่ เพื่อเรียงลำดับความเสี่ยงทั้งโอกาสและความรุนแรง ซึ่งจะทำให้สามารถประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า เพื่อจัดเตรียมความพร้อมทั้งการจัดสรรบุคลากร และอุปกรณ์ เครื่องมือให้เหมาะสม รวมไปถึงการแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การประสานงานเพื่อขอกำลังสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น การดำเนินการที่เป็นระบบชัดเจนเหล่านี้จะส่งผลให้การระงับเหตุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6.6 สถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ

ควรจัดตั้งสถาบันป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ ที่มีลักษณะเป็นองค์กรมหาชนที่จัดตั้งโดยทางราชการอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ ควรมีความเป็นอิสระและมีหน้าที่ เช่น พัฒนาและดูแลฐานข้อมูล ศึกษาวิจัยงานทางวิทยาศาสตร์ การสอบสวนอัคคีภัยโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยงานยุทธศาสตร์ป้องกันอัคคีภัย การวิจัยนโยบายและแผนงาน และการให้บริการตรวจประเมินด้านอัคคีภัยแก่สถานประกอบการหรือหน่วยดับเพลิง นอกจากนี้ควรสามารถหารายได้เข้าสู่องค์กรได้ แต่ไม่ควรกระทบต่อธุรกิจของภาคเอกชน

6.7 สถาบันทดสอบและรับรองทรัพยากรด้านป้องกันและระงับอัคคีภัย

โดยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถาบันอิสระที่มีลักษณะเป็นองค์กรมหาชนหรือองค์กรเอกชนที่มีความเป็นอิสระ เพื่อทดสอบและรับรองอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย ในลักษณะเดียวกับ หน่วยงานที่ทำการกำหนดมาตรฐานและให้บริการทดสอบอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัยของกลุ่มประกันภัย

ในสหรัฐอเมริกา (Factory Mutual- FM or FM Global) หรือหน่วยงานเอกชนที่ตรวจรับรองอุปกรณ์ในสหรัฐอเมริกา (Underwriters Laboratories Inc.- UL) หรือสถาบันมาตรฐานยุโรป (European Norm - EN) นอกจากนี้ความสามารถหารายได้เข้าสู่องค์กรได้ แต่ไม่ควรกระทบต่อธุรกิจของภาคเอกชน

6.8 องค์กรเอกชนด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยหรือสมาคมป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ

ควรสนับสนุนส่งเสริมให้มืองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์อาสาที่จะทำงานด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย กำหนดมาตรฐาน และปกป้องวิชาชีพด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยให้มีมาตรฐาน รวมไปถึงการให้บริการทางวิชาการ การตรวจสอบ หรือตรวจประเมินด้านป้องกันและระงับอัคคีภัย เช่น การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ เป็นต้น ในลักษณะเดียวกับสมาคมป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (National Fire Protection Association- NFPA) และนอกจากนี้ควรส่งเสริมองค์กรอาสาสมัคร เช่น สมาคมอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยแห่งประเทศไทย ซึ่งสมาคมดังกล่าว เป็นกรรมการบริหารของภาคพื้นเอเชียในเครือข่ายสหพันธ์สมาคมอาสาสมัครนักดับเพลิงโลก Federation of World Volunteer Firefighter Association และควรส่งเสริมสมาคมผู้ประกอบการฝึกหรือจำหน่ายอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัยที่จะจัดตั้งใหม่ หรือที่มีอยู่แล้วให้เป็นระบบมาตรฐานสากล อยู่ในความดูแลของทางราชการและสมาคมที่มีผลงานเป็นองค์กรสากลรัฐให้การรับรอง มีบทกำหนดความรับผิดชอบ ลงโทษหากเกิดความบกพร่องเสียหายในด้านบริการทางวิชาการ การตรวจสอบรับรองคุณภาพหรือผลการทดสอบเพื่อประเมินความเสี่ยงและความเสียหายไว้ให้ชัดเจน ทั้งทางแพ่งและอาญาต่อผู้รับผิดชอบตรวจสอบ

6.9 สถานศึกษาด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย

วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยการปรับเปลี่ยนวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีความเป็นอิสระทางวิชาการหรือให้เป็นองค์กรมหาชน สามารถให้บริการฝึกอบรมขั้นสูงให้แก่ผู้ปฏิบัติงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป เช่น หน่วยดับเพลิงท้องถิ่น มหาวิทยาลัย กองทัพ และนานาชาติ โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติงานขั้นสูงหรือระดับครูฝึกขั้นสูงหรือวิทยากรชั้นสูงขึ้นไป และหารายได้เข้าหน่วยงานได้ แต่ต้องหลีกเลี่ยงหรือไม่กระทบกับธุรกิจภาคเอกชน

ให้การสนับสนุนมหาวิทยาลัยเปิดการสอนหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านป้องกันและระงับอัคคีภัยสายวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ในระดับปริญญาตรี โท และเอก นอกจากนี้ควรจัดให้มีหลักสูตรพัฒนาศักยภาพสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องด้านอื่นๆ เช่น สายแพทย์และพยาบาลด้านผู้ป่วยจากเหตุเพลิงไหม้ หรือสายวิทยาศาสตร์การกีฬาที่เกี่ยวกับสุขภาพและสมรรถภาพนักดับเพลิง และด้านบริหารจัดการป้องกันอัคคีภัย สายบริหารจัดการในระดับปริญญาตรี โท และเอก และอาจเปิดหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิทยาการอัคคีภัย เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในหน่วยดับเพลิงและสถานศึกษาทุกระดับสามารถเข้ามาทดสอบความรู้เพื่อรักษามาตรฐานในวิชาชีพ

วิทยาลัยเทคนิคหรืออาชีวศึกษา โดยการให้วิทยาลัยด้านเทคนิคหรืออาชีวศึกษาเปิดสอนหลักสูตรเพื่อผลิตช่างเทคนิคและนักบริหารจัดการ ในด้านวิศวกรรมอาคาร วิศวกรรมป้องกันอัคคีภัย การบริหารจัดการอัคคีภัย การซ่อมสร้างและผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

วิทยาลัยการอาชีพหรือสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานระยะสั้น โดยให้วิทยาลัยการอาชีพหรือสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานระยะสั้นที่สังกัดหน่วยงานต่าง ๆ เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นในด้านการควบคุมใช้งานระบบอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย การติดตั้งระบบอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย และการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย

สถานศึกษาฝ่ายปกครอง เช่น วิทยาลัยการปกครอง มีหลักสูตรด้านพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 และหลักสูตรผู้อำนวยการดับเพลิงโดยเฉพาะ เพื่อให้ฝ่ายปกครองได้มีความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้อำนวยการดับเพลิง

สถาบันฝึกอบรมเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ โดยการจัดระเบียบให้สถาบันเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ ที่ให้บริการฝึกอบรมด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย ที่ได้รับการรับรองจากทางราชการต่าง ๆ มีการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถเทียบเคียงกันได้และเป็นที่ยอมรับของสากล

6.10 มาตรการด้านภาษี

ควรใช้มาตรการด้านภาษีเพื่อให้ประชาชนและผู้ประกอบการมีความตระหนักในการป้องกันอัคคีภัย เช่น อาคารที่มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยที่ดีควรจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีโรงเรือนน้อยกว่าอาคารที่มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยที่ด้อยกว่า หรือการส่งเสริมลดภาษีเครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุดิบ ให้แก่ผู้ประกอบการที่ผลิตหรือสร้างอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้า และการสนับสนุนให้มีผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศเข้ามาให้บริการทดสอบเพื่อรับรองอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย ของสถาบันทดสอบและรับรอง

6.11 กองทุน

ควรจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการป้องกันอัคคีภัย เพื่อสนับสนุนการวิจัย การศึกษาวิจัย การให้ทุนการศึกษาในด้านป้องกันและระงับอัคคีภัย โดยอาศัยเงินภาษีจากสิ่งที่จะก่อให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายหรือสารไวไฟ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซเชื้อเพลิง เป็นต้น หรือส่วนหนึ่งจากรายได้ของเบี้ยประกันอัคคีภัย

ควรจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูผู้ประสบภัย เพื่อให้มีเงินทุนเพื่อใช้จ่ายในการฉุกเฉิน โดยอาศัยเงินภาษีสิ่งที่จะก่อให้เกิดอัคคีภัยทั่วไปหรือสารติดไฟ เช่น ไม้แปรรูป วัสดุติดไฟที่ใช้ในอาคาร เป็นต้น

ควรจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูพนักงานดับเพลิง อาสาสมัคร การให้รางวัลยกย่องผู้กระทำคุณประโยชน์ และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยเงินภาษีจากเงินค่าปรับผู้ที่กระทำความผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย

กองทุนต่างๆ ควรมีการบริหารจัดการโดยมืออาชีพ ให้มีการเบิกจ่ายที่รวดเร็วเหมาะสมกับสถานการณ์ และสามารถทำให้กองทุนงอกเงยขึ้นได้ เช่น นำเงินกองทุนไปซื้อพันธบัตร ตราสาร อสังหาริมทรัพย์ หรือกิจการในตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาจมีกองทุนเพื่อใช้ค้ำประกันการลงทุนในกิจการป้องกันและระงับอัคคีภัย หรือกองทุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เช่น กองทุนส่งเสริมการลงทุนกิจการผลิตอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัยในประเทศ กองทุนส่งเสริมผู้ปฏิบัติงานด้านอัคคีภัยไปทำงานต่างประเทศเพื่อหารายได้เข้าประเทศ

6.12 สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

ควรมีหน่วยงานกลางที่ดูแลด้านอัคคีภัยในระดับจังหวัด อาจเป็นหน่วยงานภายใต้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญไปประจำในจังหวัด ซึ่งจะเป็ทางออกวิธีหนึ่งในการกำหนดตัวผู้ประสานงานระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่นกับส่วนกลาง รวมไปถึงการให้คำปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัด และเป็นเลขานุการในคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยจังหวัด

สำนักงานนี้ควรมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านอัคคีภัย จำนวน 1-3 คน สามารถให้คำแนะนำด้านการวางนโยบายและแผนงานด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยและการตรวจประเมินความพร้อมในเบื้องต้นแก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

6.13 คณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยเขตท้องที่

เพื่อให้เกิดความร่วมมือและรับรู้ปัญหาจากทุกหน่วยงานในพื้นที่ จึงควรมีการจัดตั้ง คณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยในระดับต่างๆ เช่น คณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยจังหวัดที่จัดตั้งโดยจังหวัด คณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยเทศบาลที่จัดตั้งโดยเทศบาล คณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยตำบลที่จัดตั้งโดยองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยองค์กรปกครองพิเศษที่จัดตั้งโดยองค์กรปกครองพิเศษ เช่น พัทยา กรุงเทพมหานคร หรือองค์กรที่จัดตั้งใหม่ เป็นต้น

6.14 ระบบควบคุมการปฏิบัติงานและความร่วมมือของทุกหน่วยงาน

ระบบการจัดการ สั่งการ การควบคุม การสื่อสาร คอมพิวเตอร์ ข่าวสาร การเฝ้าระวัง การลาดตระเวน(C4ISR- COMMAND, CONTROL, COMMUNICATIONS, COMPUTERS, INTELLIGENCE, SURVEILLANCE, AND RECONNAISSANCE)

ระบบ C4ISR ถูกพัฒนาใช้ในทางทหารเพื่อเอาชนะหรือบรรลุดูประสงคตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย หากสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการป้องกันอัคคีภัยได้ก็จะทำให้การปฏิบัติงานป้องกันและระงับอัคคีภัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะต้องใช้ทั้งระเบียบปฏิบัติ เครื่องมือ และวิธีการต่าง ๆ คือ

- ✧ **การสั่งการ** หมายถึง การกำหนดวิธีการสั่งการและผู้สั่งการหรือผู้อำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับสถานการณ์และพื้นที่
- ✧ **การควบคุม** หมายถึง การควบคุมติดตามสถานการณ์ในการปฏิบัติงาน ทั้งในสภาวะก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ
- ✧ **การสื่อสาร** หมายถึง การรับแจ้งเหตุ การติดต่อสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร การใช้ความถี่วิทยุ เช่น อาณัติสัญญาณ คลื่นวิทยุ โทรศัพท์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์การถ่ายทอดสด ระบบดาวเทียม
- ✧ **คอมพิวเตอร์** หมายถึง การนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการประมวลผลข้อมูล การตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญ การวางแผนงาน การประเมินสถานการณ์หรือการประเมินความเสี่ยง
- ✧ **ข่าวสาร** หมายถึง ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องทุกชนิด ทั้งจากการสื่อสาร การเฝ้าระวัง ติดตาม จากหน่วยงานต่าง ๆ และจากสื่อทั่วไป
- ✧ **การเฝ้าระวัง** หมายถึง การเฝ้าระวังตามสถานการณ์และพื้นที่ๆ มีการประเมินว่าอาจเกิดอัคคีภัย ซึ่งอาจเป็นการเฝ้าระวังของหน่วยดับเพลิง หรือหน่วยงานที่มีได้มีการกิจโดยตรง เช่น ตำรวจ อาสาสมัคร เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเอกชน หรือเครือข่ายประชาชน เป็นต้น
- ✧ **การลาดตระเวน** หมายถึง การตระเวนตรวจตราของหน่วยงานต่างๆ ตามสถานการณ์ และพื้นที่ที่สามารถรายงานสถานการณ์ได้ ทั้งการลาดตระเวนของหน่วยดับเพลิงและหน่วยงานที่มีได้มีการกิจโดยตรง เช่น ตำรวจ อาสาสมัคร เป็นต้น

6.15 มาตรฐานการป้องกันและระงับอัคคีภัย

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้มีการประกาศใช้ มาตรฐานการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2548 ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น/วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์แล้ว แต่ปัจจุบันยังไม่เพียงพอ จึงควรเพิ่มมาตรฐานต่างๆ เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกัน และผลักดันให้มีการใช้ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยอาจจำแนกกลุ่มมาตรฐานได้ ดังนี้

- ❖ มาตรฐานการป้องกันและระงับอัคคีภัยด้านบุคคล ประชาชน และวิชาชีพผู้ปฏิบัติงาน
- ❖ มาตรฐานการป้องกันและระงับอัคคีภัยด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ยานพาหนะ
- ❖ มาตรฐานการป้องกันและระงับอัคคีภัยด้านการบริหารจัดการ
- ❖ มาตรฐานการป้องกันและระงับอัคคีภัยด้านอาคารสถานที่ (BUILDING CODE)

ทั้งนี้ มาตรฐานควรออกโดยองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการยอมรับทั้งจากนักกฎหมายภาครัฐ เอกชน ธุรกิจประกันภัย และสากล

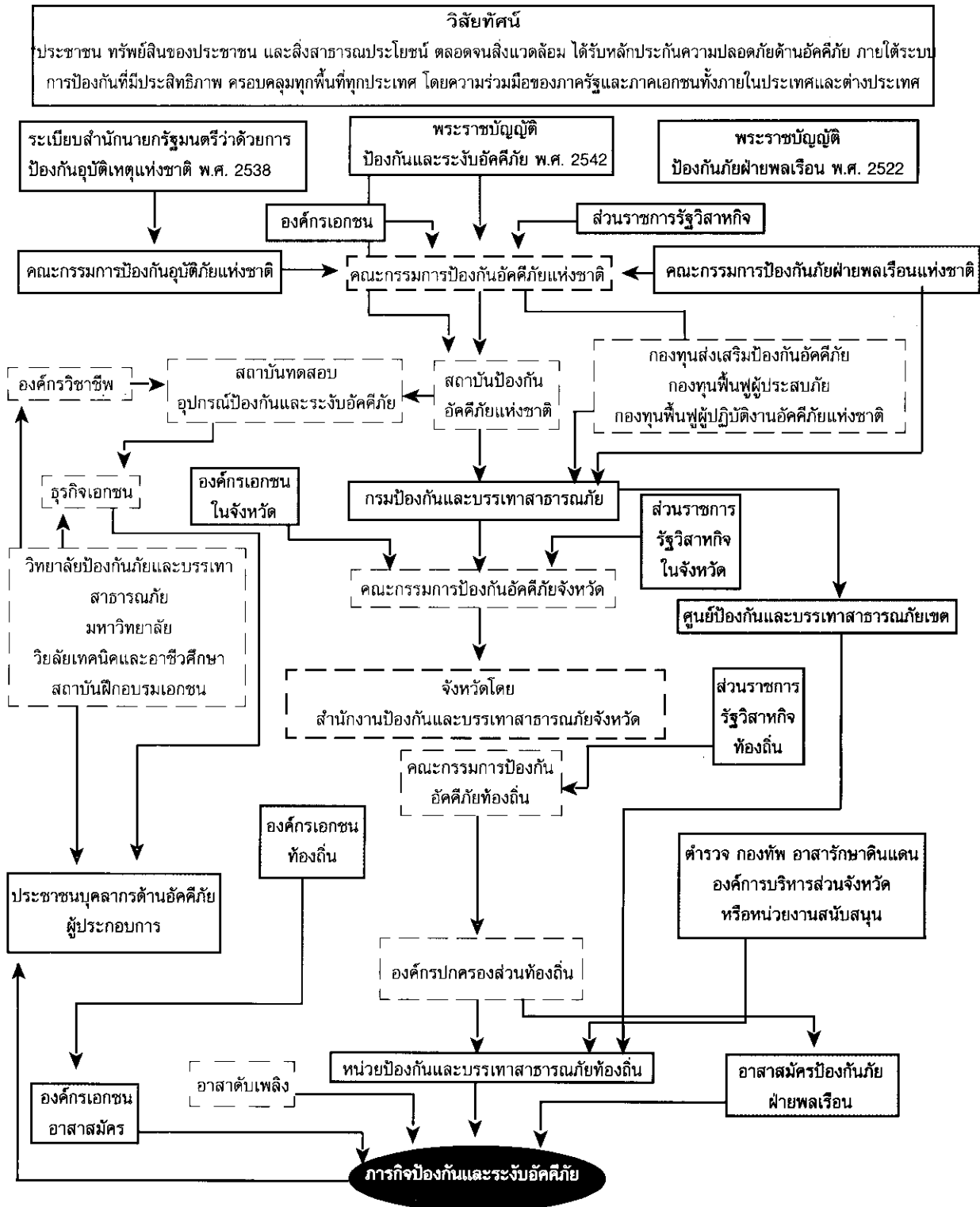
6.16 มาตรฐานการให้การศึกษาแก่ประชาชน

รัฐควรมีการกำหนดแนวทางมาตรฐานทางการศึกษาสำหรับประชาชนให้มีความรู้ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทัศนคติ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และการกระทำที่ไม่ปลอดภัยในด้านอัคคีภัย ดังตารางที่ 6.1 คือ

ตารางที่ 6.1 มาตรฐานการให้การศึกษาประชาชน

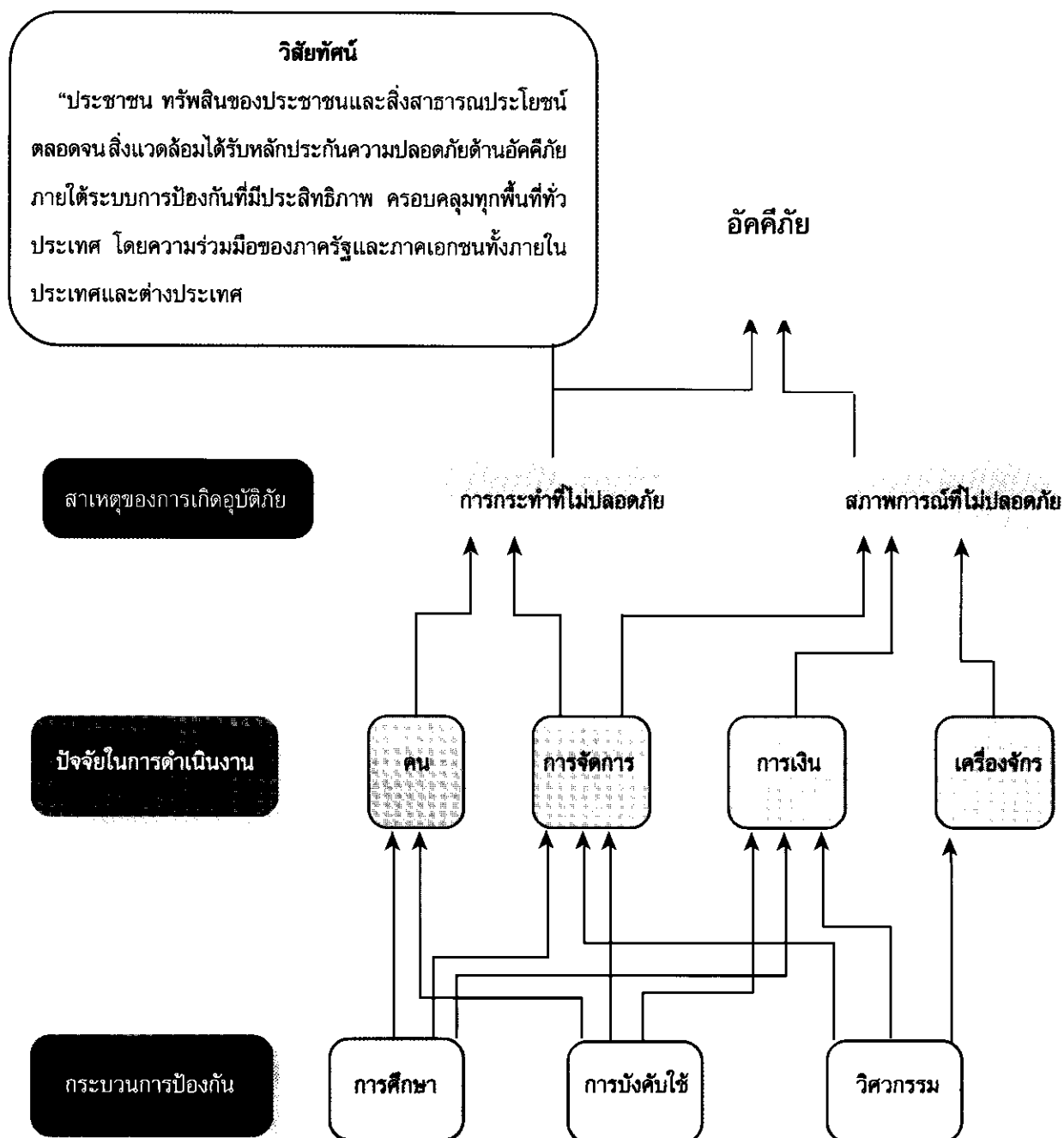
องค์ความรู้	ระดับ							
	ประถมต้น	ประถมปลาย	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	มหาวิทยาลัยหรือ อายุมากกว่า 18 ปี	ประชาชน ทั่วไป	ผู้ปฏิบัติงานในภาค พาณิชย์กรรม	ผู้ปฏิบัติงานในภาค อุตสาหกรรม
	1-3 อายุ 7-9 ปี	4-6 อายุ 10-12 ปี	1-3 อายุ 13-15 ปี	4-6 อายุ 16-18 ปี				
การเกิดเพลิงไหม้	1 ชม. ทุกปี	1 ชม. ทุกปี	2 ชม. ทุกปี	2 ชม. ทุกปี	2 ชม. ทุกปี	1 ชม. ทุกปี	3 ชม. ทุกปี	3 ชม. ทุกปี
การฝึกซ้อม อพยพหนีไฟ	ทุกปี	ทุกปี	ทุกปี	ทุกปี	ทุกปี	ทุกปี	ทุกปี	ทุกปี
การฝึกใช้อุปกรณ์ ดับเพลิงพื้นฐาน	-	-	ทุกปี	ทุกปี	ทุก 3 ปี	ทุก 3 ปี	ทุกปี	ทุกปี
การฝึกซ้อมดับ เพลิงขั้นต้น	-	-	-	-	-	-	ทุกปี	ทุกปี

6.17 โครงสร้างในการบริหารจัดการตามแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัย สามารถเขียนเป็นแผนภาพโครงสร้างการกำกับตามแผนแม่บทและการจัดหน่วยป้องกันและระงับอัคคีภัยได้ ดังนี้

แนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

บทที่ 7 การติดตาม และการประเมินผล

กระบวนการตรวจติดตามและการประเมินผลเป็นการปฏิบัติงานที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน กระทำอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มุ่งเน้นในการหาหลักฐานของการปฏิบัติ โดยมีเอกสารประกอบการพิสูจน์พิจารณาตัดสินใจและสรุปผล เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบและประเมินผลทั้งกระบวนการวางแผนสภาพของแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติและผลของการปฏิบัติงาน ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงนโยบายมาตรการและวิธีการทำงานให้เหมาะสมสำหรับแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

7.1 กำหนดบทบาท หน้าที่ตรวจประเมินของคณะบุคคลที่จะทำการตรวจติดตามและประเมินผล

รัฐควรจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการตรวจติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนฯ โดยอาจเป็นหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หรือคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการตรวจติดตามและประเมินผลซึ่งจะมีบทบาทหน้าที่และกิจกรรม ดังนี้

- 1) เป็นผู้กำหนดขอบเขต หลักเกณฑ์ วิธีการในการตรวจติดตามและการประเมินผล
- 2) ประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบระบบเครือข่ายและฐานข้อมูลด้านอัคคีภัย และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์แปลผลข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลสอดคล้องกับการนำไปใช้ในการประเมินผล พร้อมทั้งอาจนำเสนอหรือชี้แนะรูปแบบการจัดเก็บ การวิเคราะห์ที่จะทำได้มาซึ่งข้อมูลที่ชัดเจน ตรงประเด็น เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการนำข้อมูลมาใช้ กำหนดเกณฑ์การวัด กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจติดตามและการประเมินผล
- 3) กำหนด ร้องขอรายการเอกสาร ข้อมูลหลักฐานที่จะใช้ประกอบในการตัดสินใจ เช่น บันทึกสถิติข้อมูลการเกิดอัคคีภัย งบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ รายละเอียดของโครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนแผนฯ ข้อมูลการดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
- 4) ทบทวนนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมาย และเอกสารอื่นๆที่จำเป็นก่อนการตรวจติดตามและการประเมินผล หากเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นอาจจำเป็นต้องมีการประสานงานให้ทราบล่วงหน้าก่อนการดำเนินงาน

- 5) สรุปผลการตรวจติดตามและผลการประเมินให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งสรุปแนวทางในการดำเนินการ หากพบว่าการเบี่ยงเบนจากขอบเขตที่กำหนด ควรนำเสนอหรือแจ้งให้หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบให้มีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามทิศทางของแผนฯ

7.2 กำหนดขอบเขต หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจติดตามและประเมินผล

ในการตรวจติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดขอบเขต หลักเกณฑ์ วิธีการในการตรวจติดตามและวิธีการประเมินผล เพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งจะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องเหมาะสมและบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายของแผนแม่บทฯ ทั้งนี้ควรกำหนดขอบเขต หลักเกณฑ์ วิธีการ ดังนี้

- ✧ ขอบเขตในการตรวจติดตามและประเมินผลจะพิจารณาจากวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ทั้งนี้ ทิศทางของแผนแม่บทฯฉบับนี้ได้มีการมุ่งประเด็นไปที่ความปลอดภัยของประชาชนเป็นสำคัญ เน้นในการป้องกัน และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนั้น ขอบเขต ควรจะกำหนดให้ชัดเจน สอดคล้องกับทิศทางของแผนฯ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนฯ ขอบเขตการตรวจติดตามในที่นี้อาจหมายถึง ปัจจัยทางกายภาพ ที่ตั้ง ทำเล เขตพื้นที่ ประเภท อาคาร ลักษณะชุมชน เช่น บ้านเรือนที่อยู่อาศัย โรงแรม อาคารพักอาศัยรวม คอนโด เป็นต้น
- ✧ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลควรพิจารณาจาก ความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค และผลของการดำเนินงานตามแผน ความก้าวหน้าในการพัฒนา การปฏิบัติตาม และการบังคับใช้กฎหมาย และมาตรฐาน
- ✧ วิธีการตรวจติดตามและการประเมินผลจะต้องกำหนดให้ชัดเจน เช่น
 - ❖ ระดับการตรวจประเมิน เช่น ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติ เป็นต้น พร้อมทั้งกำหนดผู้ตรวจประเมินแต่ละระดับ
 - ❖ การตรวจจากเอกสาร หลักฐานข้อมูล การตรวจสภาพการปฏิบัติงานจริงที่หน่วยงาน
 - ❖ รูปแบบการตรวจ เช่น การตรวจอย่างเป็นทางการทั้งระบบ หรือการสุ่มตรวจ
 - ❖ กำหนดระยะเวลา ความถี่ของการตรวจติดตาม ให้มีการตรวจติดตามเป็นระยะๆ เพื่อเป็นการควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางและบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนฯ
 - ❖ การประเมินผล จำเป็นต้องมีการกำหนดเกณฑ์การวัด ซึ่งการสร้างหรือการกำหนดเกณฑ์การวัดเป็นเครื่องมือที่จะบ่งบอกถึงการประสบผลสำเร็จ การบรรลุถึงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ที่วางไว้ตามแผนหลักของการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ซึ่งจะเป็น

ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการติดตาม ประเมินผลงาน และการปรับปรุงแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการสร้างเกณฑ์การวัดจะต้องครอบคลุมถึงปัจจัยที่เป็นปัญหาสาเหตุของปัญหา กระบวนการดำเนินการ ผลสำเร็จ ผลกระทบของการปฏิบัติการตามแผนฯ โดยผู้ที่มีส่วนในการกำหนดเกณฑ์การวัดจะต้องเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามแผนมีส่วนได้เสียร่วมกัน ในการประเมินผลจะต้องให้ประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย โดยหลักการตรวจติดตามและประเมินผลมีรูปแบบและแนวทาง ดังนี้

- 1) การวัดผลกระทบขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติการตามแผน
- 2) การวัดประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตามแผนในแต่ละขั้นตอนของยุทธศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงความสำเร็จ เห็นถึงแนวโน้มของการพัฒนา และสามารถปรับเปลี่ยนปรับปรุงแผนงานให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย
- 3) การวัดประสิทธิผลขององค์กร เพื่อเป็นดัชนีชี้วัดการดำเนินงานขององค์กรที่รับผิดชอบในแต่ละระดับ การประสานความร่วมมือ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน

7.3 การจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ แปรผลเชิงวิชาการ

- 1) จัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับด้านอัคคีภัยของประเทศ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ โดยจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงาน องค์กรที่ทำงานด้านอัคคีภัย จัดเก็บข้อมูลทรัพยากรในการป้องกันอัคคีภัยของแต่ละท้องถิ่น เก็บบันทึกข้อมูลการเกิดเหตุ ผลกระทบ ความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม และข้อมูลวัตถุดิบตรายหรือสารเคมี โดยต้องพัฒนาระบบและรูปแบบข้อมูลที่ได้มาตรฐาน ทันสมัย และต่อเนื่องเพื่อให้สามารถสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องและนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้
- 2) สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถเชื่อมโยงทุกหน่วยงานได้โดยอัตโนมัติเพื่อร่วมกันจัดวางระบบฐานข้อมูลให้เป็นเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งการวางระบบเพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าถึงข้อมูลหรือใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้โดยง่าย
- 3) สนับสนุนให้มีการนำข้อมูลที่ได้รับมาจัดทำระบบวิเคราะห์ ประเมินผล โดยการรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอัคคีภัย เพื่อใช้ในการสร้างเกณฑ์การวัด เช่น จำนวนครั้งที่เกิดอัคคีภัย จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ เสียชีวิต ทรัพย์สินเสียหาย เป็นต้น เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการเป็นประจำปีให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศ และของโลก โดยต้องมีระบบการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลให้ประชาชนได้รับทราบ ส่งเสริมให้เกิดความรู้และความเข้าใจตรงกัน เพื่อสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมในการป้องกันอัคคีภัย

บทที่ 8

การพัฒนา

และการปรับปรุงแผนแม่บท

เนื่องจากในปัจจุบันมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีด้านต่างๆอย่างรวดเร็ว เป็นยุคแห่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งกระบวนการ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร การคมนาคม การขนส่ง การผลิต มีการนำวัตถุดิบต่างๆเข้ามาใช้อย่างมากมาย ดังนั้น ในการจัดทำแผนพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาตินี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องก้าวให้ทันและสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตที่คาดการณ์ไว้ ดังนั้น จำเป็นต้องจัดให้มีการทบทวนนโยบาย มาตรการ แผนงานที่วางไว้ในแต่ละปี ทบทวนการบริหารจัดการ เพื่อให้แน่ใจว่านโยบาย มาตรการ แผนงาน และระบบการบริหารจัดการที่จัดเตรียมไว้ รวมถึงข้อกำหนดกฎหมาย มาตรการ บทบาทหน้าที่ อุปกรณ์ เครื่องจักร ยังคงมีความเหมาะสมเพียงพอ มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการป้องกันอัคคีภัยของประเทศ

แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแผนแม่บท มีดังนี้

- 8.1) ดำเนินการทบทวนและพัฒนาปรับปรุงแผนแม่บท โดยที่ปรึกษาระดับสูงจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย หรือกระทำโดยคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ พร้อมทั้งการรวบรวมข้อเสนอแนะปรับปรุงหรือปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา
- 8.2) จัดให้มีการทบทวนแผนปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี อารจะบูรในไตรมาสที่ 3-4 ของทุกปี เพื่อให้ทันต่อการนำเสนองบประมาณและให้สามารถปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องในปีถัดไป
- 8.3) อาศัยข้อมูลจากการตรวจติดตามและการประเมินผลเทียบกับเป้าหมายเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงแผนแม่บท
- 8.4) ประชาสัมพันธ์ สื่อสาร รณรงค์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไปให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงแผนแม่บท วัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ได้มีการพัฒนาแล้ว เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบนโยบาย นำไปสู่การตั้งเป้าหมายและการให้ความร่วมมือที่ดี เพื่อการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

1. สถิติอุบัติภัยและสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
2. ร่าง แผนหลักการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2545 - 2549 คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ
3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ปี พ.ศ. 2545 - 2549
4. Strengthening Disaster Management Strategies in Thailand, March 1994 - UNDP
5. แผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548
6. NFPA Standards
7. NFPA Journals and Handbooks - U.S.A.
8. พระราชบัญญัติ และกฎกระทรวง จากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมโรงงานอุตสาหกรรม (รวมถึงวัตถุอันตราย) กระทรวงพลังงาน และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
9. บทความเรื่อง การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟในบ้านอยู่อาศัย โดย นายพิชณะ จันทรานุวัฒน์ ประธานคณะกรรมการความปลอดภัยด้านอัคคีภัย วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 58 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนกันยายน - ตุลาคม พ.ศ. 2548
10. ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

บทสรุปผู้บริหาร

ความมั่นคงยุทธศาสตร์การจัดการสาธารณภัยในประเทศไทย

โครงการพัฒนาสหประชาชาติ

โครงการรัฐบาลไทย (ภายใต้ THA/88/004) มีนาคม 2537

ความมั่นคงยุทธศาสตร์การจัดการสาธารณภัยในประเทศไทย

โดยศูนย์เตรียมพร้อมสาธารณภัยอาเซียน สถาบันเทคโนโลยีเอเซีย

คำนำ

หลังจากการเกิดภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุทางเทคโนโลยีรุนแรงหลายต่อหลายครั้งทำให้รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความรุนแรงและผลกระทบซึ่งอาจตามมาภายหลัง ฉะนั้นจึงพยายามหาแนวทางการพัฒนาการจัดการต่อสาธารณภัยเหล่านี้ที่อาจมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งนี้จึงได้ขอความช่วยเหลือจาก องค์การเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme) ขอข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างการจัดการสาธารณภัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการกับเหตุอันตราย อุบัติภัย และสาธารณภัยต่าง ๆ

จุดประสงค์ของรายงานนี้ ก็เพื่อเสนอแนะรัฐบาลไทยเกี่ยวกับมาตรการการเสริมสร้างและปรับปรุงการจัดการสาธารณภัยในประเทศไทย เพื่อช่วยเหลือและเสริมสร้างการพัฒนาการต่อไป รายละเอียดเกี่ยวกับข้อเรียนปฏิบัติอยู่ในบทที่ 2

การจัดการสาธารณภัย เป็นศัพท์ที่ใช้กับกิจกรรมเกี่ยวกับทั้งก่อน ระหว่างและหลังเหตุการณ์ความสูญเสียจากภัยพิบัตินั้น ความสูญเสียซึ่งมีผลจากสาธารณภัย ทำให้เกิดการชะลอการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และมักจะมีผลต่อเนื่องต่อทรัพยากรที่มีอยู่ให้ลดน้อยลงทำให้การพัฒนาล่าช้า เพราะฉะนั้นการเตรียมพร้อมต่อการเกิดภัย หรือแม้กระทั่งการระงับภัย จะเป็นส่วนหนึ่งของการผสมผสานในการพัฒนาแผนงาน ซึ่งมุ่งการวางแผนพัฒนาเพื่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและสังคม การลดความยากจนและความสมดุลทางสภาพแวดล้อม ฉะนั้นจึงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ารัฐบาลจำเป็นต้องรวมการลดสาธารณภัยไว้ในการพัฒนาแผนงาน เพื่อให้มีนโยบายที่ชัดเจนในแผนพัฒนาเกี่ยวกับการลดสาธารณภัยและมีการมอบหมายองค์กร

ที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาแผนงาน เพื่อลดความเสี่ยงต่อภัยสาธารณะ สิ่งที่เป็นต่อการจัดการสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพคือ การเสนอนโยบายที่ชัดเจนของรัฐบาลและโครงสร้างการปฏิบัติงานรองรับนโยบายการจัดการสาธารณภัย นโยบายและโครงสร้างนี้จะนำไปสู่โครงสร้างด้านการประสานงานในที่สุด แต่โครงสร้างการจัดการสาธารณภัยที่ดีจะต้องไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานรัฐบาล ไม่เป็นเอกเทศจากรัฐบาลโดยสิ้นเชิง ไม่พยายามควบคุมหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาล หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจของตน

รายงานนี้มุ่งเน้นที่ภัยธรรมชาติ ภัยอันตรายทางเทคโนโลยี และศักยภาพของการเกิดภัยของทั้งสองสาธารณภัยกลุ่มที่ 3 หรือที่เรียกว่าสถานการณ์ฉุกเฉินซับซ้อน ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงแห่งชาตินั้นจะไม่นำมาพิจารณา ในบทที่ 4 จะเสนอภาพรวมโดยย่อเกี่ยวกับภัยพิบัติในประเทศไทยดังต่อไปนี้ คือ พายุไต้ฝุ่น อุทกภัย แผ่นดินถล่ม แผ่นดินไหว ภัยแล้ง โรคระบาด การแพร่ของแมลงที่ทำลายพืชผล ระเบิดและอัคคีภัย อุบัติภัยใหญ่ ๆ การก่อความไม่สงบ และการหลอกลวงเข้ามาของผู้ลี้ภัย โดยทั่วไปภัยที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นสูงสุด คือ ระเบิด และอัคคีภัย อุทกภัย อุบัติภัย ภัยแล้ง และวาทภัย

พื้นฐานทางกฎหมาย และโครงสร้างองค์กรในประเทศไทยที่ดำเนินงานและปฏิบัติงานด้านการจัดการสาธารณภัยนั้นค่อนข้างซ้ำซ้อน คือมีกฎหมายเกี่ยวข้อง 34 ฉบับ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 9 กระทรวง 20 กรม และ 10 คณะกรรมการ รายละเอียดโดยย่อของเรื่องนี้อยู่ในบทที่ 5 และภาคผนวกที่เกี่ยวข้องเนื่องด้วยกรมและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีจำนวนมาก ฉะนั้นจึงไม่สามารถทำการประเมินโดยละเอียดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะโดยละเอียดนั้นอยู่ในบทที่ 6 ระหว่างการทำการศึกษานี้ ผู้เชี่ยวชาญพบว่า เรื่องที่ศึกษาอยู่ส่วนใหญ่นั้นได้ทำการศึกษามาก่อนแล้ว ฉะนั้นข้อเสนอแนะในการรายงานนี้ ในหลาย ๆ ข้อจะซ้ำกับข้อเสนอแนะของผู้อื่นที่ศึกษาเรื่องเดียวกัน แต่ไม่ใช่ว่าข้อเสนอแนะก่อน ๆ มิได้ถูกนำมาปฏิบัติหากแต่ยังไม่พบวิธีการหรือแนวทางที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับในการปฏิบัติได้เท่านั้นเอง

ปัญหาแท้จริงอยู่ที่โครงสร้างองค์กร หลายปีที่ผ่านมากระบวนการจัดการสาธารณภัยแห่งชาตินั้นได้ขยายตัวเพื่อให้รับกับสภาพแวดล้อมที่ได้พัฒนาด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว หากแต่การขยายตัวนี้มักเป็นการขยายตัวโดยจัดองค์กรขึ้นมาใหม่ โดยมิได้พิจารณาบทบาทหน้าที่ขององค์กรที่มีอยู่แล้ว ถึงแม้ว่าจะมีความก้าวหน้าในบางประเด็น แต่โดยรวมจะเห็นได้ว่าการคุมเชิงหวงแหนหน้าที่รับผิดชอบมิให้ผู้อื่นก้าวก่ายการแข่งขันระหว่างกรมและคณะกรรมการต่าง ๆ การไม่ค่อยให้ข้อมูล การประสานงานระหว่างกรมที่ไม่มีประสิทธิภาพ การไม่ทราบถึงความเคลื่อนไหวการดำเนินงานขององค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ความซ้ำซ้อนของงาน ความสับสน ซึ่งสาเหตุดังกล่าวก่อให้เกิดการสูญเสียทรัพยากร สถานการณ์เหล่านี้มิได้เกิดขึ้นแต่ในประเทศไทยหากแต่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต้องเหมาะสมกับประเทศไทย เพราะฉะนั้นมีสองประเด็นที่สำคัญคือการปรับปรุงองค์กรที่มีอยู่และการพัฒนาวัฒนธรรมด้านความปลอดภัย คือให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย การปรับปรุงองค์กรโครงสร้างในประเทศไทยอาจลำบาก แต่หากว่าโครงสร้างได้รับการปรับปรุง ประเทศก็ยังคงประสบกับปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้ว รัฐบาลจะไม่มั่นคงทุกครั้งที่เกิดสาธารณภัย และการปฏิบัติการต่าง ๆ จะเป็นเพียงการบรรเทาสาธารณภัยเท่านั้น มิได้เป็นการแก้ปัญหาในระยะยาว

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้นได้มาด้วยราคาอันแพง คือ พิจารณาด้านกำไร ก่อนที่จะคำนึงถึงความปลอดภัยหรือสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมเมืองทำให้ค่านิยมดั้งเดิมเปลี่ยนไป ความคิดด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวมของประชาชนนั้นพัฒนาขึ้นอย่างเชื่องช้า ประเทศไทยเป็นสังคมของความสัมพันธ์(คนรู้จัก)มากกว่าสังคมกฎหมาย เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงความคิดประชาชน จำต้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย และคนไทยเท่านั้นที่สามารถก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงนั้น ความสำเร็จจะเกิดเมื่อมีวิถีทางที่เหมาะสม คนไทยสามารถปรับตัวได้ง่ายเมื่อมีความเข้าใจและมีผู้นำ ความรับผิดชอบทางสังคม การรักษาดูแลสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมความปลอดภัยจะเกิดขึ้นได้ถ้าสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสังคมไทย

ในการจัดการสาธารณภัย ควรมีหลักการพื้นฐาน 5 ประการ คือ ความตระหนัก ความตั้งใจทางการเมือง การเงิน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันที่เกี่ยวข้อง หลักการที่สำคัญที่สุด คือ ความตั้งใจทางการเมือง เนื่องจากจะเป็นพื้นฐานของหลักการอื่นๆ

ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ หลายประเด็นนั้นเกี่ยวข้องกันและอาจมีการปฏิบัติแล้วในขณะนี้ ข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้ ทางรัฐบาลจำเป็นต้องพิจารณาแก้ไขปรับปรุงใหม่ จัดระดับความสำคัญ รับรองหรือยกเลิก เพื่อที่จะพัฒนาเข้าไปในแผนปฏิบัติการต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านการประเมินความเสี่ยง

- ✧ จัดตั้งระบบการจัดการสารสนเทศ และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เกี่ยวกับสาธารณภัย สภาพแวดล้อมและการจัดการพัฒนาภายใต้การประสานงานขององค์กรเดียว
- ✧ จัดทำแผนที่ พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภัยต่าง ๆ ในระดับภูมิภาคและจังหวัด
- ✧ จัดทำการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับภัยต่าง ๆ ที่พบในกระบวนการการจัดทำแผนที่
- ✧ นำการประเมินความเสี่ยงทางภัยต่าง ๆ ไปใช้ ในระดับภูมิภาคและจังหวัด
- ✧ จัดทำกรณีศึกษาของสาธารณภัยที่ผ่านมาที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจในระยะยาว และทำการจำลอง หรือสมมุติของสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นได้

ข้อเสนอแนะด้านภัยทางเทคโนโลยี

- ✧ จัดการฝึกอบรมระดับสูงสำหรับผู้เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัย การใช้สารเคมีและวัตถุอันตราย เพื่อปรับปรุงและเพิ่มความชำนาญการด้านนี้
- ✧ จัดการฝึกอบรมพนักงานด้านความปลอดภัยในอุตสาหกรรม ในเรื่องการจัดการด้านความปลอดภัยการวางแผนเรื่องเหตุฉุกเฉิน ความปลอดภัยในการใช้สารเคมี และความปลอดภัยและสุขอนามัยในการทำงาน

- ✧ พิจารณาความรับผิดชอบด้านความปลอดภัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงแรงงาน และกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะด้านกฎหมาย

- ✧ ทบทวนและพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 โดนพิจารณาถึงความจำเป็นที่จะต้องแยกเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติออกจากภัยอื่น ๆ และพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องและบทบาทของกระทรวงอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน
- ✧ ทบทวนพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 (ดูประกอบหัวข้อ การบริการเหตุฉุกเฉิน ย่อหน้า 6.5)

ข้อเสนอแนะด้านโครงสร้างขององค์กร

- ✧ รวมเรื่องความมั่นคงการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(ภัยทางอากาศและวินาศภัย) ภายใต้สภาพความมั่นคงแห่งชาติซึ่งจะทำให้เรื่องเกี่ยวกับสาธารณภัยเป็นที่เปิดเผย ไม่เป็นความลับอีกต่อไป
- ✧ รวมหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติเป็นคณะกรรมการถาวรด้านสาธารณภัย เทียบเท่าสภาพความมั่นคงแห่งชาติ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน
- ✧ เสนอให้คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ และคณะกรรมการแผ่นดินไหวแห่งชาติเป็นอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการถาวรด้านสาธารณภัย โดยทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษา
- ✧ เสนอให้คณะกรรมการเฉพาะด้าน 3 คณะที่เหลือ (ดังที่กล่าวในย่อหน้า 6.21) เป็นอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการถาวรด้านสาธารณภัย

ข้อเสนอแนะด้านการเตรียมความพร้อมและบรรเทาทุกข์

- ✧ ทบทวนข้อเสนอแนะในการศึกษาการประเมินความต้องการภายหลังพายุไต้ฝุ่นเกย์ ภายใต้กรอบของข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในรายงานนี้

ข้อเสนอแนะด้านการวางแผน

- ✧ ทบทวนแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่ได้แก้ไขใหม่
- ✧ จัดแผนปฏิบัติการฉุกเฉินระดับจังหวัดเพื่อเตรียมรับภัย หรือสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้กระทันหัน ตามการประเมินความเสี่ยงของสาธารณภัย
- ✧ เตรียมแผนปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะด้านคณะกรรมการ

- ✧ จัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือระดับจังหวัดภายใต้แผนปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินระดับจังหวัด และให้มีการซ้อมกึ่งการสมมติ

ข้อเสนอแนะด้านศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน

- ✧ ทบทวนความจำเป็นที่จะจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินแห่งชาติ ถ้ามีการจัดตั้งควรมีอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้อย่างครบถ้วน
- ✧ ทบทวนความจำเป็นที่จะจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินในแต่ละจังหวัด และเขตกรุงเทพมหานคร ตามเห็นสมควรความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะด้านการสื่อสาร

- ✧ จัดทำแผนการสื่อสารสาธารณะแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะด้านการประเมินภายหลังสาธารณภัย

- ✧ แผนปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินควรรวมถึงการจัดการการประเมินผลภายหลังเหตุการณ์สาธารณภัย เหล่านั้น

ข้อเสนอแนะด้านงบประมาณ

- ✧ พิจารณาจัดสรรงบประมาณพัฒนาในอัตราส่วนที่แน่นอนเพื่อนำไปใช้ในการเตรียมพร้อมและบรรเทาสาธารณภัยและจัดให้มีการพิจารณาประเมินค่าใช้จ่ายงบประมาณทุกปี
- ✧ พิจารณาจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่ง เพื่อใช้ในการซ้อมการปฏิบัติการตามแผนภาวะฉุกเฉิน

ข้อเสนอเรื่องกองทัพ

- ✧ พิจารณาศักยภาพของกองทัพที่สามารถช่วยเหลือด้านการจัดการสาธารณภัย และนำมารวมในแผนต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
- ✧ เสนอให้มีสายบังคับบัญชาที่ชัดเจน ระหว่างข้าราชการและทหาร และนำมารวมในแผนปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน
- ✧ ผู้บังคับบัญชาหรือตัวแทนกองทัพที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัย ควรเป็นสมาชิกคณะกรรมการถาวรด้านสาธารณภัยและคณะกรรมการอื่นตามความเหมาะสม รวมถึงคณะกรรมการระดับจังหวัด

ข้อเสนอแนะด้านการบริการต่าง ๆ ในภาวะฉุกเฉิน

จัดทำการศึกษาความเป็นไปได้ด้านบริการในภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้ทราบถึงความต้องการในการปฏิบัติการป้องกันอัคคีภัย การบริการรถพยาบาลและช่วยเหลือผู้ประสบภัย ทั้งนี้ควรรวมบทบาทของกองทัพในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้วย

ข้อเสนอแนะด้านการทำงานก่อสร้างและบำรุงรักษาอาคาร

- ◇ จัดตั้งสภาวิศวกรเพื่อควบคุมงาน ทบทวนกฎข้อบังคับต่างๆ และให้คำปรึกษาแก่รัฐบาล
- ◇ จัดตั้งแผนควบคุมคุณภาพภายใต้การบริหารของสภาวิศวกร
- ◇ จัดทำตารางมาตรฐาน คุณสมบัติของวิศวกร และสถาปนิก ที่รับผิดชอบการออกแบบอาคารและควบคุมการก่อสร้างอาคาร

ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาวัฒนธรรมความปลอดภัย

- ◇ จัดตั้งสถาบันการศึกษาสาธารณภัยแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานอิสระ ภายใต้การสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาล ภายใน 5 ปีแรก
- ◇ คณะกรรมการถาวรด้านสาธารณภัยควรเป็นผู้ริเริ่มโครงการ เพื่อกระตุ้นความรับผิดชอบและตระหนักถึงผลกระทบต่างๆ ที่เกิดจากสาธารณภัย แก่ประชาชนในทุกรูปแบบ (สื่อสารมวลชน) และทุกวิถีทาง
- ◇ ภาคเอกชนและองค์กรอิสระอื่น ๆ ควรมีบทบาทในกระบวนการการตัดสินใจในการจัดการสาธารณภัย เช่น การทบทวนการประเมินผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม และการทบทวนแผนปฏิบัติการฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

- ◇ จัดทำการวิเคราะห์ความต้องการต่าง ๆ ในการฝึกอบรม
- ◇ พัฒนายุทธวิธีการฝึกอบรม รวมถึงการจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมให้พร้อม

ข้อเสนอแนะด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

- ◇ ส่งเสริมการร่วมมือด้านข่าวสารทั้งในระดับระหว่างประเทศ และระดับภูมิภาค ด้านการจัดการสาธารณภัยภายใต้การนำของคณะกรรมการถาวรด้านสาธารณภัย สถาบันศึกษาสาธารณภัย และองค์กรอื่น ๆ
- ◇ ให้คณะกรรมการถาวรด้านสาธารณภัยเป็นหน่วยงานเดียวที่เป็นศูนย์กลาง ในการตัดสินใจเรื่องการรับความช่วยเหลือด้านสาธารณภัย

ภาคผนวก ข

รายการกฎหมาย มาตรฐาน สิ่งตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยประเทศไทย

พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ.2542

- ✧ กฎกระทรวง (พ.ศ. 2496) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 (กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการเก็บรักษาสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2496) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 (กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการเก็บรักษาสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย แก้ไขเพิ่มเติม)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2498) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 (กำหนดเครื่องหมาย หนังสือสำคัญ เจ้าหน้าที่ป้องกันอัคคีภัย เจ้าหน้าที่ระงับอัคคีภัย)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2505) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 (กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการเก็บรักษาสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย แก้ไขเพิ่มเติม)
- ✧ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งผู้อำนวยการดับเพลิงประจำท้องถิ่น ประกาศ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545
- ✧ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย ประกาศ ณ วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2546
- ✧ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งผู้อำนวยการดับเพลิงประจำท้องถิ่น ประกาศ ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548
- ✧ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ให้ผู้ประกอบการกิจการอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย มีไว้ซึ่งอุปกรณ์เครื่องช่วยในการหนีไฟจากอาคารที่ผู้ประกอบการ ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2548
- ✧ ระเบียบ เรื่องการเรียไ้เงินเพื่อจัดหาเครื่องดับเพลิงไว้ป้องกันอัคคีภัย พ.ศ. 2495
- ✧ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดตั้งยามท้องถิ่น พ.ศ. 2497
- ✧ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดหาและการใช้เครื่องเคมีดับเพลิง พ.ศ. 2500

พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522

- ✧ กฎกระทรวง (พ.ศ.2532) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 (กำหนดเครื่องหมาย หนังสือสำคัญ เจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พนักงานป้องกันภัย)
- ✧ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ประกาศ ณ วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2546
- ✧ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติว่าด้วยการใช้จ่ายกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. 2537

- ✧ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติว่าด้วยการสงเคราะห์ราษฎรผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. 2547
- ✧ ข้อกำหนดกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งของสำรองจ่ายช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. 2547
- ✧ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2547 (หลักเกณฑ์การรับ การจัดหน่วยอาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เครื่องแต่งกายเครื่องหมาย บัตรประจำตัว เครื่องแบบ) แผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ภาคการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ

- ✧ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2538 (กำหนดหลักเกณฑ์หน้าที่ของ กปอ.)
- ✧ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 (กำหนดหลักเกณฑ์หน้าที่ของ กปอ. แก้ไขเพิ่มเติม)
- ✧ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 (กำหนดหลักเกณฑ์หน้าที่ของ กปอ. แก้ไขเพิ่มเติม)

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502

- ✧ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติหรือปฏิบัติหน้าที่เพื่อมนุษยธรรม พ.ศ. 2543

- ✧ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขและอัตราในการจ่ายเงินสงเคราะห์และกำหนดลักษณะของความพิการทุพพลภาพขนาดหนักจนเป็นอุปสรรคสำคัญในการประกอบอาชีพหรือดำรงชีพ พ.ศ. 2544
- ✧ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทำขวัญของข้าราชการและลูกจ้าง พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

- ✧ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2546

กฎหมายว่าด้วยการบริหาร ปฏิบัติทางราชการ และความรับผิดชอบ

- ✧ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539
- ✧ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2540
- ✧ พระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2527) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (กำหนดการรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือซ่อมแซมอาคาร และความคงทนของอาคารหรือพื้นดินที่รองรับอาคาร)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2530) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (กำหนดหลักเกณฑ์ในการติดตั้งลูกกรง เหล็กดัด หรือสิ่งทำนองเดียวกัน ที่ประตู หน้าต่าง หรือที่ ด้านนอกหรือด้านในของอาคาร)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 21 (พ.ศ.2532) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารดำเนินการแก้ไขอาคารที่ติดตั้งลูกกรง เหล็กดัด)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 33 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (การกำหนดโครงสร้างและอุปกรณ์อันเป็นส่วนประกอบของอาคารสูงและอาคารขนาดใหญ่พิเศษ)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 39 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (กำหนดแบบ วิธีการ จำนวนและระบบการติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัย ห้องน้ำ และห้องส้วม ระบบการจัดแสงสว่างและการระบายอากาศ ระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉิน)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ.2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งได้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายก่อนวันที่พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ใช้บังคับ มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายหรืออาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แก่ชุมชนความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 48 (พ.ศ.2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (กำหนดลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้เป็นโครงสร้างหลักของอาคารและกระงกที่ใช้ในการก่อสร้างอาคารเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดจากเหตุเพลิงไหม้)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 50 (พ.ศ.2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (กำหนดให้อาคารสูงและอาคารขนาดใหญ่พิเศษที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535 ฯ) หากจะขอแก้ไขแบบแปลนหรือดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารจากที่ได้รับอนุญาตต้องจัดให้มีระบบป้องกันเพลิงไหม้ที่พอเพียงและถ้าเป็นอาคารที่ยังมิได้ก่อสร้างแต่ได้รับ

อนุญาตให้แก้ไขแบบแปลนแล้วต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535) และกำหนดมาตรฐานก่อสร้างเพิ่มพร้อมแก้ไขพบัญญัติบางข้อด้วย)

- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ.2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (กำหนดลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วนเนื้อที่ ที่ตั้งของอาคาร ระดับ เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคารหรือแนวอาคาร และระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคารหรือเขตที่ดินของผู้อื่นหรือระหว่างถนนกับอาคาร ทางเท้าหรือที่สาธารณะ)
- ✧ กฎกระทรวง กำหนดประเภทอาคารที่ต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๔๔ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๓๒ ทวิ (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

- ✧ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545
- ✧ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประกาศ ณ วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2538

พระราชบัญญัติโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2535

- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2535 (หลักเกณฑ์การประกอบกิจการโรงงาน)
- ✧ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2513) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 เรื่องหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ลงวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2513
- ✧ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2530) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 เรื่องหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ลงวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2530
- ✧ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เรื่องมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542
- ✧ ระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์การชี้บ่งอันตราย การประเมินความเสี่ยง และการจัดทำแผนงานบริหารความเสี่ยง พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

- ✧ กฎกระทรวง (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 (หลักเกณฑ์วิธีการการขออนุญาต การอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตเป็น

ผู้ผลิตนำเข้าส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 3)

- ✧ ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรฐานความปลอดภัยของสถานบริการก๊าซธรรมชาติ ที่กรมธุรกิจพลังงานมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ พ.ศ. 2546 ประกาศ ณ วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

- ✧ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการ เพื่อความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534

- ✧ ประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการ เพื่อความปลอดภัยในการทำงานสำหรับพนักงาน ประกาศ ณ วันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

- ✧ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบสุขภาพของลูกจ้างและส่งผลตรวจแรงงาน พ.ศ. 2547
- ✧ ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง กำหนดแบบแจ้งรายละเอียด แบบรายงานความปลอดภัย และประเมินการก่ออันตราย และแบบรายงานผลการตรวจวัดปริมาณความเข้มข้นของสารเคมีอันตราย ประกาศ ณ วันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2535
- ✧ ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ประกาศ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2540
- ✧ ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง กำหนดหน่วยงานฝึกอบรมดับเพลิงขั้นต้นแก่ลูกจ้าง ประกาศ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2547
- ✧ ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์การขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น หน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟ ประกาศ ณ วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542

- ✧ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้งการอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2546 ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542
- ✧ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2547 ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2)

ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 28 ลงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2514 ว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว

- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2529) ออกตามความในประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 28 ลงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2514 (หลักเกณฑ์วิธีการของสถานบริการ สถานีบรรจุก๊าซ ลานบรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2531) ออกตามความในประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 28 ลงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2514 (เพิ่มเติมหลักเกณฑ์วิธีการของสถานบริการ สถานีบรรจุก๊าซ ลานบรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ)
- ✧ กฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2535) ออกตามความในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 28 ลงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2514 (เพิ่มเติมหลักเกณฑ์วิธีการของห้องบรรจุก๊าซ)
- ✧ ประกาศกรมโยธาธิการ (กรมธุรกิจพลังงาน) เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการถ่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว จากถังขนส่งก๊าซที่ติดตั้งบนยานพาหนะขนส่งทางบกที่ประสบอุบัติเหตุหรือยานพาหนะขนส่งทางบกที่ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ไปยังถังขนส่งก๊าซของยานพาหนะทางบกคันอื่น ประกาศ ณ วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

- ✧ ข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการใช้ไฟสัญญาณรบกวน เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นและเครื่องหมายแสดงลักษณะของรถฉุกเฉิน ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2546
- ✧ ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาตใช้ไฟสัญญาณรบกวน และเสียงสัญญาณ ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

มาตรฐานการบริหาร/การบริหารสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ✧ มาตรฐานการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2548
- ✧ มาตรฐานการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2548
- ✧ มาตรฐานการกำกับดูแลโรงงาน พ.ศ. 2548

มาตรฐานวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

- ✧ มาตรฐานระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ พ.ศ. 2546 E.I.T. Standard 2002-43
- ✧ มาตรฐานการป้องกันฟ้าผ่าสำหรับสิ่งปลูกสร้าง E.I.T. Standard 3003-43
- ✧ มาตรฐานระบบไฟฟ้าแสงสว่างฉุกเฉินและป้ายทางออกฉุกเฉิน E.I.T. Standard 2004-44
- ✧ มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัย E.I.T. Standard 3002-45
- ✧ มาตรฐานการควบคุมควันไฟ E.I.T. Standard 3009-45

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

- ◇ มอก. 405-2525 หลักเกณฑ์การจัดทำคู่มือการใช้และบำรุงรักษาเครื่องดับเพลิงแบบยกหัว
- ◇ มอก. 695-2530 ท่อส่งน้ำดับเพลิง ท่อพับ
- ◇ มอก. 332-2523 เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง
- ◇ มอก. 332-2529 เครื่องดับเพลิงยกหัวชนิดผงเคมีแห้ง
- ◇ มอก. 332-2531 เครื่องดับเพลิงยกหัวชนิดผงเคมีแห้ง (แก้ไขครั้งที่ 1)
- ◇ มอก. 881-2532 เครื่องดับเพลิงยกหัว คาร์บอนไดออกไซด์
- ◇ มอก. 882-2532 เครื่องดับเพลิงยกหัว โฟม (บังคับใช้)
- ◇ มอก. 332-2537 เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (บังคับใช้) (แก้ไขครั้งที่ 2)
- ◇ มอก. 2107-2544 หัวดับเพลิงไม่มีประตุน้ำ
- ◇ มอก. 355-2523 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภาชนะบรรจุก๊าซทนความดันแบบไม่มีตะเข็บ
- ◇ มอก. 358-2531 การใช้และซ่อมบำรุงภาชนะบรรจุก๊าซทนความดัน
- ◇ มอก. 523-2527 รองเท้าหนังนิรภัย
- ◇ มอก. 368-2538 หมวกนิรภัยสำหรับงานอุตสาหกรรม
- ◇ มอก. 568-2540 ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อุตสาหกรรม
- ◇ มอก. 540-2545 ออกซิเจนการแพทย์
- ◇ มอก. 1220-2541 ชุดประตุนไฟแบบบานเปิด

คู่มือสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

- ◇ คู่มือการปฏิบัติงานกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2546
- ◇ คู่มือการปฏิบัติการตามแผนกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เล่ม 2 การควบคุมไฟฟ้า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พ.ศ. 2547
- ◇ คู่มือการปฏิบัติการตามแผนกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เล่ม 2 การควบคุมอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมือง พ.ศ. 2547
- ◇ คู่มือการปฏิบัติการตามแผนกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย เล่ม 2 การปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542 กรมธุรกิจพลังงาน พ.ศ. 2547
- ◇ คู่มือการปฏิบัติการตามแผนกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว เล่ม 2 การดำเนินงานและวิธีปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 กรมโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2547

ภาคผนวก ก.
รายการมาตรฐานสมาคมป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ
(ของสหรัฐอเมริกา) ปี 2002

**National Fire
Protection Association**

The authority on fire, electrical, and building safety

- ✧ NFPA Protection Association The Authority on Fire Electrical, and Building 2000 Edition
- ✧ NFPA 1 Fire Prevention Code 2000 Edition
- ✧ NFPA 10 Standard for Portable Fire Extinguishers 2002 Edition
- ✧ NFPA 11 Standard for Low-, Medium-, and High-Expansion Foam 2002 Edition
- ✧ NFPA 11A Standard for Medium- and High-Expansion Foam Systems 1999 Edition
- ✧ NFPA 12 Standard on Carbon Dioxide Extinguishing Systems 2000 Edition
- ✧ NFPA 12A Standard on Halon 1301 Fire Extinguishing Systems 1997 Edition
- ✧ NFPA 13 Standard for the Installation of Sprinkler Systems 2002 Edition
- ✧ NFPA 13D Standard for the Installation of Sprinkler Systems in One- and Two-Family Dwellings and Manufactured Homes 2002 Edition
- ✧ NFPA 13E Recommended Practice for Fire Department Operations in Properties Protected by Sprinkler and Standpipe Systems 2000 Edition
- ✧ NFPA 13R Standard for the Installation of Sprinkler Systems in Residential Occupancies up to and Including Four Stories in Height 2002 Edition
- ✧ NFPA 14 Standard for the Installation of Standpipe, Private Hydrant, and Hose Systems 2000 Edition
- ✧ NFPA 15 Standard for Water Spray Fixed Systems for Fire Protection 2001 Edition
- ✧ NFPA 16 Standard for the Installation of Foam-Water Sprinkler and Foam-Water Spray Systems 1999 Edition
- ✧ NFPA 17 Standard for Dry Chemical Extinguishing Systems 2002 Edition
- ✧ NFPA 17A Standard for Wet Chemical Extinguishing Systems 2002 Edition
- ✧ NFPA 18 Standard on Wetting Agents 1995 Edition
- ✧ NFPA 20 Standard for the Installation of Stationary Pumps for Fire Protection 1999 Edition
- ✧ NFPA 22 Standard for Water Tanks for Private Fire Protection 1998 Edition
- ✧ NFPA 24 Standard for the Installation of Private Fire Service Mains and Their Appurtenances 2002 Edition

- ✧ NFPA 25 Standard for the Inspection, Testing, and Maintenance of Water-Based Fire Protection Systems 2002 Edition
- ✧ NFPA 30 Flammable and Combustible Liquids Code 2000 Edition
- ✧ NFPA 30A Code for Motor Fuel Dispensing Facilities and Repair Garages 2000 Edition
- ✧ NFPA 30B Code for the Manufacture and Storage of Aerosol Products 2002 Edition
- ✧ NFPA 31 Standard for the Installation of Oil-Burning Equipment 2001 Edition
- ✧ NFPA 32 Standard for Dry cleaning Plants 2000 Edition
- ✧ NFPA 33 Standard for Spray Application Using Flammable or Combustible Materials 2000 Edition
- ✧ NFPA 34 Standard for Dipping and Coating Processes Using Flammable or Combustible Liquids 2000 Edition
- ✧ NFPA 35 Standard for the Manufacture of Organic Coatings 1999 Edition
- ✧ NFPA 36 Standard for Solvent Extraction Plants 2001 Edition
- ✧ NFPA 37 Standard for the Installation and Use of Stationary Combustion Engines and Gas Turbines 2002 Edition
- ✧ NFPA 40 Standard for the Storage and Handling of Cellulose Nitrate Film 2001 Edition
- ✧ NFPA 42 Code for the Storage of Pyroxylin Plastic 2002 Edition
- ✧ NFPA 45 Standard on Fire Protection for Laboratories Using Chemicals 2000 Edition
- ✧ NFPA 50 Standard for Bulk Oxygen Systems at Consumer Sites 2001 Edition
- ✧ NFPA 50A Standard for Gaseous Hydrogen Systems at Consumer Sites 1999 Edition
- ✧ NFPA 50B Standard for Liquefied Hydrogen Systems at Consumer Sites 1999 Edition
- ✧ NFPA 51 Standard for the Design and Installation of Oxygen Fuel Gas Systems for Welding, Cutting, and Allied Processes 2002 Edition
- ✧ NFPA 51A Standard for Acetylene Cylinder Charging Plants 2001 Edition
- ✧ NFPA 51B Standard for Fire Prevention During Welding, Cutting, and Other Hot Work 1999 Edition
- ✧ NFPA 52 Compressed Natural Gas (CNG) Vehicular Fuel Systems Code 2002 Edition
- ✧ NFPA 53 Recommended Practice on Materials, Equipment, and Systems Used in Oxygen-Enriched Atmospheres 1999 Edition
- ✧ NFPA 54 ANSI Z223.1-2002 National Fuel Gas Code 2002 Edition
- ✧ NFPA 55 Standard for the Storage, Use, and Handling of Compressed and Liquefied Gases in Portable Cylinders 1998 Edition
- ✧ NFPA 57 Liquefied Natural Gas (LNG) Vehicular Fuel Systems Code 2002 Edition

- ✧ NFPA 58 Liquefied Petroleum Gas Code 2001 Edition
- ✧ NFPA 59 Utility LP-Gas Plant Code 2001 Edition
- ✧ NFPA 59A Standard for the Production, Storage, and Handling of Liquefied Natural Gas (LNG) 2001 Edition
- ✧ NFPA 61 Standard for the Prevention of Fires and Dust Explosions in Agricultural and Food Processing Facilities 2002 Edition
- ✧ NFPA 68 Guide for Venting of Deflagrations 2002 Edition
- ✧ NFPA 69 Standard on Explosion Prevention Systems 2002 Edition
- ✧ NFPA 70 National Electrical Code? 2002 Edition
- ✧ NFPA 70B Recommended Practice for Electrical Equipment Maintenance 2002 Edition
- ✧ NFPA 70E Standard for Electrical Safety Requirements for Employee Workplaces 2000 Edition
- ✧ NFPA 72? National Fire Alarm Code? 2002 Edition
- ✧ NFPA 73 Electrical Inspection Code for Existing Dwellings 2000 Edition
- ✧ NFPA 75 Standard for the Protection of Electronic Computer/Data Processing Equipment 1999 Edition
- ✧ NFPA 76 Recommended Practice for the Fire Protection of Telecommunications Facilities 2002 Edition
- ✧ NFPA 77 Recommended Practice on Static Electricity 2000 Edition
- ✧ NFPA 79 Electrical Standard for Industrial Machinery 2002 Edition
- ✧ NFPA 80 Standard for Fire Doors and Fire Windows 1999 Edition
- ✧ NFPA 80A Recommended Practice for Protection of Buildings from Exterior Fire Exposures 2001 Edition
- ✧ NFPA 82 Standard on Incinerators and Waste and Linen Handling Systems and Equipment 1999 Edition
- ✧ NFPA 85 Boiler and Combustion Systems Hazards Code 2001 Edition
- ✧ NFPA 86 Standard for Ovens and Furnaces 1999 Edition
- ✧ NFPA 86C Standard for Industrial Furnaces Using a Special Processing Atmosphere 1999 Edition
- ✧ NFPA 86D Standard for Industrial Furnaces Using Vacuum as an Atmosphere 1999 Edition
- ✧ NFPA 88A Standard for Parking Structures 2002 Edition
- ✧ NFPA 88B Standard for Repair Garages 1997 Edition

- ✧ NFPA 90A Standard for the Installation of Air-Conditioning and Ventilating Systems 2002 Edition
- ✧ NFPA 90B Standard for the Installation of Warm Air Heating and Air-Conditioning Systems 2002 Edition
- ✧ NFPA 91 Standard for Exhaust Systems for Air Conveying of Vapors, Gases, Mists, and Noncombustible Particulate Solids 1999 Edition
- ✧ NFPA 92A Recommended Practice for Smoke-Control Systems 2000 Edition
- ✧ NFPA 92B Guide for Smoke Management Systems in Malls, Atria, and Large Areas 2000 Edition
- ✧ NFPA 96 Standard for Ventilation Control and Fire Protection of Commercial Cooking Operations 2001 Edition
- ✧ NFPA 97 Standard Glossary of Terms Relating to Chimneys, Vents, and Heat-Producing Appliances 2000 Edition
- ✧ NFPA 99 Standard for Health Care Facilities 2002 Edition
- ✧ NFPA 99B Standard for Hypobaric Facilities 2002 Edition
- ✧ NFPA 101 Life Safety Code? 2000 Edition
- ✧ NFPA 101A Guide on Alternative Approaches to Life Safety 2001 Edition
- ✧ NFPA 101B Code for Means of Egress for Buildings and Structures 2002 Edition
- ✧ NFPA 102 Standard for Grandstands, Folding and Telescopic Seating, Tents, and Membrane Structures 1995 Edition
- ✧ NFPA 105 Recommended Practice for the Installation of Smoke-Control Door Assemblies 1999 Edition
- ✧ NFPA 110 Standard for Emergency and Standby Power Systems 2002 Edition
- ✧ NFPA 111 Standard on Stored Electrical Energy Emergency and Standby Power Systems 2001 Edition
- ✧ NFPA 115 Recommended Practice on Laser Fire Protection 1999 Edition
- ✧ NFPA 120 Standard for Coal Preparation Plants 1999 Edition
- ✧ NFPA 121 Standard on Fire Protection for Self-Propelled and Mobile Surface Mining Equipment 2001 Edition
- ✧ NFPA 122 Standard for Fire Prevention and Control in Underground Metal and Nonmetal Mines 2000 Edition
- ✧ NFPA 123 Standard for Fire Prevention and Control in Underground Bituminous Coal Mines 1999 Edition

- ❖ NFPA 130 Standard for Fixed Guideway Transit and Passenger Rail Systems 2000 Edition
- ❖ NFPA 140 Standard on Motion Picture and Television Production Studio Soundstages and Approved Production Facilities 1999 Edition
- ❖ NFPA 150 Standard on Fire Safety in Racetrack Stables 2000 Edition
- ❖ NFPA 160 Standard for Flame Effects Before an Audience 2001 Edition
- ❖ NFPA 170 Standard for Fire Safety Symbols 2002 Edition
- ❖ NFPA 203 Guide on Roof Coverings and Roof Deck Constructions 2000 Edition
- ❖ NFPA 204 Standard for Smoke and Heat Venting 2002 Edition
- ❖ NFPA 211 Standard for Chimneys, Fireplaces, Vents, and Solid Fuel-Burning Appliances 2000 Edition
- ❖ NFPA 214 Standard on Water-Cooling Towers 2000 Edition
- ❖ NFPA 220 Standard on Types of Building Construction 1999 Edition
- ❖ NFPA 221 Standard for Fire Walls and Fire Barrier Walls 2000 Edition
- ❖ NFPA 230 Standard for the Fire Protection of Storage 1999 Edition
- ❖ NFPA 232 Standard for the Protection of Records 2000 Edition
- ❖ NFPA 241 Standard for Safeguarding Construction, Alteration, and Demolition Operations 2000 Edition
- ❖ NFPA 251 Standard Methods of Tests of Fire Endurance of Building Construction and Materials 1999 Edition
- ❖ NFPA 252 Standard Methods of Fire Tests of Door Assemblies 1999 Edition
- ❖ NFPA 253 Standard Method of Test for Critical Radiant Flux of Floor Covering Systems Using a Radiant Heat Energy Source 2000 Edition
- ❖ NFPA 255 Standard Method of Test of Surface Burning Characteristics of Building Materials 2000 Edition
- ❖ NFPA 256 Standard Tests of Fire Tests of Roof Coverings 1998 Edition
- ❖ NFPA 257 Standard on Fire Test for Window and Glass Block Assemblies 2000 Edition
- ❖ NFPA 258 Recommended Practice for Determining Smoke Generation of Solid Materials 2001 Edition
- ❖ NFPA 259 Standard Test Method for Potential Heat of Building Materials 1998 Edition
- ❖ NFPA 260 Standard Methods of Tests and Classification System for Cigarette Ignition Resistance of Components of Upholstered Furniture 1998 Edition

- ✧ NFPA 261 Standard Method of Test for Determining Resistance of Mock-Up Upholstered Furniture Material Assemblies to Ignition by Smoldering Cigarettes 1998 Edition
- ✧ NFPA 262 Standard Method of Test for Flame Travel and Smoke of Wires and Cables for Use in Air-Handling Spaces 2002 Edition
- ✧ NFPA 265 Standard Methods of Fire Tests for Evaluating Room Fire Growth Contribution of Textile Coverings on Full Height Panels and Walls 2002 Edition
- ✧ NFPA 267 Standard Method of Test for Fire Characteristics of Mattresses and Bedding Assemblies Exposed to Flaming Ignition Source 1998 Edition
- ✧ NFPA 268 Standard Test Method for Determining Ignitability of Exterior Wall Assemblies Using a Radiant Heat Energy Source 2001 Edition
- ✧ NFPA 269 Standard Test Method for Developing Toxic Potency Data for Use in Fire Hazard Modeling 2000 Edition
- ✧ NFPA 270 Standard Test Method for Measurement of Smoke Obscuration Using a Conical Radiant Source in a Single Closed Chamber 2002 Edition
- ✧ NFPA 271 Standard Method of Test for Heat and Visible Smoke Release Rates for Materials and Products Using an Oxygen Consumption Calorimeter 2001 Edition
- ✧ NFPA 272 Standard Method of Test for Heat and Visible Smoke Release Rates for Upholstered Furniture Components or Composites and Mattresses Using an Oxygen Consumption Calorimeter 1999 Edition
- ✧ NFPA 285 Standard Method of Test for the Evaluation of Flammability Characteristics of Exterior Non-Load-Bearing Wall Assemblies Containing Combustible Components Using the Intermediate-Scale, Multistory Test Apparatus 1998 Edition
- ✧ NFPA 286 Standard Methods of Fire Tests for Evaluating Contribution of Wall and Ceiling Interior Finish to Room Fire Growth 2000 Edition
- ✧ NFPA 287 Standard Test Methods for Measurement of Flammability of Materials in Cleanrooms Using a Fire Propagation Apparatus (FPA) 2001 Edition
- ✧ NFPA 288 Standard Methods of Fire Tests of Floor Fire Door Assemblies Installed Horizontally in Fire Resistance-Rated Floor Systems 2001 Edition

- ❖ NFPA 291 Recommended Practice for Fire Flow Testing and Marking of Hydrants 2002 Edition
- ❖ NFPA 295 Standard for Wildfire Control 1998 Edition
- ❖ NFPA 301 Code for Safety to Life from Fire on Merchant Vessels 2001 Edition
- ❖ NFPA 302 Fire Protection Standard for Pleasure and Commercial Motor Craft 1998 Edition
- ❖ NFPA 303 Fire Protection Standard for Marinas and Boatyards 2000 Edition
- ❖ NFPA 306 Standard for the Control of Gas Hazards on Vessels 2001 Edition
- ❖ NFPA 307 Standard for the Construction and Fire Protection of Marine Terminals, Piers, and Wharves 2000 Edition
- ❖ NFPA 312 Standard for Fire Protection of Vessels During Construction, Repair, and LayUp 2000 Edition
- ❖ NFPA 318 Standard for the Protection of Semiconductor Fabrication Facilities 2002 Edition
- ❖ NFPA 326 Standard for the Safeguarding of Tanks and Containers for Entry, Cleaning, or Repair 1999 Edition
- ❖ NFPA 329 Recommended Practice for Handling Releases of Flammable and Combustible Liquids and Gases 1999 Edition
- ❖ NFPA 385 Standard for Tank Vehicles for Flammable and Combustible Liquids 2000 Edition
- ❖ NFPA 402 Guide for Aircraft Rescue and Fire-Fighting Operations 2002 Edition
- ❖ NFPA 403 Standard for Aircraft Rescue and Fire-Fighting Services at Airports 1998 Edition
- ❖ NFPA 405 Recommended Practice for the Recurring Proficiency Training of Aircraft Rescue and Fire-Fighting Services 1999 Edition
- ❖ NFPA 407 Standard for Aircraft Fuel Servicing 2001 Edition
- ❖ NFPA 408 Standard for Aircraft Hand Portable Fire Extinguishers 1999 Edition
- ❖ NFPA 409 Standard on Aircraft Hangars 2001 Edition
- ❖ NFPA 410 Standard on Aircraft Maintenance 1999 Edition
- ❖ NFPA 412 Standard for Evaluating Aircraft Rescue and Fire-Fighting Foam Equipment 1998 Edition
- ❖ NFPA 414 Standard for Aircraft Rescue and Fire-Fighting Vehicles 2001 Edition

- ✧ NFPA 415 Standard on Airport Terminal Buildings, Fueling Ramp Drainage, and Loading Walkways 2002 Edition
- ✧ NFPA 418 Standard for Heliports 2001 Edition
- ✧ NFPA 422 Guide for Aircraft Accident Response 1999 Edition
- ✧ NFPA 423 Standard for Construction and Protection of Aircraft Engine Test Facilities 1999 Edition
- ✧ NFPA 424 Guide for Airport/Community Emergency Planning 2002 Edition
- ✧ NFPA 430 Code for the Storage of Liquid and Solid Oxidizers 2000 Edition
- ✧ NFPA 432 Code for the Storage of Organic Peroxide Formulations 2002 Edition
- ✧ NFPA 434 Code for the Storage of Pesticides 2002 Edition
- ✧ NFPA 471 Recommended Practice for Responding to Hazardous Materials Incidents 2002 Edition
- ✧ NFPA 472 Standard for Professional Competence of Responders to Hazardous Materials Incidents 2002 Edition
- ✧ NFPA 473 Standard for Competencies for EMS Personnel Responding to Hazardous Materials Incidents 2002 Edition
- ✧ NFPA 484 Standard for Combustible Metals, Metal Powders, and Metal Dusts 2002 Edition
- ✧ NFPA 490 Code for the Storage of Ammonium Nitrate 2002 Edition
- ✧ NFPA 495 Explosive Materials Code 2001 Edition
- ✧ NFPA 496 Standard for Purged and Pressurized Enclosures for Electrical Equipment 1998 Edition
- ✧ NFPA 497 Recommended Practice for the Classification of Flammable Liquids, Gases, or Vapors and of Hazardous (Classified) Locations for Electrical Installations in Chemical Process Areas 1997 Edition
- ✧ NFPA 498 Standard for Safe Havens and Interchange Lots for Vehicles Transporting Explosives 2001 Edition
- ✧ NFPA 499 Recommended Practice for the Classification of Combustible Dusts and of Hazardous (Classified) Locations for Electrical Installations in Chemical Process Areas 1997 Edition
- ✧ NFPA 501 Standard on Manufactured Housing 2000 Edition
- ✧ NFPA 501A Standard for Fire Safety Criteria for Manufactured Home Installations, Sites, and Communities 2000 Edition

- ❖ NFPA 502 Standard for Road Tunnels, Bridges, and Other Limited Access Highways 2001 Edition
- ❖ NFPA 505 Fire Safety Standard for Powered Industrial Trucks Including Type Designations, Areas of Use, Conversions, Maintenance, and Operations 2002 Edition
- ❖ NFPA 520 Standard on Subterranean Spaces 1999 Edition
- ❖ NFPA 550 Guide to the Fire Safety Concepts Tree 2002 Edition
- ❖ NFPA 555 Guide on Methods for Evaluating Potential for Room Flashover 2000 Edition
- ❖ NFPA 560 Standard for the Storage, Handling, and Use of Ethylene Oxide for Sterilization and Fumigation 2002 Edition
- ❖ NFPA 600 Standard on Industrial Fire Brigades 2000 Edition
- ❖ NFPA 601 Standard for Security Services in Fire Loss Prevention 2000 Edition
- ❖ NFPA 654 Standard for the Prevention of Fire and Dust Explosions from the Manufacturing, Processing, and Handling of Combustible Particulate Solids 2000 Edition
- ❖ NFPA 655 Standard for Prevention of Sulfur Fires and Explosions 2001 Edition
- ❖ NFPA 664 Standard for the Prevention of Fires and Explosions in Wood Processing and Woodworking Facilities 2002 Edition
- ❖ NFPA 701 Standard Methods of Fire Tests for Flame Propagation of Textiles and Films 1999 Edition
- ❖ NFPA 703 Standard for Fire Retardant Impregnated Wood and Fire Retardant Coatings for Building Materials 2000 Edition
- ❖ NFPA 704 Standard System for the Identification of the Hazards of Materials for Emergency Response 2001 Edition
- ❖ NFPA 705 Recommended Practice for a Field Flame Test for Textiles and Films 1997 Edition
- ❖ NFPA 720 Recommended Practice for the Installation of Household Carbon Monoxide (CO) Warning Equipment 1998 Edition
- ❖ NFPA 750 Standard on Water Mist Fire Protection Systems 2000 Edition
- ❖ NFPA 780 Standard for the Installation of Lightning Protection Systems 2000 Edition
- ❖ NFPA 801 Standard for Fire Protection For Facilities Handling Radioactive Materials 1998 Edition

- ✧ NFPA 804 Standard for Fire Protection for Advanced Light Water Reactor Electric Generating Plants 2001 Edition
- ✧ NFPA 805 Performance-Based Standard for Fire Protection for Light Water Reactor Electric Generating Plants 2001 Edition
- ✧ NFPA 820 Standard for Fire Protection in Wastewater Treatment and Collection Facilities 1999 Edition
- ✧ NFPA 850 Recommended Practice for Fire Protection for Electric Generating Plants and High Voltage Direct Current Converter Stations 2000 Edition
- ✧ NFPA 851 Recommended Practice for Fire Protection for Hydroelectric Generating Plants 2000 Edition
- ✧ NFPA 853 Standard for the Installation of Stationary Fuel Cell Power Plants 2000 Edition
- ✧ NFPA 901 Standard Classifications for Incident Reporting and Fire Protection Data 2001 Edition
- ✧ NFPA 906 Guide for Fire Incident Field Notes 1998 Edition
- ✧ NFPA 909 Code for the Protection of Cultural Resources 2001 Edition
- ✧ NFPA 914 Code for Fire Protection of Historic Structures 2001 Edition
- ✧ NFPA 921 Guide for Fire and Explosion Investigations 2001 Edition
- ✧ NFPA 1000 Standard for Fire Service Professional Qualifications Accreditation and Certification Systems 2000 Edition
- ✧ NFPA 1001 Standard for Fire Fighter Professional Qualifications 2002 Edition
- ✧ NFPA 1002 Standard for Fire Apparatus Driver/Operator Professional Qualifications 1998 Edition
- ✧ NFPA 1003 Standard for Airport Fire Fighter Professional Qualifications 2000 Edition
- ✧ NFPA 1006 Standard for Rescue Technician Professional Qualifications 2000 Edition
- ✧ NFPA 1021 Standard for Fire Officer Professional Qualifications 1997 Edition
- ✧ NFPA 1031 Standard for Professional Qualifications for Fire Inspector and Plan Examiner 1998 Edition
- ✧ NFPA 1033 Standard for Professional Qualifications for Fire Investigator 1998 Edition
- ✧ NFPA 1035 Standard for Professional Qualifications for Public Fire and Life Safety Educator 2000 Edition
- ✧ NFPA 1041 Standard for Fire Service Instructor Professional Qualifications 2002 Edition

- ✧ NFPA 1051 Standard for Wildland Fire Fighter Professional Qualifications 2002 Edition
- ✧ NFPA 1061 Standard for Professional Qualifications for Public Safety Telecommunicator 2002 Edition
- ✧ NFPA 1071 Standard for Emergency Vehicle Technician Professional Qualifications 2000 Edition
- ✧ NFPA 1081 Standard for Industrial Fire Brigade Member Professional Qualifications 2001 Edition
- ✧ NFPA 1122 Code for Model Rocketry 2002 Edition
- ✧ NFPA 1123 Code for Fireworks Display 2000 Edition
- ✧ NFPA 1124 Code for the Manufacture, Transportation, and Storage of Fireworks and Pyrotechnic Articles 1998 Edition
- ✧ NFPA 1125 Code for the Manufacture of Model Rocket and High Power Rocket Motors 2001 Edition
- ✧ NFPA 1126 Standard for the Use of Pyrotechnics before a Proximate Audience 2001 Edition
- ✧ NFPA 1127 Code for High Power Rocketry 2002 Edition
- ✧ NFPA 1141 Standard for Fire Protection in Planned Building Groups 1998 Edition
- ✧ NFPA 1142 Standard on Water Supplies for Suburban and Rural Fire Fighting 2001 Edition
- ✧ NFPA 1144 Standard for Protection of Life and Property from Wildfire 2002 Edition
- ✧ NFPA 1145 Guide for the Use of Class A Foams in Manual Structural Fire Fighting 2000 Edition
- ✧ NFPA 1150 Standard on Fire-Fighting Foam Chemicals for Class A Fuels in Rural, Suburban, and Vegetated Areas 1999 Edition
- ✧ NFPA 1192 Standard on Recreational Vehicles 2002 Edition
- ✧ NFPA 1194 Standard for Recreational Vehicle Parks and Campgrounds 2002 Edition
- ✧ NFPA 1201 Standard for Developing Fire Protection Services for the Public 2000 Edition
- ✧ NFPA 1221 Standard for the Installation, Maintenance, and Use of Emergency Services Communications Systems 2002 Edition
- ✧ NFPA 1250 Recommended Practice in Emergency Service Organization Risk Management 2000 Edition
- ✧ NFPA 1401 Recommended Practice for Fire Service Training Reports and Records 2001 Edition

- ✧ NFPA 1402 Guide to Building Fire Service Training Centers 2002 Edition
- ✧ NFPA 1403 Standard on Live Fire Training Evolutions 2002 Edition
- ✧ NFPA 1404 Standard for Fire Service Respiratory Protection Training 2002 Edition
- ✧ NFPA 1405 Guide for Land-Based Fire Fighters Who Respond to Marine Vessel Fires 2001 Edition
- ✧ NFPA 1410 Standard on Training for Initial Emergency Scene Operations 2000 Edition
- ✧ NFPA 1451 Standard for a Fire Service Vehicle Operations Training Program 2002 Edition
- ✧ NFPA 1452 Guide for Training Fire Service Personnel to Conduct Dwelling Fire Safety Surveys 2000 Edition
- ✧ NFPA 1500 Standard on Fire Department Occupational Safety and Health Program 2002 Edition
- ✧ NFPA 1521 Standard for Fire Department Safety Officer 2002 Edition
- ✧ NFPA 1561 Standard on Emergency Services Incident Management System 2002 Edition
- ✧ NFPA 1581 Standard on Fire Department Infection Control Program 2000 Edition
- ✧ NFPA 1582 Standard on Medical Requirements for Fire Fighters and Information for Fire Department Physicians 2000 Edition
- ✧ NFPA 1583 Standard on Health-Related Fitness Programs for Fire Fighters 2000 Edition
- ✧ NFPA 1600 Standard on Disaster/Emergency Management and Business Continuity Programs 2000 Edition
- ✧ NFPA 1620 Recommended Practice for Pre-Incident Planning 1998 Edition
- ✧ NFPA 1670 Standard on Operations and Training for Technical Rescue Incidents 1999 Edition
- ✧ NFPA 1710 Standard for the Organization and Deployment of Fire Suppression Operations, Emergency Medical Operations, and Special Operations to the Public by Career Fire Departments 2001 Edition
- ✧ NFPA 1720 Standard for the Organization and Deployment of Fire Suppression Operations, Emergency Medical Operations, and Special Operations to the Public by Volunteer Fire Departments 2001 Edition
- ✧ NFPA 1851 Standard on Selection, Care, and Maintenance of Structural Fire Fighting Protective Ensembles 2001 Edition

- ✧ NFPA 1852 Standard on Selection, Care, and Maintenance of Open-Circuit Self-Contained Breathing Apparatus (SCBA) 2002 Edition
- ✧ NFPA 1901 Standard for Automotive Fire Apparatus 1999 Edition
- ✧ NFPA 1906 Standard for Wildland Fire Apparatus 2001 Edition
- ✧ NFPA 1911 Standard for Service Tests of Fire Pump Systems on Fire Apparatus 2002 Edition
- ✧ NFPA 1912 Standard for Fire Apparatus Refurbishing 2001 Edition
- ✧ NFPA 1914 Standard for Testing Fire Department Aerial Devices 2002 Edition
- ✧ NFPA 1915 Standard for Fire Apparatus Preventive Maintenance Program 2000 Edition
- ✧ NFPA 1925 Standard on Marine Fire-Fighting Vessels 1998 Edition
- ✧ NFPA 1931 Standard on Design of and Design Verification Tests for Fire Department Ground Ladders 1999 Edition
- ✧ NFPA 1932 Standard on Use, Maintenance, and Service Testing of Fire Department Ground Ladders 1999 Edition
- ✧ NFPA 1936 Standard on Powered Rescue Tool Systems 1999 Edition
- ✧ NFPA 1951 Standard on Protective Ensemble for USAR Operations 2001 Edition
- ✧ NFPA 1961 Standard on Fire Hose 2002 Edition
- ✧ NFPA 1962 Standard for the Care, Use, and Service Testing of Fire Hose Including Couplings and Nozzles 1998 Edition
- ✧ NFPA 1963 Standard for Fire Hose Connections 1998 Edition
- ✧ NFPA 1964 Standard for Spray Nozzles (Shutoff and Tip) 1998 Edition
- ✧ NFPA 1971 Standard on Protective Ensemble for Structural Fire Fighting 2000 Edition
- ✧ NFPA 1975 Standard on Station/Work Uniforms for Fire and Emergency Services 1999 Edition
- ✧ NFPA 1976 Standard on Protective Ensemble for Proximity Fire Fighting 2000 Edition
- ✧ NFPA 1977 Standard on Protective Clothing and Equipment for Wildland Fire Fighting 1998 Edition
- ✧ NFPA 1981 Standard on Open-Circuit Self-Contained Breathing Apparatus for Fire and Emergency Services 2002 Edition
- ✧ NFPA 1982 Standard on Personal Alert Safety Systems (PASS) 1998 Edition
- ✧ NFPA 1983 Standard on Fire Service Life Safety Rope and System Components 2001 Edition

- ✧ NFPA 1991 Standard on Vapor-Protective Ensembles for Hazardous Materials Emergencies 2000 Edition
- ✧ NFPA 1992 Standard on Liquid Splash-Protective Ensembles and Clothing for Hazardous Materials Emergencies 2000 Edition
- ✧ NFPA 1994 Standard on Protective Ensembles for Chemical/Biological Terrorism Incidents 2001 Edition
- ✧ NFPA 1999 Standard on Protective Clothing for Emergency Medical Operations 1997 Edition
- ✧ NFPA 2001 Standard on Clean Agent Fire Extinguishing Systems 2000 Edition
- ✧ NFPA 2112 Standard on Flame-Resistant Garments for Protection of Industrial Personnel Against Flash Fire 2001 Edition
- ✧ NFPA 2113 Standard on Selection, Care, Use, and Maintenance of Flame-Resistant Garments for Protection of Industrial Personnel Against Flash Fire 2001
- ✧ NFPA 5000 Building Construction and Safety Code™ 2003 Edition

ภาคผนวก ง

แนวทางการจัดการเพลิงไหม้ขนาดใหญ่

เพลิงไหม้ขนาดใหญ่ที่อาจสร้างความเสียหายต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สินอย่างรุนแรง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และภาพพจน์ของประเทศชาตินั้น ให้ถือเป็นเหตุความรุนแรงระดับ 3 ซึ่งเป็นเพลิงไหม้ที่รุนแรงกว้างขวาง หรือจุดเกิดเหตุไม่สามารถเข้าถึงได้โดยง่ายต้องอาศัยอุปกรณ์พิเศษ เช่น อาคารสูง ห้างสรรพสินค้า โรงงานอุตสาหกรรม ชุมชนแออัด เป็นต้น ให้ผู้อำนวยการดับเพลิงฯ ร้องขอความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนกำลังคน อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านช่วยเหลือการปฏิบัติงาน

กรณีเป็นอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษหรือโรงงานอุตสาหกรรมที่มีสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายในกรุงเทพมหานคร ให้นำข้อมูลแบบแปลนแผนผังอาคารที่เกิดเหตุให้แก่ผู้อำนวยการดับเพลิงฯ เพื่อประกอบการพิจารณาสั่งการ และให้แจ้งขออากาศยานปีกหมุน (เฮลิคอปเตอร์) จากกองบินตำรวจ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหม เพื่อช่วยเหลือในการประเมินสถานการณ์ความรุนแรงให้ผู้อำนวยการดับเพลิงฯ และหากพบว่ามีผู้พดหลงติดบนดาดฟ้าของอาคารให้ทำการช่วยเหลือในการนำส่งไปยังที่ปลอดภัย ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้การอำนวยการของศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ หน่วยสนับสนุนที่ได้รับการร้องขอให้พิจารณาจัดส่งเจ้าหน้าที่และเครื่องมืออุปกรณ์ไปยังบริเวณที่เกิดเหตุโดยทันทีและปฏิบัติ ดังนี้

- ก. เมื่อมาถึงบริเวณที่เกิดเหตุ ให้หัวหน้าชุดปฏิบัติการรายงานตัวต่อผู้อำนวยการดับเพลิง ณ ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเพื่อประสานการปฏิบัติ
- ข. ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อำนวยการดับเพลิง

กรณีเป็นอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษหรือโรงงานอุตสาหกรรมที่มีสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายในจังหวัดอื่นๆ (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ในเขตเทศบาล ให้ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลท้องที่เกิดเหตุหรือเมืองพัทยา ออกเผชิญเหตุและระงับเหตุในพื้นที่รับผิดชอบทันทีที่เกิดอัคคีภัย แจ้งสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่ตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณพื้นที่ที่เกิดเหตุเมื่อได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการดับเพลิง และให้ประสานกับการประปาส่วนภูมิภาคเพื่อสนับสนุนน้ำ
- 2) นอกเขตเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือองค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่เกิดเหตุ ออกเผชิญเหตุและระงับเหตุในพื้นที่รับผิดชอบทันทีที่เกิดอัคคีภัย แจ้งให้สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่ตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณพื้นที่ที่เกิดเหตุเมื่อได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการดับเพลิงและประสานงานกับการประปาส่วนภูมิภาคเพื่อสนับสนุนน้ำ โดยให้แจ้งกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอทราบเพื่อดำเนินการด้วย มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 2.1) การควบคุมการปฏิบัติในที่เกิดเหตุในเขตเทศบาลหรือเมืองพัทยาให้อยู่ในความรับผิดชอบนายกเทศมนตรีหรือปลัดเมืองพัทยา ส่วนในเขตตำบล หมู่บ้าน ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกับประธานกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบลรับผิดชอบดำเนินการร่วมกันภายใต้การสั่งการของกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอ
- 2.2) การรายงานสถานการณ์และความเสียหายที่เกิดขึ้นจากเหตุเพลิงไหม้ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลรายงานให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัดและอำเภอทราบทุกระยะจนกว่าสถานการณ์ยุติ และให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัดสรุปการรายงานต่อเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- 2.3) การสั่งการให้เจ้าหน้าที่เข้าระงับเหตุ ให้ยึดหลักความสำคัญ เรื่องความปลอดภัยของพนักงานดับเพลิง การช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการรักษาทรัพย์สิน ตามลำดับและมุ่งระงับภัยที่เกิดขึ้นให้ยุติโดยเร็ว
- 2.4) ประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่าอยู่ในขีดความสามารถที่จะจัดการแก้ไขปัญหาได้หรือไม่โดยพิจารณาจากความรุนแรงของภัยเป็นเกณฑ์ กรณีเป็นความรุนแรงระดับ 3 เพลิงไหม้รุนแรงเกินขีดความสามารถจะระงับเหตุได้โดยลำพังให้ร้องขอความช่วยเหลือจากเทศบาลใกล้เคียงและหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่โดยดำเนินการ ดังนี้
 - (1) ตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจขึ้นเพื่อเป็นศูนย์อำนวยการและประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนท้องที่ที่เกิดเหตุเป็นผู้อำนวยการศูนย์ เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับการร้องขอให้จัดส่งเจ้าหน้าที่พร้อมอุปกรณ์ไปยังที่เกิดเหตุโดยทันที
 - (2) ให้หัวหน้าชุดปฏิบัติการรายงานตัว ณ ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจและปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนท้องที่ที่เกิดเหตุ
 - (3) จัดระเบียบจราจรบริเวณที่เกิดเหตุและกำหนดพื้นที่ห้ามเข้าให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดูแลความสงบเรียบร้อยและจัดกำลังอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เข้าช่วยเหลือการปฏิบัติงาน
 - (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในที่เกิดเหตุและบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบ ทราบถึงการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ การให้ความช่วยเหลือ ฯลฯ เพื่อลดความสับสนและสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ประสบภัย รวมทั้งการให้ข่าวต่อสื่อมวลชน
 - (5) จัดหน่วยพยาบาลจากโรงพยาบาลเขตท้องที่หรือสถานีนอนมัยประจำตำบล ให้การรักษาผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย ณ จุดเกิดเหตุ และนำส่งโรงพยาบาลหากจำเป็นต้องรับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

- (6) รายงานเหตุการณ์ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนชั้นเหนือขึ้นไป ทราบทุกระยะ จนกว่าสถานการณ์จะยุติกรณีที่ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนชั้นเหนือขึ้นไปสั่งการ อย่างไร ก็ให้ดำเนินการตามนั้น
- (7) สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง หากเหตุการณ์ ลุกลามหรือกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ร้องขอ ให้ประสานแจ้ง หน่วยงานใกล้เคียงที่เกิดเหตุเข้าช่วยเหลือ
- (8) ให้ร้องขอความช่วยเหลือและการสนับสนุนการปฏิบัติงาน โดยความเห็นชอบของ ผู้อำนวยการดับเพลิง เมื่อจังหวัดหรืออำเภอได้รับแจ้งขอความช่วยเหลือให้นำกำลังพล และเครื่องมืออุปกรณ์ไปช่วยเหลือทันทีและให้ประสานขอผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยที่เกี่ยวข้อง เช่น โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด พัฒนาสังคมและสวัสดิการ จังหวัด หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เข้าร่วมปฏิบัติงานที่ ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ หากกำลังพลไม่เพียงพอให้ประสานขอรับการสนับสนุนจาก หน่วยงานที่มีกำลังพลและเครื่องจักรกลหนัก เช่น รถเครน รถแทรกเตอร์ เข้าช่วยเหลือ รวมทั้งขอความช่วยเหลือจากศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต และหน่วยทหาร ในพื้นที่

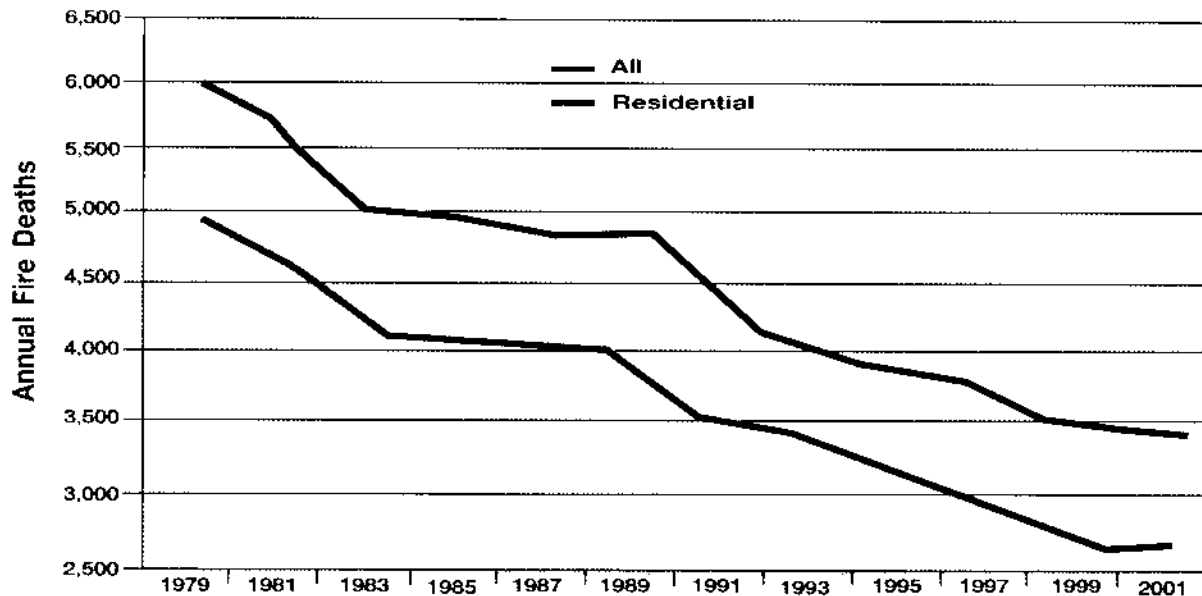
ภาคผนวก จ

การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟในบ้านอยู่อาศัย

จากข้อมูลสถิติการเสียชีวิตจากเพลิงไหม้ในสิ่งปลูกสร้างประเภทต่างๆ ในแต่ละปีของหลายประเทศ พบว่าอาคารบ้านอยู่อาศัยนั้นมีจำนวนผู้เสียชีวิตสูงสุดถึงร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เสียชีวิตจากเพลิงไหม้ทั้งหมด ส่วนอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่ หรืออาคารโรงงานนั้น พบว่ามีจำนวนผู้เสียชีวิตค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับบ้านอยู่อาศัย แต่อาคารเหล่านี้ถ้าเกิดเหตุขึ้นมักจะรุนแรงและเป็นข่าวใหญ่ เพราะนานๆ จะเกิดขึ้นสักครั้ง เช่น โรงแรมรอยัลจอมเทียน โรงงานเคเดอร์ เป็นต้น อาจเป็นเพราะบ้านอยู่อาศัยมีจำนวนมาก และไม่มีระบบป้องกันอัคคีภัยเพียงพอ รวมทั้งบ้านอยู่อาศัยใช้เป็นที่ให้ผู้คนหลับนอนจึงรับรู้เหตุเพลิงไหม้ช้าหรืออาจจะรู้ก็สายไปแล้ว เป็นที่ทราบกันว่ากฎหมายควบคุมอาคารในหลายประเทศรวมทั้งของประเทศไทย มุ่งเน้นควบคุมความปลอดภัยแก่อาคารขนาดใหญ่และอาคารสูง ซึ่งมีการกำหนดทั้งระบบอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและกำหนดให้ต้องมีวิศวกรออกแบบและควบคุมการก่อสร้างอาคารเหล่านี้ แต่กลับให้ความสำคัญกับความปลอดภัยจากอัคคีภัยสำหรับบ้านอยู่อาศัยน้อย ซึ่งรวมถึงข้อกำหนดการป้องกันอัคคีภัย การควบคุมการก่อสร้าง และการควบคุมการใช้อาคารบ้านเรือน ตึกแถว (อาคารพาณิชย์ก็อยู่อาศัย) หรืออาคารเล็กๆ เหล่านี้ หากภาครัฐให้ความสนใจและตระหนักถึงอันตรายจากเพลิงไหม้ที่เป็นเหตุให้เกิดการเสียชีวิตก็ควรมุ่งเน้นให้มีข้อกำหนดความปลอดภัยสำหรับอาคารเหล่านี้เพิ่มขึ้นและมีการควบคุมการใช้อาคารอย่างจริงจังโดยเฉพาะอาคารตึกแถวที่มีการใช้ทำกิจการและเป็นที่อยู่อาศัยที่เกิดเพลิงไหม้ขึ้นอยู่เป็นประจำในแต่ละวัน เหตุการณ์เพลิงไหม้ที่สำคัญ เช่น เหตุการณ์เพลิงไหม้อาคารพาณิชย์ที่อยู่อาศัยที่ซอยวัดตะพานราชปรารภ อาคารตึกแถวริมถนนพระราม 6 และอาคารตึกแถวริมถนนพระประแดง สุขสวัสดิ์ เป็นต้น

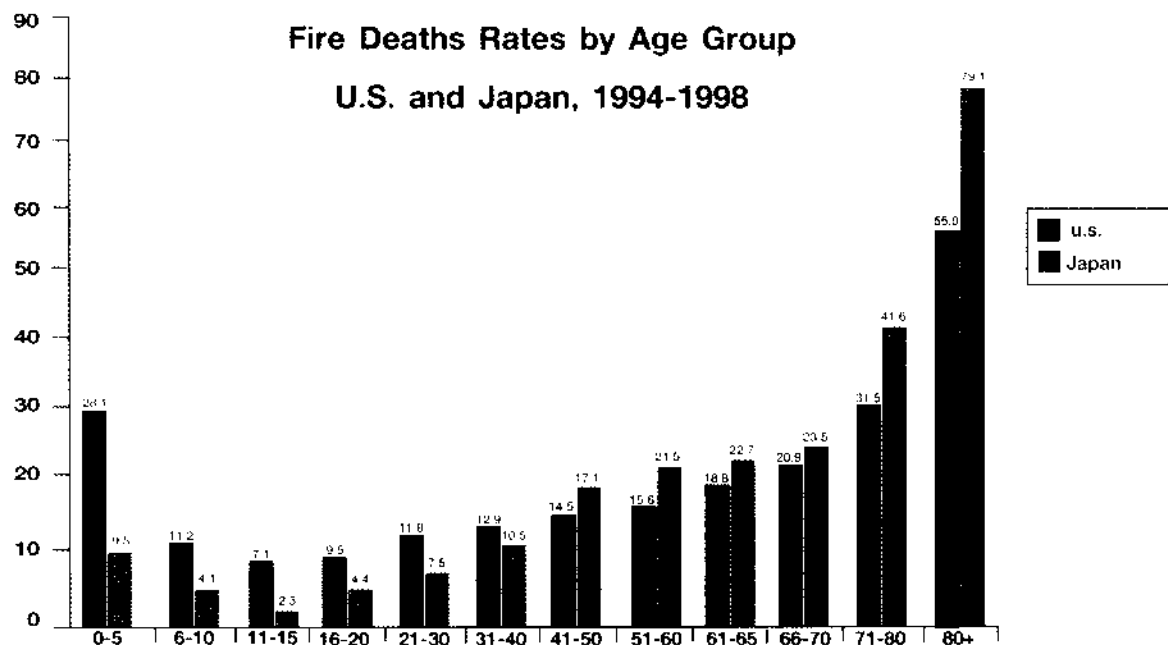
สถิติการเสียชีวิตจากเพลิงไหม้ในอาคารประเภทต่างๆ เปรียบเทียบอาคารอยู่อาศัยของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้ถูกบันทึกไว้ระหว่างปี พ.ศ. 2522 ถึง 2544 ตามรูปที่ 1 จำนวนผู้เสียชีวิตมากที่สุดนี้เป็นเครื่องบ่งชี้อย่างหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงอันตรายของมนุษย์กับที่อยู่อาศัยที่คิดว่าเป็นสถานที่ที่พวกเขาไว้วางใจ และรู้สึกมีความปลอดภัยมากที่สุด นอกจากนี้เส้นกราฟที่แสดงนั้นจำนวนผู้เสียชีวิตมีจำนวนลดลงในแต่ละปีตามลำดับในช่วงระหว่างเวลานั้น ตรงนี้มีความหมายอย่างมาก ประเทศสหรัฐอเมริกาก่อนปี พ.ศ.2522 นั้นได้มีความพยายามอย่างมากในการวิจัยและคิดค้นระบบป้องกันอัคคีภัยและกฎหมายควบคุมอาคารเพื่อลดการเสียชีวิตจากเพลิงไหม้ ด้วยการเก็บข้อมูลเพลิงไหม้อย่างเป็นระบบทำให้ทราบว่าอาคารอยู่อาศัยนั่นเองเป็นสถานที่ที่มีอันตรายจากเพลิงไหม้มากที่สุด เพราะเพลิงไหม้มากกว่าร้อยละ 50 เกิดการลุกไหม้ช่วงเวลากลางคืนขณะที่มีคนอยู่ภายในอาคารหรือกำลังหลับนอน และการเสียชีวิตจำนวนนี้มากกว่าร้อยละ 70 มีอายุน้อยกว่า 10 ปี และอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปรวมกัน ตามรูปที่ 2 ที่มีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2537 ถึง 2541 ซึ่งพบว่าอายุเฉลี่ยของคนเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปีโดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่น นั้นหมายความว่าอาคารอยู่อาศัยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยสำหรับคนอยู่อาศัยโดยเฉพาะเด็กและผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยร่วมอยู่ด้วย ซึ่งบ่อยครั้งมักจะคิดถึงแต่คนปกติที่ช่วยตนเองได้และมักจะลืมไปว่าบ้านส่วนใหญ่จะมีผู้สูงอายุและเด็กๆ อยู่ด้วย

FIGURE 1
Fire Deaths and House Deaths, 1979-2001¹

(ที่มา Journal of Fire Protection Engineering)

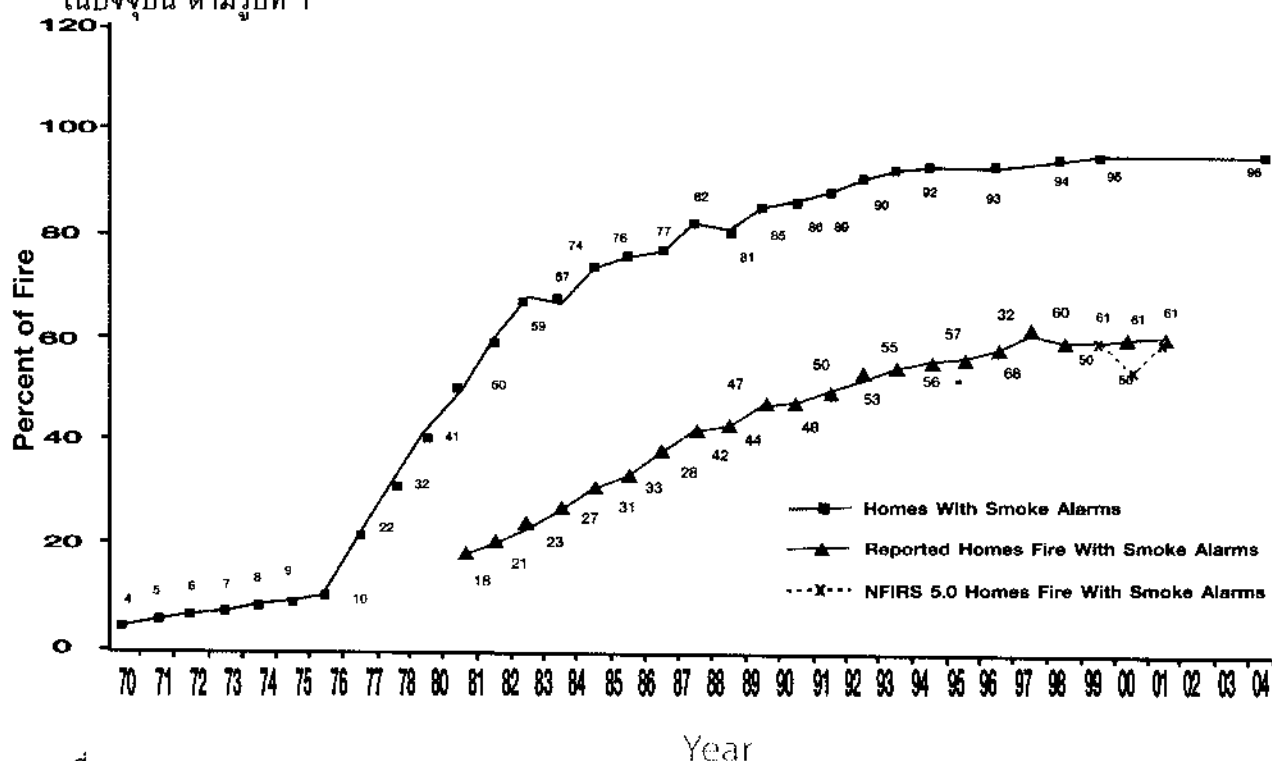
รูปที่ 1 แสดงจำนวนผู้เสียชีวิตจากเพลิงไหม้ในแต่ละปีเปรียบเทียบระหว่างสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดกับอาคารอยู่อาศัยของสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี พ.ศ. 2522 ถึง 2544

(ที่มา NFPA survey, NFIRS-U.S, Census Bureau - Japan)

รูปที่ 2 แสดงช่วงอายุของผู้เสียชีวิตจากเพลิงไหม้ของสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี พ.ศ. 2537 ถึง 2541

การลดจำนวนผู้เสียชีวิตจำนวนมากในช่วงเวลานั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ใช้มาตรการให้ทุกครัวเรือนติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟ หรือเรียกกันทั่วไปว่า Smoke Alarm ซึ่งมีชิ้นส่วนตรวจจับควันไฟและเครื่องส่งสัญญาณเสียงแจ้งเตือนอยู่ในตัว อาจทำงานโดยใช้แบตเตอรี่ 9 โวลท์หรือกระแสไฟฟ้าสลับในบ้านเป็นแหล่งจ่ายไฟ และถูกออกแบบมาให้ติดตั้งและดูแลรักษาง่าย บ้านอยู่อาศัยในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2547 ได้สำรวจทางโทรศัพท์พบว่าร้อยละ 96 ได้ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟอย่างน้อยหนึ่งชุดภายในบ้านแล้วตามรูปที่ 3 แสดงให้เห็นว่าในช่วงเวลาที่ผ่านม อุปกรณ์ตรวจจับควันไฟที่ได้ติดตั้งไปแล้วเหล่านี้ได้ลดจำนวนคนเสียชีวิตจากเพลิงไหม้จำนวนมากหรือลดลงมาต่ำกว่าถึงร้อยละ 50 แล้วในปัจจุบัน ตามรูปที่ 1

(ที่มา NFIRS และ NFPA survey 2004)1

รูปที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของบ้านอยู่อาศัยที่ได้ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับเพลิงไหม้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี พ.ศ. 2513 ถึง 2547

นอกจากประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้รับแรงจูงใจให้ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟในบ้านอยู่อาศัยแล้วในประเทศอังกฤษและญี่ปุ่นได้มีการรณรงค์ให้ติดตั้งเช่นกัน ในเว็บไซต์ส่วนใหญ่ของหน่วยงานรัฐของประเทศเหล่านี้จะมีข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์และวิธีการติดตั้งของอุปกรณ์นี้ การติดตั้งอุปกรณ์นี้ค่อนข้างง่าย สามารถติดตั้งได้ด้วยตัวเองสถานที่ติดตั้งตัวแรกหากเป็นบ้านสองชั้นและมีห้องนอนอยู่ชั้นสองให้ติดตั้งบริเวณโถงหน้าห้องนอนชั้นสอง และตัวถัดไปให้ติดตั้งบริเวณที่มีโอกาสเกิดอัคคีภัยได้ เช่น ห้องนั่งเล่น ห้องครัว และห้องนอน เป็นต้น อุปกรณ์จะมีปุ่มทดสอบสัญญาณเสียงแจ้งเตือนเพลิงไหม้ซึ่งควรทดสอบอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง กรณีแรงดันของแบตเตอรี่อ่อนหรือต่ำกว่าพิกัดที่กำหนดอุปกรณ์จะส่งสัญญาณเสียง

เดือนเป็นระยะเพื่อเตือนให้ทราบว่าจะต้องเปลี่ยนแบตเตอรี่แล้ว อุปกรณ์นี้ออกแบบมาใช้เพื่อความปลอดภัยต่อชีวิต ดังนั้น อุปกรณ์จำเป็นต้องได้รับการรับรองตามมาตรฐานการผลิตที่เชื่อถือได้ เช่น UL หรือ DIN เป็นต้น องค์การสำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น FEMA หรือ NFPA เป็นต้น ได้ให้ความสำคัญกับอุปกรณ์นี้อย่างมากได้พัฒนาคู่มือและตำราความปลอดภัยด้านอัคคีภัยไว้มากมายเพื่อให้หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการสอนการอบรมประชาชน โดยอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟเป็นอุปกรณ์ลำดับแรกที่ต้องมีติดตั้งภายในบ้านเรือน (ไม่ใช่ถังดับเพลิง) และลำดับต่อไปคือการวางแผนการหนีไฟสำหรับทุกคนภายในครอบครัว ถังดับเพลิงจะมีหรือไม่ก็ได้หากเน้นความปลอดภัยต่อชีวิตเป็นเรื่องหลัก

ส่วนตึกแถวของประเทศไทยนั้นควรได้รับการทบทวนเรื่องความปลอดภัยด้านอัคคีภัยกันใหม่ เพราะมีการใช้เป็นที่อยู่อาศัยด้วย จากหลายเหตุการณ์ในอดีตจะพบว่ากลุ่มควันไฟและความร้อนที่เกิดขึ้นจะลอยขึ้นไปผ่านช่องบันไดไปรวมกันที่ชั้นสูงสุด คือ ชั้น 3 หรือ ชั้น 4 ซึ่งปกติจะเป็นห้องนอน ด้วยเหตุนี้ไม่ว่าเพลิงไหม้เกิดขึ้นชั้นใดชั้นหนึ่งจะมีควันไฟและความร้อนไปสะสมอยู่หน้าห้องนอนภายในเวลาไม่กี่วินาทีหลังจากเริ่มลุกไหม้ จึงเป็นเหตุให้เกิดการเสียชีวิตในหลายเหตุการณ์เพราะไม่สามารถหนีไฟได้ ประสบการณ์การสูญเสียนี้ควรได้รับการวิเคราะห์และหาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะประเทศไทยมีอาคารตึกแถวจำนวนหลายแสนหลังที่มีการก่อสร้างในลักษณะเดียวกัน และไม่เคยมีการพัฒนาให้เกิดความปลอดภัยด้านอัคคีภัยจากบทเรียนดังกล่าว ดังนั้นหากมีการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟบนชั้นสูงสุดหรือติดตั้งทุกชั้นหน้าห้องนอน ก็จะทำให้ความปลอดภัยโดยปลูกให้คนที่อยู่ในห้องนอนตื่นขึ้นขณะที่เพลิงเริ่มลุกไหม้ก็จะทำให้สามารถหนีไฟได้อย่างปลอดภัย หรือแม้แต่ไปหาน้ำหรือถังดับเพลิงมาดับไฟได้หากเพลิงไหม้ยังไม่ลุกลามเป็นเพลิงขนาดใหญ่ และหากตึกแถวเหล่านี้ใช้ในกิจการที่มีความเสี่ยง เช่น ร้านจำหน่ายแก๊ส ร้านขายผ้า โรงงานขนาดเล็ก ที่เก็บสินค้า เป็นต้น ช่องบันไดควรได้มีการปิดล้อมด้วยวัสดุไม่ติดไฟตั้งแต่ชั้นล่างจนถึงชั้นบนสุด เพื่อป้องกันควันไฟและความร้อนผ่านขึ้นไปตามช่องบันไดที่ต่อเนื่องกันทุกชั้นภายในช่วงเวลาหนึ่งก็เพียงพอในการหนีไฟ ความจริงกฎกระทรวงฉบับที่ 39 ปี พ.ศ. 2537 ตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 นั้นได้มีข้อกำหนดให้อาคารตึกแถว บ้านแฝด ต้องติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับเพลิงไหม้อัตโนมัติและแจ้งเหตุด้วยมือ รวมทั้งอุปกรณ์แจ้งเตือนอัคคีภัยทุกชั้นสำหรับอาคารดังกล่าวที่สูงตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป ดังนั้นเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็สามารถใช้อำนาจบังคับให้อาคารเหล่านี้ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟได้เลยโดยไม่ต้องคอยการแก้ไขกฎหมายใดๆ

การพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยสำหรับประเทศไทย อาจพัฒนาจากประสบการณ์การสูญเสียที่เคยเกิดมาแล้วจากในต่างประเทศได้ หากภาครัฐมีนโยบายลดความสูญเสียชีวิตจากเพลิงไหม้ บ้านอยู่อาศัย ตึกแถว และทาวเฮาส์ ควรได้รับการพิจารณาเป็นลำดับแรก และมาตรการให้ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันไฟควรเป็นอุปกรณ์ลำดับแรกที่ต้องมีทุกบ้านไม่ใช่ถังดับเพลิง

(ที่มา วิศวกรรมสารวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 58 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนกันยายน - ตุลาคม พ.ศ. 2548 โดย พิชญะ จันทราวุฒน์ ประธานคณะกรรมการความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ว.ส.ท.)

คณะที่ปรึกษา

นายอนุชา โมกขะเวส
นายพงศ์เผ่า เกษทอง
นายฉัตรชัย พรหมเลิศ
นายสุวิทย์ คณีกุล

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

คณะผู้จัดทำ

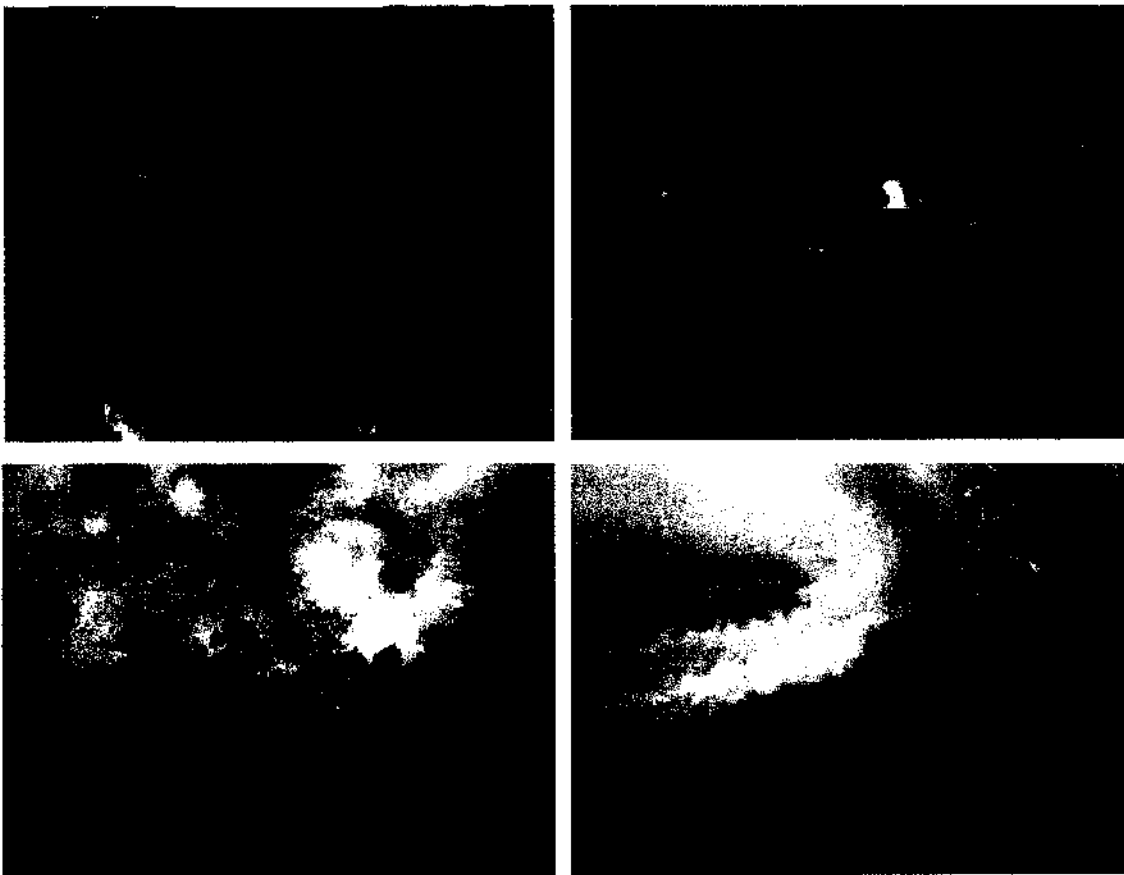
นายสุริยะ ประสาทบัณฑิตย์
นายมนตรี ชนะชัยวิบูลวัฒน์
นายภาณุละ อวชิษนากร
นางสุชาวดี โลกะกะลิน
นายปณต เสารงทอง
นางสาวนุชนาถ พ่วงอร่าม
นางสิริพิน ทิพย์รักษสกุล
นางปลื้มจิตร ประเสริฐศรี

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
(รท.) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
หัวหน้ากลุ่มงานนโยบายภัยจากมนุษย์
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8ว
นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล 7ว
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7ว
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6ว
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6ว

ยุทธศาสตร์

การป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน

ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2556

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กระทรวงมหาดไทย

๑. บทนำ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศต่างๆ ทั่วโลก อันเนื่องมาจากการพัฒนาและกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและโครงสร้าง ตลอดจนรูปแบบ ค่านิยม และพฤติกรรมการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ และเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) มีวัตถุประสงค์ให้ประเทศไทยยกระดับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยการปกป้องฐานทรัพยากร เพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะการดูแลทรัพยากรหลัก ได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ การป้องกันภัยพิบัติ รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดมลพิษและควบคุมกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

อากาศ เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่คนเราไม่อาจขาดได้ ซึ่งในอากาศที่หายใจทุกวัน มีทั้งฝุ่นละออง ก๊าซต่างๆ ที่ปลดปล่อยจากยานพาหนะ ปล่องโรงงานอุตสาหกรรมการก่อสร้าง รวมถึงการเผาในที่โล่ง จะมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนเมืองใหญ่ที่แออัดไปด้วยผู้คน โดยแหล่งกำเนิดในแต่ละพื้นที่จะแตกต่างกันไป โดยเขตเมืองจะมีแหล่งกำเนิดจากยานพาหนะ พื้นที่ชนบทหรือชุมชนในต่างจังหวัดจะมีปัญหาฝุ่นละอองจากการเผาในที่โล่งทั้งจากพื้นที่การเกษตร การเผาขยะในชุมชน และไฟป่า

การเผาในที่โล่ง เป็นแหล่งกำเนิดของมลพิษทางอากาศหลักแหล่งหนึ่งที่เกิดมลพิษทางอากาศ ได้แก่ ก๊าซต่างๆ ที่เกิดจากการเผาไหม้ เช่น ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ สารอินทรีย์ระเหย รวมทั้ง ฝุ่นละออง ควัน เถ้า เหม่า ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญและเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผาหญ้าหรือขยะริมทางจราจรจะเป็นสาเหตุของอุบัติเหตุบนท้องถนน ทำให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้การเผาในที่โล่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดไฟป่าเผาไหม้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กว้าง ซึ่งที่ผ่านมาการดำเนินการเพื่อควบคุมการเผาในที่โล่งของประเทศไทยนั้นยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและขาดการผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง การดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการบูรณาการและความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานทำให้การควบคุมการเผาในที่โล่งยังไม่สามารถเห็นผลในภาพรวมได้อย่างชัดเจน

การเผาในที่โล่งเกิดจาก ๓ กิจกรรมหลัก คือ การเผาในชุมชน การเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร และไฟป่า ซึ่งไฟป่าเป็นปัญหาสำคัญที่สร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ป่าของประเทศไทย เนื่องจากในแต่ละปีมีพื้นที่ป่าไม้ถูกทำลายเป็นจำนวนมาก ซึ่งผลกระทบจากไฟป่าได้สร้างความเสียหายแก่ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้นกว่าสาเหตุอื่นๆ เพราะไฟป่าสามารถลุกลามทำลายพื้นที่จำนวนมากได้ในเวลาอันรวดเร็ว ยิ่งไปกว่านั้นไฟป่าที่เกิดขึ้นในพื้นที่หนึ่งๆ ไม่เพียงแต่จะก่อความเสียหายต่อสภาพแวดล้อม ยังเกิดความสูญเสียต่อเศรษฐกิจและระบบนิเวศโดยรวมของโลกอีกด้วย สาเหตุของการเกิดไฟป่าส่วนใหญ่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจหรือมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อปัญหาไฟป่า จนกลายเป็นสาเหตุของการเกิดไฟป่าและกลายเป็นปัญหาต่อสภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวมของประเทศ

ภัยจากไฟฟ้าที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มักพบในช่วงระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม เนื่องจากในช่วงดังกล่าวอากาศแห้งแล้งที่ปกคลุมประเทศไทยส่งผลให้อุณหภูมิเฉลี่ยโดยทั่วไปสูงขึ้น ลักษณะเช่นนี้จะทำให้ความชื้นที่สะสมอยู่ในบริเวณพื้นที่ป่าไม้ลดลง มีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดไฟฟ้าได้มากขึ้น ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศป่าไม้ ซึ่งมีสาเหตุจากการประกอบอาชีพหาของป่า ลำสัตว์ การทำการเกษตรกรรม ไถ่พื้นที่ป่า เช่น การเผากำจัดวัชพืชเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและการเผาหญ้าเพื่อให้แตกใบอ่อนเป็นอาหารสัตว์ การเผาป่าเพื่อการลักลอบตัดไม้ จากการสำรวจ ในปี ๒๕๕๔ พบว่าประเทศไทยมีป่าไม้ทั้งสิ้น ๙๙,๑๕๗,๘๖๘.๗๕ ไร่ ของพื้นที่ประเทศไทยทั้งหมด การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้จากการถูกไฟฟ้าทำลายทั้งสิ้น ๕๓,๘๘๕ ไร่ จากพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจปีละหลายพันล้านบาท

การเผาในที่โล่ง นอกจากจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศแล้ว ยังส่งผลกระทบเป็นมลพิษหมอกควันข้ามแดนระหว่างประเทศอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการเกิดไฟป่าครั้งใหญ่ในประเทศอินโดนีเซียในปี ๒๕๔๐ ก่อให้เกิดหมอกควันปกคลุมในหลายประเทศ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ทำให้ประเทศกลุ่มอาเซียนต้องให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยการทำข้อตกลงอาเซียน เรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามตรวจสอบปัญหาหมอกควันข้ามแดนและการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

๒. นิยามศัพท์

“การเผาในที่โล่ง” หมายความว่า ไฟไหม้ การเผาไหม้ หรือไฟคุกรุ่นใดๆ หรือการเผาวัสดุใดๆ ที่เกิดขึ้นในที่เปิดโล่ง เช่น การเผาหญ้าหรือขยะริมทางจราจร โดยที่ฝุ่น ควัน ก๊าซ และสารพิษอื่นจากการเผาไหม้สามารถแพร่กระจายไปได้ในบรรยากาศ การเผาในที่โล่ง แบ่งได้เป็น ๓ ประเภทหลัก ได้แก่ การเผาในชุมชน การเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร และไฟฟ้า

“การเผาในชุมชน” หมายความว่า กระบวนการทำลายขยะมูลฝอยที่เป็นของแข็ง ของเหลว และก๊าซให้เกิดการสันดาปด้วยกระบวนการเผาไหม้ แปรสภาพเป็นแก๊ส ไอเสีย เป็นวิธีการที่สามารถลดปริมาตรของขยะมูลฝอยได้ประมาณ ร้อยละ ๗๐-๙๐

“การเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร” หมายความว่า การเผาเศษเหลือของวัสดุจากคอกขังข้าว ข้าวโพด เศษเหลือของวัสดุทางการเกษตรหลังการเก็บเกี่ยว และอื่นๆ เพื่อที่จะช่วยให้การไถพรวนทำไถ้งง่ายขึ้น โดยการกระทำความดังกล่าวทำให้ดินสูญเสียโครงสร้างอินทรีย์วัตถุ และธาตุต่างๆ ที่สำคัญ เนื่องจากความร้อนจากการเผาต่อซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อทรัพยากรดิน

“ไฟฟ้า” หมายความว่า ไฟที่เกิดขึ้นจากสาเหตุใดก็ตาม แล้วลุกลามไปได้โดยอิสระปราศจากการควบคุม ทั้งนี้ไม่ว่าไฟนั้นจะเกิดขึ้นในป่าธรรมชาติหรือสวนป่า

“การควบคุมการเผาในที่โล่ง” หมายความว่า การใช้แนวทางปฏิบัติ มาตรการ กฎระเบียบ หรือกฎหมาย เพื่อควบคุมไฟไหม้ การเผาไหม้ หรือไฟคุกรุ่นใดๆ หรือลดผลกระทบวัสดุใดๆ ที่เกิดขึ้นในที่เปิดโล่ง โดยไม่ก่อให้เกิดไฟลุกลามและสามารถควบคุมหรือลดผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“มลพิษหมอกควัน” หมายความว่า การสะสมของควันหรือฝุ่นในอากาศ ส่วนใหญ่เกิดจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และไฟฟ้า หมอกควันจัดเป็นมลพิษทางอากาศอย่างหนึ่งในบรรดาสารต่างๆ ที่ปะปนอยู่ในอากาศ อาทิเช่น ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ สารตะกั่ว ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ไนโตรเจนไดออกไซด์ และก๊าซโอโซน เป็นต้น

๓. เป้าหมาย : ระยะเวลาการดำเนินการ ๗ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒) กำหนดเป้าหมายดังนี้

- ๓.๑ การจัดการไฟป่า ลดพื้นที่ไฟไหม้ป่าให้เหลือเพียงไม่เกินปีละ ๓๐๐,๐๐๐ ไร่
- ๓.๒ จัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรทดแทนการเผาในพื้นที่อย่างน้อยปีละ ๖๐๐,๐๐๐ ไร่
- ๓.๓ ลดการเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งโดยจัดให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิธีและปลอดภัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจังหวัดทั้งหมด และมีการใช้ประโยชน์มูลฝอยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่

๔. กรอบนโยบายที่เกี่ยวข้อง

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ เห็นชอบแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ โดยให้พิจารณาปรับปรุงแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติให้ครอบคลุมถึงกรณีไฟป่าและหมอกควันจากไฟป่าซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศ แล้วให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติต่อไป

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้เพิ่มยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ โดยใช้กรอบแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบแนวทาง/มาตรการ ประกอบด้วย

- ๔.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐
- ๔.๒ กรอบแนวทาง/มาตรการแผนการควบคุมไฟป่า ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- ๔.๓ แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการควบคุมการเผาในที่โล่ง และระเบียบปฏิบัติพื้นฐานสำหรับการรับมือต่อสถานการณ์หมอกควันจากการเผาในที่โล่ง (Standard of Procedure for Haze Response: Haze SOP) ของกรมควบคุมมลพิษ

๔.๔ แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันและไฟป่า ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๔ ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐

๔.๕ การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหการเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ปี ๒๕๕๒ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒

๔.๖ แผนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหไฟป่าและหมอกควัน ปี ๒๕๕๒ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒

๔.๗ มาตรการควบคุมการเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควันในพื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน (มาตรการเร่งด่วนและมาตรการระยะยาว) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒

๔.๘ กรอบแนวทาง/มาตรการ/แผนงานของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ

๔.๙ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๖/๒๕๕๒ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการไฟป่าและหมอกควันแห่งชาติของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๑๐ มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันภาคเหนือ ๙ จังหวัด มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๖

๕. วัตถุประสงค์

๕.๑ เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ในการป้องกัน ลด และแก้ไขปัญหา รวมทั้งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จากการเกิดไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน

๕.๒ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกภาคส่วนในสังคมให้เกิดความรู้ ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และร่วมกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน

๕.๓ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๖. แนวทางและมาตรการ แบ่งเป็นมาตรการระยะปานกลาง (ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๗) และมาตรการระยะยาว (ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๒) ในการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน แบ่งเป็น ๒ ด้าน คือ (๑) ด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง (๒) ด้านมลพิษหมอกควัน

๖.๑ ด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง

๖.๑.๑ ด้านไฟฟ้า แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน คือ

๖.๑.๑.๑ ก่อนเกิดภัย (ขั้นเตรียมการ)

(๑) การตรวจติดตามและแจ้งเตือนภัยไฟฟ้า

(๑.๑) พยากรณ์สถานการณ์ไฟฟ้าร่วมกับการพยากรณ์อากาศ เพื่อแจ้งเตือนให้ประชาชนระมัดระวังการใช้ไฟ

(๑.๒) จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า (Fire Risk Map)

(๑.๓) เพิ่มศักยภาพในการติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังการเกิดไฟฟ้าทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคโดยใช้เทคโนโลยีทางดาวเทียม และจัดทำฐานข้อมูลในระบบ GIS

(๑.๔) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการตรวจติดตามไฟฟ้าและแจ้งเตือนภัยไฟฟ้าสู่สาธารณชนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

(๑.๕) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการตรวจติดตามและแจ้งเตือนภัยปริมาณฝุ่นละอองสู่สาธารณชนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

(๑.๖) ศึกษาวิจัยด้านการจัดการไฟฟ้า เพื่อใช้ข้อมูลเป็นฐานการสนับสนุนแนวทางการจัดการไฟฟ้าอย่างถูกวิธี

(๑.๗) จัดทำทำเนียบผู้อยู่อาศัยชายป่า ในการเฝ้าระวัง แจ้งเหตุ และกำหนดแหล่งน้ำให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าดับไฟ

(๑.๘) กำหนดเขตรับผิดชอบของบริเวณรอยต่อของพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้าให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน

(๒) การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชน

(๒.๑) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงอันตรายจากไฟฟ้าและหมอกควันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงก่อนถึงฤดูแล้ง

(๒.๒) จัดทำคู่มือประชาชนและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกร่วมกันมิให้เกิดไฟฟ้า หรือการกระทำอันใดที่ก่อให้เกิดไฟฟ้าอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดไฟฟ้า

(๒.๓) รณรงค์ชี้แจงให้ประชาชนตระหนักถึงผลเสียอันตรายจากการเผาเศษวัชพืชในพื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งประโยชน์ของการนำซากพืชมาทำปุ๋ยหมัก เพื่อลดรายจ่ายให้แก่ประชาชน

(๒.๔) ส่งเสริมการปลูกไม้ผล เพื่อลดการเผา เนื่องมาจากการปลูกไม้ผลไม่ต้องเตรียมพื้นที่ก่อนปลูก

(๒.๕) จัดทำโครงการนำร่อง เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนในการเผาป่า

(๓) การจัดการเชื้อเพลิงและเพิ่มความชุ่มชื้นให้พื้นที่

(๓.๑) จัดทำแนวกันไฟ และแนวกันไฟประชาอาสาในบริเวณพื้นที่รอยต่อระหว่างป่ากับบริเวณที่อยู่อาศัย หรือพื้นที่การเกษตร

(๓.๒) ใช้ประโยชน์จากไฟในการลดปริมาณเชื้อเพลิงในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า

(๓.๓) จัดทำฝายต้นน้ำ (ฝายแม้ว) เพื่อชะลอความชุ่มชื้นของพื้นที่

(๓.๔) ปลูกป่าเปียกเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่ และเปลี่ยนประเภทของเชื้อเพลิงจากประเภทที่ติดไฟง่ายให้เป็นประเภทที่ติดไฟยากขึ้น

(๔) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า

(๔.๑) เร่งรัดการถ่ายโอนภารกิจควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมความพร้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านความรู้และบุคลากร

(๔.๒) ส่งเสริมสนับสนุนภารกิจควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการควบคุมไฟฟ้าของชุมชนท้องถิ่นโดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับแนวทางการจัดการไฟฟ้าตามหลักวิชาการ

(๔.๓) จัดการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้าและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้า จัดชุดเฉพาะกิจเพื่อเผชิญไฟฟ้า

(๔.๔) เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องไฟฟ้าเพื่อสร้างพฤติกรรมที่ดีในการป้องกันการเกิดไฟฟ้า

(๔.๕) การสร้างอาชีพให้กับประชาชน เพื่อลดปัญหาความยากจนและการบุกรุกป่า เพื่อหาของป่าล่าสัตว์

(๕) การจัดระเบียบและควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรที่อยู่ติดเขตป่า

(๕.๑) ให้ความรู้ สร้างแรงจูงใจ ในเรื่องการควบคุมการเผาพื้นที่เกษตรกรรมอย่างปลอดภัยไม่ให้ไฟลุกลามเข้าป่า และความตระหนักถึงโทษและผลกระทบที่ตามมาเมื่อป่าไม้ถูกทำลาย พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกในการหวงแหนป่าไม้

(๕.๒) จัดระเบียบการเผาพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อลดปัญหาการเกิดหมอกควัน โดยกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเผา เพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากหมอกควัน

(๕.๓) ออกประกาศจังหวัด กำหนดเขตการควบคุมไฟฟ้าและกำหนดระเบียบ ตลอดจนมาตรการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่เขตควบคุมไฟฟ้า และกำกับดูแลให้มีการดำเนินการไปตามที่กำหนด

(๖) การเตรียมความพร้อมในการดับไฟฟ้า

(๖.๑) เตรียมความพร้อมในเรื่องบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือ ระบบสื่อสาร อุปกรณ์ทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ในการดับไฟฟ้า โดยจัดทำแผนระดมพลดับไฟฟ้า

(๖.๒) ทบทวนและฝึกซ้อมตามแผนระดมพลดับไฟฟ้าในสถานการณ์รุนแรงและสถานการณ์วิกฤติ

(๖.๓) ตั้งศูนย์ปฏิบัติการไฟฟ้าเฉพาะกิจในระดับอำเภอ ในช่วงฤดูที่มีการเกิดไฟฟ้า โดยระดมกำลังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการร่วมกัน

(๗) การป้องกันและบังคับใช้กฎหมาย

- ลาดตระเวนป้องกันปราบปราม หาข่าวและบังคับใช้กฎหมายกับผู้จุดไฟเผาป่า

๖.๑.๑.๒ ขณะเกิดภัย (ขั้นการปฏิบัติ)

(๑) การปฏิบัติงานดับไฟฟ้าตามแผนระดมพลดับไฟฟ้า ๓ ระดับ ได้แก่ แผนระดมพลดับไฟฟ้าระดับที่ ๑ (ในสถานการณ์ปกติ) แผนระดมพลดับไฟฟ้าระดับที่ ๒ (ในสถานการณ์รุนแรง) และแผนระดมพลดับไฟฟ้าระดับที่ ๓ (ในสถานการณ์วิกฤติ)

(๒) การออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการไฟฟ้าทุกระดับ (ระดับชาติ จังหวัด อำเภอ ตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล และหมู่บ้าน) เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า

(๓) การกำหนดสายการบังคับบัญชา สั่งการดับไฟฟ้าที่ชัดเจน

(๔) การประสานงานสนธิกำลัง สับเปลี่ยนกำลัง และส่งกำลังบำรุง

(๕) การปฐมพยาบาลและกู้ชีพกู้ภัยทั้งเจ้าหน้าที่ดับไฟฟ้าและประชาชน

๖.๑.๑.๓ หลังเกิดภัย (ขั้นการฟื้นฟูบูรณะ)

การฟื้นฟูสภาพหลังการเกิดไฟฟ้า

(๑) การฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชนที่ได้รับบาดเจ็บ ทั้งเจ้าหน้าที่ดับไฟฟ้าและประชาชน

(๒) การฟื้นฟูสภาพป่าไม้และสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากไฟฟ้า

(๓) การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากไฟฟ้าและหมอกควัน

(๔) การพัฒนาระบบการแพทย์เพื่อรองรับผู้ประสบภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน

(๕) การศึกษาวิจัยอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพอันเกิดจากหมอกควัน และแนวทางการเยียวยาแก้ไข

๖.๑.๒ ด้านการเผาในที่โล่ง

๖.๑.๒.๑ การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

(๑) การปรับปรุงระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้มีการบริหารจัดการแบบถูกสุขลักษณะ

(๑.๑) รณรงค์และประชาสัมพันธ์ตลอดจนจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนให้ชุมชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ มีการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(๑.๒) สร้างกลไกการลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยโดยการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้ เช่น การรับสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

/(๑.๓) สนับสนุน...

(๑.๓) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดระบบแยกประเภทขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด และจัดระบบเก็บรวบรวมแบบแยกขยะมูลฝอยก่อนขนส่งไปยังสถานที่จัดการขยะมูลฝอยรวม

(๑.๔) สนับสนุนให้แต่ละจังหวัดมีการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการ และทำความตกลงร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในเขตพื้นที่จังหวัด รวมทั้งสนับสนุนให้กรุงเทพมหานครจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอย

(๑.๕) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการขยะได้ ในเขตพื้นที่ตนเองก่อน

(๑.๖) ให้แต่ละจังหวัดหาสถานที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมสำหรับการก่อสร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวม โดยให้สามารถรองรับขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดได้

(๒) การสนับสนุนให้มีเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยรวมทั้งการลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

(๒.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาดตั้งแต่ขบวนการคัดเลือกวัตถุดิบในการผลิตสินค้าจนถึงการนำวัสดุเหลือกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(๒.๒) กำหนดให้เทคโนโลยีการฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาลเป็นระบบหลักที่ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมต้องจัดให้มีในลำดับแรกของการดำเนินงาน

(๒.๓) สนับสนุนให้ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบถูกสุขลักษณะ และการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และการหมักขยะมูลฝอยอินทรีย์เป็นปุ๋ย รวมไปถึงควรสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะในครัวเรือนก่อนทิ้ง

(๒.๔) สนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอยและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด

(๓) การปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการจัดการขยะมูลฝอย การลด และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓.๑) ปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ ให้มีระเบียบและข้อบังคับที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

(๓.๒) ปรับปรุง แก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดังนี้

(๓.๒.๑) เพิ่มความเข้มงวดในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕ ในเรื่องการแลกเปลี่ยนของเสียระหว่างโรงงาน และการนำผลผลิตจากโรงงานคัดแยกไปใช้กับโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภท

(๓.๒.๒) ออกประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อเพิ่มเติมสิทธิประโยชน์แก่โรงงานคัดแยกและแปรรูป และโรงงานที่ผลิตสินค้าจากวัตถุดิบรีไซเคิล

(๓.๒.๓) ปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมการลดและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย โดยกำหนดค่าธรรมเนียมในอัตราที่สูงสำหรับผู้ผลิตสินค้าที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในปริมาณมาก หรือก่อให้เกิดของเสียที่ยากแก่การเก็บรวบรวมและนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(๓.๓) กำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับมาตรการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการค้า

(๓.๔) กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกลไกเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์และการจัดการของเสียบรรจุภัณฑ์

(๓.๕) กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมตั้งแต่ การเก็บ การขนส่งและการกำจัด กำหนดให้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการระบายของเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

(๓.๖) กำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ควบคุมระบบกำจัดขยะมูลฝอยต้องได้รับการขึ้นทะเบียนและผ่านการอบรมด้านการเดินระบบกำจัดขยะมูลฝอย

(๔) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๔.๑) เสริมสร้างเครือข่ายการจัดการเชิงบูรณาการที่เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาชุมชน ประชาชน และเจ้าหน้าที่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยรวมทั้งการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(๔.๒) กำหนดให้ผู้ดำเนินการโครงการขยะมูลฝอยต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้แก่ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

(๔.๓) กำหนดให้โครงการจัดการขยะมูลฝอยต้องมีผู้แทนในส่วนของประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการพิจารณาโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ

(๔.๔) กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาสถานที่ที่เหมาะสม สำหรับการก่อสร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร

(๔.๕) จัดให้มีการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนและสถาบันการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(๕) การกำหนดให้มีแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยในระดับจังหวัดเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และกำหนดให้มีหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการบริหารจัดการแต่ละด้าน

(๕.๑) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการปัญหาขยะด้วยตนเอง

(๕.๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพดำเนินการรวมกลุ่มกัน เพื่อจัดการขยะตามศักยภาพ โดยส่วนกลางให้การสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณ

(๖) การสนับสนุนงบประมาณและจัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

(๖.๑) จัดลำดับความสำคัญของจังหวัดทั่วประเทศที่จะได้รับการอุดหนุนงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

(๖.๒) จัดสรรงบประมาณด้านการจัดการขยะมูลฝอยโดยให้ความสำคัญกับศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจรเป็นลำดับแรก

(๖.๓) จัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินงานลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

/(๖.๔) สนับสนุน...

(๖.๔) สนับสนุนและส่งเสริมการลงทุน พร้อมทั้งให้สิ่งจูงใจแก่ภาคเอกชน ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และธุรกิจเกี่ยวกับการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม

(๖.๕) ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อกระตุ้นให้มีการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น มาตรการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

(๖.๖) ใช้เครื่องมือทางภาษีส่งเสริมให้มีการจัดการบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้

๖.๑.๓ ด้านการเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร

๖.๑.๓.๑ การส่งเสริมสนับสนุนเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อลดการเผาในที่โล่ง

(๑) พัฒนาและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสมมาใช้ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อลดปริมาณเศษพืชและวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร

(๒) จัดให้มีการดำเนินโครงการนำร่องเพื่อทดสอบกระบวนการและเทคโนโลยีทางการเกษตร เพื่อลดการเผาในที่โล่งและพัฒนาเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

(๓) จัดให้มีกองทุน หรือ องค์กรระดับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยี และการส่งเสริมการลงทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ

(๔) จัดให้มีบริการที่ปรึกษาทางวิชาการในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับศักยภาพของท้องถิ่น ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและแนวทางในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่

๖.๑.๓.๒ การนำเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรไปใช้ประโยชน์อื่น

(๑) พัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมเพื่อรวมตัวกันในการนำเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตรมาใช้ประโยชน์อื่นแทนการนำไปเผา เช่น นำมาเพาะเห็ด ทำปุ๋ยหมัก ทำถ่าน ทำเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เป็นสินค้าส่งขายในรูปแบบหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

(๓) สนับสนุนด้านการตลาดโดยหาแหล่งรองรับสินค้าที่กลุ่มได้ทำการผลิตขึ้นให้ครบวงจร และกระตุ้นภาคเอกชนเข้ามาลงทุน โดยใช้มาตรการทางภาษีหรือมาตรการสร้างแรงจูงใจ

(๔) รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างแรงจูงใจ โดยชี้ให้เห็นประโยชน์ของการนำวัสดุเหลือใช้จากภาคทางการเกษตรกลับมาใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นการก่อให้เกิดการลดรายจ่ายของประชาชนและปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัย

๖.๑.๓.๓ การสนับสนุนการวิจัยในการใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

(๑) สนับสนุนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรในส่วนท้องถิ่น ศึกษาการใช้ประโยชน์จากส่วนต่างๆ ของพืช เพื่อนำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของหรือสินค้า ตลอดจนพัฒนาเทคนิคในการประดิษฐ์สินค้าจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เป็นที่ต้องการของตลาด

(๒) สร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นผู้วิจัยให้เกิดแรงผลักดันที่จะทำการวิจัยในเรื่องการใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่หลากหลาย

๖.๑.๓.๔ การจัดทำคู่มือแนวทางในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร

(๑) รวบรวมองค์ความรู้ในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรหลายๆ แขนง เพื่อจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่

(๒) เผยแพร่เอกสารหรือคู่มือที่จัดทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีการฝึกอบรม และให้ความรู้เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

(๓) จัดตั้งศูนย์บริการให้คำแนะนำแก่เกษตรกรแบบครบวงจร รวมทั้งสาธิตวิธีการในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร

๖.๑.๔ ด้านการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน

๖.๑.๔.๑ การสนับสนุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน

(๑) แก้อัศจรรย์การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็ก เพื่อลดต้นทุนในการเชื่อมโยงระบบเข้ากับระบบจำหน่ายของการไฟฟ้า

(๒) สนับสนุนการผลิตหรือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้าจากวัสดุเหลือใช้ภาคการเกษตร

๖.๑.๔.๒ การใช้พลังงานหมุนเวียน

(๑) สนับสนุนให้มีทุนการศึกษา วิจัย ทุนพัฒนานักวิจัย พัฒนาเทคโนโลยี วางรากฐานการสร้างความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานหมุนเวียนในระยะยาวให้ทัดเทียมกับต่างประเทศ

(๒) ส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้เตาหุงต้มประสิทธิภาพสูงให้เป็นที่ยอมรับในตลาด

(๓) ให้ความรู้ ความเข้าใจ การสร้างค่านิยมการนำพลังงานหมุนเวียนมาใช้

๖.๑.๔.๓ การใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์

(๑) กำหนดราคาการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กที่ใช้พลังงานหมุนเวียน ให้มีราคาสูงกว่าไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานเชิงพาณิชย์ โดยใช้เงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการอนุรักษ์พลังงานให้อยู่ในระดับที่จูงใจและคุ้มทุนต่อผู้ผลิตไฟฟ้า

(๒) มาตรการสนับสนุนการลงทุนและการจัดทำแผนการลงทุน โดยการสนับสนุนเอกชนในรูปแบบเงินหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ

๖.๑.๔.๔ การส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในรูปแบบไตรภาคี

(๑) สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน นักวิชาการ และผู้แทนชุมชน เพื่อนำไปสู่การทำงานร่วมกันตามเป้าหมาย

(๒) ให้องค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน

(๓) จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาและบริการข้อมูลการใช้พลังงานหมุนเวียน

๖.๑.๕ ด้านการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์

๖.๑.๕.๑ การสร้างกลไกการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการควบคุมการเผาในที่โล่ง และมีส่วนร่วมในการลดมลพิษ

(๑) รมรณรงค์และสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์อย่างอื่นทดแทนการเผา รวมถึงผลกระทบจากการเผาในที่โล่งและไฟฟ้า เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะยาว

/ (๒) สร้าง...

(๒) สร้างกลไกและเครือข่ายให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล เฝ้าระวัง เพื่อป้องกันมิให้เกิดการเผาในที่โล่งและไฟฟ้า

(๓) จัดการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้บุคลากรของภาครัฐ ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น เกษตรกร ผู้ประกอบการ และบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเผาในที่โล่ง และไฟฟ้า

(๔) จัดทำและให้บริการข้อมูล ข่าวสาร เผยแพร่ผลงานวิจัยที่ประสบผลสำเร็จ ทั้งในลักษณะโครงการสาธิต การจัดสัมมนา และการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับมาตรการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง

๖.๑.๕.๒ การสร้างกลไกการประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการกระจายของหมอกควันจากการดำเนินการของมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การเผาป่า การเผาเศษวัสดุพืช การเผาเพื่อการทำอาชีพเกษตรกรรม เป็นต้น

(๑) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกรูปแบบให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยอันเกิดจากการเผาในที่โล่งหรือเผาป่า

(๒) สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาอันจะนำไปสู่การเกิดหมอกควันกระจายในพื้นที่ที่เกิดปัญหาหมอกควันซ้ำซากและให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

(๓) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสาร การป้องกันปัญหาหมอกควันและการดูแลตนเองเมื่อเกิดปัญหาหมอกควัน อาทิ การสาธิต การจัดประชุม สัมมนา ฯลฯ

(๔) จัดการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้สื่อมวลชนในท้องถิ่น ผู้นำ เกษตรกร ผู้ประกอบการ ให้มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิคและวิธีการป้องกันและแก้ปัญหาที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง และการเผาป่า เพื่อขยายผลสู่เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่

(๕) จัดให้มีชุดเฉพาะกิจและอาสาสมัคร เพื่อเผชิญไฟฟ้า รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการสร้างสมดุลให้สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

(๖) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ เพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบอันเกิดจากหมอกควัน อาทิ หน้ากาก เครื่องป้องกันหมอกควันจากไฟฟ้า รวมทั้งการจัดหาที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ

๖.๑.๖ ด้านการใช้มาตรการทางกฎหมาย

ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ และวิธีปฏิบัติงานของราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการควบคุมการเผาในที่โล่ง

(๑) เพิ่มเติม แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรจุหลักการควบคุมการเผาในที่โล่ง และกำหนดโทษไว้ในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีระเบียบและข้อบังคับที่ชัดเจน

(๒) ปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละอองในบรรยากาศให้มีความเข้มงวดมากขึ้น

๖.๒ ด้านมลพิษหมอกควัน

๖.๒.๑ การรองรับข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน

(๑) การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ในเรื่องการสนับสนุนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ องค์ความรู้ ตลอดจนเทคโนโลยีในการจัดการไฟป่าและหมอกควันจากไฟป่า

(๒) การทำบันทึกข้อตกลงร่วม เพื่อให้เกิดแนวทางเดียวกันในการแก้ปัญหาไฟป่าและหมอกควันจากไฟป่าร่วมกันในระดับภูมิภาค

๖.๒.๒ การสร้างกลไกการติดตามตรวจสอบ

(๑) การดำเนินมาตรการต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อติดตามตรวจสอบ

ก. พื้นที่ที่อาจเกิดไฟไหม้ได้ทุกพื้นที่

ข. ไฟในที่โล่งและ/หรือไฟป่าทั้งหมด

ค. สภาพสิ่งแวดล้อมที่นำไปสู่ไฟในที่โล่งและ/หรือไฟป่า

ง. มลพิษจากหมอกควันซึ่งเกิดจากไฟในที่โล่งและ/หรือไฟป่า

(๒) การกำหนดแผนปฏิบัติและมาตรการเพื่อควบคุมและดับไฟในทันทีทันใด กรณีหากเกิดไฟไหม้ขึ้น

(๓) การกำหนดแนวทางการประสานงานของศูนย์ติดตามตรวจสอบแห่งชาติเพื่อให้มีการติดต่อสื่อสารกับศูนย์อาเซียน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในข้อตกลงอาเซียนรวมถึงการรายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์หรือต่อสิ่งแวดล้อม

(๔) การประชาสัมพันธ์เตือนภัยให้ประชาชนเตรียมการป้องกันและช่วยเหลือตนเอง เมื่อถึงฤดูกาลแพร่กระจายของหมอกควันที่แพร่กระจายมาจากต่างประเทศ โดยแจ้งเตือนในทุกๆ ปี

(๕) การรณรงค์ประชาสัมพันธ์วิธีการป้องกันและดูแลสุขภาพให้ประชาชนได้รับทราบผ่านสื่อมวลชนทุกสาขา โดยเฉพาะในพื้นที่ที่หมอกควันกระจายที่แพร่กระจายมาจากต่างประเทศปกคลุมเป็นประจำทุกๆ ปี

๖.๒.๓ การป้องกันการเกิดไฟในที่โล่งและไฟป่าทั้งหมด

(๑) การสำรวจและเก็บข้อมูลพื้นที่เสี่ยงที่จะทำให้เกิดปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน ทั้งในส่วนของไฟป่าและไฟในที่โล่ง

(๒) การประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เสี่ยงเพื่อวางแผนการป้องกันไม่เกิดปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานฝนหลวง กรมวิชาการเกษตร

(๓) การสร้างระบบการติดตามตรวจสอบไฟในที่โล่งและไฟป่าโดยประสานการดำเนินการอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(๔) การให้ความรู้ในการป้องกันการเกิดไฟป่าและไฟในที่โล่งกับประชาชนในพื้นที่เสี่ยงที่จะทำให้เกิดปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดนอย่างต่อเนื่อง และจัดตั้งชุมชนเข้มแข็งในการเฝ้าระวังไฟป่าและหมอกควัน รวมถึงการเตรียมความพร้อมของบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ในการดับไฟป่า

(๕) การเตรียมเครื่องมือ บุคลากร และงบประมาณในการจัดการกับไฟในที่โล่งและไฟป่า

๖.๒.๔ การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการร่วมกับประเทศภาคีอื่น

- การพัฒนามลพิษและแผนปฏิบัติการ หรือดำเนินการร่วมกับประเทศภาคีอื่น เพื่อจัดการและควบคุมความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากไฟในที่โล่งและ/หรือไฟฟ้า และจากมลพิษหมอกควันที่เกี่ยวข้องที่เกิดจากไฟเหล่านั้น

๖.๒.๕ การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินแห่งชาติ

(๑) การจัดเตรียมมาตรการการดำเนินการกรณีเหตุฉุกเฉิน เพื่อรับมือและลดผลกระทบของไฟในที่โล่งและ/หรือไฟฟ้า และหมอกควันข้ามแดน

(๒) การประชาสัมพันธ์แผนการปฏิบัติการฉุกเฉินดังกล่าวให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และมีการซักซ้อมการดำเนินการเป็นระยะเพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติการ

๖.๒.๖ การให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือด้านเทคนิคและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

(๑) การจัดเตรียมมาตรการให้ความช่วยเหลือ หรือการร้องขอรับความช่วยเหลือจากประเทศภาคีอื่นหรือผ่านศูนย์อาเซียน ซึ่งรวมถึงสถานภาพและระดับการให้ความช่วยเหลือ หรือการรับความช่วยเหลือที่มีการเสนอมา

(๒) การจัดเตรียมความพร้อมในการให้ความร่วมมือด้านเทคนิค และลดความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากไฟในที่โล่งและ/หรือไฟฟ้า หรือมลพิษจากหมอกควันที่เกิดจากไฟเหล่านี้

(๓) การส่งเสริม และสนับสนุนแผนงานการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ระดับรากเหง้า และผลสืบเนื่องของมลพิษจากหมอกควัน รวมถึงวิถีทาง วิธีการ เทคนิค และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการจัดการไฟในที่โล่งและ/หรือไฟฟ้า และการดับไฟ

๗. กลไกการติดตามประเมินผล

๗.๑ กำหนดบทบาทหน้าที่ที่ตรวจประเมินของคณะบุคคลที่จะทำการตรวจติดตามและประเมินผล ซึ่งจะมีบทบาทหน้าที่และกิจกรรม ดังนี้

(๑) กำหนดขอบเขต หลักเกณฑ์ วิธีการในการตรวจติดตามและการประเมินผล

(๒) ประสานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบระบบเครือข่ายและฐานข้อมูลด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลสอดคล้องกับการนำไปใช้ในการประเมินผล

(๓) ทบทวนนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย และเอกสารอื่นๆ ที่จำเป็นก่อนการตรวจติดตามและการประเมินผล หากเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นอาจจำเป็นต้องมีการประสานงานให้ทราบล่วงหน้าก่อนการดำเนินการ

(๔) สรุปผลการตรวจติดตามและผลการประเมินให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งสรุปแนวทางในการดำเนินการ หากพบว่าการเบี่ยงเบนจากขอบเขตที่กำหนดควรนำเสนอหรือแจ้งให้หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบให้มีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามทิศทางของยุทธศาสตร์

๗.๒ กำหนดขอบเขต หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจติดตามและประเมินผล ทั้งนี้ควรกำหนดขอบเขตหลักเกณฑ์ วิธีการ ดังนี้

(๑) ขอบเขตในการตรวจติดตามและประเมินผลควรเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์

/(๒) หลักเกณฑ์...

(๒) หลักเกณฑ์ในการประเมินผลควรพิจารณาจากความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

(๓) วิธีการตรวจติดตามและการประเมินผลจะต้องกำหนดให้ชัดเจน

(๓.๑) ระดับการตรวจประเมิน เช่น ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติ เป็นต้น พร้อมทั้งกำหนดผู้ตรวจประเมินแต่ละระดับ

(๓.๒) การตรวจจากเอกสาร หลักฐานข้อมูล การตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงที่หน้างาน

(๓.๓) รูปแบบการตรวจ เช่น การตรวจอย่างเป็นทางการทั้งระบบ หรือการสุ่มตรวจ

(๓.๔) กำหนดระยะเวลา ความถี่ของการตรวจติดตามให้มีการตรวจติดตามเป็นระยะๆ เพื่อเป็นการควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางและบรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์

(๓.๕) การประเมินผลจำเป็นต้องมีการกำหนดเกณฑ์การวัด ซึ่งการสร้างหรือการกำหนดเกณฑ์การวัดเป็นเครื่องมือที่จะบ่งบอกถึงการประสบผลสำเร็จ การบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยหลักการตรวจติดตามและประเมินผลมีรูปแบบและแนวทาง ดังนี้

(๓.๕.๑) การวัดผลกระทบขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์

(๓.๕.๒) การวัดประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ในแต่ละขั้นตอนของยุทธศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงความสำเร็จ เห็นถึงแนวโน้มของการพัฒนา และสามารถปรับเปลี่ยนปรับปรุงแนวทางและมาตรการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

(๓.๕.๓) การวัดประสิทธิผลขององค์กร เพื่อเป็นดัชนีชี้วัดการดำเนินงานขององค์กรที่รับผิดชอบในแต่ละระดับ การประสานความร่วมมือ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน

๗.๓ การจัดหาระบบฐานข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ แปรผลเชิงวิชาการ

(๑) จัดหาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เก็บบันทึกข้อมูลการเกิดเหตุ ผลกระทบ ความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยต้องพัฒนาระบบและรูปแบบข้อมูลที่ได้มาตรฐาน ทันสมัย และต่อเนื่องเพื่อให้สามารถสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องและนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

(๒) สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถเชื่อมโยงทุกหน่วยงานได้โดยอัตโนมัติ เพื่อร่วมกันจัดวางระบบฐานข้อมูลให้เป็นเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งการวางระบบเพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าถึงข้อมูลหรือใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้โดยง่าย

(๓) สนับสนุนให้มีการนำข้อมูลที่ได้รับมาจัดหาระบบวิเคราะห์ ประเมินผล โดยการรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เพื่อใช้ในการสร้างเกณฑ์การวัด เช่น จำนวนครั้งที่เกิดไฟฟ้า ทรัพย์สินเสียหาย จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหา ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควันอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงแนวทางและมาตรการเป็นประจำทุกปีให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยต้องมีระบบการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลให้ประชาชนได้รับทราบ ส่งเสริมให้เกิดความรู้และความเข้าใจตรงกัน เพื่อสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าการเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน

ชนิดของไฟป่า

ชนิดของไฟป่าแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด คือ ไฟใต้ดิน ไฟผิวดิน และไฟเรือนยอด ซึ่งการแบ่งชนิดของไฟป่าถือเอาการไหม้เชื้อเพลิงในระดับต่างๆ ในแนวตั้งตั้งแต่ระดับชั้นดินขึ้นไปจนถึงระดับยอดไม้เป็นเกณฑ์

๑. ไฟใต้ดิน (Ground Fire) คือ ไฟที่ไหม้อินทรีย์วัตถุที่อยู่ใต้ชั้นผิวของพื้นป่า ไฟชนิดนี้อาจไหม้แทรกลงไปใต้ผิวดินได้หลายฟุตและลุกลามไปเรื่อยๆ ใต้ผิวดินป่าในลักษณะการครุกรุ่นอย่างช้าๆ ไม่มีเปลวไฟ และมีควันน้อยมาก จึงเป็นไฟที่ตรวจพบหรือสังเกตพบได้ยากที่สุด และเป็นไฟที่มีอัตราการลุกลามช้าที่สุด แต่เป็นไฟที่สร้างความเสียหายให้แก่พื้นที่ป่าไม้มากที่สุด เพราะไฟจะไหม้ทำลายรากไม้ ทำให้ต้นไม้ใหญ่ค่อยๆ ตายในเวลาต่อมา ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นไฟที่ควบคุมได้ยากที่สุดอีกด้วย

๒. ไฟผิวดิน (Surface Fire) คือ ไฟที่ไหม้ลุกลามไปตามผิวดิน โดยเผาไหม้เชื้อเพลิงบนพื้นป่า ได้แก่ ใบไม้ กิ่งก้านแห้งที่ตกอยู่บนพื้นป่า หญ้า ไฟชนิดนี้เป็นไฟที่พบโดยทั่วไปในแทบทุกภูมิภาคของโลก ความรุนแรงของไฟจะขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทของเชื้อเพลิง

๓. ไฟเรือนยอด (Crown Fire) คือ ไฟที่ไหม้ลุกลามจากยอดของต้นไม้หรือไม้พุ่มต้นหนึ่งไปยังยอดของต้นไม้หรือไม้พุ่มอีกต้นหนึ่ง ไฟชนิดนี้มีอัตราการลุกลามที่รวดเร็วมาก และเป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับการดับ เนื่องจากไฟมีความรุนแรงมาก

ผลกระทบจากไฟป่าได้สร้างความเสียหายแก่ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมอย่างมหาศาลในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. ผลกระทบจากไฟป่าต่อสังคมพืช

๑.๑ ขาดช่วงการสืบพันธุ์ทดแทนตามธรรมชาติ ไฟที่ไหม้ไปตามพื้นป่าจะเผาผลาญทำลายลูกไม้ กล้าไม้เล็กๆ ทำให้ไม้เหล่านี้หมดโอกาสที่จะเจริญเติบโตขึ้นเป็นไม้ใหญ่ สำหรับต้นไม้ที่รอดตายก็ต้องใช้ระยะเวลานานในการตั้งตัวให้รอดพ้นจากไฟ เมื่อต้นไม้ใหญ่ในป่าตายลงไปตามอายุขัย ในขณะที่ไม่มีลูกไม้เติบโตขึ้นมาทดแทน หรือขึ้นมาทดแทนในจำนวนที่น้อยและช้ามาก จึงทำให้ป่าค่อยๆ เสื่อมสภาพลง

๑.๒ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของป่า พื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้เป็นประจำทุกปีจะส่งผลให้โครงสร้างของป่าเปลี่ยนแปลงไป ไม้บางชนิดที่ไม่สามารถปรับตัวได้จะถูกกำจัดออกไป ในขณะที่ไม้ชนิดอื่นที่ปรับตัวได้ดีกว่าหรือมีความทนทานต่อไฟป่ามากกว่าจะเข้ามาแทนที่ เกิดการทดแทนของสังคมพืชไปสู่สังคมพืชใหม่ มีผลทำให้สภาพป่าค่อยๆ เปลี่ยนแปลงจนกลายเป็นทุ่งหญ้าในที่สุด

๑.๓ ลดอัตราการเจริญเติบโตและลดคุณภาพของเนื้อไม้ ในพื้นที่ที่มีไฟไหม้เป็นประจำ อัตราการเจริญเติบโตของต้นไม้จะลดลง เนื่องจากดินจะขาดความชุ่มชื้น และขาดสิ่งปกคลุมดิน

๒. ผลกระทบจากไฟป่าต่อดินป่าไม้

๒.๑ เกิดการสูญเสียหน้าดินโดยการกัดเซาะและการพังทลาย โดยไฟป่าจะทำลายสิ่งปกคลุมดินทำให้ชั้นดินแน่นทึบ อัตราการซึมผ่านของดินลดลงเมื่อถึงฤดูฝนจึงมีปริมาณน้ำไหลบ่าหน้าดินเพิ่มขึ้น

๒.๒ เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของดิน ทำให้คุณสมบัติทางกายภาพเปลี่ยนไป โดยดินจะอัดตัวกันแน่นทึบ และมีคุณสมบัติทางเคมีและความอุดมสมบูรณ์ของดินเปลี่ยนไป ทำให้ค่าความเป็นกรด-ด่างของดินสูงขึ้น รวมไปถึงอินทรีย์วัตถุซึ่งให้ความอุดมสมบูรณ์แก่ดินจะถูกเผาทำลาย

๓. ผลกระทบจากไฟป่าต่อน้ำ

๓.๑ สมดุลของน้ำเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดอุทกภัยและภัยแล้ง ในช่วงฤดูฝนทำให้น้ำในลำธารมีมากไหลท่วมพื้นที่ และในฤดูแล้งดินไม่สามารถเก็บน้ำได้หรือเก็บได้น้อยในช่วงฤดูฝน จึงทำให้ไม่มีน้ำปล่อยออกมาจึงเกิดภาวะแห้งแล้ง

๓.๒ เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของน้ำ ทำให้น้ำขุ่นข้นขึ้น มีกลิ่นเหม็น เปลี่ยนสี มีอุณหภูมิสูงขึ้น ค่าความเป็นกรด-ด่าง เปลี่ยนแปลงปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำลดลง

๔. ผลกระทบจากไฟป่าต่อสิ่งมีชีวิตในป่า

๔.๑ ทำอันตรายต่อชีวิตของสัตว์ป่า สัตว์ป่าที่หนีไฟไม่ทันจะล้มตายลง

๔.๒ ทำลายแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า มีผลทำให้จำนวนประชากรและจำนวนชนิดของสัตว์ลดน้อยลง

๔.๓ ทำอันตรายต่อชีวิตของสัตว์เล็กๆ และจุลินทรีย์ในดิน มีผลกระทบต่อระบบการหมุนเวียนของธาตุอาหาร และระบบห่วงโซ่อาหารเกิดการเสียสมดุลของระบบนิเวศน์ป่าไม้ตามธรรมชาติ

๕. ผลกระทบจากไฟป่าต่อทรัพยากร สุนัข และชีวิตของมนุษย์

ไฟป่าเปรียบเสมือนเป็นดาบสองคม คือ มีคุณอนันต์และมีโทษมหันต์ หากรู้จักใช้และควบคุมอย่างดี ไฟจะก่อให้เกิดประโยชน์นานับประการต่อมนุษย์ เพราะไฟเป็นบ่อเกิดของพลังงานที่สำคัญและกิจกรรมต่างๆ มากมาย ในทางตรงกันข้ามหากขาดความระมัดระวัง ไฟก็จะสร้างความหายนะต่อชีวิตและทรัพยากรของมนุษย์เช่นกัน โดยในประเทศไทยหมอกควันจากไฟป่าเป็นผลกระทบที่สร้างความเสียหายในกิจการเดินอากาศอย่างมหาศาล ในทุกปีสนามบินจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องยกเลิกเที่ยวบินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากหมอกควันไฟทำให้ทัศนวิสัยไม่ดี เป็นอันตรายต่อการขึ้นลงของเครื่องบิน นอกจากนั้นหมอกควันไฟก็เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน มีผลทำให้เป็นโรคระบบทางเดินหายใจ

๖. ผลกระทบจากไฟป่าต่อสภาวะอากาศโลก

๖.๑ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องมาจากอุณหภูมิของโลกที่สูงขึ้น ปัจจุบันช่วงเวลาที่ฝนตกมีการผันแปรอย่างยิ่ง เกิดฝนทิ้งช่วง ฝนแล้ง และฝนตกนอกฤดู เกิดอุทกภัย เกิดภัยแล้ง และเกิดวาตภัยอย่างรุนแรงสร้างความเสียหายแก่ชีวิต ทรัพย์สิน และพื้นที่การเกษตรมากขึ้นทุกปี

๖.๒ การเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse Effect) ทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น ๑.๕ - ๔.๕ องศาเซลเซียส ในทุกๆ ๑๐ ปี ทำให้น้ำแข็งบริเวณขั้วโลกละลาย ส่งผลให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น และน้ำทะเลจะหนุนเข้ามาตามแม่น้ำลำคลอง ทำให้มีสภาพเป็นน้ำกร่อย ระบบนิเวศน์ในน้ำจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง พื้นที่ริมฝั่งทะเล ริมแม่น้ำใหญ่หลายแห่งจะถูกน้ำท่วม

การลดผลกระทบจากหมอกควันต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

๑. รมรณรงค์ให้ประชาชนงดเว้นการเผาวัสดุทุกชนิดและหลีกเลี่ยงการประกอบกิจกรรมใดๆ ที่ก่อให้เกิด หมอกควันทุกประเภท เช่น จุดธูปเทียน เผาขยะมูลฝอย เผาหญ้า และสูบบุหรี่ เป็นต้น

๒. รมรณรงค์ให้ประชาชนกำจัดขยะโดยใช้วิธีฝังกลบแทนการเผา เพื่อลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์หมอกควัน รวมทั้งจัดระบบการจัดเก็บและคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี ควบคุมไม่ให้มีการเผาขยะมูลฝอยในเขตชุมชน และบริเวณริมข้างทาง ตลอดจนร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้

๓. ควบคุมการเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร โดยส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ ปลอดภัยการเผา ด้วยการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมในการจัดการเศษวัสดุการเกษตร สนับสนุนการใช้เชื้อเพลิงชีวมวล การใช้พลังงานหมุนเวียน การนำขยะมูลฝอยมาใช้ผลิตพลังงาน

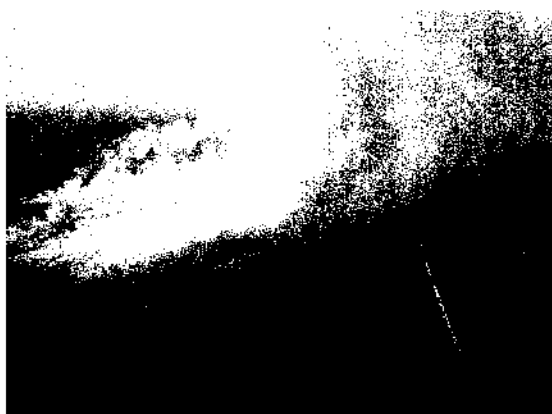
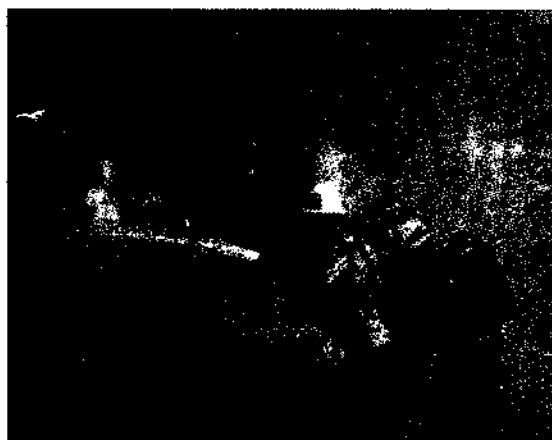
๔. ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจถึงผลกระทบของการเผาที่มีต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และคุณภาพดิน และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการยุติการเผาในที่โล่ง รวมถึงการควบคุมการเผาขยะในชุมชน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการจับเก็บขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะครบวงจรในพื้นที่ เพื่อการจัดเก็บ คัดแยก นำกลับมาใช้ใหม่ และจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี

๕. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการตามกฎหมายอย่างเข้มงวด หากพบการลักลอบเผาป่าและการทำไร่เลื่อนลอย และรณรงค์ให้ประชาชนเตรียมพื้นที่การเกษตรโดยใช้วิธีไถหรือฝังกลบวัชพืชแทนการเผา หากจำเป็นต้องเผาพื้นที่การเกษตรควรจัดทำแนวกันไฟ และควบคุมการเผาอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันไฟลุกลาม

๖. ภาคอุตสาหกรรมควรประกอบอุตสาหกรรมที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม จัดให้มีระบบการคัดกรองควันและของเสียก่อนปล่อยออกสู่ภายนอก เลือกใช้วัสดุที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ในการกำจัดของเสียหรือขยะควรใช้วิธีการฝังกลบแทนการเผาที่ก่อให้เกิดควันไฟ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง
และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. 2556 – 2562
ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2556

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กระทรวงมหาดไทย

สารบัญ

	หน้า
➤ ความเป็นมา	1
➤ กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ	1
➤ หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการแผนงาน/โครงการ/งบประมาณของแผนปฏิบัติการฯ	3
➤ ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ/งบประมาณของแผนปฏิบัติการ	4
➤ รายละเอียดแผนงาน/โครงการของแผนปฏิบัติการฯ	
- ด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง	5
- ด้านมลพิษหมอกควัน	49
➤ การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ไปสู่การปฏิบัติ	55
➤ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ	55
➤ ภาคผนวก	
- มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2549	57
- มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2551	58
- มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2552	63
- รายชื่อหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ	64
- หน่วยงานที่เสนอแผนงาน/โครงการ และหน่วยงานที่ไม่ได้เสนอแผนงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ	65

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน
พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติ เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2549 เห็นชอบแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2551 เห็นชอบแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ โดยให้พิจารณาปรับปรุงให้ครอบคลุมถึงกรณีไฟฟ้าและหมอกควันจากไฟฟ้าซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควันขึ้น เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ในการป้องกัน ลด และแก้ไขปัญหารวมทั้งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมจากการเกิดไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบยุทธศาสตร์ดังกล่าวเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2552

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน แบ่งเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย

- ด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง ประกอบด้วย ด้านไฟฟ้า (แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย) ด้านการเผาในที่โล่ง ด้านการเผาวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร ด้านการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน ด้านการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ และด้านการใช้มาตรการทางกฎหมาย

- ด้านมลพิษหมอกควัน ประกอบด้วย การรองรับข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน การสร้างกลไกการติดตามตรวจสอบ การป้องกันการเกิดไฟในที่โล่งและไฟฟ้าทั้งหมด การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการร่วมกับประเทศภาคีอื่น การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินแห่งชาติ และการให้ความช่วยเหลือความร่วมมือด้านเทคนิคและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

2. กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

2.1 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้แต่งตั้งคณะทำงานศึกษากรณีไฟฟ้าและหมอกควันจากไฟฟ้าซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงาน เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงาน มาตรการ และแนวทางบริหารจัดการด้านไฟฟ้าและหมอกควันจากไฟฟ้าซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศ โดยคณะทำงานฯ ได้มีมติเห็นชอบให้เพิ่มยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้าและหมอกควันจากไฟฟ้าซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศเป็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ซึ่งมี 4 ยุทธศาสตร์ คือ (1) การเพิ่มการป้องกันอัคคีภัย (2) การลดความสูญเสีย (3) เพิ่มการฟื้นฟูและบรรเทาหลังจากเกิดอัคคีภัย และ (4) มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาอัคคีภัย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน โดยใช้กรอบแนวทางและมาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันภาคเหนือ แนวทาง/มาตรการ/แผนการควบคุมไฟฟ้าของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แผนแม่บทการควบคุมการเผาในที่โล่ง/การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันจากไฟฟ้าซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศของกรมควบคุมมลพิษ แผนและมาตรการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีมติให้ปรับชื่อเป็น “ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน”

2.2 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้มีหนังสือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภายใน เพื่อจัดทำข้อมูลแผนงาน/โครงการตามแนวทางและมาตรการในการบริหารจัดการตามยุทธศาสตร์การป้องกัน และแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควันที่หน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติการ ป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนา ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ และได้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบข้อมูลใน (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็น (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ฉบับสมบูรณ์ ตามมติการประชุม คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคคีภัย ครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2555 ณ กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย ภายใต้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการตามแผนปฏิบัติการฯ ทบทวนแผนงาน/โครงการ โดยจัดลำดับความสำคัญ ความเหมาะสม ความคุ้มค่าของแผนงาน/โครงการ และงบประมาณดำเนินงาน และนำเสนอให้คณะอนุกรรมการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคคีภัยพิจารณาอีกครั้ง พร้อมทั้งมีมติให้ปรับระยะเวลาการดำเนินการของแผนแม่บท พัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติจาก “พ.ศ.2549-2559” เป็น พ.ศ.2549-2562” และให้หน่วยงาน ปรับแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องตามระยะเวลาดังกล่าว

2.3 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและดำเนินการปรับแก้ไข แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ มีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 เป้าหมาย ประกอบด้วย

- 1) การจัดการไฟป่า ลดพื้นที่ไฟไหม้ป่าให้เหลือเพียงไม่เกินปีละ 300,000 ไร่
- 2) จัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรทดแทนการเผาในพื้นที่อย่างน้อย ปีละ 600,000 ไร่
- 3) ลดการเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งโดยจัดให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิธีและ ปลอดภัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจังหวัดทั้งหมด และมีการใช้ประโยชน์มูลฝอยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของ ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่

2.3.2 กรอบระยะเวลาดำเนินการ 7 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2556 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ.2562 โดยมีหน่วยงานร่วมบูรณาการทั้งสิ้น 44 หน่วยงาน (หน่วยงานที่เสนอแผนงาน/โครงการ 25 หน่วยงาน หน่วยงานที่ไม่ได้เสนอแผนงาน/โครงการ 19 หน่วยงาน) แผนงาน/โครงการ จำนวน 153 แผนงาน/โครงการ งบประมาณในการดำเนินงานตามแนวทางและมาตรการในการบริหารจัดการตามยุทธศาสตร์ฯ รวมทั้งสิ้น 10,380.6217 ล้านบาท

ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

ลำดับ	หน่วยงาน	แผนงาน/โครงการ/งบประมาณ					แผนงาน/โครงการ/งบประมาณรวม	
		ด้านไฟป่า การเผาในที่โล่ง		ด้านมลพิษหมอกควัน		งบประมาณ (ล้านบาท)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)
		แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)			
1	กระทรวงสาธารณสุข	2	200	-	-	-	2	200
2	กระทรวงอุตสาหกรรม	1	20	-	-	-	1	20
3	กระทรวงศึกษาธิการ	1	2	-	-	-	1	2
4	กระทรวงพลังงาน	13	684	-	-	-	13	684
5	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	29	42,437	3	10,2566	-	32	52,6936
6	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	20	5,866.01072	-	-	-	20	5,866.01072
7	กรมประชาสัมพันธ์	8	75.88	3	15.4	-	11	91.28
8	กรมควบคุมมลพิษ	2	6.825	4	4.75	-	6	11.575
9	กรมป่าไม้	7	-	-	-	-	7	-
10	กรมชลประทาน	1	-	-	-	-	1	-
11	กรมการพัฒนาชุมชน	7	-	-	-	-	7	-
12	กรมพัฒนาที่ดิน	2	568	-	-	-	2	568
13	กรมส่งเสริมการเกษตร	8	705.8	-	-	-	8	705.8
14	กรมวิชาการเกษตร	5	0.87	1	0.14	-	6	1.01
15	กรมทางหลวง	2	-	-	-	-	2	-
16	กรมทางหลวงชนบท	2	-	-	-	-	2	-
17	กรมอนามัย	5	4.2	-	-	-	5	4.2
18	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	1	28	-	-	-	1	28
19	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	4	-	-	-	-	4	-
20	สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจ	1	1,719.5148	-	-	-	1	1,719.5148
21	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)	2	-	-	-	-	2	-
22	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	5	270	-	-	-	5	270
23	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	2	35	-	-	-	2	35
24	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	7	121.5376	-	-	-	7	121.5376
25	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	5	-	-	-	-	5	-
รวม		142	10,350.0751	11	30.5466	-	153	10,380.6217

ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

ปีงบประมาณ (พ.ศ.)	ด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง		ด้านมลพิษหมอกควัน		งบประมาณรวมทั้งสิ้น (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก (หน่วยงาน)
	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ		
2556	129	1,083.0762	10	3.7922	1,086.8684	25
2557	137	2,382.1668	9	3.7922	2,385.9590	25
2558	136	1,806.8648	11	4.5922	1,811.4570	24
2559	135	1,388.1004	11	4.5922	1,392.6926	23
2560	128	1,229.8300	11	4.5922	1,234.4222	21
2561	127	1,229.8700	11	4.5922	1,234.4622	20
2562	127	1,229.9600	11	4.5922	1,234.5522	20
รวม		10,350.0751		30.5466	10,380.6217	

หมายเหตุ : เนื่องจากมีหน่วยงานเครือข่ายเสนอแผนงาน/โครงการ โดยการกรอกข้อมูลงบประมาณรวม (พ.ศ.2556-2562) โดยไม่กระจายงบประมาณเป็นรายปี ทำให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ในฐานะฝ่ายเลขานุการ) ต้องทำการกระจายงบประมาณลงเป็นรายปี ซึ่งการกระจายงบประมาณโดยวิธีที่รายนันต์ต้องการปัดทศนิยม จึงทำให้ผลรวมของงบประมาณรายปีจะมีค่าไม่เท่ากับยอดงบประมาณรวม ซึ่งมีใช้สำคัญในเชิงการจัดสรรงบประมาณ ตัวอย่าง เช่น กรมควบคุมมลพิษ เสนอแผนงาน/โครงการ “การติดตาม เผาธวัช และรายงานสถานการณ์มลพิษฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือ งบประมาณรวม 6 ล้านบาท เมื่อเกลี่ยงบประมาณลงเป็นรายปีจะได้ปีละ 0.8571 ล้านบาท ซึ่งผลรวมของงบประมาณรายปีจะมีค่าเท่ากับ 5.9997 ล้านบาท ทำให้เกิดผลต่างเท่ากับ 0.0003 ล้านบาท ดังนั้น งบประมาณรวมจึงเป็นค่าที่ตรงกับความเป็นจริงตามที่หน่วยงานเสนอ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
การบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน			1,086.8684	2,385.9590	1,811.4570	1,392.6926	1,234.4222	1,234.4622	1,234.5522	10,380.6217		
1. ด้านไฟป่า การเผาในที่โล่ง			1,083.0762	2,382.1668	1,806.8648	1,388.1004	1,229.8300	1,229.8700	1,229.9600	10,350.0751		
1.1 ด้านไฟป่า			462.5026	1,232.6796	1,202.7496	1,170.3300	1,008.4096	1,008.4996	1,008.5896	7,093.9637		
1.1.1 ก่อนเกิดภัย			383.8026	1,017.7596	1,017.8296	1,017.9096	855.9896	856.0796	856.1696	6,005.5437		
(1) การตรวจติดตามและแจ้งเตือนภัยไฟป่า			15.9309	16.4309	16.4309	16.4309	16.4309	16.4309	16.4309	114.5166		
(1.1) พยากรณ์สถานการณ์ไฟป่าร่วมกับกรมพยากรณ์อากาศ เพื่อแจ้งเตือนให้ประชาชนระมัดระวังการใช้ไฟ	- อต - สด - คพ - ปม - ปภ - กท - วช	- อส - สด - คพ - ปม - ปภ - กท - วช	-	-	-	-	-	-	-	-		
(1.2) จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า (Fire risk map)	- ปม - อส	- คพ - ปภ - อต - กท - วช	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.5		
- ประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดไฟป่า	- อส	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.5		
- จัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าภายใต้ แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและ หมอกควันของจังหวัดที่เป็นพื้นที่เสี่ยง	- ปภ	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ		
(1.3) เพิ่มศักยภาพในการติดตามตรวจสอบและ เฝ้าระวังการเกิดไฟป่าทั้งในระดับประเทศและระดับ ภูมิภาคโดยใช้เทคโนโลยีทางดาวเทียม และจัดทำ ฐานข้อมูลในระบบ GIS	- ปม - อส - กท - สทอภ	- ปภ - อต - กท - สทอภ	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	38.5		

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ													
มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ	
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562				
การบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน			1,086.8684	2,385.9590	1,811.4570	1,392.6926	1,234.4222	1,234.4622	1,234.5522	10,380.6217			
1. ด้านไฟป่า การเผาในที่โล่ง			1,083.0762	2,382.1668	1,806.8648	1,388.1004	1,229.8300	1,229.8700	1,229.9600	10,350.0751			
1.1 ด้านไฟป่า			462.5026	1,232.6796	1,202.7496	1,170.3300	1,008.4096	1,008.4996	1,008.5896	7,093.9637			
1.1.1 ก่อนเกิดภัย			383.8026	1,017.7596	1,017.8296	1,017.9096	855.9896	856.0796	856.1696	6,005.5437			
(1) การตรวจติดตามและแจ้งเตือนภัยไฟป่า			15.9309	16.4309	16.4309	16.4309	16.4309	16.4309	16.4309	114.5166			
(1.1) พยากรณ์สถานการณ์ไฟป่าร่วมกับการพยากรณ์อากาศ เพื่อแจ้งเตือนให้ประชาชนระมัดระวังการใช้ไฟ	- อด - สด - คพ - ปม - ปก - กท - วช	- อด - สด - คพ - ปม - ปก - กท - วช	- - - - - - -	- - - - - - -	- - - - - - -	- - - - - - -	- - - - - - -	- - - - - - -	- - - - - - -	- - - - - - -	- - - - - - -		
(1.2) จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า (Fire risk map)	- ปม - อด	- คพ - ปก - อด - กท - วช	0.5 - - - -	0.5 - - - -	0.5 - - - -	0.5 - - - -	0.5 - - - -	0.5 - - - -	0.5 - - - -	3.5			
- ประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดไฟป่า	- อด	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.5			
- จัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าภายใต้ แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและ หมอกควันของจังหวัดที่เป็นพื้นที่เสี่ยง	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ			
(1.3) เพิ่มศักยภาพในการติดตามตรวจสอบและ เฝ้าระวังการเกิดไฟป่าทั้งในระดับประเทศและระดับ ภูมิภาคโดยใช้เทคโนโลยีทางดาวเทียม และจัดทำ ฐานข้อมูลในระบบ GIS	- ปม - อด	- ปก - อด - กท - สทอภ	5.5 - - -	5.5 - - -	5.5 - - -	5.5 - - -	5.5 - - -	5.5 - - -	5.5 - - -	38.5			

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
- ติดตามการเฝ้าระวังการเกิดไฟป่าในระดับ ประเทศ และระดับภูมิภาคโดยอาศัยดาวเทียมระบบ MODIS จำนวนปีละ 30 ภาพ	- สทอภ	-	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	17.5	
- การรายงานและติดตามความชื้นในดินโดยใช้ค่าดัชนี ที่ได้จากภาพถ่ายดาวเทียมระบบ MODIS	- สทอภ	-	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	17.5	
- จัดทำฐานข้อมูลด้านไฟป่า 1 ระบบ	- อส	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.5	
- จัดทำเว็บไซต์แสดงพิกัดการเกิดไฟป่าและติดตาม 1 ระบบ	- อส	- สทอภ	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
(1.4) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการตรวจติดตามไฟป่าและ แจ้งเตือนภัยไฟป่าสู่สาธารณชนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง	- ปม - อส	- ปภ - อต - กท - กปส	1.6469	1.6469	1.6469	1.6469	1.6469	1.6469	1.6469	1.6469	11.5283	
- ผลิตภัณฑ์ข่าววิทยุ และบทความเผยแพร่ รายการวิทยุสร้างความตระหนักถึงอันตรายของไฟป่า และบรรณกิจให้ความรู้ประชาชนในการระมัดระวัง การเกิดไฟป่าตลอดปี	- กปส	-	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	8.4	
- จัดการประชุมคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติในคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคัญภัย ในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เกี่ยวกับการขอความร่วมมือหน่วยงานที่เป็น ภาคีเครือข่ายช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูล	- ปภ	-	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	3.1283	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
- ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการตรวจติดตามไฟป่าและ แจ้งเตือนภัยไฟป่าของจังหวัดที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการ เกิดไฟป่า	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
(1.5) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการตรวจติดตามและแจ้ง เตือนภัยปริมาณฝุ่นละอองสู่สาธารณชนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง	- คพ	- อส - ปม - ปก - อต - กท - กปส	3.6040	3.6040	3.6040	3.6040	3.6040	3.6040	3.6040	25.2283	
- การติดตาม เฝ้าระวัง และรายงานสถานการณ์มลพิษ ฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือ	- คพ	-	0.8571	0.8571	0.8571	0.8571	0.8571	0.8571	0.8571	6.0	
- ผลิตสปลอดภัยที่ต้น ข้าวโพดที่ต้น สารคดีโทรทัศน์ เผยแพร่สร้างความตระหนักถึงอันตรายของไฟป่า และ รณรงค์ให้ความรู้ประชาชนในการระมัดระวังการเกิด ไฟป่าตลอดปี	- กปส	-	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	16.1	
- จัดการประชุมคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะอนุกรรมการประชาชนสัมพันธ์การป้องกันอุบัติภัย แห่งชาติในคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ และคณะอนุกรรมการ ป้องกันและแก้ไข ปัญหาอัคคีภัย ในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ เกี่ยวกับการขอความช่วยเหลือเมื่อ หน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายช่วยประชาชนพื้นที่ ข้อมูลการตรวจติดตามและแจ้งเตือนภัยปริมาณฝุ่น ละอองฯ	- ปก	-	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	3.1283	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)						รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	
- ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการติดตามและแจ้งเตือนภัยปริมาณฝุ่นและอองจึงจังหวัดที่มีพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า 64 จังหวัด	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช้ งบประมาณ
(1.6) ศึกษาวิจัยด้านการจัดการไฟฟ้า เพื่อใช้ข้อมูลเป็นฐานการสนับสนุนแนวทางการจัดการไฟฟ้าอย่างถูกวิธี	- อส	- ปม - ปก - อต - กท - วช	4.18	4.68	4.68	4.68	4.68	4.68	4.68	32.26
- จัดทำโครงการวิจัยด้านไฟฟ้า 63 จังหวัด	- อส	-	4.18	4.18	4.18	4.18	4.18	4.18	4.18	29.26
- ศึกษาวิจัยโครงการวิจัยไฟฟ้า	- ปม	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช้ งบประมาณ
- ศึกษาวิจัยด้านการจัดการไฟฟ้าที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่บริเวณทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม	- ปก	-	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.0
(1.7) จัดทำทำเนียบผู้อยู่อาศัยรายป่า ในการเฝ้าระวังแจ้งเหตุ และกำหนดแหล่งน้ำให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าดับไฟ	- อส - ปม	- ปก - อต - กท - พต - สด - ปค - พช - ทน - ชป	-	-	-	-	-	-	-	-
- โครงการลดขนาดขนาดใหญ่และขนาดกลาง เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำสำหรับป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า	- ชป	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช้ งบประมาณ
- จัดทำทำเนียบอาสาพัฒนาชุมชน	- พช	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช้ งบประมาณ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)						รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	
(1.8) กำหนดเขตรับผิดชอบของบริเวณรอยต่อของพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน	- ปม - อส	- ปก - อต - กท	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.5
- จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการของหน่วยงานและพื้นที่ข้างเคียง	- อส	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.5
- จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า และหมอกควันระดับจังหวัด รวมทั้งศูนย์อำนวยความสะดวกเฉพาะกิจระดับอำเภอ และระดับองค์กรปกครองท้องถิ่น ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ
(2) การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน			245.529	245.529	245.529	245.529	83.529	83.529	83.529	1,232.7036
(2.1) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนัก ถึงอันตรายจากไฟป่าและหมอกควันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงก่อนถึงฤดูแล้ง	- กปส - สส	- อส - กสภ - ปก - สส - องค์การ สาธารณกุศล, องค์กรเอกชน/ มูลนิธิ/ ภาคเอกชน	2.9669	2.9669	2.9669	2.9669	2.9669	2.9669	2.9669	20.7683
- รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์	- ปม	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)						รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	
- จัดการประชุมคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การป้องกันอุบัติภัย แห่งชาติในคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการ ป้องกันและแก้ไขปัญห่อัคคีภัยใน คณะกรรมการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เกี่ยวกับการขอความร่วมมือหน่วยงานที่เป็นภาคี เครือข่ายช่วยบรรดาศักดิ์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ตระหนักถึงอันตรายจากไฟป่า	- ปก	-	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	3.1283
- รณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึง อันตรายจากไฟป่าและหมอกควัน	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ
- จัดสัมมนาสื่อมวลชนและสื่อมวลชนสัญจรระดับ จังหวัดและระดับประเทศด้านการร่วมป้องกันไฟป่า และร่วมเป็นเครือข่ายสร้างความตระหนักถึง อันตรายของการเกิดไฟป่าและผลกระทบความ สูญเสียจากไฟป่า	- กปส	-	2.52	2.52	2.52	2.52	2.52	2.52	2.52	17.64
(2.2) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีจิตสำนึก ร่วมป้องกันมิให้เกิดไฟป่า หรือการกระทำอันใดที่ ก่อให้เกิดไฟป่าอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะ พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดไฟป่า	- กปส - สส - อส - ปม - สพด	- กสภ - ปภ - องค์การ สาธารณกุศล, องค์กรเอกชน /มูลนิธิ/ ภาคเอกชน	80.0339	80.0339	80.0339	80.0339	80.0339	80.0339	80.0339	560.2370

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(2.3) รณรงค์ชี้แจงให้ประชาชนตระหนักถึงผลเสียอันตรายจากการเผาเศษพืชในพื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งประโยชน์ของการนำซากพืชมาทำปุ๋ยหมักเพื่อลดรายจ่ายให้แก่ประชาชน	- กปส	- อส	40.4469	40.4469	40.4469	40.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	163.1283	
	- กสก	- สส										
		- ปม										
		- ปก										
		- สด										
		- องค์การสาธารณสุข										
		- องค์การเอกชน/มูลนิธิ										
		/ภาคเอกชน										
- โครงการรณรงค์เฝ้าระวังและป้องกันไฟป่า	- พค	- -	40	40	40	40	-	-	-	-	160	
- รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงผลเสียจากการเผาเศษพืช และสนับสนุนเตาถึงเตา	- ปม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
- จัดการประชุมคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติในคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เกี่ยวกับการขอความร่วมมือหน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่าย ช่วยรณรงค์ชี้แจงให้ประชาชนตระหนักถึงผลเสียอันตรายจากการเผาเศษพืชฯ	- ปก	-	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	3.1283	
- รณรงค์ชี้แจงประชาชนให้ตระหนักถึงผลเสียของการเผาเศษพืชในจังหวัดที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(2.4) ส่งเสริมการปลูกไม้ผล เพื่อลดการเผาเนื่องจาก การเผาไหม้ผลไม้ต้องเตรียมพื้นที่ก่อนปลูก	- กสท		122	122	122	122	-	-	-	-	488	
- โครงการลดการเผาพื้นที่โล่งเตียนเพื่อบรรเทาภาวะ แล้งร้อน	- พต	-	102	102	102	102	-	-	-	-	408	
- โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	- กสท	-	20	20	20	20	-	-	-	-	80	
(2.5) จัดทำโครงการนำร่อง เพื่อเปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชน ในการเผาป่า	- อส - ปม	- กสท - กวก - พต - วช - องค์การ สาธารณสุข - องค์การ/ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	0.0813	0.0813	0.0813	0.0813	0.0813	0.0813	0.0813	0.0813	0.57	
- แจ้งเตือนเวรยามในการป้องกันอัคคีภัยและไฟฟ้า ไหม้บริเวณพื้นที่โดยรอบ สวพ.1	- กวก	-	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.19	
- แจ้งนักวิชาการเกษตรประชาสัมพันธ์แก่เกษตรกร ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทราบและระดมรังค์ป้องกัน หมอกควันและไฟฟ้า	- กวก	-	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.19	
- ให้ผู้ตรวจรับรองแหล่งผลิต (Inspector) แจ้ง GAP อาสา เรื่องสถานการณ์หมอกควันไฟฟ้าและการ จัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง	- กวก	-	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.0271	0.19	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(3) การจัดการเชื้อเพลิงและเพิ่มความชุ่มชื้นให้พื้นที่			78.2	303.2	303.2	303.2	303.2	303.2	303.2	1,897.4	
(3.1) จัดทำแนวกันไฟ และแนวกันไฟประชาอาสาบริเวณพื้นที่รอยต่อระหว่างป่ากับบริเวณที่อยู่อาศัย หรือพื้นที่การเกษตร	- อส - ปม	- สด - ทล - ทช - กฟภ - ปภ - กสภ	78.2	78.2	78.2	78.2	78.2	78.2	78.2	547.4	
- จัดทำแนวกันไฟ	- อส	-	78.2	78.2	78.2	78.2	78.2	78.2	78.2	547.4	
- จัดทำแนวกันไฟให้หมู่บ้านในพื้นที่เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดไฟฟ้า	- ปม	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
- ทำแนวกันไฟในกรณีที่ต้องเผาในพื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัดในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า	- ปภ	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
- สนับสนุนเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์และแรงงานอาสาสมัครที่ร้องขอตามความเหมาะสม	- กฟภ		-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
- จัดทำแนวกันไฟตลอดแนวรั้วของสำนักงาน	- กฟภ		-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
- จัดซื้อเครื่องสูบน้ำดับเพลิงช่วยในการดับเพลิงเบื้องต้นสำหรับสำนักงาน	- กฟภ		-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
- จัดการฝึกซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟเป็นประจำทุกปี	- กฟภ		-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
- แจ้งให้กรไฟฟ้าหน่วยงานจัดทำแผนป้องกันไฟฟ้าและแก้ไขปัญห ไฟฟ้าและไฟไหม้ในที่โล่ง	- กฟภ		-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่แบบพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
- จัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ หรืออยู่สองข้างทางหลวงและผู้ใช้รถใช้ถนนได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน อันจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนอุบัติเหตุจราจร	- ทล - ทช	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
- จัดซ้อมกวดขัน ให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานในภาคสนาม ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ทุกองค์กร ทุกหน่วยงาน และประชาชนได้มีส่วนร่วมในการ เติบโตความพร้อม เฝ้าระวัง รับมือ ตลอดจนเป็นเครือข่ายในการแจ้งเหตุ เพื่อเข้าแก้ไขปัญหาได้ทันที	- ทล - ทช	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
(3.2) ใช้ประโยชน์จากไฟในการลดปริมาณเชื้อเพลิงในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า	- อส - ปม	- กสภ - กษ	-	-	-	-	-	-	-	-	
- รวบรวมข้อมูลพื้นที่ที่ได้ดำเนินการจัดการเชื้อเพลิง (ไร่)	- อส	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	
(3.3) จัดทำฝ่ายต้นน้ำ (ฝ่ายแม่) เพื่อชะลอความ ชุ่มชื้นของพื้นที่	- อส - ปม	- สด - ปภ - กสภ	-	225	225	225	225	225	225	1,350	
- จัดทำฝ่ายต้นน้ำ	- อส	-	-	225	225	225	225	225	225	1,350	
(3.4) ปศุรักษ์เปียกเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่ และเปลี่ยนประเภทของเชื้อเพลิงจากประเภทที่ติดไฟ ง่าย ให้เป็นประเภทที่ติดไฟ ยากขึ้น	- อส - ปม	- สด - พต - ปค - ปภ - กสภ	-	-	-	-	-	-	-	-	
- สนับสนุนหน่วยก่อกำเนิดในการสร้างแนวกันไฟเปียก	- ปม	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษนอกคว้น พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน หลัก	สนับสนุน	งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
			2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ แก้ไขปัญหาไฟฟ้า			28.1249	28.1249	28.1249	28.1249	28.1249	28.1249	28.1249	196.8765	
(4.1) เร่งรัดการถ่ายโอนภารกิจควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมความพร้อมให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในด้านความรู้และ บุคลากร	- ปม - สด - ปก - กท		-	-	-	-	-	-	-	-	
- จัดทำมาตรการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และ ป่าสงวนแห่งชาติโดยเน้นการบูรณาการและสนธิ กำลังจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่มีใช้ งบประมาณ	
(4.2) ส่งเสริมสนับสนุนภารกิจควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ การควบคุมไฟฟ้าของชุมชนท้องถิ่นโดยอาศัยภูมิ ปัญหท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานทางการจัดการไฟฟ้าตาม หลักวิชาการ	- ปม	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่ เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	
- ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ประชาชน ให้งดเว้นการจุดไฟบริเวณแนวป่าและ ควบคุมไฟฟ้า	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่มีใช้ งบประมาณ	
(4.3) จัดการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้าและ สนับสนุนการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้า	- อส - ปม	- สด - สส - ปก	10.4	10.4	10.4	10.4	10.4	10.4	10.4	72.8	
- จัดการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้า	- อส	-	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	9.8	
- สนับสนุนภารกิจควบคุมไฟฟ้าของเครือข่าย อาสาสมัคร	- อส	-	9.0	9.0	9.0	9.0	9.0	9.0	9.0	63.0	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(4.4) เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชนทั้งในและนอกโรงเรียนเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องไฟฟ้าเพื่อสร้างพฤติกรรมที่ดีในการป้องกันการเกิดไฟฟ้า	- สพฐ - คพ - สด - อส	- สส - คพ - สด - อส	17.7249	17.7249	17.7249	17.7249	17.7249	17.7249	17.7249	17.7249	124.0765	
- จัดทำหลักสูตรและคู่มือในการจัดอบรมให้ความรู้ครูนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่เสี่ยงภัย (1) ประชุมจัดทำหลักสูตรและคู่มือในการอบรมเรื่อง การป้องกันไฟฟ้าและบรรณารักษกิจ (2) จัดอบรมแกนนำศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่เสี่ยงภัยและทดลองใช้เครื่องมือ	- สพฐ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ 0.1234 10.07	
- กิจกรรมค่ายอบรมครู นักเรียนเรื่องการป้องกันไฟฟ้าในพื้นที่เสี่ยงภัย 6 จุด ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้	- สพฐ	-	11.85	11.85	11.85	11.85	11.85	11.85	11.85	11.85	82.95	
- กิจกรรมสร้างสื่อซีดี/วีซีดี เกี่ยวกับ การป้องกันไฟฟ้าอย่างถูกวิธี	- สพฐ	-	0.0492	0.0492	0.0492	0.0492	0.0492	0.0492	0.0492	0.0492	0.3448	
- จัดทำเอกสารเผยแพร่เรื่องการบรรเทาสาธารณภัยการป้องกันไฟฟ้า	- สพฐ	-	0.0265	0.0265	0.0265	0.0265	0.0265	0.0265	0.0265	0.0265	0.1856	
- สรุปและประเมินผล	- สพฐ	-	0.0162	0.0162	0.0162	0.0162	0.0162	0.0162	0.0162	0.0162	0.1138	
- การนิเทศติดตาม โอนเงินให้ สพท. ใช้ในการนิเทศติดตาม สพท. ละ 50,000 บาท	- สพฐ	-	1.3214	1.3214	1.3214	1.3214	1.3214	1.3214	1.3214	1.3214	9.25	
- การขยายเครือข่าย โอนเงินให้ สพท. 185 สพท. ใช้ในการอบรมประชุมขยายผล สพท. ละ 100,000 บาท	- สพฐ	-	2.6428	2.6428	2.6428	2.6428	2.6428	2.6428	2.6428	2.6428	18.5	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ										
มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)						รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	
- การจัดประชุมคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะอนุกรรมการสวัสดิศึกษาในสถานที่ทางใน คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและ คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอัคคีภัยใน คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เกี่ยวกับการขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเพิ่มเติมนกิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชน ทั้งในและนอกกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการให้ความรู้ เรื่องไฟป่า	- ปก	-	0.3627	0.3627	0.3627	0.3627	0.3627	0.3627	2.5389	
(4.5) การสร้างอาชีพให้กับประชาชน เพื่อลดปัญหา ความยากจน และการบุกรุกป่าเพื่อหาของป่า ลำไส้ด้ว	- พช	- อส - ปม - สก	-	-	-	-	-	-	-	
- จัดทำแผนชุมชนเชิงบูรณาการ	- พช	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ
- ส่งเสริมการเรียนรู้รูปแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับแผน ชุมชน	- พช	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ
- ส่งเสริมและรับรองมาตรฐานแผนชุมชน	- พช	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ
- ส่งเสริมวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง	- พช	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(5) การจัดระเบียบและควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรที่อยู่ติดเขตป่า			0.1178	39.3178	39.3178	39.3178	39.3178	39.3178	39.3178	236.0250		
(5.1) ให้ความรู้ สร้างแรงจูงใจ ในเรื่องการควบคุมการเผาพื้นที่เกษตรกรรมอย่างปลอดภัยไม่ให้ไฟลุกลามเข้าป่า และความตระหนักถึงโทษและผลกระทบที่ตามมาเมื่อป่าไม่ถูกทำลาย พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกในการหวงแหนป่าไม้	- อส - ปก - กสก	- สด - ปก - กสก	-	39.2	39.2	39.2	39.2	39.2	39.2	235.2		
- ให้ความรู้แก่ราษฎรเรื่องการควบคุมการเผาพื้นที่เกษตรกรรม	- อส	-	-	39.2	39.2	39.2	39.2	39.2	39.2	235.2		
- จัดทำมาตรการสำหรับจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมและจัดวันการจุดไฟใกล้บริเวณแนวป่า	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ		
(5.2) จัดระเบียบการเผาพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อลดปัญหาการเกิดหมอกควัน โดยกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเผา เพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากหมอกควัน	- คพ - กสก	- อส - ปม - สด	0.1178	0.1178	0.1178	0.1178	0.1178	0.1178	0.1178	0.825		
- กิจกรรมรณรงค์ “งดเผา บรรเทาโลกร้อน”	- คพ	-	0.1178	0.1178	0.1178	0.1178	0.1178	0.1178	0.1178	0.825		
- จัดทำมาตรการสำหรับจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมและเขตชุมชน	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ		
(5.3) ออกประกาศจังหวัด กำหนดเขตการควบคุมไฟป่าและกำหนดระเบียบ ตลอดจนมาตรการควบคุมไฟป่าในพื้นที่เขตควบคุมไฟป่า และกำกับดูแลให้มีการดำเนินการไปตามที่กำหนด	-	- สด - ปก - อส	-	-	-	-	-	-	-	-		

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(6) การเตรียมความพร้อมในการดับไฟป่า			15.9	296.594	296.664	296.744	296.824	296.914	297.004	1,796.644		
(6.1) เตรียมความพร้อมในเรื่องบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ ระบบสื่อสาร อุปกรณ์ทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ในการดับไฟป่า โดยจัดทำแผนระดมพลดับไฟป่า	- ปม - อส - สธ - คร	- สด - ปก - สธ - คร	11.7	292.394	292.464	292.544	292.624	292.714	292.804	1,767.244		
- เตรียมความพร้อมบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือด้านต่างๆ ในการดับไฟป่า	- อส	-	-	280.624	280.624	280.624	280.624	280.624	280.624	1,683.744		
- สนับสนุนอุปกรณ์ในการป้องกันไฟป่าและหน่วยป้องกันรักษาป่า	- ปม	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ		
- จัดทำแผนและเชื่อมแผนทางด้านการแพทย์ในการรับมือภัยพิบัติทุกประเภท (รวมไฟป่า) ระดับจังหวัด สำหรับหน่วยบริการ/โรงพยาบาล ครอบคลุมทั้งประเทศ	- สพล	-	10	10	10	10	10	10	10	70		
- โครงการจัดทำฐานข้อมูลเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยของท้องถิ่น	- ปก	-	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	1.4		
- โครงการเสริมสร้างชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤติ (Emergency Response Team: ERT) หลักสูตรแผนเผชิญเหตุและกู้ภัยด้านอัคคีภัยและไฟฟ้า	- ปก	-	1.5	1.57	1.64	1.72	1.8	1.89	1.98	12.10		
- ดำเนินการตรวจสอบ สํารวจ และจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ และเจ้าหน้าที่ให้ความพร้อมในจังหวัดที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ		
(6.2) ทบทวนและฝึกซ้อมตามแผนระดมพลดับ ไฟป่าในสถานการณ์รุนแรงและสถานการณ์วิกฤติ	- ปม - อส	- สด - ปก - ปค	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	29.4		
- จัดการฝึกซ้อมตามแผนระดมพลดับไฟป่าใน 63 จังหวัด	- อส	-	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	29.4		

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ												
มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ	
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
- จัดการประชุมคณะกรรมการจัดการไฟฟ้า (ระดับชาติ)	- อส	-	-	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	0.72		
- วิทย์ โทรทัศน์ เครือข่ายสื่อมวลชนร่วมรายงานข่าวจุดที่เกิดไฟฟ้า และแจ้งข้อมูลข่าวสารถึงประชาชนในการปฏิบัติตามคำแนะนำจากหน่วยงานราชการขณะเกิดภัย	- กปส	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.5		
(3) การกำหนดสายการบังคับบัญชา สั่งการดับไฟฟ้าที่ชัดเจน	- ปม - อส	- กท - สด	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.5		
- จัดทำโครงสร้างสายการบังคับบัญชาดับไฟฟ้าใน 64 จังหวัด	- อส	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ		
- จัดตั้งศูนย์ประสานสื่อมวลชนเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแหล่งข่าวและชี้แจงเหตุการณ์ไฟฟ้าที่เกิดขึ้นเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน	- กปส	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.5		
(4) การประสานงานสนธิกำลัง สับเปลี่ยนกำลังและส่งกำลังบำรุง	- ปม - อส	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-		
- การประสานงานสนธิกำลัง สับเปลี่ยนกำลังบำรุงใน 64 จังหวัด	- อส	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ		
(5) การบูรณาการและกู้ชีพกู้ภัยทั้งเจ้าหน้าที่ดับไฟฟ้าและประชาชน	- สพด - สธ	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	45	45.2	15.2	15.2	15.2	15.2	15.4	166.4		
- อบรมและพัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉินทุกระดับในการเตรียมความพร้อมช่วยเหลือผู้ป่วยในสถานการณ์วิกฤต/ภาวะภัยพิบัติ เช่น กรณีไฟฟ้า	- สพด	-	5	5	5	5	5	5	5	35		
- พัฒนาศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัด (ด้านบุคลากร อุปกรณ์ วิชาการ) ในการเตรียมความ	- สพด	-	40	40	10	10	10	10	10	130		

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านภัยแห่งชาติ											
มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
พร้อมช่วยเหลือด้านการแพทย์ฉุกเฉินกรณีภัยพิบัติ ต่างๆ เช่น ไฟป่า											
- จัดเตรียมพื้นที่ปลอดภัยรองรับผู้อพยพในพื้นที่ เสี่ยงภัย	- ปก	-	-	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.4	1.4
1.1.3 หลังเกิดภัย			32.7	42.6	42.6	10.1	10.1	10.1	10.1	10.1	158.3
(1) การฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชนที่ได้รับ บาดเจ็บทั้งเจ้าหน้าที่ดับไฟป่าและประชาชน	- สธ	- ปก									
- โครงการฟื้นฟูจิตใจหลังเกิดภัยพิบัติ	- สธ	-	-	10	10	10	10	10	10	10	60
(2) การฟื้นฟูสภาพป่าไม้และสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ ผลกระทบจากไฟป่า	- ปม - อส - วช	- สธ - ปศ - วช									
- การฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ถูกบุกรุกทำลาย และป่า ปลูกอื่นๆ โดยมีอัตราการรอดตายไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	- อส	-	32.5	32.5	32.5	-	-	-	-	-	97.5
- วิทย์ ไทรทัศน์ เครือข่ายสื่อมวลชนร่วมรายงานข่าว กรณีภัย การช่วยเหลือประชาชน สัตว์ ระบบนิเวศน์ ป่าชุมชน และการฟื้นฟูหลังป่าไฟไหม้	- กปส	-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.7
(3) การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบ จากไฟป่าและหมอกควัน	- ปก - สธ - กลศ - สด	- สธ - กลศ - สด									
- โครงการจัดตั้งกลุ่มพื้นที่ปฏิบัติงาน (Zoning)	- ปก	-	0.1	-	-	-	-	-	-	-	0.1
(4) การพัฒนาระบบการแพทย์เพื่อรองรับ ผู้ประสบภัยจากไฟป่าและหมอกควัน	- สธ	- คร									
- ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัดประสานงานภาคี เครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (ทั้งทางด้านการแพทย์และ ด้านอื่นๆ) ในการช่วยเหลือดูแลประชาชนผู้ประสบภัย	- สพฉ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(5) การศึกษาวิจัยอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพอันเกิดจากหมอกควัน และแนวทางการเยียวยาแก้ไข	- พอช	- ทุกหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.2 ด้านการเผาในที่โล่ง			413.6032	943.3168	397.9448	11.6	5.25	5.2	5.2	1,782.1148		
1.2.1 การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน			413.6032	943.3168	397.9448	11.6	5.25	5.2	5.2	1,782.1148		
(1) การปรับปรุงระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้มีการบริหารจัดการแบบถูกสุขลักษณะ			1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	8.4		
(1.1) รณรงค์และประชาสัมพันธ์ลดลดจนจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมที่สนับสนุนให้ชุมชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ มีการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	- สส	- คพ - สส - องค์การสาธารณกุศล - องค์กรเอกชน/มูลนิธิ/ภาคเอกชน	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	8.4		
- ส่งเสริมความรู้การทำเกษตรอินทรีย์ปลอดการเผา การใช้เทคโนโลยีการเกษตรปลอดการเผา การใช้เทคโนโลยีการเกษตรปลอดการเผา จัดระเบียบการเผา การใช้ประโยชน์เศษวัสดุการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมให้มีศูนย์บริการเครื่องจักรกลการเกษตรปลอดการเผา	- ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช้งบประมาณ		
- รณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงผลเสียและอันตรายจากการเผาขยะและสิ่งของเหลือใช้ในชุมชน และสร้างความตระหนักถึงการใช้ประโยชน์จากขยะผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และเครือข่ายสื่อมวลชน	- กปส	-	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	8.4		

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)						รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	
(1.2) สร้างกลไกการลดและใช้ประโยชน์จาก ขยะมูลฝอยโดยการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาประยุกต์ใช้ เช่น การใช้ระบบมัดจำคืนเงิน (Deposit refund system) และระบบปรับซื้อคืน (Buy back guarantee scheme) การจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมและการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น	- หส	- กค - สส - สส - องค์การ สาธารณสุข - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-
	- สส	- คพ - สส	-	-	-	-	-	-	-	-
	- สส	- คพ - สส	-	-	-	-	-	-	-	-
	- สส	- คพ - สส	-	-	-	-	-	-	-	-
(1.3) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดระบบแยกประเภทขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด และจัดระบบเก็บรวบรวมแบบแยกขยะมูลฝอยก่อน ขนส่งไปยังสถานที่จัดการขยะมูลฝอยรวม	- สส	- คพ	-	-	-	-	-	-	-	-
	- มท	- สส	-	-	-	-	-	-	-	-
(1.4) สนับสนุนให้แต่ละจังหวัดมีการจัดตั้งศูนย์จัดการ ขยะมูลฝอย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความ พร้อมเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการ และทำ ความตกลงร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในเขตพื้นที่จังหวัด รวมทั้งสนับสนุนให้กรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอย	- สส	- คพ	-	-	-	-	-	-	-	-
	- มท	- สส	-	-	-	-	-	-	-	-
(1.5) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการขยะได้ในเขตพื้นที่ตนเองก่อน	- สส	- คพ	-	-	-	-	-	-	-	-
	- มท	- สส	-	-	-	-	-	-	-	-
(1.6) ให้แต่ละจังหวัดหาสถานที่ที่มีศักยภาพ เหมาะสมสำหรับการก่อสร้างศูนย์จัดการขยะ มูล ฝอยรวม โดยให้สามารถรองรับขยะมูลฝอยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดได้	- สส	- คพ	-	-	-	-	-	-	-	-
	- มท	- สส	-	-	-	-	-	-	-	-

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(2) การสนับสนุนให้มีเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยรวมทั้งการลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย			-	-	-	-	-	-	-	-	
(2.1) ส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาดตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือกวัตถุดิบในการผลิตสินค้าจนถึงการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	- สนช	- คพ - สส	-	-	-	-	-	-	-	-	
(2.2) กำหนดให้เทคโนโลยีการฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาลเป็นระบบหลักที่ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมต้องจัดให้มีในลำดับแรกของการดำเนินงาน	- มท - คพ	- สส - สด	-	-	-	-	-	-	-	-	
(2.3) สนับสนุนให้ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบถูกสุขลักษณะ และการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และการนำขยะมูลฝอยอินทรีย์เป็นปุ๋ย รวมไปถึงการสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะในครัวเรือนก่อนทิ้ง	- สด - มท	- คพ - สส	-	-	-	-	-	-	-	-	
(2.4) สนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอยและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด	- คพ	- สส - สด - วช	-	-	-	-	-	-	-	-	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(3) การปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยและการลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ			6.05	5.55	6.15	6.4	0.05	-	-	24.2	
(3.1) ปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ให้มีระเบียบและข้อบังคับที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย	- อม	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	1.0	0.5	0.5	0.5	-	-	-	2.5	
- การออกอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดมูลฝอย	- อม	-	0.5	-	-	-	-	-	-	0.5	
- การออกกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการมูลฝอยทั่วไป และมูลฝอยอันตรายหรือเป็นพิษจากชุมชน	- อม	-	0.5	0.5	0.5	0.5	-	-	-	2.0	
(3.2) ปรับปรุง แก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	- คพ	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	5	5	5	5	-	-	-	20	
(3.2.1) เพิ่มความเข้มงวดในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ในเรื่องการแลกเปลี่ยนของเสียระหว่างโรงงาน และการนำผลผลิตจากโรงงานคัดแยกไปใช้กับโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภท	- กรอ - คพ	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง									
- เพิ่มความเข้มงวดในการนำของเสียมาใช้ประโยชน์ระหว่างโรงงาน (โรงงานต้นทางกับโรงงานปลายทาง)	- อก		5	5	5	5	-	-	-	20	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน หลัก	สนับสนุน	งบประมาณ (ล้านบาท)						รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
			2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	
(3.2.2) ออกประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อเพิ่มเติมสิทธิประโยชน์แก่โรงงานคัดแยกและแปรรูป และโรงงานที่ผลิตสินค้าจากวัตถุดิบรีไซเคิล	- สกท - คพ	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง								
- ให้สิทธิและประโยชน์แก่โรงงานคัดแยกขยะมูลฝอยที่ทันสมัย โดยยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร และยกเว้นภาษีเงินได้บุคคล 8 ปี พร้อมกับสนับสนุนโรงงานผลิตสินค้าจากวัสดุรีไซเคิล	- สกท	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ
(3.2.3) ปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมการลดและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย โดยกำหนดค่าธรรมเนียมในอัตราที่สูงสำหรับผู้ผลิตสินค้า ที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในปริมาณมากหรือก่อให้เกิดของเสียที่ยากแก่การเก็บรวบรวมและนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	- คพ	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง								
(3.3) กำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับมาตรการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการค้า	- สส	- พณ	-	-	-	-	-	-	-	-
(3.4) กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกลไกเรียกคืนจากผลิตภัณฑ์และการจัดการของเสียบรรจุภัณฑ์	- คพ	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-
(3.5) กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมตั้งแต่ การเก็บ การขนส่งและการกำจัด กำหนดให้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเป็นแหล่งกักเก็บของเสียที่จะต้องถูกควบคุมการระบายของเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด	- คพ	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	0.05	0.05	0.65	0.4	0.05	-	-	1.2
- กำหนดมาตรฐานการเก็บและกำจัดมูลฝอย	- อม	-	0.05	0.05	0.05	0.05	-	-	-	0.2

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
- ออกกฎกระทรวงว่าด้วยสัญลักษณ์ของการจัดการขยะมูลฝอยตามมาตรา 20 (4) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535	- อม	-	-	-	0.6	0.35	0.05	-	-	1.0	
(3.6) กำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ควบคุมระบบกำจัดขยะมูลฝอยต้องได้รับการขึ้นทะเบียนและผ่านการอบรมด้านการเดินระบบกำจัดขยะมูลฝอย	- คพ	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	0.5	-	-	-	0.5	
- ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขภายใต้กฎกระทรวงที่ดำเนินการตามแผน/โครงการ ในข้อ 3.5	- อม	-	-	-	-	0.5	-	-	-	0.5	
(4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน			1.0	1.0	-	-	-	-	-	2.0	
(4.1) เสริมสร้างเครือข่ายการจัดการเชิงบูรณาการที่เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาชุมชน ประชาชน และเจ้าหน้าที่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	- สส	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง - องค์กร สาธารณกุศล - องค์กร เอกชน/ มูลนิธิ/ ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	
(4.2) กำหนดให้ผู้ดำเนินการโครงการขยะมูลฝอยต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้แก่ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง	- คพ	- สส	-	-	-	-	-	-	-	-	
(4.3) กำหนดให้โครงการจัดการขยะมูลฝอยต้องมีผู้แทนในส่วน of ประชาชน เข้าร่วมเป็นกรรมการพิจารณาโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ	- คพ	- สส	-	-	-	-	-	-	-	-	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(4.4) กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาสถานที่ที่เหมาะสม สำหรับการก่อสร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร	- คพ	- สอ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
(4.5) จัดให้มีการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนและสถาบันการศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	- คพ	- สอ - ศธ	1.0	1.0	-	-	-	-	-	-	2.0	
- อบรมวิทยากรหลัก เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับสถานศึกษา	- ศธ	-	1.0	1.0	-	-	-	-	-	-	2.0	
(5) การกำหนดให้มีแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยในระดับจังหวัดเพื่อวางแผนทางปฏิบัติที่ชัดเจน และกำหนดให้มีหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการบริหารจัดการแต่ละด้าน			4	4	4	4	4	4	4	4	28	
(5.1) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการปัญหาขยะด้วยตนเอง	- สอ - มท	- สส - สผ - คพ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
(5.2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพดำเนินการรวมกลุ่มกัน เพื่อจัดการขยะตามศักยภาพ โดยส่วนกลางให้การสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณ	- สผ - คพ - มท	- สส - สอ	4	4	4	4	4	4	4	4	28	
- จัดการฝึกอบรมการจัดการขยะให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น	- สอ	-	4	4	4	4	4	4	4	4	28	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(6) การสนับสนุนงบประมาณและจัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน			401.3532	931.5668	386.5948	-	-	-	-	1,719.5148	
(6.1) จัดลำดับความสำคัญของจังหวัดทั่วประเทศที่จะได้รับการอุดหนุนงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	- สกถ - สผ	- คพ - สด	-	-	-	-	-	-	-	-	
(6.2) จัดสรรงบประมาณด้านการจัดการขยะมูลฝอย โดยให้ความสำคัญกับศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจรเป็นลำดับแรก	- สกถ - สผ	- สด	401.3532	931.5668	386.5948	-	-	-	-	1,719.5148	
- จัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อสนับสนุนโครงการ แผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อม	- สกถ	-	401.3532	931.5668	386.5948	-	-	-	-	1,719.5148	
(6.3) จัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินงานลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย	- สกถ	- สผ - สด	-	-	-	-	-	-	-	-	
(6.4) สนับสนุนและส่งเสริมการลงทุน พร้อมทั้งให้สิ่งจูงใจแก่ภาคเอกชน ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และธุรกิจเกี่ยวกับการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม	- สกท	- กค - ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	
- ส่งเสริมการลงทุนในกิจการผลิตไฟฟ้าและเอnergizing เซลล์ โดยการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี	- สกท	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(6.5) ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อกระตุ้นให้มีการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น มาตรการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์ การเก็บภาษีบรรจุภัณฑ์ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างระบบรีไซเคิล เป็นต้น	-	- กค - ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	
(6.6) ใช้เครื่องมือทางภาษีส่งเสริมให้มีการจัดการบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้	- อก	- ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.3 ด้านการเผาวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร			88.32	87.52	87.52	87.52	97.52	97.52	97.52	643.44	
1.3.1 ภาครัฐสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตเพื่อลดการเผาในที่โล่ง			40.8	40	40	40	40	40	40	280.8	
(1) พัฒนาและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสมมาใช้ลดออกจากรูมิปัญหาท้องถิ่นเพื่อลดปริมาณเศษพืชและวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร	- กสค	- พน - สด - วช - สวช - พค - กวก - กช - คพ - องค์การ สาธารณกุศล - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	20.8	20	20	20	20	20	20	140.8	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ												
มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
- ส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตรที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทดแทนการเผาทำลาย	- กลส	- พต - กวก - กช - คพ	20.8	20	20	20	20	20	20	20	140.8	
	- กลส	- พน - สด - วช - พต - กวก - คพ - องค์การ สาธารณสุข - องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	- กลส	- พน - สด - องค์การ สาธารณสุข - องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	20	20	20	20	20	20	20	20	140	
	- กลส	- พน - สด - องค์การ สาธารณสุข - องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	20	20	20	20	20	20	20	20	140	
	- กลส	- พน - สด - องค์การ สาธารณสุข - องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	20	20	20	20	20	20	20	20	140	
(2) จัดให้มีการดำเนินโครงการรณรงค์เพื่อทดสอบกระบวนการและเทคโนโลยีทางการเกษตร เพื่อลดการเผาในที่โล่งและพัฒนาเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง	- กลส	- พน - สด - วช - พต - กวก - คพ - องค์การ สาธารณสุข - องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
(3) จัดให้มีกองทุน หรือองค์กรระดับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีและการส่งเสริมการลงทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ	- กลส	- พน - สด - องค์การ สาธารณสุข - องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	20	20	20	20	20	20	20	20	140	
- ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพการจัดการระบบเทคโนโลยีการเกษตรปลอดการเผา ที่มุ่งเน้นให้ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อเป็นจุดเรียนรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ไม่รบกวนแทนการเผา	- กลส	- พน - กวก - คพ	20	20	20	20	20	20	20	20	140	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(4) จัดให้มีบริการที่ปรึกษาทางวิชาการในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับศักยภาพของท้องถิ่น ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและแนวทางในการใช้เทคโนโลยี การเกษตรสมัยใหม่	- กสค - สด - กปส - วช	- พน - สด - กปส - วช	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.3.2 การนำเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรไปใช้ประโยชน์			12.52	12.52	12.52	12.52	22.52	22.52	22.52	117.64	
(1) พัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ	- กสค	- พน - สด - วช - กวก	10	10	10	10	20	20	20	100	
- นำร่อง ทดสอบ ส่งเสริมการใช้เศษวัสดุการเกษตรไปใช้ประโยชน์อื่น เช่น ประโยชน์ด้านพลังงานทดแทน	- กสค	- กวก	10	10	10	10	20	20	20	100	
(2) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมเพื่อรวมตัวกันในการนำเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตรมาใช้ประโยชน์อื่นแทนการนำไปเผา เช่น นำมาเพาะเห็ดทำปุ๋ยหมัก ทำถ่าน ทำเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เป็นต้น	- กสค	- สด - พช	-	-	-	-	-	-	-	-	
สนับสนุนส่งเสริมในรูปแบบหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์											
- เพิ่มประสิทธิภาพกลุ่มอาชีพด้านการบริหารจัดการผลการผลิต การตลาด และการจัดการทุน	- พช	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่งบประมาณ	
- ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทดแทนการเผาทำลาย	- กสค	- พด - กวก - คพ	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่งบประมาณ	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่แบบพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)						รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	
(3) สนับสนุนด้านการตลาดโดยหาแหล่งรองรับสินค้า ที่กลุ่มได้ทำการผลิตขึ้นให้ครบวงจร และกระตุ้น ภาคเอกชนเข้ามาลงทุน โดยใช้มาตรการทางภาษี หรือมาตรการสร้างแรงจูงใจ	- พช	- สส - กสท - สกท - ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-
- การจัดงานมหกรรมสินค้าโอท็อป และเวทีแหล่งทุน หมุนแหล่งผลิตระดับภาค/ระดับกรม	- พช	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ
(4) รณรงค์ประชาชนสำนึก เสริมสร้างแรงจูงใจ โดยชี้ให้เห็นประโยชน์ของการนำวัสดุเหลือใช้จาก ภาคทางการเกษตรกลับมาใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นการ ก่อให้เกิดการลดรายจ่ายของประชาชนและปลอดภัย ต่อสุขภาพอนามัย	- กสท	- สส	2.52	2.52	2.52	2.52	2.52	2.52	2.52	17.64
- ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร มีการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ ทดแทนการทำลาย	- กสท	- พค - กวก - คพ	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ
- รณรงค์ชี้แจงให้ประชาชนตระหนักถึงผลเสียและ อันตรายจากการเผาเศษวัสดุพืชเกษตรกรรม รวมทั้ง ประโยชน์ของการนำซากพืชมาทำปุ๋ยหมักผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์และเครือข่ายสื่อมวลชน	- กปส	-	2.52	2.52	2.52	2.52	2.52	2.52	2.52	17.64

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
1.3.3 การสนับสนุนการวิจัยในการใช้ประโยชน์จาก เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร											
(1) สนับสนุนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรในส่วนท้องถิ่น ศึกษาการใช้ประโยชน์จากส่วน ต่างๆ ของพืช เพื่อนำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของหรือสินค้า ตลอดจนพัฒนาเทคนิคในการประดิษฐ์สินค้าจากเศษ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เป็นที่ต้องการของตลาด	- กสท	- วช - ทุกหน่วยงาน ราชการที่ เกี่ยวข้อง - องค์การ สาธารณกุศล - องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	
(2) สร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นผู้วิจัยให้เกิด แรงผลักดันที่จะทำการวิจัยในเรื่องการใช้ประโยชน์ จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่หลากหลาย	- กสท	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่ เกี่ยวข้อง - องค์กร สาธารณกุศล - องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.3.4 การจัดทำคู่มือแนวทางในการจัดการเศษ วัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร			35	35	35	35	35	35	35	245	
(1) รวบรวมองค์ความรู้ในการจัดการเศษวัสดุเหลือ ใช้ทางการเกษตรหลายๆ แขนงเพื่อจัดทำเป็น เอกสารเผยแพร่	- กสท	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่ เกี่ยวข้อง - วช	-	-	-	-	-	-	-	-	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ											
มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(2) เผยแพร่เอกสารหรือคู่มือที่จัดทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีการฝึกอบรม และให้ความรู้เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	- กสท	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	10	10	10	10	10	10	10	70	
- รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่แนวทางการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร	- กสท	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	10	10	10	10	10	10	10	70	
(3) จัดตั้งศูนย์บริการให้คำแนะนำแก่เกษตรกรแบบครบวงจร รวมทั้งหาวิธีวิธีการในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร	- กสท	- สด	25	25	25	25	25	25	25	175	
- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผาในพื้นที่เสี่ยงต่อการเผา	- กสท	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	25	25	25	25	25	25	25	175	
1.4 ด้านการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน			97.7138	97.7138	97.7138	97.7138	97.7138	97.7138	97.7138	684	
1.4.1 การสนับสนุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน			14.2856	14.2856	14.2856	14.2856	14.2856	14.2856	14.2856	100	
(1) แก่ใช้ระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็ก เพื่อลดต้นทุนในการเชื่อมโยงระบบเข้ากับระบบจำหน่ายของการไฟฟ้า	- พน	- สด	11.4285	11.4285	11.4285	11.4285	11.4285	11.4285	11.4285	80	
- การปรับปรุงขยายระบบสายส่งไฟฟ้าและการทบทวนค่าใช้จ่ายในการเชื่อมต่อระบบสายส่งเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งโรงไฟฟ้าชีวมวล ระดับชุมชน จำหน่ายไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นการสร้างรายได้และส่งเสริมการใช้พลังงานชีวมวลที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์	- พน	-	11.4285	11.4285	11.4285	11.4285	11.4285	11.4285	11.4285	80	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(2) สนับสนุนการผลิตหรือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้าจากวัสดุเหลือใช้ภาคการเกษตร	- พน	- กสก	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	20	
- ส่งเสริมการปรับปรุงเชื้อเพลิงชีวมวลและการบริหารจัดการเชื้อเพลิงอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการขนส่งเพื่อส่งเสริมให้มีการเก็บรวบรวมและปรับปรุงชีวมวลจากแหล่งรวบรวม เพื่อเพิ่มความสะดวกในการขนส่ง และลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการขนส่ง	- พน	-	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	20	
1.4.2 การใช้พลังงานหมุนเวียน			16.2856	16.2856	16.2856	16.2856	16.2856	16.2856	16.2856	16.2856	114	
(1) สนับสนุนให้มีทุนการศึกษา วิจัย ทุนพัฒนา นวัตกรรม พัฒนาเทคโนโลยี ฐานฐานการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานหมุนเวียนในระยะยาวให้ทัดเทียมกับของต่างประเทศ	- พน	- กต	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	20	
- จัดทำร่างมาตรฐานและผลักดันการจัดตั้งศูนย์ทดสอบเครื่องจักรอุปกรณ์ผลิตพลังงานชีวมวล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ระบบผลิตพลังงานจากชีวมวล	- พน	-	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	2.8571	20	
(2) ส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้เตาหุงต้มประสิทธิภาพสูงให้เป็นที่ยอมรับในตลาด	- พน	- สก	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	9.0	
- วิจัย พัฒนา ปรับปรุง ประสิทธิภาพเตาหุงต้มและเตาชีวมวลชุมชน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตพลังงานความร้อนของเตาหุงต้มและเตาชีวมวลชุมชน	- พน	-	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	9.0	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(3) ให้ความรู้ความเข้าใจ การสร้างค่านิยมการนำพลังงานหมุนเวียนมาใช้	- พน	- กปส	12.1428	12.1428	12.1428	12.1428	12.1428	12.1428	12.1428	85	
- การจัดนิทรรศการพลังงานชีวมวล (Biomass Road Show) เพื่อเผยแพร่เทคโนโลยีพลังงานชีวมวล เป็นการสร้างทัศนคติที่ดีและเกิดจิตสำนึกในการใช้พลังงานทดแทน เพื่อรักษาสังแวดล้อมจากการใช้พลังงานสะอาด	- พน	-	10	10	10	10	10	10	10	70	
- กิจกรรมประกวดด้านพลังงานชีวมวล เพื่อสร้างความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพลังงานทดแทนผ่านการประกวดทั้งในระดับชุมชน ท้องถิ่น สถาบันการศึกษา	- พน	-	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	15	
1.4.3 การใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์			12.8570	12.8570	12.8570	12.8570	12.8570	12.8570	12.8570	90	
(1) กำหนดราคการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กที่ใช้พลังงานหมุนเวียน ให้มีราคาสูงกว่าไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานเชิงพาณิชย์ โดยใช้เงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการอนุรักษ์พลังงานให้อยู่ในระดับที่จูงใจและคุ้มค่าต่อผู้ผลิตไฟฟ้า	- พน	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	10.7142	10.7142	10.7142	10.7142	10.7142	10.7142	10.7142	75	
- การกำหนด Adder สำหรับเชื้อเพลิงที่มีศักยภาพ และยังไม่มีการนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการผลิตไฟฟ้าจากชีวมวลที่มีศักยภาพสูงและยังไม่มี การนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือทิ้ง ป้องกันปัญหาการแย่งวัตถุดิบ และเพิ่มทางเลือกของเชื้อเพลิง	- พน	-	10.7142	10.7142	10.7142	10.7142	10.7142	10.7142	10.7142	75	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(2) มาตรการสนับสนุนการลงทุนและการจัดทำแผนการลงทุน โดยการลงทุนเอกชนในรูปแบบเงินหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ	- พน	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง - ภาคเอกชน	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	15	
- ส่งเสริมและขยายช่องทางในการลงทุนระบบผลิตพลังงานจากชีวมวล เพื่อเป็นสื่อกลางประสานงานระหว่างสถาบันการเงินการลงทุนกับผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้สนใจได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายยิ่งขึ้น	- พน	-	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	2.1428	15	
1.4.4 การส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในรูปแบบไตรภาคี			54.2856	54.2856	54.2856	54.2856	54.2856	54.2856	54.2856	54.2856	380	
(1) สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับระหว่างภาครัฐ เอกชน นักวิชาการ และผู้แทนชุมชน เพื่อนำไปสู่การทำงานร่วมกันตามเป้าหมาย	- พน	- ปก - องค์การ สาธารณกุศล -องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	20.9999	20.9999	20.9999	20.9999	20.9999	20.9999	20.9999	20.9999	147	
- การส่งเสริมโรงไฟฟ้าชุมชนแบบครบวงจร โดยร่วมมือกับสหกรณ์หรือชุมชนที่มีศักยภาพและมีความพร้อม เช่น หมู่บ้าน อ.อ.ป. ทำให้เกิดการจ้างแรงงานและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น	- พน	-	17.1428	17.1428	17.1428	17.1428	17.1428	17.1428	17.1428	17.1428	120	
- กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายพลังงานชีวมวล เพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนของประเทศ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการพัฒนาพลังงานทดแทนของประเทศและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	- พน	-	3.8571	3.8571	3.8571	3.8571	3.8571	3.8571	3.8571	3.8571	27	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(2) ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน	- พน	- ปก - องค์การ สาธารณกุศล - องค์การเอกชน /มูลนิธิ/ ภาคเอกชน	32	32	32	32	32	32	32	224	
- ส่งเสริมให้มีการใช้งานระบบ Gasifier เพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อน ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับชุมชน และอุตสาหกรรมในท้องถิ่น	- พน	-	30	30	30	30	30	30	30	210	
- ติดตามประเมินผลระบบการใช้พลังงานในโรงงานอุตสาหกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดทำกิจกรรมตรวจวัด/วิเคราะห์การใช้พลังงานชีวมวลในโรงงานอุตสาหกรรม (Benchmarking) พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทาง การปรับปรุงการใช้พลังงานชีวมวลอย่างมีประสิทธิภาพ	- พน	-	2	2	2	2	2	2	2	14	
(3) จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาและบริการข้อมูลการใช้พลังงานหมุนเวียน	- พน	- ปก - องค์การ สาธารณกุศล - องค์การเอกชน /มูลนิธิ/ ภาคเอกชน	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	9	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
- พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลด้านพลังงานชีวมวล เพื่อให้ภาคการผลิต/บริการ ภาครัฐ และภาคส่วน ต่างๆ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องได้เข้าถึงข้อมูลด้านเทคนิค/ เทคโนโลยีพลังงานทดแทน และการดำเนินงานด้าน นโยบายอันจะทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล/ ประสบการณ์กรณีศึกษา	- พน	-	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	1.2857	9		
1.5 ด้านการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์			20.8938	20.8938	20.8938	20.8938	20.8938	20.8938	20.8938	146.2566		
1.5.1 การสร้างกลไกการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการควบคุมการ เผาในที่โล่ง และมีส่วนร่วมในการลดมลพิษ			0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	3.1283		
(1) รมรณรงค์และสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการนำวัสดุ เหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์อย่างอื่น ทดแทนการเผา รวมถึงผลกระทบจากการเผาในที่โล่ง และไฟป่า เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใน ระยะยาว	- กปส	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่ เกี่ยวข้อง - องค์การ สาธารณกุศล -องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	3.1283		

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษทางอากาศ พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
- การจัดประชุมคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติในคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคคีภัยในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเกี่ยวกับความปลอดภัยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้ององค์กรและสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนเพิ่มสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการนำสู่ดูแลใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์	- ปก	-	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	3.1283	
- จัดตั้งคณะทำงานรณรงค์ประชาสัมพันธ์	- สส	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช้ งบประมาณ	
- จัดโครงการประกวด “ชุมชนปลอดการเผาลดหมอกควัน ลดโลกร้อน”	- สส	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช้ งบประมาณ	
- โครงการชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste)	- สส	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช้ งบประมาณ	
(2) สร้างกลไกและเครือข่ายให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล เผาธวัช เพื่อป้องกันมิให้เกิดการเผาในที่โล่งและไฟฟ้า	- ปส	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่ เกี่ยวข้อง -องค์กร สาธารณกุศล - องค์กร เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)						รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	
(3) จัดการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้บุคลากรของภาครัฐ ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นเกษตรกร ผู้ประกอบการ และบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเผาในที่โล่ง และไฟป่า	- กปส	- ปก - สด - วช - องค์การ สาธารณสุข - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-
- สามารถรวมพล ชุมชนปลอดการเผา ลดหมอกควัน ลดโลกร้อน	- สส	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช้ งบประมาณ
(4) จัดทำและให้บริการข้อมูล ข่าวสาร เผยแพร่ ผลงานวิจัยที่ประสบผลสำเร็จ ทั้งในลักษณะโครงการ สาธิต การจัดสัมมนา และการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับ มาตรการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทาง อากาศที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง	- กปส	- ปก - สด - องค์การ สาธารณสุข - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ												
มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ	
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
1.5.2 การสร้างกลไกการประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการกระจายของหมอกควันจากการค้าเป็น การของมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การเผาป่า การเผาเศษวัชพืช การเผาเพื่อการทำอาชีพเกษตรกรรม เป็นต้น			20.4469	20.4469	20.4469	20.4469	20.4469	20.4469	20.4469	20.4469	143.1283	
(1) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกรูปแบบไปให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยอันเกิดจากการเผาในที่โล่งหรือเผาป่า	- กปส	- คพ - อส - กสภ - ปภ - สด - องค์การ สาธารณสุข - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	3.1283	
- การจัดประชุมคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติในคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและคณะอนุกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อคคีภัยในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พิจารณารูปแบบการบรรณคดีประชาชนสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยอันเกิดจากการเผาในที่โล่งหรือเผาป่า	- ปภ	-	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	3.1283	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ												
มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(2) สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาอันจะนำไปสู่การเกิดหมอกควันกระจายในพื้นที่ที่เกิดปัญหาหมอกควันซ้ำซากและให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	- กปส	- คพ - อส - สด - กสภ - ปภ - องค์การ สาธารณสุข - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
(3) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารการป้องกันปัญหาหมอกควันและการดูแลตนเองเมื่อเกิดปัญหาหมอกควัน อาทิ การสาธิต การจัดประชุม สัมมนา ฯลฯ	- กปส	- คพ - อส - สด - กสภ - ปภ - องค์การ สาธารณสุข - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)						รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	
(4) จัดการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้สื่อมวลชนในท้องถิ่น ผู้นำ เกษตรกร ผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิคและวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเผาในที่โล่ง และการเผาป่าเพื่อขยายผลสู่เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่	- กปส - คพ - อส - กสก - สด - ปก - องค์การ สาธารณกุศล - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	- คพ - อส - กสก - สด - ปก - องค์การ สาธารณกุศล - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-
(5) จัดให้มีชุดเฉพาะกิจและอาสาสมัครเพื่อเผชิญไฟป่า รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการสร้างสมดุลให้นิเวศวิทยารธรรมชาติ	- ปก	- อส - กสก	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ เพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบอันเกิดจากหมอกควัน อาทิ หน้ากาก เครื่องป้องกันหมอกควันจากไฟป่า รวมทั้งการจัดการจัดหาที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบ	- สธ	- อส - กสก - สด - ปก	20	20	20	20	20	20	20	140
- โครงการจัดหาและเวชภัณฑ์ เพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบอันเกิดจากหมอกควัน	- สธ	-	20	20	20	20	20	20	20	140

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
1.6 ด้านการเฝ้าระวังภัยทางกฎหมาย ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระเบียบ และวิธีปฏิบัติงาน ของราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการ ควบคุมการเผาในที่โล่ง			0.0428	0.0428	0.0428	0.0428	0.0428	0.0428	0.0428	0.3	
(1) เพิ่มเติม แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อ บรรจุหลักการควบคุมการเผาในที่โล่ง และกำหนด โทษไว้ในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีระเบียบและ ข้อบังคับที่ชัดเจน	- คพ - กวก	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่ เกี่ยวข้อง	0.0428	0.0428	0.0428	0.0428	0.0428	0.0428	0.0428	0.3	
- ออกระเบียบควบคุมการเผาในที่โล่งแจ้งภายในบริเวณ บ้านพักข้าราชการและบุคลากรของ สวพ.1	- กวก	-	0.0214	0.0214	0.0214	0.0214	0.0214	0.0214	0.0214	0.15	
- ดัดประกาศบอร์ต ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันการเผา ขยะ และการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีเพื่อ ป้องกันอัคคีภัยและไฟป่าที่อาจเกิดขึ้น	- กวก	-	0.0214	0.0214	0.0214	0.0214	0.0214	0.0214	0.0214	0.15	
(2) ปรับปรุงมาตรฐานเฝ้าระวังในบรรยากาศให้มี ความเข้มงวดมากขึ้น	- คพ	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่ เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	

แผนงาน/โครงการ/งบประมาณด้วยเลขาธิการ

ตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	ปีงบประมาณ (พ.ศ.)											
	2556			2557			2558			2559		
	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
2.1 การรองรับข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจาก หมอกควันข้ามแดน	2	0.2499	1	2	0.2499	1	2	0.2499	1	2	0.2499	1
2.2 การสร้างกลไกการติดตามตรวจสอบ	4	2.8938	2	4	2.8938	2	5	3.6938	2	5	3.6938	2
2.3 การป้องกันไฟไหม้และไฟป่าทั้งหมด	2	0.4485	2	2	0.4485	2	2	0.4485	2	2	0.4485	2
2.4 การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการร่วมกับ ประเทศอาเซียน	1	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-	1
2.5 การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินแห่งชาติ	1	0.2	1	1	0.2	1	1	0.2	1	1	0.2	1
2.6 การให้ความช่วยเหลือความร่วมมือด้านเทคนิค และการวิจัยทางวิทยาศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	ปีงบประมาณ (พ.ศ.)											
	2560			2561			2562					
	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ			
2.1 การรองรับข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจาก หมอกควันข้ามแดน	2	0.2499	1	2	0.2499	1	2	0.2499	1			
2.2 การสร้างกลไกการติดตามตรวจสอบ	5	3.6938	2	5	3.6938	2	5	3.6938	2			
2.3 การป้องกันไฟไหม้และไฟป่าทั้งหมด	2	0.4485	2	2	0.4485	2	2	0.4485	2			
2.4 การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการร่วมกับ ประเทศอาเซียน	1	-	1	1	-	1	1	-	1			
2.5 การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินแห่งชาติ	1	0.2	1	1	0.2	1	1	0.2	1			
2.6 การให้ความช่วยเหลือความร่วมมือด้านเทคนิค และการวิจัยทางวิทยาศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-			

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
2. ด้านมลพิษหมอกควัน			3.7922	3.7922	4.5922	4.5922	4.5922	4.5922	4.5922	30.5466		
2.1 การรองรับข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน			0.2499	0.2499	0.2499	0.2499	0.2499	0.2499	0.2499	1.75		
(1) การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องการสนับสนุนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ องค์ความรู้ ตลอดจนเทคโนโลยีในการจัดการไฟฟ้าและหมอกควันจากไฟฟ้า	- คพ - อส	- กต - วช	0.2499	0.2499	0.2499	0.2499	0.2499	0.2499	0.2499	1.75		
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการควบคุมและแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดนให้กับผู้แทนจากประเทศอาเซียน	- คพ	-	0.1357	0.1357	0.1357	0.1357	0.1357	0.1357	0.1357	0.95		
- โครงการความร่วมมือด้านการตรวจวัดคุณภาพอากาศระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่าและลาว	- คพ	-	0.1142	0.1142	0.1142	0.1142	0.1142	0.1142	0.1142	0.8		
(2) การทำบันทึกข้อตกลงร่วม เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานในการแก้ปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันจากไฟฟ้าร่วมกันในระดับภูมิภาค	- คพ - อส	- กต	-	-	-	-	-	-	-	-		
2.2 การสร้างกลไกการติดตามตรวจสอบ			2.8938	2.8938	3.6938	3.6938	3.6938	3.6938	3.6938	24.2566		
(1) การดำเนินการมาตรการต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อติดตามตรวจสอบ	- อส - คพ	- กต	-	-	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	4.0		
- จัดทำรายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินงานมาตรการในการจัดการไฟฟ้า	- ปก	-	-	-	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	4.0		
(2) การกำหนดแผนปฏิบัติการและมาตรการเพื่อควบคุมและดับไฟในพื้นที่ไหนใด กรณีหากเกิดไฟไหม้ขึ้น	- อส - คพ	- กต	-	-	-	-	-	-	-	-		
(3) การกำหนดแนวทางการประสานงานของศูนย์ติดตามตรวจสอบแห่งชาติเพื่อให้มีการติดต่อ สื่อสารกับศูนย์อาเซียน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในข้อตกลงอาเซียนรวมถึงการรายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์หรือต่อสิ่งแวดล้อม	- อส - คพ	- กต	-	-	-	-	-	-	-	-		

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(4) การประชาสัมพันธ์เตือนภัยให้ประชาชนเตรียมการป้องกันและช่วยเหลือตนเอง เมื่อถึงฤดูกาลแพร่กระจายของหมอกควันที่แพร่กระจายมาจากต่างประเทศ โดยแจ้งเตือนในทุกๆ ปี	- กปส - คพ - ทส	- สธ - กต - ปก - สด	2.4469	2.4469	2.4469	2.4469	2.4469	2.4469	2.4469	2.4469	17.1283	
- การจัดประชุมคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ คณะอนุกรรมการประสานสัมพันธ์การป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคัญในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติพิจารณาขอความร่วมมือหน่วยงานภาคีเครือข่ายช่วยประชาสัมพันธ์เตือนภัยให้ประชาชนเตรียมการป้องกันและช่วยเหลือตนเอง	- ปก	-	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	3.1283	
- สัมมนาสื่อมวลชนและเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ระดับประเทศและระดับภูมิภาคให้ตระหนักและให้ความสำคัญกับข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน เพื่อสื่อสารต่อไปยังประชาชนให้รับทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน	- กปส	-	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	10.5	
- ประสานสัมพันธ์เตือนภัยประชาชนเตรียมป้องกันตนเองเมื่อถึงฤดูกาลแพร่กระจายของหมอกควันที่แพร่กระจายมาจากต่างประเทศ	- กปส	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	3.5	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)								รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562			
(5) การรณรงค์ประชาชนได้เรียนรู้วิธีการป้องกันและดูแลสุขภาพให้ประชาชนได้รับทราบผ่านสื่อมวลชนทุกสาขา โดยเฉพาะในพื้นที่ที่หมอกควันกระจายที่แพร่กระจายมาจากต่างประเทศปกคลุมเป็นประจำทุกๆ ปี	- สธ	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469		3.1283	
- การจัดประชุมคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติในคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอัคคีภัย ในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เกี่ยวกับการขอความร่วมมือหน่วยงานที่เป็นภาคี เครือข่ายช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์วิธีการป้องกันและดูแลสุขภาพให้ประชาชนในพื้นที่เสี่ยง	- ปก	-	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469	0.4469		3.1283	
2.3 การป้องกันกาเกิดไฟในที่โล่งและไฟฟ้า			0.4485	0.4485	0.4485	0.4485	0.4485	0.4485	0.4485		3.14	
ทั้งหมด												
(1) การสำรวจและเก็บข้อมูลพื้นที่เสี่ยงที่จะทำให้เกิดปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน ทั้งในส่วนของไฟฟ้าและไฟในที่โล่ง	- อส - คพ - อด	- สด - วช - กสค	-	-	-	-	-	-	-		-	
(2) การประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เสี่ยงเพื่อวางแผนการป้องกันไม่เกิดปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรณรงค์นิยมนิเวศรสำนักงานพลังงาน กรมวิชาการเกษตร	- อส - คพ - อด	- สด - กสค - วช - สผช - กวก	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02		0.14	
- กิจกรรมสนับสนุนโครงการของหน่วยงานอื่น	- กวก	-	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02		0.14	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
(3) การสร้างระบบการติดตามตรวจสอบไฟในที่โล่งและไฟป่าโดยประสานการดำเนินการอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน	- คพ - อส - กสก - อต	-	0.4285	0.4285	0.4285	0.4285	0.4285	0.4285	0.4285	3	
- โครงการศึกษารูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันและไฟป่าในระดับพื้นที่	- คพ	-	0.4285	0.4285	0.4285	0.4285	0.4285	0.4285	0.4285	3	
(4) การให้ความรู้ในการป้องกันเกิดไฟป่าและไฟในที่โล่งกับประชาชนในพื้นที่เสี่ยงที่จะทำให้เกิดปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดนอย่างต่อเนื่องและจัดตั้งชุมชนเข้มแข็ง ในการเฝ้าระวังไฟป่าและหมอกควัน รวมถึงการเตรียมความพร้อมของบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ในการดับไฟป่า	- อส	- คพ - สด - ปก	-	-	-	-	-	-	-	-	
(5) การเตรียมเครื่องมือ บุคลากร และงบประมาณในการจัดการกับไฟในที่โล่งและไฟป่า	- อส - กสก - สด - มท	- ทพหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.4 การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการร่วมกับประเทศกิติน			-	-	-	-	-	-	-	-	
- การพัฒนากลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ หรือดำเนินการร่วมกับประเทศกิติน เพื่อจัดการและควบคุมความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาไฟในที่โล่งและ/หรือไฟป่า และจากมลพิษหมอกควันที่เกี่ยวข้องที่เกิดจากไฟเหล่านั้น	- คพ	- กต - สธ - สส	-	-	-	-	-	-	-	ไม่ใช่ งบประมาณ	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
			2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
2.5 การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินแห่งชาติ			0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	1.4	
(1) การจัดเตรียมมาตรการการดำเนินงานการกรณเหตุฉุกเฉิน เพื่อรับมือและลดผลกระทบของไฟในที่โล่งและ/หรือไฟป่าและหมอกควันข้ามแดน	- ปก	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง - องค์การ สาธารณสุข - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	
(2) การประชาสัมพันธ์แผนการปฏิบัติการฉุกเฉินดังกล่าวให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและมีการซักซ้อมการดำเนินการเป็นระยะเพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติการ	- ปก	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง - องค์การ สาธารณสุข - องค์การ เอกชน/มูลนิธิ /ภาคเอกชน	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	1.4	
- ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานจัดทำแผนการปฏิบัติการฉุกเฉินแห่งชาติและร่วมฝึกซ้อมแผนกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	- กปส	-	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	1.4	

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยแห่งชาติ

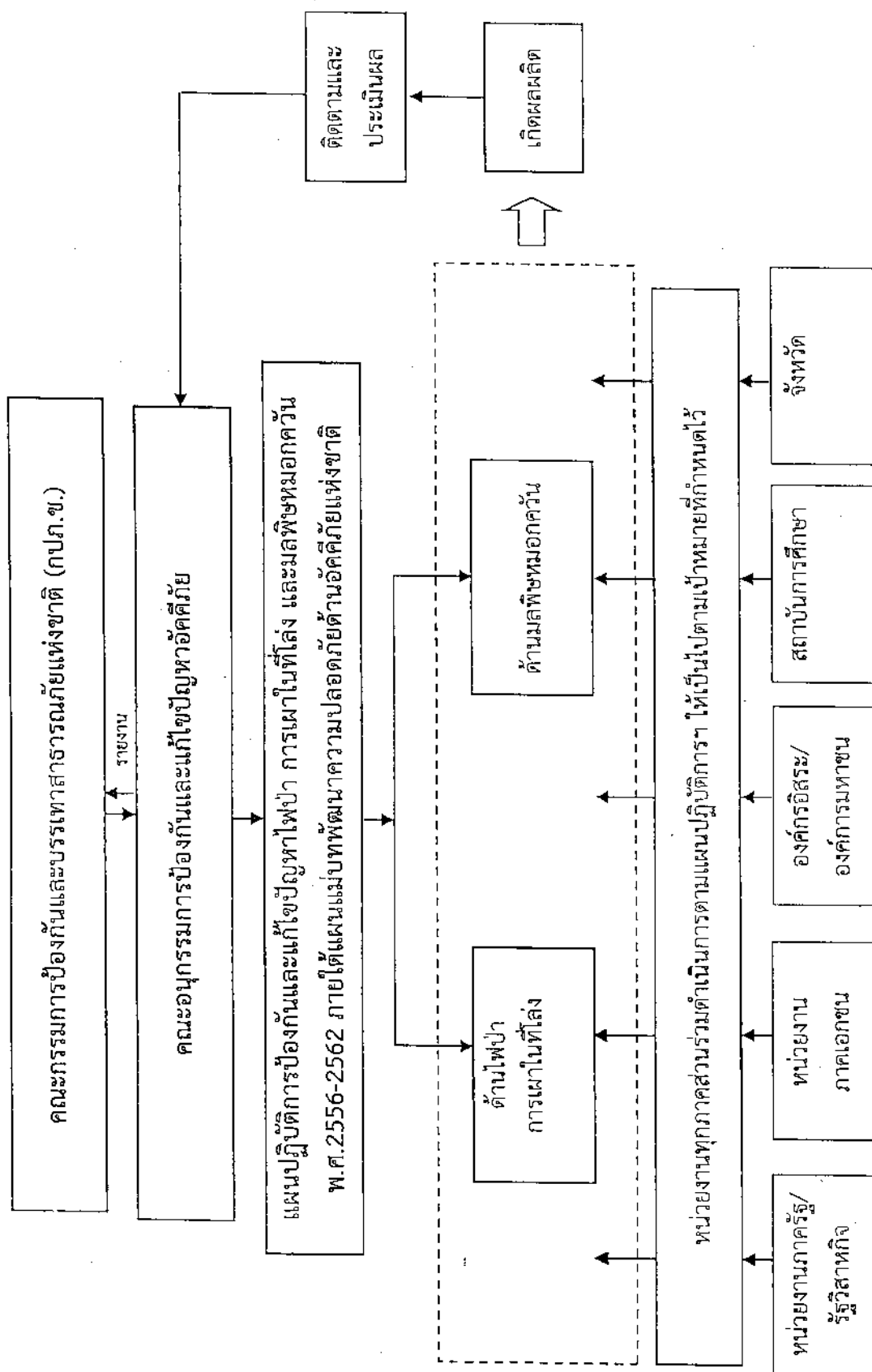
มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน		งบประมาณ (ล้านบาท)							รวม (ล้านบาท)	หมายเหตุ
	หลัก	สนับสนุน	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562		
2.6 การให้ความช่วยเหลือความร่วมมือด้านเทคนิคและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์			-	-	-	-	-	-	-	-	
(1) การจัดเตรียมมาตรการให้ความช่วยเหลือ หรือการร้องขอรับความช่วยเหลือจากประเทศภาคีอื่นหรือผ่านศูนย์อาเซียน ซึ่งรวมถึงสถานภาพและระดับการให้ความช่วยเหลือ หรือการรับความช่วยเหลือที่มีการเสนอมา	- คพ	- กต - สธ	-	-	-	-	-	-	-	-	
(2) การจัดเตรียมความพร้อมในการให้ความร่วมมือด้านเทคนิค และลดความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากไฟในที่โล่งและ/หรือไฟป่า หรือมลพิษจากหมอกควันที่เกิดจากไฟเหล่านี้	- คพ	- กต - สธ	-	-	-	-	-	-	-	-	
(3) การส่งเสริม และสนับสนุนแผนงานการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในระดับรากหญ้า และผลสืบเนื่องของมลพิษจากหมอกควัน รวมถึงวิถีทาง วิธีการ เทคนิค และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการจัดการไฟในที่โล่งและ/หรือไฟป่า และการดับไฟ	- สกว	- ทุกหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	

3. การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติจะดำเนินการตามกระบวนการเสนอขอตั้งงบประมาณปกติ โดยหน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมบูรณาการจะนำแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการฯ ไปบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานเพื่อเสนอขอตั้งงบประมาณดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2556 เป็นต้นไป และดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

4. การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ เป็นการตรวจสอบและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ไปสู่การปฏิบัติ นำไปสู่การปรับปรุงมาตรการและแนวทางการปฏิบัติงานให้เหมาะสมจึงพิจารณาให้คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคคีภัยภายใต้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) เป็นกลไกในการประสานการปฏิบัติและติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ รายละเอียดตามแผนภาพแสดงกลไกการติดตามและประเมินผล

แผนภาพ : แสดงกลไกการติดตามและประเมินผล

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562

๗๙
กายไตแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอศุคิยแห่งชาติ

ต้นหมาก

ที่ นร ๐๔๐๖/ว(ล)๑๕๕๑๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ ที่ มท ๐๖๒๖/๑๐๔๑๐
ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ด้วยประธานกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติได้เสนอเรื่อง แผนแม่บทพัฒนา
ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสำเนา
หนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ตามมติคณะกรรมการ
ป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ (กปอ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ตามที่ประธานกรรมการ
ป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติเสนอ ทั้งนี้ โดยให้พิจารณาปรับปรุงแผนแม่บทให้ครอบคลุมถึงกรณีไฟฟ้าและ
หม้อยหกรรมจากไฟฟ้าซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศ แล้วให้นำงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติต่อไป

๒. ให้เพิ่มผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี เป็นกรรมการในคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติด้วย

จึงเรียนขึ้นย่นมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๔-๓๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thai.gov.go.th

๔๔-๒/๒๖(ฉบับที่ ๑๓) ๒๕๖๑

ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๕๐๗

1115-ม.ก. 2551

สำนักงานในนาม
วันที่ 16 ม.ค. 2551
เวลา 15.55 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี 1 ม.ค. 2551

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๑

กลุ่มงานกาเมือง ส.ม.ท.
เลขรับที่ ๑๖๖
วันที่ ๑๖ ม.ค. ๒๕๕๑
เวลา ๑๖.๐๐ น.

เรื่อง แผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๑๕๕๘

ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๙

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
และทางปกครอง
เลขรับที่ ๒๕๘
วันที่ 1-5-ก.ค. 2550
เวลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือคณะกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๖๖/๑๐๐๓๑

ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๐

๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๗/๑

ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑

๓. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๙.๑/๑๔๗

ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑

๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๓/๐๐๐๕ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑

๕. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๒๐๐/๐๐๐๐๒

ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๑

ตามที่ได้ยืนยันมติคณะรัฐมนตรี (๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙) เห็นชอบแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ประธานกรรมการป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติได้เสนอเรื่อง แผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ มาเพื่อดำเนินการ ซึ่งกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงาน ก.พ.ร. ได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

/คณะรัฐมนตรี ...

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติต่อไปตามที่นายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติรับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ ฯ ดังกล่าวว่า ควรให้ครอบคลุมถึงการแก้ไขปัญหามอกควันและไฟป่า รวมทั้งให้ได้รับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาด้วย
๒. ในส่วนของการจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามแผนแม่บท ฯ ดังกล่าว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามความเห็นของสำนักงบประมาณ

จึงเรียนยืนยันมา

ด้านที่สี่

ที่ มก ๐๑๔๔/ ๑๙๒

เรียน ข้าราชการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

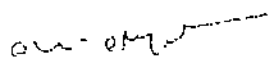
พลโท

(นาวาตรี ทองคำวงศ์)

เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๑๕ ม.ค. ๕๑

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชัย วิทวัสการเวช)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๔๐๐๐ ต่อ ๓๒๔ - ๓๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๔๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

[T/๒๒๗/เลข]

ด่วนที่สุด

ที่ นร 1113/0005

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
962 ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ 10100

2 มกราคม 2551

เรื่อง แผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอวกาศแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว(ล)24406

ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2550

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่อง แผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอวกาศแห่งชาติ มาให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

1. เห็นควรสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอวกาศแห่งชาติ เนื่องจากเป็นการดำเนินการเพื่อบูรณาการการขับเคลื่อนแผนแม่บทดังกล่าว เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความปลอดภัยด้านอวกาศที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง และทำความเข้าใจให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก

2. เพื่อให้แผนปฏิบัติการฯ มีความสมบูรณ์ สามารถใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ เห็นควรให้มีการพิจารณารายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นการจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูผู้ประสบภัยและกองทุนฟื้นฟูพนักงานดับเพลิงฯ การพิจารณาการรวมสถาบันทดสอบวัสดุอุปกรณ์ป้องกันอวกาศไว้ในสถาบันป้องกันอวกาศแห่งชาติ และควรมีการขยายขอบเขตแผนปฏิบัติการให้ครอบคลุมเรื่องไฟฟ้าและหมอกควันตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2549 ด้วย และควรมีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการ เพื่อให้มีการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักวางแผนทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โทร 02-280-4085 ต่อ 2500

โทรสาร 02-280-0892

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเลขา - นิตยชาลิต)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๔ ๖

ด่วนที่สุด

ที่ นร 0709.1/ 197

สำนักงบประมาณ

ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400

2 มกราคม 2551

เรื่อง แผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว (ก) 24406

ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2550

2. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร 0506/4680 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2550

3. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว 183

ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2550

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงบประมาณเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี เรื่อง แผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ซึ่งประธานกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติได้นำเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ตามมติคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.) ในการประชุมครั้งที่ 2/2550 เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2550 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

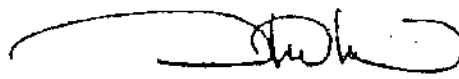
สำนักงบประมาณพิจารณาแล้วขอเรียนว่า แผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ระยะสั้น 6 ปีแรก (พ.ศ. 2549 - 2554) ดังกล่าวเป็นแผนที่มีความประสงค์เพื่อลดอัตราการเกิดอัคคีภัยและลดผลกระทบจากการเกิดอัคคีภัย พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกภาคส่วนทั้งความรู้และความตระหนัก พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานและพัฒนาระบบเครือข่ายการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อยุ้มนั่นการลดจำนวนครั้งการเกิดอัคคีภัย ลดจำนวนผู้เสียชีวิต และการกำหนดระยะเวลาในการเข้าถึงจุดเกิดเหตุ ซึ่งจะช่วยให้ลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและประเทศชาติ ลงได้ จึงเห็นเป็นการสมควรที่คณะกรรมการรัฐมนตรีจะให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ตามที่ประธานกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติเสนอ

/อนึ่ง ...

อนึ่ง ในการจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามแผนแม่บทดังกล่าว เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการวางแผนและบริหารจัดการงบประมาณตามแนวทางที่ปรากฏในคู่มือมาตรฐานการจัดการงบประมาณ (การวางแผนและบริหารโครงการ) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2550 ตามหนังสือที่อ้างถึง 2 และให้มีการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ (Performance Assessment Tool : Rating PART) ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2550 ตามหนังสือที่อ้างถึง 3 เพื่อให้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจในกระบวนการงบประมาณ และเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คำนึงถึงผลประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์)

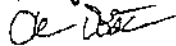
ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

สำนักจัดหางบประมาณด้านความมั่นคง 1

โทร. 0 2273 9935

โทรสาร 0 2273 9234

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเสฐา หิรัญยาสิต)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๔ ข

วันที่ 30 ส.ค. 2552
เวลา 13.55 น.

เลขที่ 8153
วันที่ 73 ธ.ค. 2552
เวลา 11.10

วันที่ 11087
วันที่ 30 ส.ค. 2552
เวลา 11.08 น.
กระทรวงมหาดไทย

ที่ นร ๐๕๐๔/๒๓๖๗๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

สำนักงานเลขาธิการม.มท.
รับที่ 4274
วันที่ 24 ส.ค. 2552
เลขที่

เรื่อง ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๑๘/๑๕๕๔๓ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ตามที่เสนอเรื่องยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบแล้วเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีรายชื่อแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิระวิลาส)

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนโยบาย
เลขรับ 8319
วันที่ 30 ธ.ค. 2552
เวลา 15.00 น.

ที่ มท 0102/ 9001

เรียน อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
เพื่อโปรดทราบ

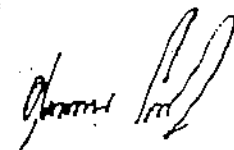
สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๗๑๔๓

โทรสาร ๐ ๒๒๔๒ ๗๑๔๓

www.cabinet.thaigov.go.th (สริมท)

29 ธ.ค. 2552

(นางสาวศุภพานี โพธิ์สุ)

เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

29 S.A. 2552

ท.น.ส.มท.

ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาฯ มปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

1. สนร : สำนักนายกรัฐมนตรี
2. ศธ : กระทรวงศึกษาธิการ
3. พส : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. กษ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. สธ : กระทรวงสาธารณสุข
6. มท : กระทรวงมหาดไทย
7. กค : กระทรวงการคลัง
8. กท : กระทรวงกลาโหม
9. กต : กระทรวงการต่างประเทศ
10. พณ : กระทรวงพาณิชย์
11. พน : กระทรวงพลังงาน
12. อก : กระทรวงอุตสาหกรรม
13. อส : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
14. สส : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
15. พต : กรมพัฒนาที่ดิน
16. คพ : กรมควบคุมมลพิษ
17. ทน : กรมทรัพยากรน้ำ
18. กสท : กรมส่งเสริมการเกษตร
19. ปม : กรมป่าไม้
20. กวก : กรมวิชาการเกษตร
21. คร : กรมควบคุมโรค
22. อม : กรมอนามัย
23. สป : กรมชลประทาน
24. พช : กรมการพัฒนาชุมชน
25. สอ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
26. ปค : กรมการปกครอง
27. กปส : กรมประชาสัมพันธ์
28. ทล : กรมทางหลวง
29. พช : กรมทางหลวงชนบท
30. กรอ : กรมโรงงานอุตสาหกรรม
31. อด : กรมอุตุนิยมวิทยา
32. ปก : กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
33. สกท : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)
34. สพร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
35. สกว : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
36. วช : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
37. สกถ : สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ
38. สนช : สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ
39. สทอภ : สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
40. สพด : สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ
41. พอช : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
42. สผ : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
43. สสช : สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร
44. กฟภ : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

หน่วยงานที่เสนอแผนงาน/โครงการ และหน่วยงานที่เสนอแผนงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
การเฝ้าระวังและประเมินผลพิษหมอกควัน พ.ศ.2556-2562 ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

หน่วยงานที่เสนอแผนงาน/โครงการ จำนวน 25 หน่วยงาน คือ

1. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
2. สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
3. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
4. สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน
5. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
6. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
7. กรมประชาสัมพันธ์
8. กรมควบคุมมลพิษ
9. กรมป่าไม้
10. กรมชลประทาน
11. กรมการพัฒนาชุมชน
12. กรมพัฒนาที่ดิน
13. กรมส่งเสริมการเกษตร
14. กรมวิชาการเกษตร
15. กรมทางหลวง
16. กรมทางหลวงชนบท
17. กรมอนามัย
18. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
19. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
20. สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ

หน่วยงานที่ไม่ได้เสนอแผนงาน/โครงการ จำนวน 19 หน่วยงาน คือ

1. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
5. สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
6. สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
7. สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
8. สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

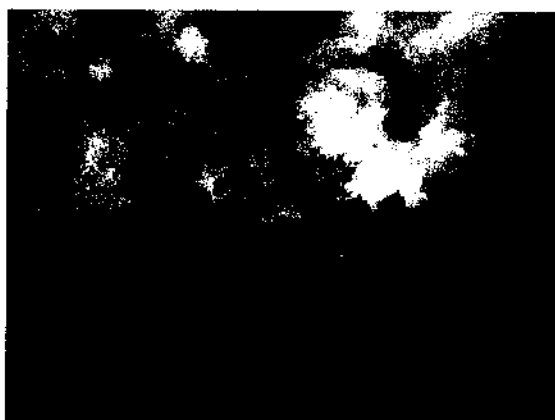
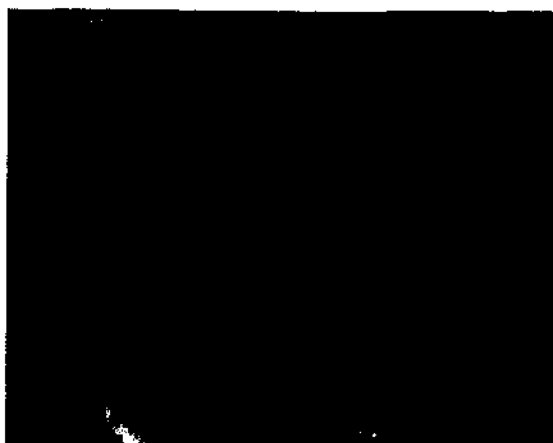
21. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)
22. สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ
23. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
24. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน
25. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
17. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
18. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
19. สำนักฝนหลวงและการบินสายฝน

9. กรมทรัพยากรน้ำ
10. กรมควบคุมโรค
11. กรมการปกครอง
12. กรมโรงงานอุตสาหกรรม
13. กรมอุตุนิยมวิทยา
14. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
15. สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
16. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์

การป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน

ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2556

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กระทรวงมหาดไทย

๑. บทนำ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศต่างๆ ทั่วโลก อันเนื่องมาจากการพัฒนาและกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและโครงสร้าง ตลอดจนรูปแบบ ค่านิยม และพฤติกรรมบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ และเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) มีวัตถุประสงค์ให้ประเทศไทยยกระดับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยการปกป้องฐานทรัพยากร เพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะการดูแลทรัพยากรหลัก ได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ การป้องกันภัยพิบัติ รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดมลพิษและควบคุมกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

อากาศ เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่คนเราไม่อาจขาดได้ ซึ่งในอากาศที่หายใจทุกวัน มีทั้งฝุ่นละออง ก๊าซต่างๆ ที่ปลดปล่อยจากยานพาหนะ ปล่องโรงงานอุตสาหกรรมการก่อสร้าง รวมถึงการเผาในที่โล่ง จะมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนเมืองใหญ่ที่แออัดไปด้วยผู้คน โดยแหล่งกำเนิดในแต่ละพื้นที่จะแตกต่างกันไป โดยเขตเมืองจะมีแหล่งกำเนิดจากยานพาหนะ พื้นที่ชนบทหรือชุมชนในต่างจังหวัดจะมีปัญหาฝุ่นละอองจากการเผาในที่โล่งทั้งจากพื้นที่การเกษตร การเผาขยะในชุมชน และไฟป่า

การเผาในที่โล่ง เป็นแหล่งกำเนิดของมลพิษทางอากาศหลักแหล่งหนึ่งที่ทำให้เกิดสารมลพิษทางอากาศ ได้แก่ ก๊าซต่างๆ ที่เกิดจากการเผาไหม้ เช่น ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ สารอินทรีย์ระเหย รวมทั้ง ฝุ่นละออง ควัน เถ้า เหม่า ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญและเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผาหญ้าหรือขยะริมทางจราจรจะเป็นสาเหตุของอุบัติเหตุบนท้องถนน ทำให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้การเผาในที่โล่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดไฟป่าเผาไหม้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กว้าง ซึ่งที่ผ่านมาการดำเนินการเพื่อควบคุมการเผาในที่โล่งของประเทศไทยนั้นยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและขาดการผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง การดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการบูรณาการและความต่อเนื่องในกระบวนการปฏิบัติงานทำให้การควบคุมการเผาในที่โล่งยังไม่สามารถเห็นผลในภาพรวมได้อย่างชัดเจน

การเผาในที่โล่งเกิดจาก ๓ กิจกรรมหลัก คือ การเผาในชุมชน การเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร และไฟป่า ซึ่งไฟป่าเป็นปัญหาสำคัญที่สร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ป่าของประเทศไทย เนื่องจากในแต่ละปีมีพื้นที่ป่าไม้ถูกทำลายเป็นจำนวนมาก ซึ่งผลกระทบจากไฟป่าได้สร้างความเสียหายแก่ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมมากกว่าสาเหตุอื่นๆ เพราะไฟป่าสามารถลุกลามทำลายพื้นที่จำนวนมากได้ในเวลาอันรวดเร็ว ยิ่งไปกว่านั้นไฟป่าที่เกิดขึ้นในพื้นที่หนึ่งๆ ไม่เพียงแต่จะก่อความเสียหายต่อสภาพแวดล้อม ยังเกิดความสูญเสียต่อเศรษฐกิจและระบบนิเวศโดยรวมของโลกอีกด้วย สาเหตุของการเกิดไฟป่าส่วนใหญ่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจหรือมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อปัญหาไฟป่า จนกลายเป็นสาเหตุของการเกิดไฟป่าและกลายเป็นปัญหาต่อสภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวมของประเทศ

ภัยจากไฟฟ้าที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มักพบในช่วงระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม เนื่องจากในช่วงดังกล่าวอากาศแห้งแล้งที่ปกคลุมประเทศไทยส่งผลให้อุณหภูมิเฉลี่ยโดยทั่วไปสูงขึ้น ลักษณะเช่นนี้จะทำให้ความชื้นที่สะสมอยู่ในบริเวณพื้นที่ป่าไม้ลดลง มีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดไฟฟ้าได้มากขึ้น ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศป่าไม้ ซึ่งมีสาเหตุจากการประกอบอาชีพหาของป่า ล่าสัตว์ การทำการเกษตรกรรม ใกล้เคียงพื้นที่ป่า เช่น การเผากำจัดวัชพืชเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและการเผาหญ้าเพื่อให้แตกใบอ่อนเป็นอาหารสัตว์ การเผาป่าเพื่อการลักลอบตัดไม้ จากการสำรวจ ในปี ๒๕๔๔ พบว่าประเทศไทยมีป่าไม้ทั้งสิ้น ๙๙,๑๕๗,๘๖๘.๗๕ ไร่ ของพื้นที่ประเทศไทยทั้งหมด การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้จากการถูกไฟฟ้าทำลายทั้งสิ้น ๕๓,๘๘๕ ไร่ จากพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจปีละหลายพันล้านบาท

การเผาในที่โล่ง นอกจากจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศแล้ว ยังส่งผลกระทบเป็นมลพิษหมอกควันข้ามแดนระหว่างประเทศอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการเกิดไฟป่าครั้งใหญ่ในประเทศอินโดนีเซียในปี ๒๕๔๐ ก่อให้เกิดหมอกควันปกคลุมในหลายประเทศ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ทำให้ประเทศกลุ่มอาเซียนต้องให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยการทำข้อตกลงอาเซียน เรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามตรวจสอบปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดนและการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

๒. นิยามศัพท์

“การเผาในที่โล่ง” หมายความว่า ไฟไหม้ การเผาไหม้ หรือไฟคุกรุ่นใดๆ หรือการเผาวัสดุใดๆ ที่เกิดขึ้นในที่เปิดโล่ง เช่น การเผาหญ้าหรือขยะริมทางจราจร โดยที่ฝุ่น ควัน ก๊าซ และสารพิษอื่นจากการเผาไหม้สามารถแพร่กระจายไปได้ในบรรยากาศ การเผาในที่โล่ง แบ่งได้เป็น ๓ ประเภทหลัก ได้แก่ การเผาในชุมชน การเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร และไฟฟ้า

“การเผาในชุมชน” หมายความว่า กระบวนการทำลายขยะมูลฝอยที่เป็นของแข็ง ของเหลว และก๊าซ ให้เกิดการสันดาปด้วยกระบวนการเผาไหม้ แปรสภาพเป็นแก๊ส ไอเสีย เป็นวิธีการที่สามารถลดปริมาณของขยะมูลฝอยได้ประมาณ ร้อยละ ๗๐-๙๐

“การเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร” หมายความว่า การเผาเศษเหลือของวัสดุจากต่อช้างข้าว ข้าวโพด เศษเหลือของวัสดุทางการเกษตรหลังการเก็บเกี่ยว และอื่นๆ เพื่อที่จะช่วยให้การไถพรวนทำได้ง่ายขึ้น โดยการกระทำความดังกล่าวทำให้ดินสูญเสียโครงสร้างอินทรีย์วัตถุ และธาตุต่างๆ ที่สำคัญ เนื่องจากความร้อนจากการเผาต่อช้างก่อให้เกิดผลเสียต่อทรัพยากรดิน

“ไฟฟ้า” หมายความว่า ไฟที่เกิดจากสาเหตุใดก็ตาม แล้วลุกลามไปได้โดยอิสระปราศจากการควบคุม ทั้งนี้ไม่ว่าไฟนั้นจะเกิดขึ้นในป่าธรรมชาติหรือสวนป่า

“การควบคุมการเผาในที่โล่ง” หมายความว่า การใช้แนวทางปฏิบัติ มาตรการ กฎระเบียบ หรือกฎหมาย เพื่อควบคุมไฟไหม้ การเผาไหม้ หรือไฟคุกรุ่นใดๆ หรือลดผลกระทบวัสดุใดๆ ที่เกิดขึ้นในที่เปิดโล่ง โดยไม่ก่อให้เกิดไฟลุกลามและสามารถควบคุมหรือลดผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“มลพิษหมอกควัน” หมายความว่า การสะสมของควันหรือฝุ่นในอากาศ ส่วนใหญ่เกิดจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และไฟฟ้า หมอกควันจัดเป็นมลพิษทางอากาศอย่างหนึ่งในบรรดาสารต่างๆ ที่ปะปนอยู่ในอากาศ อาทิเช่น ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ สารตะกั่ว ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ไนโตรเจนไดออกไซด์ และก๊าซโอโซน เป็นต้น

๓. เป้าหมาย : ระยะเวลาการดำเนินการ ๗ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒) กำหนดเป้าหมายดังนี้

๓.๑ การจัดการไฟป่า ลดพื้นที่ไฟไหม้ป่าให้เหลือเพียงไม่เกินปีละ ๓๐๐,๐๐๐ ไร่

๓.๒ จัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรทดแทนการเผาในพื้นที่อย่างน้อยปีละ ๖๐๐,๐๐๐ ไร่

๓.๓ ลดการเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งโดยจัดให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิธีและปลอดภัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจังหวัดทั้งหมด และมีการใช้ประโยชน์มูลฝอยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่

๔. กรอบนโยบายที่เกี่ยวข้อง

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เห็นชอบแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ โดยให้พิจารณาปรับปรุงแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติให้ครอบคลุมถึงกรณีไฟป่าและหมอกควันจากไฟป่าซึ่งแพร่กระจายมาจากต่างประเทศ แล้วให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติต่อไป

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้เพิ่มยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ โดยใช้กรอบแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบแนวทาง/มาตรการ ประกอบด้วย

๔.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐

๔.๒ กรอบแนวทาง/มาตรการแผนการควบคุมไฟป่า ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๔.๓ แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการควบคุมการเผาในที่โล่ง และระเบียบปฏิบัติพื้นฐานสำหรับการรับมือต่อสถานการณ์หมอกควันจากการเผาในที่โล่ง (Standard of Procedure for Haze Response: Haze SOP) ของกรมควบคุมมลพิษ

๔.๔ แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๔ ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐

๔.๕ การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ปี ๒๕๕๒ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒

๔.๖ แผนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ปี ๒๕๕๒ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒

๔.๗ มาตรการควบคุมการเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควันในพื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน (มาตรการเร่งด่วนและมาตรการระยะยาว) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒

๔.๘ กรอบแนวทาง/มาตรการ/แผนงานของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ

๔.๙ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๖/๒๕๕๒ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการไฟป่าและหมอกควันแห่งชาติของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๑๐ มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันจากหมอกควันภาคเหนือ ๙ จังหวัด มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๖

/ส.วัตถุประสงค์...

๕. วัตถุประสงค์

๕.๑ เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ในการป้องกัน ลด และแก้ไขปัญหารวมทั้งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จากการเกิดไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน

๕.๒ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกภาคส่วนในสังคมให้เกิดความรู้ ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และร่วมกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน

๕.๓ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๖. แนวทางและมาตรการ แบ่งเป็นมาตรการระยะปานกลาง (ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๗) และมาตรการระยะยาว (ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๒) ในการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน แบ่งเป็น ๒ ด้าน คือ (๑) ด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง (๒) ด้านมลพิษหมอกควัน

๖.๑ ด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง

๖.๑.๑ ด้านไฟฟ้า แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน คือ

๖.๑.๑.๑ ก่อนเกิดภัย (ขั้นเตรียมการ)

(๑) การตรวจติดตามและแจ้งเตือนภัยไฟฟ้า

(๑.๑) พยากรณ์สถานการณ์ไฟฟ้าร่วมกับการพยากรณ์อากาศ เพื่อแจ้งเตือนให้ประชาชนระมัดระวังการใช้ไฟ

(๑.๒) จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า (Fire Risk Map)

(๑.๓) เพิ่มศักยภาพในการติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังการเกิดไฟฟ้าทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคโดยใช้เทคโนโลยีทางดาวเทียม และจัดทำฐานข้อมูลในระบบ GIS

(๑.๔) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการตรวจติดตามไฟฟ้าและแจ้งเตือนภัยไฟฟ้าสู่สาธารณชนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

(๑.๕) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการตรวจติดตามและแจ้งเตือนภัยปริมาณฝุ่นละอองสู่สาธารณชนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

(๑.๖) ศึกษาวิจัยด้านการจัดการไฟฟ้า เพื่อใช้ข้อมูลเป็นฐานการสนับสนุนแนวทางการจัดการไฟฟ้าอย่างถูกวิธี

(๑.๗) จัดทำทำเนียบผู้อยู่อาศัยชายป่า ในการเฝ้าระวัง แจ้งเหตุ และกำหนดแหล่งน้ำให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าดับไฟ

(๑.๘) กำหนดเขตรับผิดชอบของบริเวณรอยต่อของพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้าให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน

(๒) การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชน

(๒.๑) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงอันตรายจากไฟฟ้าและหมอกควันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงก่อนถึงฤดูแล้ง

(๖) การเตรียมความพร้อมในการดับไฟฟ้า

(๖.๑) เตรียมความพร้อมในเรื่องบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือ ระบบสื่อสาร อุปกรณ์ทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ในการดับไฟฟ้า โดยจัดทำแผนระดมพลดับไฟฟ้า

(๖.๒) ทบทวนและฝึกซ้อมตามแผนระดมพลดับไฟฟ้าในสถานการณ์รุนแรงและสถานการณ์วิกฤติ

(๖.๓) ตั้งศูนย์ปฏิบัติการไฟฟ้าเฉพาะกิจในระดับอำเภอ ในช่วงฤดูที่มีการเกิดไฟฟ้า โดยระดมกำลังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการร่วมกัน

(๗) การป้องกันและบังคับใช้กฎหมาย

- ลาดตระเวนป้องกันปราบปราม หาข่าวและบังคับใช้กฎหมายกับผู้จุดไฟเผาป่า

๖.๑.๑.๒ ขณะเกิดภัย (ขั้นการปฏิบัติ)

(๑) การปฏิบัติงานดับไฟฟ้าตามแผนระดมพลดับไฟฟ้า ๓ ระดับ ได้แก่ แผนระดมพลดับไฟฟ้าระดับที่ ๑ (ในสถานการณ์ปกติ) แผนระดมพลดับไฟฟ้าระดับที่ ๒ (ในสถานการณ์รุนแรง) และแผนระดมพลดับไฟฟ้าระดับที่ ๓ (ในสถานการณ์วิกฤติ)

(๒) การออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการไฟฟ้าทุกระดับ (ระดับชาติ จังหวัด อำเภอ ตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล และหมู่บ้าน) เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า

(๓) การกำหนดสายการบังคับบัญชา สั่งการดับไฟฟ้าที่ชัดเจน

(๔) การประสานงานสนธิกำลัง สับเปลี่ยนกำลัง และส่งกำลังบำรุง

(๕) การปฐมพยาบาลและกู้ชีพกู้ภัยทั้งเจ้าหน้าที่ดับไฟฟ้าและประชาชน

๖.๑.๑.๓ หลังเกิดภัย (ขั้นการฟื้นฟูบูรณะ)

การฟื้นฟูสภาพหลังการเกิดไฟฟ้า

(๑) การฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชนที่ได้รับบาดเจ็บ ทั้งเจ้าหน้าที่ดับไฟฟ้าและประชาชน

(๒) การฟื้นฟูสภาพป่าไม้และสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากไฟฟ้า

(๓) การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากไฟฟ้าและหมอกควัน

(๔) การพัฒนาระบบการแพทย์เพื่อรองรับผู้ประสบภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน

(๕) การศึกษาวิจัยอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพอันเกิดจากหมอกควัน และแนวทางการเยียวยาแก้ไข

๖.๑.๒ ด้านการเผาในที่โล่ง

๖.๑.๒.๑ การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

(๑) การปรับปรุงระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้มีการบริหารจัดการแบบถูกสุขลักษณะ

(๑.๑) รณรงค์และประชาสัมพันธ์ตลอดจนจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนให้ชุมชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ มีการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(๑.๒) สร้างกลไกการลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยโดยการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้ เช่น การรับสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

/(๑.๓) สนับสนุน...

(๒.๒) จัดทำคู่มือประชาชนและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกร่วมกันป้องกันมิให้เกิดไฟฟ้า หรือการกระทำอันใดที่ก่อให้เกิดไฟฟ้าอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดไฟฟ้า

(๒.๓) รณรงค์ชี้แจงให้ประชาชนตระหนักถึงผลเสียอันตรายจากการเผาเศษวัชพืชในพื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งประโยชน์ของการนำซากพืชมาทำปุ๋ยหมัก เพื่อลดรายจ่ายให้แก่ประชาชน

(๒.๔) ส่งเสริมการปลูกไม้ผล เพื่อลดการเผา เนื่องมาจากการปลูกไม้ผลไม่ต้องเตรียมพื้นที่ก่อนปลูก

(๒.๕) จัดทำโครงการนำร่อง เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติของประชาชนในการเผาป่า

(๓) การจัดการเชื้อเพลิงและเพิ่มความชุ่มชื้นให้พื้นที่

(๓.๑) จัดทำแนวกันไฟ และแนวกันไฟประชาอาสาในบริเวณพื้นที่รอยต่อระหว่างป่ากับบริเวณที่อยู่อาศัย หรือพื้นที่การเกษตร

(๓.๒) ใช้ประโยชน์จากไฟในการลดปริมาณเชื้อเพลิงในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า

(๓.๓) จัดทำฝายต้นน้ำ (ฝายแม้ว) เพื่อชะลอความชุ่มชื้นของพื้นที่

(๓.๔) ปลูกป่าเปียกเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่ และเปลี่ยนประเภทของเชื้อเพลิงจากประเภทที่ติดไฟง่ายให้เป็นประเภทที่ติดไฟยากขึ้น

(๔) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า

(๔.๑) เร่งรัดการถ่ายโอนภารกิจควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมความพร้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านความรู้และบุคลากร

(๔.๒) ส่งเสริมสนับสนุนภารกิจควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการควบคุมไฟฟ้าของชุมชนท้องถิ่นโดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับแนวทางการจัดการไฟฟ้าตามหลักวิชาการ

(๔.๓) จัดการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้าและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้า จัดชุดเฉพาะกิจเพื่อเผชิญไฟฟ้า

(๔.๔) เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องไฟฟ้าเพื่อสร้างพฤติกรรมที่ดีในการป้องกันการเกิดไฟฟ้า

(๔.๕) การสร้างอาชีพให้กับประชาชน เพื่อลดปัญหาความยากจนและการบุกรุกป่า เพื่อหาของป่าล่าสัตว์

(๕) การจัดระเบียบและควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรที่อยู่ติดเขตป่า

(๕.๑) ให้ความรู้ สร้างแรงจูงใจ ในเรื่องการควบคุมการเผาพื้นที่เกษตรกรรมอย่างปลอดภัยไม่ให้ไฟลุกลามเข้าป่า และความตระหนักถึงโทษและผลกระทบที่ตามมาเมื่อป่าไม้ถูกทำลาย พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกในการหวงแหนป่าไม้

(๕.๒) จัดระเบียบการเผาพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อลดปัญหาการเกิดหมอกควัน โดยกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเผา เพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากหมอกควัน

(๕.๓) ออกประกาศจังหวัด กำหนดเขตการควบคุมไฟฟ้าและกำหนดระเบียบ ตลอดจนมาตรการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่เขตควบคุมไฟฟ้า และกำกับดูแลให้มีการดำเนินการไปตามที่กำหนด

(๑.๓) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดระบบแยกประเภทขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด และจัดระบบเก็บรวบรวมแบบแยกขยะมูลฝอยก่อนขนส่งไปยังสถานที่จัดการขยะมูลฝอยรวม

(๑.๔) สนับสนุนให้แต่ละจังหวัดมีการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการ และทำความตกลงร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในเขตพื้นที่จังหวัด รวมทั้งสนับสนุนให้กรุงเทพมหานครจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอย

(๑.๕) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการขยะได้ ในเขตพื้นที่ตนเองก่อน

(๑.๖) ให้แต่ละจังหวัดหาสถานที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมสำหรับการก่อสร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวม โดยให้สามารถรองรับขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดได้

(๒) การสนับสนุนให้มีเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยรวมทั้งการลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

(๒.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาดตั้งแต่ขบวนการคัดเลือกวัตถุดิบในการผลิตสินค้าจนถึงการนำวัสดุเหลือกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(๒.๒) กำหนดให้เทคโนโลยีการฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาลเป็นระบบหลักที่ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมต้องจัดให้มีในลำดับแรกของการดำเนินงาน

(๒.๓) สนับสนุนให้ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบถูกสุขลักษณะ และการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และการหมักขยะมูลฝอยอินทรีย์เป็นปุ๋ย รวมไปถึงควรสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะในครัวเรือนก่อนทิ้ง

(๒.๔) สนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอยและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด

(๓) การปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการจัดการขยะมูลฝอย การลด และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓.๑) ปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ ให้มีระเบียบและข้อบังคับที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

(๓.๒) ปรับปรุง แก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดังนี้

(๓.๒.๑) เพิ่มความเข้มงวดในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕ ในเรื่องการแลกเปลี่ยนของเสียระหว่างโรงงาน และการนำผลผลิตจากโรงงานคัดแยกไปใช้กับโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภท

(๓.๒.๒) ออกประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อเพิ่มเติมสิทธิประโยชน์แก่โรงงานคัดแยกและแปรรูป และโรงงานที่ผลิตสินค้าจากวัตถุดิบรีไซเคิล

(๓.๒.๓) ปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมการลดและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย โดยกำหนดค่าธรรมเนียมในอัตราที่สูงสำหรับผู้ผลิตสินค้าที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในปริมาณมาก หรือก่อให้เกิดของเสียที่ยากแก่การเก็บรวบรวมและนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(๓.๓) กำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับมาตรการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการค้า

(๓.๔) กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกลไกเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์และการจัดการของเสียบรรจุภัณฑ์

(๓.๕) กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมตั้งแต่ การเก็บ การขนส่งและการกำจัด กำหนดให้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการระบายของเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

(๓.๖) กำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ควบคุมระบบกำจัดขยะมูลฝอยต้องได้รับการขึ้นทะเบียนและผ่านการอบรมด้านการเดินระบบกำจัดขยะมูลฝอย

(๔) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๔.๑) เสริมสร้างเครือข่ายการจัดการเชิงบูรณาการที่เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาชุมชน ประชาชน และเจ้าหน้าที่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยรวมทั้งการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(๔.๒) กำหนดให้ผู้ดำเนินการโครงการขยะมูลฝอยต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้แก่ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

(๔.๓) กำหนดให้โครงการจัดการขยะมูลฝอยต้องมีผู้แทนในส่วนของประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการพิจารณาโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ

(๔.๔) กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาสถานที่ที่เหมาะสม สำหรับการก่อสร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร

(๔.๕) จัดให้มีการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนและสถาบันการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(๕) การกำหนดให้มีแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยในระดับจังหวัดเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และกำหนดให้มีหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการบริหารจัดการแต่ละด้าน

(๕.๑) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการปัญหาขยะด้วยตนเอง

(๕.๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพดำเนินการรวมกลุ่มกัน เพื่อจัดการขยะตามศักยภาพ โดยส่วนกลางให้การสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณ

(๖) การสนับสนุนงบประมาณและจัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

(๖.๑) จัดลำดับความสำคัญของจังหวัดทั่วประเทศที่จะได้รับการอุดหนุนงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

(๖.๒) จัดสรรงบประมาณด้านการจัดการขยะมูลฝอยโดยให้ความสำคัญกับศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจรเป็นลำดับแรก

(๖.๓) จัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินงานลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

/(๖.๔) สนับสนุน...

(๖.๔) สนับสนุนและส่งเสริมการลงทุน พร้อมทั้งให้สิ่งจูงใจแก่ภาคเอกชน ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และธุรกิจเกี่ยวกับการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม

(๖.๕) ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อกระตุ้นให้มีการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น มาตรการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

(๖.๖) ใช้เครื่องมือทางภาษีส่งเสริมให้มีการจัดการบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้

๖.๑.๓ ด้านการเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร

๖.๑.๓.๑ การส่งเสริมสนับสนุนเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อลดการเผาในที่โล่ง

(๑) พัฒนาและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสมมาใช้ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อลดปริมาณเศษพืชและวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร

(๒) จัดให้มีการดำเนินโครงการนำร่องเพื่อทดสอบกระบวนการและเทคโนโลยีทางการเกษตร เพื่อลดการเผาในที่โล่งและพัฒนาเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

(๓) จัดให้มีกองทุน หรือ องค์กรระดับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยี และการส่งเสริมการลงทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ

(๔) จัดให้มีบริการที่ปรึกษาทางวิชาการในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับศักยภาพของท้องถิ่น ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและแนวทางในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่

๖.๑.๓.๒ การนำเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรไปใช้ประโยชน์อื่น

(๑) พัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมเพื่อรวมตัวกันในการนำเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตรมาใช้ประโยชน์อื่นแทนการนำไปเผา เช่น นำมาเพาะเห็ด ทำปุ๋ยหมัก ทำถ่าน ทำเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เป็นสินค้าส่งขายในรูปแบบหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

(๓) สนับสนุนด้านการตลาดโดยหาแหล่งรองรับสินค้าที่กลุ่มได้ทำการผลิตขึ้นให้ครบวงจร และกระตุ้นภาคเอกชนเข้ามาลงทุน โดยใช้มาตรการทางภาษีหรือมาตรการสร้างแรงจูงใจ

(๔) รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างแรงจูงใจ โดยชี้ให้เห็นประโยชน์ของการนำวัสดุเหลือใช้จากภาคทางการเกษตรกลับมาใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นการก่อให้เกิดการลดรายจ่ายของประชาชนและปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัย

๖.๑.๓.๓ การสนับสนุนการวิจัยในการใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

(๑) สนับสนุนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรในส่วนท้องถิ่น ศึกษาการใช้ประโยชน์จากส่วนต่างๆ ของพืช เพื่อนำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของหรือสินค้า ตลอดจนพัฒนาเทคนิคในการประดิษฐ์สินค้าจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เป็นที่ต้องการของตลาด

(๒) สร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นผู้วิจัยให้เกิดแรงผลักดันที่จะทำการวิจัยในเรื่องการใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่หลากหลาย

๖.๑.๓.๔ การจัดทำคู่มือแนวทางในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร

(๑) รวบรวมองค์ความรู้ในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรหลายๆ แขนง เพื่อจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่

(๒) เผยแพร่เอกสารหรือคู่มือที่จัดทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีการฝึกอบรม และให้ความรู้เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

(๓) จัดตั้งศูนย์บริการให้คำแนะนำแก่เกษตรกรแบบครบวงจร รวมทั้งสาธิตวิธีการในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร

๖.๑.๔ ด้านการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน

๖.๑.๔.๑ การสนับสนุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน

(๑) แก้อักระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็ก เพื่อลดต้นทุนในการเชื่อมโยงระบบเข้ากับระบบจำหน่ายของการไฟฟ้า

(๒) สนับสนุนการผลิตหรือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้าจากวัสดุเหลือใช้ภาคการเกษตร

๖.๑.๔.๒ การใช้พลังงานหมุนเวียน

(๑) สนับสนุนให้ทุนการศึกษา วิจัย ทุนพัฒนานักวิจัย พัฒนาเทคโนโลยี วางรากฐานการสร้างความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานหมุนเวียนในระยะยาวให้ทัดเทียมกับต่างประเทศ

(๒) ส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้เตาหุงต้มประสิทธิภาพสูงให้เป็นที่นิยมในตลาด

(๓) ให้ความรู้ ความเข้าใจ การสร้างค่านิยมการนำพลังงานหมุนเวียนมาใช้

๖.๑.๔.๓ การใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์

(๑) กำหนดราคารับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กที่ใช้พลังงานหมุนเวียน ให้มีราคาสูงกว่าไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานเชิงพาณิชย์ โดยใช้เงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการอนุรักษ์พลังงานให้อยู่ในระดับที่จูงใจและคุ้มทุนต่อผู้ผลิตไฟฟ้า

(๒) มาตรการสนับสนุนการลงทุนและการจัดทำแผนการลงทุน โดยการสนับสนุนเอกชนในรูปแบบเงินหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ

๖.๑.๔.๔ การส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในรูปแบบไตรภาคี

(๑) สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน นักวิชาการ และผู้แทนชุมชน เพื่อนำไปสู่การทำงานร่วมกันตามเป้าหมาย

(๒) ให้องค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน

(๓) จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาและบริการข้อมูลการใช้พลังงานหมุนเวียน

๖.๑.๕ ด้านการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์

๖.๑.๕.๑ การสร้างกลไกการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการควบคุมการเผาในที่โล่ง และมีส่วนร่วมในการลดมลพิษ

(๑) รณรงค์และสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์อย่างอื่นทดแทนการเผา รวมถึงผลกระทบจากการเผาในที่โล่งและไฟป่า เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะยาว

/๖๒ สร้าง...

(๒) สร้างกลไกและเครือข่ายให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล เฝ้าระวัง เพื่อป้องกันมิให้เกิดการเผาในที่โล่งและไฟฟ้า

(๓) จัดการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้บุคลากรของภาครัฐ ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น เกษตรกร ผู้ประกอบการ และบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเผาในที่โล่ง และไฟฟ้า

(๔) จัดทำและให้บริการข้อมูล ข่าวสาร เผยแพร่ผลงานวิจัยที่ประสบผลสำเร็จ ทั้งในลักษณะโครงการสาธิต การจัดสัมมนา และการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับมาตรการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง

๖.๑.๕.๒ การสร้างกลไกการประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการกระจายของหมอกควันจากการดำเนินการของมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การเผาป่า การเผาเศษวัชพืช การเผาเพื่อการทำอาชีพเกษตรกรรม เป็นต้น

(๑) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกรูปแบบให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยอันเกิดจากการเผาในที่โล่งหรือเผาป่า

(๒) สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาอันจะนำไปสู่การเกิดหมอกควันกระจายในพื้นที่ที่เกิดปัญหาหมอกควันซ้ำซากและให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

(๓) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสาร การป้องกันปัญหาหมอกควันและการดูแลตนเองเมื่อเกิดปัญหาหมอกควัน อาทิ การสาธิต การจัดประชุม สัมมนา ฯลฯ

(๔) จัดการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้สื่อมวลชนในท้องถิ่น ผู้นำ เกษตรกร ผู้ประกอบการ ให้มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิคและวิธีการป้องกันและแก้ปัญหาที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง และการเผาป่า เพื่อขยายผลสู่เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่

(๕) จัดให้มีชุดเฉพาะกิจและอาสาสมัคร เพื่อเผชิญไฟฟ้า รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการสร้างสมดุลงานนิเวศวิทยาธรรมชาติ

(๖) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ เพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบอันเกิดจากหมอกควัน อาทิ หน้ากาก เครื่องป้องกันหมอกควันจากไฟฟ้า รวมทั้งการจัดหาที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ

๖.๑.๖ ด้านการใช้มาตรการทางกฎหมาย

ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ และวิธีปฏิบัติงานของราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการควบคุมการเผาในที่โล่ง

(๑) เพิ่มเติม แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรจุหลักการควบคุมการเผาในที่โล่ง และกำหนดโทษไว้ในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีระเบียบและข้อบังคับที่ชัดเจน

(๒) ปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละอองในบรรยากาศให้มีความเข้มงวดมากขึ้น

๖.๒ ด้านมลพิษหมอกควัน

๖.๒.๑ การรองรับข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน

(๑) การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ในเรื่องการสนับสนุนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ องค์ความรู้ ตลอดจนเทคโนโลยีในการจัดการไฟป่าและหมอกควันจากไฟป่า

(๒) การทำบันทึกข้อตกลงร่วม เพื่อให้เกิดแนวทางเดียวกันในการแก้ปัญหาไฟป่าและหมอกควันจากไฟป่าร่วมกันในระดับภูมิภาค

๖.๒.๒ การสร้างกลไกการติดตามตรวจสอบ

(๑) การดำเนินมาตรการต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อติดตามตรวจสอบ

ก. พื้นที่ที่อาจเกิดไฟไหม้ได้ทุกพื้นที่

ข. ไฟในที่โล่งและ/หรือไฟป่าทั้งหมด

ค. สภาพสิ่งแวดล้อมที่นำไปสู่ไฟในที่โล่งและ/หรือไฟป่า

ง. มลพิษจากหมอกควันซึ่งเกิดจากไฟในที่โล่งและ/หรือไฟป่า

(๒) การกำหนดแผนปฏิบัติและมาตรการเพื่อควบคุมและดับไฟในทันทีทันใด กรณีหากเกิดไฟไหม้ขึ้น

(๓) การกำหนดแนวทางการประสานงานของศูนย์ติดตามตรวจสอบแห่งชาติเพื่อให้มีการติดต่อสื่อสารกับศูนย์อาเซียน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในข้อตกลงอาเซียนรวมถึงการรายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์หรือต่อสิ่งแวดล้อม

(๔) การประชาสัมพันธ์เตือนภัยให้ประชาชนเตรียมการป้องกันและช่วยเหลือตนเอง เมื่อถึงฤดูกาลแพร่กระจายของหมอกควันที่แพร่กระจายมาจากต่างประเทศ โดยแจ้งเตือนในทุกๆ ปี

(๕) การรณรงค์ประชาสัมพันธ์วิธีการป้องกันและดูแลสุขภาพให้ประชาชนได้รับทราบผ่านสื่อมวลชนทุกสาขา โดยเฉพาะในพื้นที่ที่หมอกควันกระจายที่แพร่กระจายมาจากต่างประเทศปกคลุมเป็นประจำทุกๆ ปี

๖.๒.๓ การป้องกันการเกิดไฟในที่โล่งและไฟป่าทั้งหมด

(๑) การสำรวจและเก็บข้อมูลพื้นที่เสี่ยงที่จะทำให้เกิดปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน ทั้งในส่วนของไฟป่าและไฟในที่โล่ง

(๒) การประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เสี่ยงเพื่อวางแผนการป้องกันไม่เกิดปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานฝนหลวง กรมวิชาการเกษตร

(๓) การสร้างระบบการติดตามตรวจสอบไฟในที่โล่งและไฟป่าโดยประสานการดำเนินการอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(๔) การให้ความรู้ในการป้องกันการเกิดไฟป่าและไฟในที่โล่งกับประชาชนในพื้นที่เสี่ยงที่จะทำให้เกิดปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดนอย่างต่อเนื่อง และจัดตั้งชุมชนเข้มแข็งในการเฝ้าระวังไฟป่าและหมอกควัน รวมถึงการเตรียมความพร้อมของบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ในการดับไฟป่า

(๕) การเตรียมเครื่องมือ บุคลากร และงบประมาณในการจัดการกับไฟในที่โล่งและไฟป่า

๖.๒.๔ การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการร่วมกับประเทศภาคีอื่น

- การพัฒนากลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ หรือดำเนินการร่วมกับประเทศภาคีอื่น เพื่อจัดการและควบคุมความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากไฟในที่โล่งและ/หรือไฟฟ้า และจากมลพิษหมอกควันที่เกี่ยวข้องที่เกิดจากไฟเหล่านั้น

๖.๒.๕ การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินแห่งชาติ

(๑) การจัดเตรียมมาตรการการดำเนินการกรณีเหตุฉุกเฉิน เพื่อรับมือและลดผลกระทบของไฟในที่โล่งและ/หรือไฟฟ้า และหมอกควันข้ามแดน

(๒) การประชาสัมพันธ์แผนการปฏิบัติการฉุกเฉินดังกล่าวให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และมีการซักซ้อมการดำเนินการเป็นระยะเพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติการ

๖.๒.๖ การให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือด้านเทคนิคและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

(๑) การจัดเตรียมมาตรการให้ความช่วยเหลือ หรือการร้องขอรับความช่วยเหลือจากประเทศภาคีอื่นหรือผ่านศูนย์อาเซียน ซึ่งรวมถึงสถานภาพและระดับการให้ความช่วยเหลือ หรือการรับความช่วยเหลือที่มีการเสนอมา

(๒) การจัดเตรียมความพร้อมในการให้ความร่วมมือด้านเทคนิค และลดความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากไฟในที่โล่งและ/หรือไฟฟ้า หรือมลพิษจากหมอกควันที่เกิดจากไฟเหล่านี้

(๓) การส่งเสริม และสนับสนุนแผนงานการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ระดับรากเหง้า และผลสืบเนื่องของมลพิษจากหมอกควัน รวมถึงวิถีทาง วิธีการ เทคนิค และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการจัดการไฟในที่โล่งและ/หรือไฟฟ้า และการดับไฟ

๗. กลไกการติดตามประเมินผล

๗.๑ กำหนดบทบาทหน้าที่ที่ตรวจประเมินของคณะบุคคลที่จะทำการตรวจติดตามและประเมินผล ซึ่งจะมิบทบาทหน้าที่และกิจกรรม ดังนี้

(๑) กำหนดขอบเขต หลักเกณฑ์ วิธีการในการตรวจติดตามและการประเมินผล

(๒) ประสานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบระบบเครือข่ายและฐานข้อมูลด้านไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลสอดคล้องกับการนำไปใช้ในการประเมินผล

(๓) ทบทวนนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย และเอกสารอื่นๆ ที่จำเป็นก่อนการตรวจติดตามและการประเมินผล หากเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นอาจจำเป็นต้องมีการประสานงานให้ทราบล่วงหน้าก่อนการดำเนินการ

(๔) สรุปผลการตรวจติดตามและผลการประเมินให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งสรุปแนวทางในการดำเนินการ หากพบว่าการเบี่ยงเบนจากขอบเขตที่กำหนดควรนำเสนอหรือแจ้งให้หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบให้มีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามทิศทางของยุทธศาสตร์

๗.๒ กำหนดขอบเขต หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจติดตามและประเมินผล ทั้งนี้ควรกำหนดขอบเขตหลักเกณฑ์ วิธีการ ดังนี้

(๑) ขอบเขตในการตรวจติดตามและประเมินผลควรเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์

/(๒) หลักเกณฑ์...

(๒) หลักเกณฑ์ในการประเมินผลควรพิจารณาจากความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และผล
การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

(๓) วิธีการตรวจติดตามและการประเมินผลจะต้องกำหนดให้ชัดเจน

(๓.๑) ระดับการตรวจประเมิน เช่น ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติ เป็นต้น
พร้อมทั้งกำหนดผู้ตรวจประเมินแต่ละระดับ

(๓.๒) การตรวจจากเอกสาร หลักฐานข้อมูล การตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงที่หน้างาน

(๓.๓) รูปแบบการตรวจ เช่น การตรวจอย่างเป็นทางการทั้งระบบ หรือการสุ่มตรวจ

(๓.๔) กำหนดระยะเวลา ความถี่ของการตรวจติดตามให้มีการตรวจติดตามเป็นระยะๆ
เพื่อเป็นการควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางและบรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์

(๓.๕) การประเมินผลจำเป็นต้องมีการกำหนดเกณฑ์การวัด ซึ่งการสร้างหรือการกำหนด
เกณฑ์การวัดเป็นเครื่องมือที่จะบ่งบอกถึงการประสบผลสำเร็จ การบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้
โดยหลักการตรวจติดตามและประเมินผลมีรูปแบบและแนวทาง ดังนี้

(๓.๕.๑) การวัดผลกระทบขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์

(๓.๕.๒) การวัดประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ในแต่ละขั้นตอน
ของยุทธศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงความสำเร็จ เห็นถึงแนวโน้มของการพัฒนา และสามารถปรับเปลี่ยนปรับปรุง
แนวทางและมาตรการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

(๓.๕.๓) การวัดประสิทธิผลขององค์กร เพื่อเป็นดัชนีชี้วัดการดำเนินงานของ
องค์กรที่รับผิดชอบในแต่ละระดับ การประสานความร่วมมือ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน

๗.๓ การจัดทำระบบฐานข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ แปรผลเชิงวิชาการ

(๑) จัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เก็บบันทึก
ข้อมูลการเกิดเหตุ ผลกระทบ ความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยต้องพัฒนาระบบและรูปแบบ
ข้อมูลที่ได้มาตรฐาน ทันสมัย และต่อเนื่องเพื่อให้สามารถสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องและนำมาใช้
ประโยชน์ร่วมกันได้

(๒) สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบกับหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องให้สามารถเชื่อมโยงทุกหน่วยงานได้โดยอัตโนมัติ เพื่อร่วมกันจัดวางระบบฐานข้อมูลให้เป็นเกณฑ์และ
มาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งการวางระบบเพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าถึงข้อมูลหรือใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้โดยง่าย

(๓) สนับสนุนให้มีการนำข้อมูลที่ได้รับมาจัดทำระบบวิเคราะห์ ประเมินผล โดยการรวบรวม
ข้อมูลเชิงสถิติและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เพื่อใช้ในการสร้างเกณฑ์
การวัด เช่น จำนวนครั้งที่เกิดไฟฟ้า ทรัพย์สินเสียหาย จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น เพื่อติดตามความก้าวหน้า
ในการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหา ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควันอย่างต่อเนื่อง มีการ
ปรับปรุงแนวทางและมาตรการเป็นประจำทุกปีให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยต้องมีระบบ
การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลให้ประชาชนได้รับทราบ ส่งเสริมให้เกิดความรู้และ
ความเข้าใจตรงกัน เพื่อสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าการเผาในที่โล่ง
และมลพิษหมอกควัน

ชนิดของไฟป่า

ชนิดของไฟป่าแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด คือ ไฟใต้ดิน ไฟผิวดิน และไฟเรือนยอด ซึ่งการแบ่งชนิดของไฟป่าถือเอาการไหม้เชื้อเพลิงในระดับต่างๆ ในแนวตั้งตั้งแต่ระดับชั้นดินชั้นไปจนถึงระดับยอดไม้เป็นเกณฑ์

๑. ไฟใต้ดิน (Ground Fire) คือ ไฟที่ไหม้อินทรีย์วัตถุที่อยู่ใต้ชั้นผิวของพื้นป่า ไฟชนิดนี้อาจไหม้แทรกลงไปใต้ผิวดินได้หลายฟุตและลุกลามไปเรื่อยๆ ใต้ผิวดินป่าในลักษณะการครุกรุ่นอย่างช้าๆ ไม่มีเปลวไฟ และมีควันน้อยมาก จึงเป็นไฟที่ตรวจพบหรือสังเกตพบได้ยากที่สุด และเป็นไฟที่มีอัตราการลุกลามช้าที่สุด แต่เป็นไฟที่สร้างความเสียหายให้แก่พื้นที่ป่าไม้มากที่สุด เพราะไฟจะไหม้ทำลายรากไม้ ทำให้ต้นไม้ใหญ่ค่อยๆ ตายในเวลาต่อมา ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นไฟที่ควบคุมได้ยากที่สุดอีกด้วย

๒. ไฟผิวดิน (Surface Fire) คือ ไฟที่ไหม้ลุกลามไปตามผิวดิน โดยเผาไหม้เชื้อเพลิงบนพื้นป่า ได้แก่ ใบไม้ กิ่งก้านแห้งที่ตกอยู่บนพื้นป่า หญ้า ไฟชนิดนี้เป็นไฟที่พบโดยทั่วไปในแทบทุกภูมิภาคของโลก ความรุนแรงของไฟจะขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทของเชื้อเพลิง

๓. ไฟเรือนยอด (Crown Fire) คือ ไฟที่ไหม้ลุกลามจากยอดของต้นไม้หรือไม้พุ่มต้นหนึ่งไปยังยอดของต้นไม้หรือไม้พุ่มอีกต้นหนึ่ง ไฟชนิดนี้มีอัตราการลุกลามที่รวดเร็วมาก และเป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับการดับ เนื่องจากไฟมีความรุนแรงมาก

ผลกระทบจากไฟป่าได้สร้างความเสียหายแก่ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมอย่างมหาศาลในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. ผลกระทบจากไฟป่าต่อสังคมพืช

๑.๑ ขาดช่วงการสืบพันธุ์ทดแทนตามธรรมชาติ ไฟที่ไหม้ไปตามพื้นป่าจะเผาผลาญทำลายลูกไม้ กล้าไม้เล็กๆ ทำให้ไม้เหล่านี้หมดโอกาสที่จะเจริญเติบโตขึ้นเป็นไม้ใหญ่ สำหรับต้นไม้ที่รอดตายก็จะต้องใช้ระยะเวลานานในการตั้งตัวให้รอดพ้นจากไฟ เมื่อต้นไม้ใหญ่ในป่าตายลงไปตามอายุขัย ในขณะที่ไม่มีลูกไม้เติบโตขึ้นมาทดแทน หรือขึ้นมาทดแทนในจำนวนที่น้อยและช้ามาก จึงทำให้ป่าค่อยๆ เสื่อมสภาพลง

๑.๒ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของป่า พื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้เป็นประจำทุกปีจะส่งผลให้โครงสร้างของป่าเปลี่ยนแปลงไป ไม้บางชนิดที่ไม่สามารถปรับตัวได้จะถูกกำจัดออกไป ในขณะที่ไม้ชนิดอื่นที่ปรับตัวได้ดีกว่าหรือมีความทนทานต่อไฟป่ามากกว่าจะเข้ามาแทนที่ เกิดการทดแทนของสังคมพืชไปสู่สังคมพืชใหม่ มีผลทำให้สภาพป่าค่อยๆ เปลี่ยนแปลงจนกลายเป็นทุ่งหญ้าในที่สุด

๑.๓ ลดอัตราการเจริญเติบโตและลดคุณภาพของเนื้อไม้ ในพื้นที่ที่มีไฟไหม้เป็นประจำ อัตราการเจริญเติบโตของต้นไม้จะลดลง เนื่องจากดินจะขาดความชุ่มชื้น และขาดสิ่งปกคลุมดิน

๒. ผลกระทบจากไฟป่าต่อดินป่าไม้

๒.๑ เกิดการสูญเสียหน้าดินโดยการกัดเซาะและการพังทลาย โดยไฟป่าจะทำลายสิ่งปกคลุมดินทำให้ชั้นดินแน่นทึบ อัตราการซึมซับน้ำของดินลดลงเมื่อถึงฤดูฝนจึงมีปริมาณน้ำไหลบ่าหน้าดินเพิ่มขึ้น

๒.๒ เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของดิน ทำให้คุณสมบัติทางกายภาพเปลี่ยนไป โดยดินจะอัดตัวกันแน่นทึบ และมีคุณสมบัติทางเคมีและความอุดมสมบูรณ์ของดินเปลี่ยนไป ทำให้ค่าความเป็นกรด-ด่างของดินสูงขึ้น รวมไปถึงอินทรีย์วัตถุซึ่งให้ความอุดมสมบูรณ์แก่ดินจะถูกเผาทำลาย

๓. ผลกระทบจากไฟป่าต่อน้ำ

๓.๑ สมดุลของน้ำเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดอุทกภัยและภัยแล้ง ในช่วงฤดูฝนทำให้น้ำในลำธารมีมากไหลท่วมพื้นที่ และในฤดูแล้งดินไม่สามารถเก็บน้ำได้หรือเก็บได้น้อยในช่วงฤดูฝน จึงทำให้ไม่มีน้ำปล่อยออกมาจึงเกิดภาวะแห้งแล้ง

๓.๒ เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของน้ำ ทำให้น้ำขุ่นข้นขึ้น มีกลิ่นเหม็น เปลี่ยนสี มีอุณหภูมิสูงขึ้น ค่าความเป็นกรด-ด่าง เปลี่ยนแปลงปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำลดลง

๔. ผลกระทบจากไฟป่าต่อสิ่งมีชีวิตในป่า

๔.๑ ทำอันตรายต่อชีวิตของสัตว์ป่า สัตว์ป่าที่หนีไฟไม่ทันจะล้มตายลง

๔.๒ ทำลายแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า มีผลทำให้จำนวนประชากรและจำนวนชนิดของสัตว์ลดน้อยลง

๔.๓ ทำอันตรายต่อชีวิตของสัตว์เล็กๆ และจุลินทรีย์ในดิน มีผลกระทบต่อระบบการหมุนเวียนของธาตุอาหาร และระบบห่วงโซ่อาหารเกิดการเสียสมดุลของระบบนิเวศน์ป่าไม้ตามธรรมชาติ

๕. ผลกระทบจากไฟป่าต่อทรัพย์สิน สุขภาพ และชีวิตของมนุษย์

ไฟป่าเปรียบเสมือนเป็นดาบสองคม คือ มีคุณอนันต์และมีโทษมหันต์ หากรู้จักใช้และควบคุมอย่างดี ไฟจะก่อให้เกิดประโยชน์นานับประการต่อมนุษย์ เพราะไฟเป็นบ่อเกิดของพลังงานที่สำคัญและกิจกรรมต่างๆ มากมาย ในทางตรงกันข้ามหากขาดความระมัดระวัง ไฟก็จะสร้างความหายนะต่อชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์เช่นกัน โดยในประเทศไทยหมอกควันจากไฟป่าเป็นผลกระทบที่สร้างความเสียหายในกิจการเดินอากาศอย่างมหาศาล ในทุกปีสนามบินจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องยกเลิกเที่ยวบินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากหมอกควันไฟทำให้ทัศนวิสัยไม่ดี เป็นอันตรายต่อการขึ้นลงของเครื่องบิน นอกจากนั้นหมอกควันไฟก็เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน มีผลทำให้เป็นโรคระบบทางเดินหายใจ

๖. ผลกระทบจากไฟป่าต่อสภาวะอากาศโลก

๖.๑ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องมาจากอุณหภูมิของโลกที่สูงขึ้น ปัจจุบันช่วงเวลาที่ฝนตกมีการผันแปรอย่างยิ่ง เกิดฝนทิ้งช่วง ฝนแล้ง และฝนตกนอกฤดู เกิดอุทกภัย เกิดภัยแล้ง และเกิดวาตภัยอย่างรุนแรงสร้างความเสียหายแก่ชีวิต ทรัพย์สิน และพื้นที่การเกษตรมากขึ้นทุกปี

๖.๒ การเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse Effect) ทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น ๑.๕ - ๔.๕ องศาเซลเซียส ในทุกๆ ๑๐ ปี ทำให้น้ำแข็งบริเวณขั้วโลกละลาย ส่งผลให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น และน้ำทะเลจะหนุนเข้ามาตามแม่น้ำลำคลอง ทำให้มีสภาพเป็นน้ำกร่อย ระบบนิเวศน์ในน้ำจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง พื้นที่ริมฝั่งทะเล ริมแม่น้ำใหญ่หลายแห่งจะถูกน้ำท่วม

การลดผลกระทบจากหมอกควันต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

๑. รมรณรงค์ให้ประชาชนงดเว้นการเผาวัสดุทุกชนิดและหลีกเลี่ยงการประกอบกิจกรรมใดๆ ที่ก่อให้เกิด หมอกควันทุกประเภท เช่น จุดธูปเทียน เผาขยะมูลฝอย เผาหญ้า และสับบุนหรี เป็นต้น

๒. รมรณรงค์ให้ประชาชนกำจัดขยะโดยใช้วิธีฝังกลบแทนการเผา เพื่อลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์หมอกควัน รวมทั้งจัดระบบการจับเก็บและคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี ควบคุมไม่ให้มีการเผาขยะมูลฝอยในเขตชุมชน และบริเวณริมข้างทาง ตลอดจนร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้

๓. ควบคุมการเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร โดยส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ ปลอดภัยการเผา ด้วยการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมในการจัดการเศษวัสดุการเกษตร สนับสนุนการใช้เชื้อเพลิงชีวมวล การใช้พลังงานหมุนเวียน การนำขยะมูลฝอยมาใช้ผลิตพลังงาน

๔. ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจถึงผลกระทบของการเผาที่มีต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และคุณภาพดิน และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการยุติการเผาในที่โล่ง รวมถึงการควบคุมการเผาขยะในชุมชน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการจับเก็บขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะครบวงจรในพื้นที่ เพื่อการจัดเก็บ คัดแยก นำกลับมาใช้ใหม่ และจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี

๕. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการตามกฎหมายอย่างเข้มงวด หากพบการลักลอบเผาป่าและการทำไร่เลื่อนลอย และรณรงค์ให้ประชาชนเตรียมพื้นที่การเกษตรโดยใช้วิธีไถหรือฝังกลบวัชพืช แทนการเผา หากจำเป็นต้องเผาพื้นที่การเกษตรควรจัดทำแนวกันไฟ และควบคุมการเผาอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันไฟลุกลาม

๖. ภาคอุตสาหกรรมควรประกอบอุตสาหกรรมที่ช่วยรักษาสีสิ่งแวดล้อม จัดให้มีระบบการคัดกรองควันและของเสียก่อนปล่อยออกสู่ภายนอก เลือกใช้วัสดุที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ในการกำจัดของเสียหรือขยะควรใช้วิธีการฝังกลบแทนการเผาที่ก่อให้เกิดควันไฟ

ด่วนที่สุด

ที่ กท ๐๒๐๗/ ๑๗/๕๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส10513

ลพท

เลขที่ ๕3๒7

วันที่ 1 มิ.ย. 2556

เวลา 15.55 น.

รับที่ : ส16265/56

วันที่ : 01 พ.ย. 58 เวลา : 15:09

กระทรวงกลาโหม

ถนนสนามไชย กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๘๒๙ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงกลาโหมเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี รายละเอียดตามอ้างถึงนั้น กระทรวงกลาโหมพิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว เห็นชอบตามที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อกราบทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

สำนักนโยบายและแผนกลาโหม

โทร. ๐ ๒๖๒๒ ๓๖๐๖

โทรสาร. ๐ ๒๒๒๔ ๒๐๓๒

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๕๐๖.๗/๑๗๖๗

๐๕๐๖.๗
๑๗-๙ มี.ค. ๒๕๕๖
เวลา ๑๔:๑๘ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส10513 สฟ๓
รับที่ : ๘14571/56
วันที่ : 09 ต.ค. 56 เวลา : 14:18

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๑ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ”

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๕๒๙ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการคลังเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติได้เสนอเรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า เพื่อให้มีกลไกในการบริหารจัดการภัยอย่างเป็นระบบและมีเอกภาพตามแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เพื่อลดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน จึงเห็นสมควรให้ความเห็นชอบตามที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ สำหรับงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการให้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความจำเป็นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักกฎหมาย

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๓๒๐

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๖๖

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/ชีว ๕๖

เลขที่ ๕๓๘-๒
วันที่ 15 มี.ค. 2556
เวลา 14.45 น.

สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการ
15182
วันที่ 15 มี.ค. 2556 10.04

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ”

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการอำนวยการ

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการอำนวยการ ฉบับด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ล(๑)๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการอำนวยการ ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอความเห็นเรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการอำนวยการความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้ว ไม่มีข้อขัดข้องต่อการขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ เนื่องจากการขยายระยะเวลาแผนแม่บทฯ ดังกล่าว เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากแผนเดิม รวมทั้งได้กำหนดกรอบแนวทางในการบริหารจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันในระยะยาว ซึ่งก่อให้เกิดการบูรณาการดำเนินการระหว่างหน่วยงานและสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ตามแผนแม่บทฯ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชษฐ์ เกษมทองศรี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

สำนักผู้ประสานงานคณะกรรมการอำนวยการและรัฐสภา ทส.

โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๓๘ ๘๖๔๔

ด่วนที่สุด
ที่ มท ๐๖๑๘ / ๑๓๐๐๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส10513 (ส.ว.บ)

รับที่ : ธ15084/56

วันที่ : 14 ต.ค. 56 เวลา : 13:57

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอังสวาท เขตพระนคร

กทม. ๑๐๒๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๖

สพ.รับที่ 5383
วันที่ 14 ต.ค. 2556
เวลา 14.40

เรื่อง การเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” มาให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วเห็นว่าภัยที่เกิดจากอัคคีภัย ไฟป่า การเผาในที่โล่ง และหมอกควันนั้น เป็นภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างมาก จึงควรมีกลไกในการบริหารจัดการภัยอย่างมีเอกภาพ เป็นระบบ โดยมีแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการภัยที่เกิดขึ้น และเป็นแผนสนับสนุนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗ จึงเห็นควรขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรรพพงศ์ เรืองสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๓๗ ๓๓๑๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๒๒๐๔

“๑ ทศวรรษ ปก. จากป้องกันภัยเชิงรุก...สู่จัดการภัยพิบัติยั่งยืน”

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๑๐๑/๓๓๗

เลขที่รับที่ ๖๓๖
วันที่ 27.10.2556
เวลา 16.10 น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส10513
รับที่ : ๑15649/56
วันที่ : 22 ต.ค. 56 เวลา : 15:59

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ”

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๘๒๙ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมประชาสัมพันธ์ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๒๒๐.๐๒/๒๐๒๘ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖
๒. สำเนาหนังสือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ด่วนที่สุด ที่ นร ๖๒๐๓/๐๓๒๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้ขอให้สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” ความละเอียดแล้ว นั้น

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวเกี่ยวข้องกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) กรมประชาสัมพันธ์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จึงได้แจ้งหน่วยงานดังกล่าวพิจารณา โดยมีผลการพิจารณาดังนี้

๑. สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑.๑ แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควันเป็นกรอบแนวทางในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากอัคคีภัย ไฟป่า และหมอกควัน จึงเห็นด้วยที่จะขยายระยะเวลาดำเนินการของแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ดังกล่าวออกไป จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒ โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนงบประมาณและจัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการจัดการขยะมูลฝอย คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานในการตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด และมีการตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว จึงเห็นด้วยกับแผนปฏิบัติการดังกล่าว

๒. สำนักนายกรัฐมนตรี โดยกรมประชาสัมพันธ์ พิจารณาแล้วเห็นชอบตามแผนดังกล่าว และยินดีให้ความร่วมมือปฏิบัติตามแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไข ปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติต่อไป

๓. สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย พิจารณาแล้วเห็นชอบต่อเรื่อง การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ และยินดีดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ซึ่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักตามความเหมาะสมต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ได้นำเรียนรองนายกรัฐมนตรี (นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล) รองนายกรัฐมนตรี (นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล) และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสันติ พร้อมพัฒน์) ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กองกลาง

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๕๓๗๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๕๑๓๑

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เลขรับ ๕๑๖๐๖

วันที่ ๑๔ ต.ค ๕๖

เวลา ๑๑.๕๓ น

ส่วนราชการ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ โทร. ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๑๕๒๓

ที่ นร ๐๒๒๐.๐๒/ ๒๐๒๕

วันที่ ๑๕

ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ”

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เลขรับ ๕๑๖๐๖

วันที่ ๑๔ ต.ค ๕๖

เวลา ๑๑.๕๔ น

ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๑/๕๘๐๕ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” โดยขอให้กรมประชาสัมพันธ์พิจารณา เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง และแจ้งผลการพิจารณาให้สำนักนายกรัฐมนตรีทราบภายในวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ นั้น

กรมประชาสัมพันธ์ ได้พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามแผนดังกล่าว และยินดีให้ความร่วมมือปฏิบัติตามแผนแม่บทฯ ยุทธศาสตร์การป้องกันฯ และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๒ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

๑.๑ นร

(นายอภิรักษ์ จันทะรังษี)

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

สำเนาถูกบันทึก

๓๐๓๓ เนตรลักษณ์

(นาง เนตรลักษณ์)

นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ

กวนทีสุก

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
THE THAILAND RESEARCH FUND

ที่ นร ๖๒๐๓/๐๓๒๑/๒๕๕๖

๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เลขรับ.....

วันที่.....

เวลา.....

กองกลาง

ลงรับ.....

วันที่.....

เวลา.....

เรื่อง ความเห็นต่อเรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ”

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง บันทึกข้อความที่ นร ๐๑๐๑/๕๘๐๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖

ตามบันทึกข้อความที่อ้างถึง สำนักนายกรัฐมนตรี ได้ขอให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยเสนอความเห็นต่อเรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” ในส่วนที่เกี่ยวข้องเรื่องการให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือด้านเทคนิคและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การส่งเสริม และสนับสนุนแผนงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ระดับรากเหง้า และผลสืบเนื่องของมลพิษจากหมอกควัน รวมถึงวิถีทาง วิธีการ เทคนิค และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการจัดการไฟในที่โล่งและ/หรือไฟฟ้า และการดับไฟ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีนั้น

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้พิจารณาแล้ว ใคร่เรียนว่า สกว. เห็นชอบต่อเรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” และยินดีดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งสกว. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักตามความเหมาะสมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์สุทธิพันธุ์ จิตพิมลมาศ)

ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ฝ่ายสวัสดิภาพสาธารณะ (ฝ่าย ๓)

โทร ๐-๒๒๗๘-๘๒๒๘ (สุรรัตน์) หรือ ๐-๒๒๗๘-๘๒๓๑ (เกษราภรณ์)

โทรสาร ๐-๒๒๗๘-๘๒๒๕

“ถ้าคุณต้องการทำวิจัย...biodata ไทโอทาส เชิญลงทะเบียนรับทราบโจทย์วิจัย ที่ <http://biodata.trf.or.th>”

ชั้น 14 อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์ 979/17-21 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
14th Floor, S M Tower, 979/17-21 Phaholyothin Road, Samsennai, Phayathai, Bangkok 10400, Thailand
Tel : +66 (0) 2278-8200 Fax : +66 (0) 2298-0476 [http:// www.trf.or.th](http://www.trf.or.th) E-mail : trf-info@trf.or.th

สร้างสรรค์ปัญญา เพื่อพัฒนาประเทศ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๗๐๖/๕๘

สำนักงานงบประมาณ

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ”

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา
เรื่อง ที่ ๒

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๔๒๔

ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

จัดเข้าวาระ.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงานงบประมาณเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี กรณีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) เสนอ เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” โดยนำเสนอคณะกรรมการพิจารณา ดังนี้

๑. อนุมัติให้ขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

จาก “พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๔” เป็น “พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๖๒”

๒. อนุมัติให้ขยายระยะเวลายุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน จาก “พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔” เป็น “พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒”

๓. เห็นชอบแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

๔. เห็นชอบให้กระทรวง กรม องค์การ และหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ถือปฏิบัติตามแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

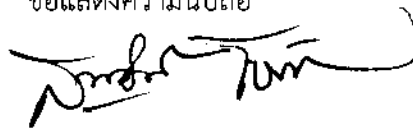
/สำนักงานงบประมาณ...

สำนักงานงบประมาณพิจารณาแล้ว เห็นสมควรที่คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาให้ความเห็นชอบให้ขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไข ปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน ไปถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และเห็นชอบแผนปฏิบัติการป้องกัน และแก้ไข ปัญหาไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บท พัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ตามที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) เสนอ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ตามแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการภัยจากอัคคีภัย ไฟฟ้า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างยั่งยืน

สำหรับกรอบวงเงินงบประมาณที่ต้องใช้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไข ปัญหาไฟฟ้า จำนวน ๑๐,๓๘๐.๖๒๑๗ ล้านบาทนั้น หากมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เห็นสมควรให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาปรับแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อไปดำเนินการตามความเหมาะสม และจำเป็น สำหรับในปีต่อไปให้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งสำนักงานงบประมาณจะพิจารณา ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเงิน การคลังของประเทศโดยรวมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ โชติรัตนศิริ)

ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

สำนักจัดทำงบประมาณด้านความมั่นคง ๑

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๔๖

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๒๓๓

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๔/ว.ค.ค.ค.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส10513 (ส.พ.ค.)

รับที่ : ส14325/56

วันที่ : 07 ต.ค. 56 เวลา : 10:14

สพค.รับที่ ๕๖๘/๗
รับที่ 7 ต.ค. 2556
เวลา 10:30

สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๓ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง เรื่อง การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และ แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุดที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล)๒๕๕๖๒๙ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่อง เรื่อง การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และ แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มาให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑ เห็นควรให้ความเห็นชอบการขออนุมัติให้ขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ จาก “พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๙” เป็น “พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๖๒” และขยายระยะเวลายุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน จาก “พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๙” เป็น “พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒” เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากอัคคีภัยและไฟป่าอย่างยั่งยืน และใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการภัยจากอัคคีภัย ไฟป่า การเผาในที่โล่ง และหมอกควันอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

๒ เห็นควรให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ เพื่อการนำไปปฏิบัติได้ครอบคลุมทุกมิติของการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ มีแผนปฏิบัติการที่กำหนดกิจกรรมและงบประมาณสอดคล้องกัน

๓ เห็นควรให้ความเห็นชอบให้กระทรวง กรม องค์กร และหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ถือปฏิบัติตามแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และควรให้ความสำคัญต่อความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนต่อการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน

/อย่างไรก็ตาม...

นอกจากนี้ ควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนทุกภาคส่วนให้เกิดความตื่นตัวในการป้องกันตนเอง ดำเนินการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการภัยจากอัคคีภัย ไฟป่า การเผาในที่โล่ง และหมอกควันอย่างเป็นระบบ และควรให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้ตามกิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักวางแผนการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๒๕๑๐ โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๐๘๘๒

E-mail montree@nesdb.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ ดช ๐๐๐๗.๓๕/๔๓๖๐

สพท.รับที่ ๕๓๘-๕
วันที่ 1 มิ.ย. 2556
เวลา 17:๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส10513 สพท
รับที่ : ธ15472/56
วันที่ : 21 ต.ค. 56 เวลา : 13:37

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระรามที่ ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ”

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

อ้างถึง หนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว (ล) ๒๕๕๒๙ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้เสนอเรื่อง “การขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน” และ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ” เพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณามีความเห็นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาแล้ว เห็นชอบในการขยายระยะเวลาแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๒ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ตามที่คณะกรรมการกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วุฒิ พลตำรวจเอก)

ที่ปรึกษา (สบ ๑๐) ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๑๕๘

โทรสาร ๐ ๒๒๕๑ ๕๘๗๐